

A tantárgy neve:	magyarul:	Gazdasági matematika I.				Kódja:	GT_AGML001-17 GT_AGMLS001-17	
	angolul:	Calculus for Economics I.						
Felelős oktatási egység:		Gazdasági- és Pénzügyi matematika Tanszék						
Kötelező előtanulmány neve:						Kódja:		
Típus		Óraszámok				Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve
		Előadás		Gyakorlat				
Nappali						Kollokvium	5	Magyar
Levelező	X	Féléves	10	Féléves	10			
Tantárgyfelelős oktató		neve:	Dr. Szóke Szilvia			beosztása:	Adjunktus	
Tantárgy oktatásába bevont oktató		neve:				beosztása:		
A kurzus célja, hogy a hallgatók								
A felsőbb matematika alapjainak megismertetése, biztos alap nyújtása a különböző gazdasági és statisztikai tárgyak elsajátításához. Az órákon elhangzott tananyag elsajátítása olyan szinten, hogy gyakorlati problémák kezelése lehetővé váljon.								
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul								
<i>Tudás:</i>								
A kurzus folyamán megtanulják az alapvető összefüggéseket, amik szükségesek a közgazdasági ismeretek elsajátításához és a statisztikai elemzési módszerekhez.								
<i>Képesség:</i>								
A tanult elmélet és módszerek gyakorlati alkalmazásával képesek lesznek a hallgatók rendszerezni, elemezni, önállóan következtetéseket levonni.								
<i>Attitűd:</i>								
Az újszerű megoldások értékelésével fejlesztjük az önálló és egyéni problémamegoldást. A gyakorlati példák, az alkalmazási területek megmutatása a szakmai ismeretekre és módszerekre való nyitottságot hivatott növelni.								
<i>Autonómia és felelősség:</i>								
Erős módszertani alapozással, gyakorlatias problémamegoldás gyakorlásával biztos alapozást adunk a későbbi módszertani tanulmányokhoz, hogy felelősséget tudjon vállalni a hallgató az önálló elemző munkák készítésével kapcsolatban.								
A kurzus rövid tartalma, témakörei								
Matematikai analízis: függvények, határértékszámítás, differenciálszámítás és integrálszámítás.								
Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek								
Elsősorban tanári magyarázat, illetve lehetőség szerint minél több önálló feladatmegoldás jellemzi az órákat.								
Értékelés								
A félév kollokviummal zárul, formája: írásbeli. Az elégséges jegyhez az elérhető pontszám legalább 50%-a kell. Amennyiben a járványügyi rendelkezések csak az online vizsgát teszik lehetővé, a vizsgán legalább 60%-ot kell az elégségeshez teljesíteni. Meg nem engedett segédeszköz használata következményeképpen a Tanulmányi és vizsgaszabályzatban megfogalmazottakon túl, a továbbiakban csak szóban vizsgázhat a hallgató.								
Kötelező szakirodalom:								
Sydseater – Hammond: Matematika közgazdászoknak (Aula kiadó) ISBN: 963 9478 56 3								
A kari honlapon hétről hétre elhelyezett előadásjegyzet, kézirat								
Ajánlott szakirodalom:								
Denkinder – Gyurkó: Analízis gyakorlatok Tankönyvkiadó. ISBN: 963 17 9667 1								
Drimba – Farkas – Katona – Kovács – Szóke: Gazdasági matematika és alkalmazott matematikai példatár I. (Egyetemi jegyzet)								
Farkas: Differenciálszámítás (Gyakorlati jegyzet)								
Obádovics: Felsőbb matematikai feladatgyűjtemény. Scolar Kiadó, ISBN 963 9193 72 0								
Kézi Csaba Gábor: Differenciál- és integrálszámítás gazdasági alkalmazással 2018. Debreceni Egyetem, Műszaki Kar. ISBN 978-963-490-005-4								

Konzultációkra bontott tematika	
1. (5 óra)	<p>Halmaz fogalma, műveletek halmazokkal. Nevezetes számhalmazok. Inverz és összetett függvény fogalma. Az egyváltozós valós függvények jellemzői (korlátosság, monotonitás, szélsőérték, konvexitás, inflexiós pont, párosság, periodicitás). Egyváltozós valós függvények osztályozása. Algebrai, transzcendens és egyéb nevezetes függvények fogalma, grafikonja, jellemzői.</p> <p>TE* Középiskolai ismeretek összefoglalása, ismétlése. A függvényekkel kapcsolatos gyakorlati alkalmazások megismerése, függvénytranszformációk értelmezése, feladatmegoldás.</p>
2. (5 óra)	<p>Végtelen valós számsorozat definíciója. Korlátosság, monotonitás, szélsőérték, határérték. Határérték számítási tételek. Nevezetes határértékek. Egyváltozós függvények határértéke és határértékszámítási tételei. Egyváltozós függvények folytonosságának fogalma. Egyváltozós valós függvény differencia- és differenciálhányadosa. Elemi függvények differenciálhányados függvényei. A differenciálhatóság és a folytonosság kapcsolata. A deriválás általános szabályai. Magasabbrendű deriváltak fogalma.</p> <p>TE A határérték fogalmának bevezetése, elmélyítése. A határérték fogalmának kiterjesztése függvényekre. A differenciálhányados fogalmának megtanulása, a deriválási szabályok gyakorlása, feladatmegoldás.</p>
3. (5 óra)	<p>A differenciálszámítás alkalmazásai: monotonitás, szélsőérték, inflexiós pont, konvexitás meghatározása. Teljes függvényvizsgálat lépései. L'Hospital-szabály. Elaszticitás fogalma, meghatározása, alkalmazása. Szöveges szélsőérték feladatok megoldása. Kétfváltozós függvények első- és másodrendű parciális deriváltjainak fogalma. Kétfváltozós függvény szélsőértékének meghatározása.</p> <p>TE A differenciálszámítás alkalmazása a gyakorlatban, A differenciálszámítás kiterjesztése kétfváltozós függvényekre, feladatmegoldás.</p>
4. (5 óra)	<p>Egyváltozós valós függvények határozatlan integrálja. Integrálási szabályok. Helyettesítéses és parciális integrálás. Egyváltozós valós függvények határozott integrálja. A Newton-Leibniz-formula. Az integrálszámítás alkalmazásai. Matematikai szoftverek, internetes matematikai oldalak (pl. www.wolframalpha.com).</p> <p>TE Az integrál fogalmának elsajátítása, az integrálási szabályok gyakorlása, területszámítási problémák gyakorlása, a határozott integrál alkalmazása a valószínűségszámításban. Térfogatszámítási alkalmazások megismerése, feladatmegoldás.</p>

*TE tanulási eredmények

A tantárgy neve:	magyarul:	Üzleti informatika				Kódja:	GT_AGML007-17 GT_AGMLS007-17	
	angolul:	Business informatics						
Felelős oktatási egység:		DE GTK Alkalmazott Informatika és Logisztika Intézet						
Kötelező előtanulmány neve:		-				Kódja:	-	
Típus		Óraszámok				Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve
		Előadás		Gyakorlat				
Nappali		Heti		Heti		gyakorlati jegy	3	magyar
Levelező	x	Féléves	5	Féléves	10			
Tantárgyfelelős oktató		neve:		Dr. Szilágyi Róbert		beosztása:	egyetemi docens	
A kurzus célja, hogy a hallgatók								
<p>A hallgatóknak előképzettségüktől függetlenül készség szinten el kell sajátítani azokat az informatikai ismereteket, amelyek a további tanulmányaikban felhasználhatók, illetve egy felsőfokú végzettséggel rendelkező szakember gyakorlati munkájában szükségesek lehetnek. Azaz interneten fellelhető ismereteket össze tudják gyűjteni, és ezek felhasználásával, valamint az Office programsomag használatával képesek legyenek komplex feladataik megoldására is. A képzés alapjában alkalmazás orientált, számos gyakorlati feladat megoldásával.</p>								
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul								
<i>Tudás:</i>								
Birtokában van a legalapvetőbb információgyűjtési, elemzési, feladat-, illetve problémamegoldási módszereknek.								
<i>Képesség:</i>								
Egyszerűbb szakmai beszámolókat, értékeléseket, prezentációkat készít, illetve előad.								
<i>Attitűd:</i>								
Fogékony az új információk befogadására, szakmai ismeretekre és módszertanokra.								
<i>Autonómia és felelősség:</i>								
Munkaköri feladatát önállóan végzi, szakmai beszámolóit, jelentéseit, kisebb prezentációit önállóan készíti. Szükség esetén munkatársi, vezetői segítséget vesz igénybe.								
A kurzus rövid tartalma, témakörei								
Táblázatkezelő rendszerek elemei (függvények, diagramok, sorbarendezések és kimutatások stb.). Adatbáziskezelőrendszerek elemei (adatbázisok, táblák, lekérdezések, űrlapok és jelentések készítése, kezelése).								
Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek								
A hallgatók az előadásokon elsajátíthatják azokat az elméleti alapokat, amelyek a gyakorlaton bemutatásra kerülő feladatok megoldásaihoz szükségesek. Az előadásokon prezentáció formájában kapják a hallgatók az ismereteket, a gyakorlatokon pedig a táblázatkezelő és adatbáziskezelő rendszerek elemeivel, illetve használatával ismerkednek meg.								
Értékelés								
A félév gyakorlati jeggyel zárul. Az aláírás feltétele, hogy a hallgatók félévi tevékenysége alapján megállapított teljesítménye legalább 61%-os legyen. A gyakorlat a jegy 70%-t, az elmélet pedig a jegy 30%-t teszi ki. A gyakorlatokon elkészített feladatokat az e-learning rendszerbe fel kell tölteni. Az összesített pontszám alapján a jegy kialakítása az alábbiak szerint történik:								
0 - 60 elégtelen,								
61 -70 elégséges,								
71 -80 közepes,								
81 -90 jó,								
91 - 100 jeles.								
Kötelező szakirodalom:								
Tanszéki szerzői kollektíva: Üzleti informatika, elektronikus jegyzet, 2011.								
Herdon Miklós-Rózsa Tünde: Információs rendszerek az agrárgazdaságban. Szaktudás Kiadó Ház, 2011.								
Dobay Péter: Gazdasági Informatika I., Pécsi Tudományegyetem Közgazdaságtudományi Kar, 2006								
Raffai Mária: Az információ, Szerep, hatás, információmenedzsment, Palatia, 2006								
Továbbá az előadáson és a gyakorlaton elhangzottak.								

Ajánlott szakirodalom:

- Sommerville: Szoftverrendszerek fejlesztése, Panem, 2002.
 R. Elmasri – S. B. Navathe: Fundamentals of Database Systems, Addison Wesley, 2004.
 Molnár Bálint: Bevezetés a rendszerelemzésbe, A rendszerszervezés alapjai, Műszaki Könyvkiadó, 2002
 Katona E.: Adatbázisok, Szegedi Tudományegyetem, www.inf.u-szeged.hu/oktatas/jegyzetek, 2006.
 Date, J. C.: An Introduction to Database Systems, Addison Wesley, 2004
 Reese, G., Yarger, R. J., King, T.: A MySQL kezelése és használata, Kossuth Kiadó, 2003.

Heti bontott tematika	
1.	Információ, rendszer (adat, információ, tudás, rendszer, rendszerkategóriák, rendszerszemléletű megközelítés) TE* Táblázatkezelő rendszer használat: hivatkozások, összegző függvények (SZUM, DARAB, MIN, MAX, ÁTLAG)
2.	Táblázatkezelő rendszer használat: Feltételes kifejezések, logikai operátorok alkalmazása (HA, ÉS, VAGY); Keresőfüggvények: (VKERES, FKERES, INDEX, HOL.VAN)
3.	Függvények (Matematikai, Statisztikai, Pénzügyi), Diagramok Táblázatkezelő rendszerek üzleti alkalmazásai Táblázatkezelő rendszer használat: Tömbfüggvények, feltételes függvények
4.	Táblázatkezelő rendszer használat: Adattisztítás, eltérő formátumok (csv, txt) importálása, feltételes formázás, diagramkészítés
5.	Információs társadalom (az IT megváltozott szerepe és hatása, az Internet az üzleti életben, az elektronikus üzletvitel, az elektronikus gazdaság területei, távmunka – előnyök, hátrányok, az ICT társadalomra gyakorolt hatása, az információs társadalom fogalma, sajátossága, építőelemei) TE Táblázatkezelő rendszer használat: Kimutatáskészítés alapjai
6.	TE Excel Beszámoló (alap, haladó függvények, adattisztítás, diagramkészítés)
7.	Adatbázisrendszer (egy általános adatbázis rendszer architektúrája, az adatbázistervezés szintjei, adatfüggetlenség); Az ER modell (egyed, tulajdonság, kapcsolat, típus, előfordulás, sématervező eszközök) TE Adatbázis: Relációs táblák kezelése, kulcsok szerepe, táblák összekapcsolása
8.	TE Adatbázis lekérdezési lehetőségek (QBE rács, SQL), űrlap készítés
9.	A relációs modell (relációs séma, reláció, integritási megszorítások, funkcionális függőségek, normalizálás, normálformák, a reláció algebra alapjai) TE Jelentéskészítés, kifejezések, műveletek használata. Relációs táblák kezelése, kulcsok szerepe
10.	TE Haladó kimutatáskészítés, adatmodell készítése, többszállás lekérdezések
11.	Számítógép-hálózatok, Internet szolgáltatások, mobil Internet, adatbiztonság TE Időszaki jelentések készítése, (Power PIVOT)
12.	TE Publikus gazdasági adatbázisok elérése, elemzése, leíró statisztika, diagramkészítés
13.	Üzleti Intelligencia, Data Science TE Komplex számonkérés (adatimport, adattisztítás, elemzés, kimutatáskészítés)
14.	TE BI megoldások, haladó adatelemzés (Power BI, DAX, R)

*TE tanulási eredmények

A tantárgy neve:	magyarul:	Bevezetés a közgazdaságtanba				Kódja:	GT_AGML002-17 GT_AGMLS002-17	
	angolul:	Introduction to Economics						
Felelős oktatási egység:		Debreceni Egyetem Gazdaságtudományi Kar Közgazdaságtan és Világgazdaságtan Intézet						
Kötelező előtanulmány neve:		-				Kódja:	-	
Típus		Óraszámok				Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve
		Előadás		Gyakorlat				
Nappali		Heti		Heti		kollokvium	3	magyar
Levelező	L	Féléves	10	Féléves	0			
Tantárgyfelelős oktató		neve:	Czeglédi Pál			beosztása:	egyetemi docens	
A kurzus célja, hogy a hallgatók								
megismerjék a közgazdasági szemléletmód legalapvetőbb sajátosságait, illetve a közgazdasági elemzés fő alkalmazási területeit. A kurzus végére a hallgatóknak tisztában kell lenniük a mikro- és a makroökómia legfontosabb alapfogalmaival, és képesnek kell lenniük arra, hogy az alapvető elemzési eszközöket egyszerű problémák megoldása során alkalmazzák.								
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul								
<i>Tudás:</i>								
Rendelkezik a gazdaságtudomány alapvető, átfogó fogalmainak, elméleteinek, tényeinek, nemzetgazdasági és nemzetközi összefüggéseinek ismeretével, a releváns gazdasági szereplőkre, funkciókra és folyamatokra vonatkozóan								
<i>Képesség:</i>								
A tanult elméletek és módszerek alkalmazásával tényeket és alapvető összefüggéseket tár fel, rendszerez és elemez, önálló következtetéseket, kritikai észrevételeket fogalmaz meg, döntés-előkészítő javaslatokat készít, döntéseket hoz rutin- és részben ismeretlen - hazai, illetve nemzetközi - környezetben is.								
<i>Attitűd:</i>								
Fogékony az új információk befogadására, az új szakmai ismeretekre és módszertanokra.								
<i>Autonómia és felelősség:</i>								
Az elemzésekért, következtetéseiért és döntéseiért felelősséget vállal.								
A kurzus rövid tartalma, témakörei								
A félév első fele az alapelvekre és a mikroökómia alapfogalmakra koncentrálnak, a második fele pedig a leglényegesebb makroökómiai mutatókra és összefüggésekre. A közgazdaságtan tárgyának és módszerének, illetve alapelveinek áttekintése után a kereslet és kínálat modellje s annak alkalmazása következik. A makroökómiai mutatók közül a GDP és az árindexek kapnak hangsúlyt, illetve a gazdasági növekedés stilizált tényeiről, a munkapiaccal és a pénzzel kapcsolatos alapfogalmakról is szó van egy-egy előadásban.								
Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek								
Előadás diák használatával, néhány számolási példa megoldásával.								
Értékelés								
A vizsga írásbeli. Az írásbeli vizsgán elért eredmény adja a kollokviumi jegyet az alábbiak szerint: 0 - 50% – elégtelen 50%+1 pont - 63% – elégséges 64% - 75% – közepes 76% - 86% – jó 87% - 100% – jeles								
Kötelező szakirodalom:								
Mankiw, G. N. (2011): <i>A közgazdaságtan alapjai</i> . Osiris, Budapest. ISBN:978 963 276 208 1								
Ajánlott szakirodalom:								
Heyne, P. – Boettke, P. – Prychitko, D. (2004): <i>A közgazdasági gondolkodás alapjai</i> . Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest. ISBN:963-19-3445-4								
Heyne, P. – Boettke, P. – Prychitko, D. (2004): <i>A közgazdasági gondolkodás alapjai</i> . Munkafüzet. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest. ISBN: 963 19 4106 X								
Levitt, S. D. – Dubner, S. J. (2007): <i>Lökönómia. Egy kóbor közgazdász a dolgok mögé néz</i> . Európa Könyvkiadó, Budapest. ISBN: 978-963-07-8267-8								

Óránként bontott tematika		
	téma	tananyag
1.	A közgazdaságtan alapvető kérdései és módszere	Mankiw, 24-27. o.
	TE*: A közgazdaságtan tudomány és társadalomtudomány voltának megértése	
	A közgazdaságtan tíz alapelve	Mankiw, 3-23. o.
	TE: A racionális viselkedés alapfogalmainak ismerete, a piac együttműködésként való értelmezése, a láthatatlan kéz metafora megértése	
	A termelési lehetőségek határa, alternatív költségek	Mankiw, 29-32. o.
	TE: Az alternatív költség grafikus értelmezése	
	Hogyan működnek a piacok?	Mankiw, 75-101. o.
	TE: A keresleti és a kínálati görbe koncepciójának megértése, Az egyensúlyi ár és mennyiség értelmezése, komparatív statika	
	Kínálat, kereslet és kormányzati intézkedések	Mankiw, 126-135. o.
TE: Az árszabályozás hatásainak értelmezése		
2.	A nemzeti jövedelem mérése	Mankiw, 349-372. o.
	TE: A nominális és reál GDP koncepciójának megértése,	
	A megélhetési költségek mérése	Mankiw, 373-391. o.
	TE: Az infláció és az árszínvonal jelentése, GDP-deflátor és a fogyasztói árindex megismerése	
	Termelés és gazdasági növekedés	Mankiw, 395-422. o.
	TE: A gazdasági növekedés (az országok közötti jövedelemkülönbségek) stilizált tényeinek ismerete	
	A pénz jelentősége és funkciói	Mankiw, 493-518. o.
	TE: A pénz definíciója a pénzhasználat jelentőségének megértése, a bankrendszer pénzteremtésben játszott szerepének megértése	
	Munkanélküliség	Mankiw, 465-492. o.
TE: A munkapiaccal kapcsolatos alapfogalmak elsajátítása		

*TE tanulási eredmények

A tantárgy neve:	magyarul:	Vállalatgazdaságtan				Kódjai:	GT_AGML003-17 GT_AGMLS003-17	
	angolul:	Enterprise Economics						
Felelős oktatási egység:		Debreceni Egyetem, GTK, Gazdálkodástudományi Intézet						
Kötelező előtanulmány neve:		-				Kódja:	-	
Típus	Óraszámok					Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve
	Előadás		Gyakorlat					
Nappali		Heti		Heti		Kollokvium	4	magyar
Levelező	X	Féléves	10	Féléves	10			
Tantárgyfelelős oktatók		neve:		Prof. Dr. Bai Attila		beosztása:	egyetemi tanár	
<p>A kurzus célja, hogy a hallgatók</p> <ul style="list-style-type: none"> megismerkedjenek a vállalati gazdaságtan területeivel, erőforrásaival, általános menedzsment feladatokkal, úgymint tervezés, emberi erőforrás- és készlet-gazdálkodás, beruházások értékelése. A tantárgy feladata továbbá, hogy a hallgatók tisztában legyenek a vállalkozások fogalmával, csoportosításukkal, a hozzájuk kötődő alapvető gazdasági ismeretekkel, a termelő- és szolgáltató-rendszerek hatékony működtetésének módszereivel. 								
<p>Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul</p> <p><i>Tudás:</i></p> <p>A hallgató olyan alapvető ismeretekre tesz szert, amelyek révén eligazodik a vállalat működtetésének módszertanában, azokat megértve tudja a speciális eljárásokat, megközelítéseket elsajátítani. A kurzus előadásai három fő tématerület köré fókuszálódnak: 1. A vállalkozások működése, alapítása, tervezése, 2. A vállalkozások erőforrásai és értékelésük 3. Értékteremtő folyamatok menedzsmentje. A tantárgy révén a hallgató megismeri a menedzsment legfontosabb feladatait, döntési kompetenciáit.</p> <p><i>Képesség:</i></p> <p>Legyen tisztában a menedzsment alapfunkcióival, a vállalkozások működtetésének feltételeivel. Ismerje az erőforrásokat és ezek értékelésének összefüggéseit. Értse az értéktermelő folyamatok és a menedzsment kapcsolatát. Legyen képes ismereteit felhasználni az üzleti- és a menedzsment kérdésköreinek bővítésére. Tudja alkalmazni a gyakorlatban, pl. iparági fejlesztésekben, a tantárgy tanulásakor megszerzett ismereteket.</p> <p><i>Attitűd:</i></p> <p>A tantárgy elősegíti, hogy a hallgató megfelelő gazdálkodástudományi tudás birtokában a végzés után megfelelően értelmezni és értékelni tudja a menedzsment feladatait, továbbá alkalmas legyen gazdaságtudományi ismereteit gyarapítani. A hallgató ennek köszönhetően olyan gazdaságtudományi alapokkal bír, ami hozzásegíti ahhoz, hogy a szakmai feladatait hatékonyan végezze.</p> <p><i>Autonómia és felelősség:</i></p> <p>A kurzus hozzásegíti a hallgatót ahhoz, hogy munkájában innovatív, egyben befogadó és hatékony legyen, továbbá szakmai jövőépítéssel kapcsolatos kérdésekben megalapozottan és felelősséggel formáljon véleményt.</p>								
<p>A kurzus rövid tartalma, témakörei</p> <p>A vállalat és a vállalkozás fogalma, csoportosításuk, a stock és a flow folyamatok, a termelési érték, a termelési költség a jövedelem és kategóriái, a hatékonyság és annak mérése. A befektetett eszközök, a befektetések és a beruházás sajátosságai, beruházás-gazdaságossági számítások, gazdálkodás forgóeszközökkel, a készletgazdálkodás és a logisztikai rendszerek, az értéktermelő folyamatok menedzsmentje, a termelés és a szolgáltatás sajátosságai. Az emberi erőforrás gazdálkodás kérdései, területei, feladatai. A tervezés és az üzleti tervezés kapcsolata, a tervek csoportosítása, típusai, a tervezés eszközei.</p>								
<p>Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek</p> <p>Előadások modern infokommunikációs eszközök felhasználásával. Interaktív, elektronikus tananyag az e-learning programban. Lehetőség konzultációra. Ha a félév során online, vagy hibrid oktatási rendszert kell alkalmazni, akkor az előadások és gyakorlatok időintervallumában az e-learning felületen fog történni az oktatás. Ebben az esetben a Cisco WEBEX felületen lesznek az előadások és gyakorlatok és az e-learning felületen a számonkérés.</p>								
<p>Értékelés</p> <p>A félévvégi aláírás feltétele a tárgy felvétele a Neptun rendszerben, illetve a gyakorlatok látogatása a TVSZ előírásainak megfelelően. Az alkalmazott hibrid oktatási rendszer lehetővé teszi mind a személyes, mind az online jelenlétet az órákon. Ezt követően a hallgatók teljesítményének értékelése a vizsgaidőszakban írásbeli kollokvium, vagy e-learning teszt formájában történik. A vizsga sikeres teljesítéséhez legalább a maximális pontszám 60%-a szükséges. A ponthatárok:</p>								

- 0-59%: elégtelen (1)
- 60-69%: elégséges (2)
- 70-79%: közepes (3)
- 80-89%: jó (4)
- 90-100%: jeles (5)

Az előadások és gyakorlatok anyaga folyamatosan felkerül az e-learning rendszerbe. Az e-learning rendszerbe feltett tananyagokat csak saját tanulásuk során használhatják fel, azokat a szerzői jogok és a GDPR rendelkezései egyaránt védik!

Kötelező szakirodalom:

- 1. Nábrádi A. (szerk.) – Bai A. (szerk.) – Gabnai Z: Mezőgazdasági és energetikai ökonómiai ismeretek (2., 3., 5. fejezet). Debrecen, 2018
- 2. Nábrádi A. Vállalkozási ismeretek, 2018, Debreceni Egyetem ISBN 978-963-12-3048-2
- 3. Chikán A. Vállalatgazdaságtan, Aula Kiadó, Budapest, 2010.

Ajánlott szakirodalom:

- 1. Pupos Tibor et al: Termelés- és szolgáltatás menedzsment. Pannon Egyetem, Georgikon Kar, Keszthely, 2011
- 2. Andy Schmitz (2013): Principles of Managerial Economics, <http://lardbucket.org>

Heti bontott tematika:

Hét, időpont	Előadás (téma)	Gyakorlat/szeminárium
1-10	Követelményrendszer ismertetése, vállalkozástani alapfogalmak, TÉ, TK, önköltség, jövedelem, hatékonyság, értéktermelő folyamatok menedzsmentje: termelés és szolgáltatás. TE: A felsorolt témakörökkel kapcsolatos elméleti anyag elsajátítása	Számítások és magyarázatuk az elméleti tananyaggal párhuzamosan TE: Az előzőekben felsorolt témákkal kapcsolatos kalkulációk begyakorlása és megértése
11-20	Befektetett eszközök, beruházások értékelése, az idő pénzértéke, forgóeszköz-, készlet- és emberi erőforrás-gazdálkodás, vállalati tervezés TE: A felsorolt témakörökkel kapcsolatos elméleti anyag elsajátítása	

Vizsgatételek

- 1. Vállalkozásokkal kapcsolatos alapismeretek
- 2. Termelési értékkel kapcsolatos alapismeretek
- 3. Termelési költséggel kapcsolatos alapismeretek
- 4. Önköltséggel kapcsolatos alapismeretek
- 5. Jövedelemmel kapcsolatos alapismeretek
- 6. Hatékonysággal kapcsolatos alapismeretek
- 7. Értéktermelő folyamatok menedzsmentje: termelés és szolgáltatás
- 8. Befektetett eszközökkel kapcsolatos alapismeretek
- 9. Beruházások értékelése
- 10. Forgóeszközökkel kapcsolatos alapismeretek
- 11. Készlet-gazdálkodással kapcsolatos alapismeretek
- 12. Emberi erőforrás-gazdálkodással kapcsolatos alapismeretek
- 13. Vállalati tervezéssel kapcsolatos alapismeretek

A tantárgy neve:	magyarul:	Pénzügytan				Kódja:	GT_AGML008-17 GT_AGMLS008-17	
	angolul:	Finance Studies						
Felelős oktatási egység:		DE GTK Számviteli és Pénzügyi Intézet						
Kötelező előtanulmány neve:		-				Kódja:	-	
Típus		Óraszámok				Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve
		Előadás		Gyakorlat				
Nappali		Heti		Heti		GY	5	magyar
Levelező	kötelező	Féléves	10	Féléves	10			
Tantárgyfelelős oktató:		neve:		Dr. Darabos Éva		beosztása:	egyetemi docens	
Tantárgy oktatásába bevont oktató		neve:		Béresné Dr. Mártha Bernadett Dr.Nagy Tünde Orsolya		beosztása	egyetemi adjunktus egyetemi adjunktus	
A kurzus célja, hogy a hallgatók								
megismerjék a pénzügyi alapfogalmakat, bankrendszer felépítését, a Magyar Nemzeti Bank feladatait, eszközrendszerét, a bankügyleteket, fizetési módokat, az értékpapírok és a valuta, deviza forgalmát, működését. A szemináriumokon a hallgatók a pénz időértékéhez és az értékpapírokhoz kapcsolódó számításokat sajátítják el.								
A kurzus rövid tartalma, témakörei								
A pénz időértéke, bankrendszer felépítése, pénzügyi szolgáltatások, bankügyletek, belföldi és külföldi fizetési módok, értékpapírok, valuta, deviza, árfolyamok, államháztartás rendszere, fizetési mérleg.								
Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek:								
<ul style="list-style-type: none"> ○ az előadásokon és a gyakorlatokon való aktív részvétel, ○ a gyakorlatokon az eredményes munkához szükséges tárgyi feltételek: a gyakorlat anyaga nyomtatott formában, és a számításokhoz táblázatok (kamat, diszkont, annuitás) ○ hiányzás esetén a tananyag (gyakorlat és előadás) pótlása. 								
Aláírás:								
<ul style="list-style-type: none"> ○ a gyakorlatokon való (aktív) részvétel kötelező, ○ hiányzás TVSZ-ben előírtaknak megfelelően, ○ hiányzás esetén a tananyag elsajátítása. 								
Értékelés:								
A megfelelő felkészülés érdekében elvárt és ajánlott az előadásokon való részvétel. Követelmény a gyakorlati foglalkozásokon való felkészült megjelenés és aktív részvétel.								
<u>A gyakorlati jegy megszerzésének feltétele:</u>								
<ul style="list-style-type: none"> ○ A szorgalmi időszakban a gyakorlat és az előadás anyagából írásbeli dolgozat, minimum 50 %-os teljesítés szükséges. ○ Aki a szorgalmi időszak alatt nem teljesíti a gyakorlati jegy követelményét, a vizsgaidőszakban 2 alkalommal javíthat. ○ Érdemjegy: 50,0 - 62,5 % elégséges 62,5 - 75,0 % közepes 75,0 - 87,5 % jó 87,5 - 100 % jeles 								
Aki az aláírást megszerezte, de a dolgozat eredménye nem éri el az 50%-ot, az adott félévben nem teljesíti a tárgyhoz előírt kreditet. A következő félévben (csak 2020/21. tanévben) vizsgakurzusként veheti fel a tárgyat, a vizsgaidőszakban megadott időpontokban a gyakorlat és az előadás anyagából egyszerre ad számot ismeretéről. A vizsgaidőszakban 3 vizsga alkalom kerül meghirdetésre. Minimum 50% teljesítése szükséges a sikeres érdemjegy eléréséhez.								
Kötelező szakirodalom:								
Az előadások és a gyakorlat anyaga. (E-learningen a tárgy alatt elérhető.)								
<ul style="list-style-type: none"> • Darabos Éva: Pénzügyi ismeretek. In: Fenyves, Veronika (szerk.) Számviteli és pénzügyi alapismeretek • Debrecen, Debreceni Egyetem (2020) 141 p. pp. 48-99. , 52 p. 								
Ajánlott szakirodalom:								
1 Zeller Gyula-Koltai Zoltán: Pénzügyi alapismeretek. Pécs, 2017. 1-3., 6.1.,8-9.,12-14. fejezet.								
2 Katona Klára (szerk.): A pénzügyi közvetítő rendszer funkciói. Wolters Kluwer 2018. II-III. fejezet.								
3 Máté Domicián: A magánélet pénzügyei. Debreceni Egyetem, 2019.								

4 Brealey-Myers: Modern vállalati pénzügyek (Panem-McGraw-Hill)

5 PÉNZÜGY –SZÁMVITEL: <http://odin.agr.unideb.hu/hefop/>

KÖZGAZDASÁGI SZEMLE, STATISZTIKAI SZEMLE, PÉNZÜGY SZEMLE, HITELINTÉZETI SZEMLE, HVG, FIGYELŐ FOLYÓIRATOK AKTUÁLIS CIKKE

Heti bontott tematika	
1.	A pénz funkciói, pénz időértéke. A pénz időértéke, jövőérték számítás, egyszerű kamatszámítás. TE: Időérték számítás elsajátítása.
2.	A pénzügyi intézményi rendszer. Az MNB jogállása és feladatai. Jövőérték számítás TE: Jövőérték számítás, kamatos kamatszámítás elsajátítása.
3.	A monetáris politika, eszközrendszere. Prudens működés. Jelenérték számítás TE: Jelenérték számítás elsajátítása
4.	Pénzügyi szolgáltatások. TE: Speciális pénzáramlás sorozatok – egyszerű és növekvő tagú örökjáradék
5.	Bankügyletek (aktív-, passzív bankügyletek). Annuitás jelenértéke. TE: Annuitás jelenérték számítás elsajátítása, alkalmazásának gyakorlati hasznosítása.
6.	Hitelek csoportosítása, formái, biztosítékok. Annuitás jelenértéke. TE: Annuitás jelenértéke számítás elsajátítása, alkalmazásának gyakorlati hasznosítása.
7.	Factoring, forfait, lízing. Annuitás jövőértéke számítás és gyakorlati alkalmazása. TE: Annuitás jövőértéke számítás elsajátítása, alkalmazásának gyakorlati hasznosítása.
8.	Értékpapírok I. Értékpapírok fogalma, csoportosítása, fajtái. Követelést megtestesítő értékpapírok: váltó, kötvény, csekk. Annuitás jövőértéke. TE: Annuitás jövőértéke számítás és gyakorlati alkalmazása.
9.	Kárpótlási jegy, állampapír, közraktárjegy, befektetési jegy, részvény, részjegy. Váltó, diszkontálás, faktorálás. Váltó, diszkontálás, faktorált követelés számítás.
10.	Pénzforgalom lebonyolítása I. Bankszámla szerződés, vállalkozói bankszámlák. Készpénzes és készpénz helyettesítő fizetési módok. TE: Kötvény jelenérték, árfolyam, kamatrugalmasság számítás.
11.	A pénzforgalom lebonyolítása II. Készpénz nélküli fizetési módok. TE: Kötvény árfolyam, kamatrugalmasság, megtérülés, IRR számítás,.
12.	A pénzforgalom lebonyolítása III. Külkereskedelemben használatos fizetési módok. TE: Részvényekkel kapcsolatos számítások.
13.	Valuta, deviza, konvertibilitás. Fizetési mérleg. Valuta árfolyamok, külkereskedelemben betöltött szerepe. TE: Részvényekkel kapcsolatos számítások.
14.	Államháztartás rendszere. Állami költségvetés, bevételek és kiadások. TE: Gyakorló feladatok.

*TE tanulási eredmények

A tantárgy neve:	magyarul:	Proszeminárium				Kódja:	GT_AGML038-17 GT_AGMLS038-17	
	angolul:	Proseminar						
Felelős oktatási egység:		DE GTK Vezetés-és Szervezéstudományi Intézet						
Kötelező előtanulmány neve:		nincs				Kódja:	–	
Típus	Óraszámok					Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve
	Előadás		Gyakorlat					
Nappali	nem	Heti		Heti		gyakorlati jegy	3	magyar
Levelező	igen	Féléves	0	Féléves	10			
Tantárgyfelelős oktató				neve:	Kun András István		beosztása:	docens
Tantárgy oktatásába bevont oktató				neve:		beosztása		
A kurzus célja, hogy a hallgatók								
elsajátítsák választott szakjukhoz kapcsolódóan az egyetemi tanulás, a csoportban végzett (kutató)munka, valamint a szó- és írásbeli akadémiai kommunikáció alapjait. A félév során a résztvevők megismerkednek az ezekhez kapcsolódó, illetve szükséges információgyűjtési és feldolgozási csatornákkal és módokkal.								
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul								
<i>Tudás:</i>								
Rendelkezik a gazdaságtudomány alapvető, átfogó fogalmainak, elméleteinek, tényeinek, nemzetgazdasági és nemzetközi összefüggéseinek ismeretével. Birtokában van az alapvető információ-gyűjtési, matematikai és statisztikai elemzési módszereknek.								
<i>Képesség:</i>								
A tanult elméletek és módszerek alkalmazásával tényeket és alapvető összefüggéseket tár fel, rendszerez és elemez, önálló következtetéseket, kritikai észrevételeket fogalmaz meg, döntés-előkészítő javaslatokat készít. Gazdasági mutatók kiszámítására és azokból következtetések levonására képes. Képes önálló szakirodalmi feldolgozásra.								
<i>Attitűd:</i>								
A minőségi munkavégzés érdekében problémaérzékeny, proaktív magatartást tanúsít, projektben, csoportos feladatvégzés esetén konstruktív, együttműködő, kezdeményező. Fogékony az új információk befogadására, az új szakmai ismeretekre és módszertanokra, nyitott az új, önálló és együttműködést igénylő feladatok, felelőségek vállalására. Törekszik tudásának és munkakapcsolatainak fejlesztésére, ebben munkatársaival való együttműködésre. Folyamatosan törekszik az önképzésre, tudása, ismeretei aktualizálására.								
<i>Autonómia és felelősség:</i>								
Az elemzésekért, következtetéseiért és döntéseiért felelősséget vállal. Alkalmos önálló munkavégzésre (módszertan, technika kiválasztása; a munka szervezése, tervezése, irányítása; az adatok gyűjtése, rendszerezése, elemzése, értékelése; általános és szakmai fejlődése). Felelősséget vállal a munkájával és magatartásával kapcsolatos szakmai, jogi és etikai normák és szabályok betartásáért, tevékenysége következményeiért, javaslataiért, döntéseiért. Munkáját a minőségi munkavégzés jellemzi.								
A kurzus rövid tartalma, témakörei								
Bevezetés. Az egyetemi (felsőoktatás, egyetem, Debreceni Egyetem, GTK), hallgató lét alapjai (jogok, kötelezettségek, lehetőségek, elvárások). Az egyetemi eLearning rendszer használata és egyéb online kollaborációs formák az egyetemi tanulásban, kutatásban, kapcsolattartásban. Tanulás az egyetemen (órák, jegyzetelés, felkészülés, segédletek, vizsgák). A kritikus gondolkodás és az értelmiségi lét. A választott szak közgazdaságtani megközelítése: problémák, megoldásmódok, attitűd; a választott szak és a közgazdász szakma karrierlehetőségei. Kommunikáció az egyetemen (oktató-hallgató közt, különböző csatornákon). A tudományos gondolkodás és érvelés. Kérdések megfogalmazása, megoldási módok keresése. A objektivitás és tárgyilagosság követelménye. Irodalomhasználat: tudományos és egyéb források: hitelesség, hivatkozások, szintetizálás, etikai kérdések. Könyvtárhasználat. Tudományos és szakmai források keresése, értelmezése, felhasználása, nem csak a könyvtárban. Gyakorlati prezentációs ismeretek. A hallgatói lét etikai oldala, fókuszban a vizsgázás és a plagizálás kérdései.								
Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek								
A gyakorlati órák keretében történik az ismeretanyag átadása és órai feladatmegoldások, házi feladatok segítségével a gyakorlati jártasság kialakítása. Az ellenőrzés részben a az órai és házi feladatok (esetlegesen többletpontok szerzésének lehetőségével), részben pedig a zárthelyi dolgozat során történik.								

Értékelés

Írásbeli zárthelyi dolgozat (feleletválasztós és gyakorlati problémamegoldó feladatokkal) 100%.
A jegyek ponthatárai: 50%-ig elégtelen, 51-62%-ig elégséges, 63-74%-ig közepes, 75-88%-ig jó, 89% felett jeles.

Kötelező szakirodalom:

Gyurgyák János (2019): A tudományos írás: Útmutató szemináriumi értekezést, szakdolgozatot és disszertációt íróknak. Osiris Kiadó, Budapest.

Kovács Kármén (2013): Kutatási és publikálási kézikönyv nem csak közgazdászoknak. Akadémiai Kiadó, Budapest.

Szabó Katalin (2009): Kommunikáció felsőfokon. Kossuth Kiadó, Budapest.

Ajánlott szakirodalom:

Babbie, E. R. (2003): A társadalomtudományi kutatás gyakorlata. Balassi, Budapest.

Bär, Siegfried (2003): Professzorok és alattvalók. Akadémiai Kiadó, Budapest.

Bär, Siegfried (2005): A céh. Akadémiai Kiadó, Budapest.

Bácsné Bába, Éva – Dajnoki Krisztina (2015): Üzleti kommunikációs alapismeretek. Debreceni egyetem, Debrecen.

Dudenhefer, Paul (2009): A Guide to Writing in Economics. EcoTeach Center and Department of Economics, Duke University, http://writing.ku.edu/sites/writing.drupal.ku.edu/files/docs/Guide_Writing_Economics.pdf, letöltés dátuma: 2020.07.10.

Hofmann, Angelika (2010): Scientific Writing and Communication: Papers, Proposals, and Presentations. Oxford University Press, New York, NY.

Huang, Li-Shih (2010): Academic Communication Skills. Conversation Strategies for International Graduate Students, University Press of America, New York, NY.

Majoros Pál (2011): Tanácsok, tippek, trükkök nem csak szakdolgozatíróknak avagy a kutatómódszertan alapjai. Perfekt Kiadó, Budapest.

Mérő László (2003): Új észjárások: a racionális gondolkodás ereje és korlátai. Tercium, Budapest.

Shoja, M. Mohammadali – Arynchyna, Anastasia – Loukas, Marios – D'Antoni, V. Anthony –Buerger, M. Sandra – Karl, Marion – Tubbs, R. Shane (2020): A Guide To The Scientific Career: Virtues, Communication, Research And Academic Writing. Blackwell/John Wiley & Sons, New York, NY.

De Silva, U. K. Pali– Vance, K. Candace (2017): Scientific Scholarly Communication: The Changing Landscape. Springer, London.

Sajtos László – Mitev Ariel (2012): SPSS kutatási és adatelemzési kézikönyv. Alinea Kiadó, Budapest.

Saunders, Mark. – Lewis, Philip – Thornhill, Adrian (2016): Research Methods for Business Students. 7th edition. Pearson, Harlow.

Yuehong H. Zhang (2016): Against Plagiarism: A Guide for Editors and Authors. Springer, London.

Heti bontott tematika	
1.	Gyakorlat: Bevezetés. Az egyetemi, hallgatói lét alapjai (felsőoktatás, egyetem).
	TE: A hallgató egyetemi orientációja, a hallgatói lét kereteinek megismerése.
2.	Gyakorlat: Egyetemi protokoll. Nonverbális kommunikáció.
	TE: Szituációnak megfelelő viselkedés, megjelenés, szabályok elsajátítása, interiorizálása.
3.	Gyakorlat: Tanulás az egyetemen (órák, jegyzetelés, felkészülés, segédletek, vizsgák). Az egyetemi E-learning rendszer használata és egyéb online kollaborációs formák az egyetemi tanulásban, kutatásban, kapcsolattartásban.
	TE: Az egyetemi oktatási formák, tanulást segítő lehetőségek ismerete, használata. Felkészülés az online oktatási formákra: információszerzés és teljesítés.
4.	Gyakorlat: A kritikus gondolkodás. Érvelés technika. Kérdések megfogalmazása, megoldási módok keresése. A objektivitás és tárgyilagosság követelménye. Hogyan támasszuk alá feltételezéseinket, kijelentéseinket, következtetéseinket?
	TE: Mi fogadható el értékesnek, tudományosnak, Hogyan támasztható alá a mondanivalónk? Kutatási, szakdolgozat írási készségek fejlesztése
5.	Gyakorlat: „Elevator pitch”: a rövid, hatékony meggyőzés
	TE: Hatékony érvelés, meggyőzés.
6.	Gyakorlat: Az akadémiai írásbeliség. Kommunikációs zavarok.
	TE: Az akadémiai írásbeli készségek fejlesztése.
7.	Gyakorlat: Irodalmazás: tudományos és egyéb források: hitelesség, szintetizálás,. Tudományos és szakmai források keresése, nem csak a könyvtárban.
	TE: Irodalom-kutatási és kutatási, szakdolgozat-írási készségek fejlesztése.
8.	Gyakorlat: Hivatkozások és a szakirodalom-használat. A szakirodalom-elemzés megírása. Etikai kérdések.
	TE: Irodalom-kutatási és kutatási, szakdolgozat-írási készségek fejlesztése

9.	Gyakorlat: A tudományos dolgozat kiegészítő elemei: ábrák, táblázatok, lábjegyzetek, függelékek, jegyzékek stb.
	TE: Dolgozatírási készségek fejlesztése
10.	Gyakorlat: A tudományos prezentáció alapjai.
	TE: prezentációs készségek fejlesztése
11.	Gyakorlat: Gyakorlati prezentációs ismeretek.
	TE: Hatékony szóbeli kommunikáció (fókuszban a szakdolgozat-prezentáció)
12.	Gyakorlat: Gyakorlati prezentációs ismeretek II.
	TE: Hatékony szóbeli kommunikáció (fókuszban a szakdolgozat-prezentáció)
13.	Gyakorlat: a féléves anyag értékelése, tudásmérés (zárthelyi dolgozat)
	TE: a hallgató felkészültségének értékelése
14.	Gyakorlat: a féléves anyag értékelése, tudásmérés (pótló és javító zárthelyi dolgozat)
	TE: a hallgató felkészültségének értékelése

*TE tanulási eredmények

A tantárgy neve:	magyarul:	Számvitel I. (A számvitel alapjai)						Kódja:	GT_AGML005-17 GT_AGMLS005-17	
	angolul:	Fundamentals of financial accounting								
Felelős oktatói egység:		DE GTK Számviteli és Pénzügyi Intézet								
Kötelező előtanulmány neve:		-						Kódja:	-	
Típus		Heti óraszámok						Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve
		Előadás		Gyakorlat		Labor				
Nappali		Heti		Heti		Heti		kollokvium	5	magyar
Levelező	x	Féléves	10	Féléves	10	Fél- éves				
Tantárgyfelelős oktató		neve		Kiss Ágota				beosztása	tanársegéd	
A kurzus célja, hogy										
bemutassa a hallgatóknak a számvitel elméleti és gyakorlati alapjait, alapelveit.										
Tanulás eredmények, kompetenciák: A kurzus betekintést ad a vállalkozások könyvvizetési és beszámolási kötelezettségeinek jellegébe, a beszámoló egyes részeinek, elsősorban a számviteli mérleg és az eredménykimutatás összeállításának folyamataiba, elsősorban a számvitelről szóló 2000. évi C. törvény szabályozási rendszerében.										
<i>Tudás:</i>										
A hallgató megismeri a számvitel alapfogalmait, a számviteli információs rendszert, a beszámoló részeit, illetve az azt alátámasztó könyvelési folyamatokat, az alapvető számviteli összefüggéseket, elsajátítja a számviteli gondolkodás alapjait.										
<i>Képesség:</i>										
A hallgató képessé válik alapvető számviteli és kettős könyvviteli feladatok megoldására, a pénzügyi kimutatások összefüggéseinek értelmezésére, a számviteli nyilvántartási rendszerek használatára.										
<i>Attitűd:</i>										
A hallgató nyitott a számvitelt érintő jelenségek, problémák iránt, elkötelezett a megoldásukat illetően.										
<i>Autonómia és felelősség:</i>										
Általános szakmai felügyelet mellett, önállóan végzi és szervezi a munkaköri leírásban meghatározott feladatokat. Alkalmos önálló munkavégzésre.										
A kurzus tartalma, témakörei										
A számvitel fogalma. Számviteli rendszer, a számviteli törvény. A számviteli munka szakaszai. Beszámolás és könyvvizetés.										
Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek										
Elméleti és gyakorlati ismertek átadása illusztratív példákon keresztül.										
Értékelés										
Aláírás megszerzése:										
Az aláírás megszerzésének nem feltétele levelező tagozaton a jelenlét. A félév során az aláírás megszerzéséhez zárthelyi dolgozat megírására van szükség, melynek min. 60%-os teljesítése szükséges. A feladatsor elméleti és gyakorlati feladatokat is tartalmaz. Az aláírás két alkalommal pótolható. A zárthelyi dolgozat eredményeinek átlaga alapján az összességében 90%-ot meghaladó eredményeket megajánlott jegy formájában rögzítjük.										
Érdemjegy megszerzése:										
A vizsgaidőszakban a vizsgáztatás szóbeli vizsga keretében valósul meg, kiadott beugró minimum kérdések, és tételsor alapján. A vizsgát az a hallgató kezdheti meg, aki korábban a Neptun rendszerben meghirdetett vizsgaidőpontra feljelentkezett az adott napi vizsgára.										
Kötelező olvasmány:										
Kozma András: Vázlatok a számvitel tanulásához 1. kötet, Keletlombard Kft., Debrecen, 2004, átdolgozva: 2017. Kozma András: Vázlatok a számvitel tanulásához 2. kötet, Keletlombard Kft., Debrecen, 2001, átdolgozva: 2017. Az előadásokon és a szemináriumokon kiadott anyagok, feladatok és a kar E-learning oldalára feltöltött tananyagok										
Ajánlott szakirodalom:										
Siklósi Ágnes - Simon Szilvia - Veress Attila - Szijártó Boglárka: Bevezetés a számvitelbe - számvitel alapjai példatár 2018. Perfekt Kiadó, 2018										

Sztanó Imre: A számvitel alapjai, Perfekt Gazdasági Tanácsadó, Oktató és Kiadó Részvénytársaság, Budapest, 2015
Siklósi Ágnes - Veress Attila: Könyvvezetés és Beszámolóképzés, Számviteli feladatok a gyakorlatban, A Mérlegképes könyvelő képzés tankönyve, 9. bővített kiadás, Saldo Kiadó, 2018
Róth - Adorján - Lukács – Veit: Pénzügyi számvitel, Magyar Könyvvizsgálói Kamara Oktatási Központ Kft., Budapest, 2015
2000. évi C. törvény a számvitelről

Tematika

A számvitel fogalma, célja. A vállalkozási tevékenység tartalma és főbb sajátosságai, a termelési folyamat és kapcsolata a számvittel. A vállalkozó vagyona, fogalma, a vagyon kimutatása. A vállalkozó vagyona, a vagyon kimutatása. Az egyes mérleg sorok tartalma. A mérleg és tartalma, a mérlegtételek értékelése. Az eredmény fogalma, csoportosítása, kimutatása. Az eredménykimutatás és tartalma, típusai. A gazdasági műveletek és hatásuk a vagyonra. A vállalkozások számviteli információs rendszere. Könyvviteli alapfogalmak – könyvvezetés, egyszeres és kettős könyvvitel, a könyvviteli számla. A számviteli munka szakaszai, számviteli bizonylatok, nyilvántartások. A bizonylat fogalma, csoportosítása, általános alak és tartalmi kellékei. Nyilvántartások a kettős könyvvitel rendszerében, a kettős könyvvitel jellemzői (nyitás, zárás, főkönyvi kivonat). A könyvviteli zárlat. Példa a könyvvezetés, valamint a mérleg és az eredménykimutatás kapcsolatának bemutatására. Beszámolási és könyvvezetési kötelezettség. A számviteli szolgáltatás. A számviteli rendszer, a számviteli törvény. A számviteli alapelvek, a számviteli politika. A beszámoló formája, az éves beszámoló részei. A bekerülési érték fogalma, összetevői. Az értékcsökkenési fajtái, kiszámításuk, a leírás módja.

A tantárgy neve:	magyarul:	Gazdasági matematika II.				Kódja:	GT_AGML010-17 GT_AGMLS010-17	
	angolul:	Calculus for Economics II.						
Felelős oktatási egység:		Gazdasági- és Pénzügyi matematika Tanszék						
Kötelező előtanulmány neve:		Gazdasági matematika I.				Kódja:	GT_AGML001	
Típus		Óraszámok				Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve
		Előadás		Gyakorlat				
Nappali		Heti		Heti		Kollokvium	5	Magyar
Levelező	X	Féléves	10	Féléves	10			
Tantárgyfelelős oktató		neve:		Dr. Szőke Szilvia		beosztása:	Adjunktus	
Tantárgy oktatásába bevont oktató		neve:				beosztása		
A kurzus célja, hogy a hallgatók								
A felsőbb matematika alapjainak megismertetése, biztos alap nyújtása a különböző gazdasági és statisztikai tárgyak elsajátításához. Az órákon elhangzott tananyag elsajátítása olyan szinten, hogy gyakorlati problémák kezelése lehetővé váljon.								
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul								
<i>Tudás:</i>								
A kurzus folyamán megtanulják az alapvető összefüggéseket, amik szükségesek a közgazdasági ismeretek elsajátításához és a statisztikai elemzési módszerekhez.								
<i>Képesség:</i>								
A tanult elmélet és módszerek gyakorlati alkalmazásával képesek lesznek a hallgatók rendszerezni, elemezni, önállóan következtetéseket levonni.								
<i>Attitűd:</i>								
Az újszerű megoldások értékelésével fejlesztjük az önálló és egyéni problémamegoldást. A gyakorlati példák, az alkalmazási területek megmutatása a szakmai ismeretekre és módszerekre való nyitottságot hivatott növelni.								
<i>Autonómia és felelősség:</i>								
Erős módszertani alapozással, gyakorlatias problémamegoldás gyakorlásával biztos alapozást adunk a későbbi módszertani tanulmányokhoz, hogy felelősséget tudjon vállalni a hallgató az önálló elemző munkák készítésével kapcsolatban.								
A kurzus rövid tartalma, témakörei								
Többváltozós függvények vizsgálata, a mátrixok, determinánsok, lineáris terek és a valószínűségszámítás.								
Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek								
Elsősorban tanári magyarázat, illetve lehetőség szerint minél több önálló feladatmegoldás jellemzi az órákat.								
Értékelés								
A félév kollokviummal zárul, formája: írásbeli. Az elégséges jegyhez az elérhető pontszám legalább 50%-a kell. Amennyiben a járványügyi rendelkezések csak az online vizsgát teszik lehetővé, a vizsgán legalább 60%-ot kell az elégségeshez teljesíteni. Meg nem engedett segédeszköz használata következményeképpen a Tanulmányi és vizsgaszabályzatban megfogalmazottakon túl, a továbbiakban csak szóban vizsgázhat a hallgató.								
Kötelező szakirodalom:								
Sydseater – Hammond: Matematika közgazdászoknak (Aula kiadó) ISBN: 963 9478 56 3 A kari honlapon hétről hétre elhelyezett előadásjegyzet, kézirat								
Ajánlott szakirodalom:								
Kézi Csaba Gábor: Többváltozós függvények és mátrixok alkalmazásai a közgazdaságtanban 2018. Debreceni Egyetem, Műszaki Kar ISBN 978-963-490-061-0 Denkinder – Gyurkó: Analízis gyakorlatok Tankönyvkiadó. ISBN: 963 17 9667 1 Denkinder: Valószínűségszámítás Denkinder: Valószínűségszámítás gyakorlatok Obádovics: Felsőbb matematikai feladatgyűjtemény. Scolar Kiadó, ISBN 963 9193 72 0								

Obádovics: Valószínűségszámítás és matematikai statisztika

Scharnitzky: Mátrixszámítás (Bolyai könyvek)

Solt György: Valószínűségszámítás (Bolyai-könyvek sorozat) Műszaki Könyvkiadó, Budapest

Konzultációkra bontott tematika

1. (5 óra)	Mátrix fogalma, speciális mátrixok. Műveletek mátrixokkal. Determináns fogalma, tulajdonságai, alkalmazása, mátrix invertálása. Lineáris egyenletrendszerek megoldása.
	TE* Számítási feladatok megoldása a mátrixok, determinánsok témaköréből. Az új fogalmak, műveletek megismerése, ezekkel kapcsolatos feladatmegoldás. Egyenletrendszer megoldása Gauss eliminációval, Cramer-szabállyal, inverz-mátrix módszerrel.
2. (5 óra)	Többváltozós függvény fogalma. Lokális, globális szélsőérték fogalma. Parciális deriválás, feltétel nélküli szélsőérték meghatározása. Többváltozós függvény elaszticitása. Szöveges szélsőérték feladatok. Lineáris programozási feladat matematikai modelljének elkészítése, megoldása grafikus módszerrel.
	TE A differenciálszámítás kiterjesztése n változós függvényekre. Szélsőérték-feladatok megoldása. Többváltozós függvények alkalmazása a gyakorlati problémák megoldására. Feladatmegoldás a lineáris programozás témaköréből. Gyakorlati problémák megbeszélése, szállítási feladat megismerése.
3. (5 óra)	Kombinatorika. Eseményalgebra. Klasszikus valószínűségszámítás. Geometriai valószínűség. Mintavételezés. Feltételes valószínűség. A valószínűség meghatározás események együttes bekövetkezése esetén. Teljes valószínűség tétele, Bayes tétel.
	TE A középiskolai ismeretek felelevenítése, gyakorlása Az új tételek megismerése, gyakorlása. Feladatmegoldás.
4. (5 óra)	Valószínűségi változók és jellemzőik. Várható érték, szórás, valószínűség eloszlás, sűrűség függvény, eloszlás függvény. Nevezetes diszkrét valószínűségi változók. Nevezetes folytonos valószínűségi változók. Matematikai szoftverek, internetes matematikai oldalak (pl. www.wolframalpha.com).
	TE A valószínűségi változók fogalmának elsajátítása, a valószínűségi változók csoportosítása, jellemzése. A binomiális eloszlás, a Poisson-eloszlás, az egyenletes eloszlás, és a normális eloszlás megismerése, alkalmazása feladatmegoldás során.

*TE tanulási eredmények

A tantárgy neve:	magyarul:	Mikroökonómia				Kódja:	GT_AGML011-17 GT_AGMLS011-17	
	angolul:	Microeconomics						
Felelős oktatási egység:		DE GTK Közgazdaságtan és Világgazdaságtan Intézet						
Kötelező előtanulmány neve:						Kódja:		
Típus	Óraszámok					Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve
	Előadás		Gyakorlat					
Nappali		Heti		Heti		kollokvium	5	magyar
Levelező	X	Féléves	10	Féléves	10			
Tantárgyfelelős oktató		neve:	Karcagi-Kováts Andrea			beosztása:	egyetemi docens	
Tantárgy oktatásába bevont oktató		neve:				beosztása:		
A kurzus célja								
A kurzus célja, hogy a hallgatók elsajátítsák a mikroökonómia alapvető fogalmait, modelljeit és használni tudják azokat, illetve képesek legyenek ezeket alkalmazni. A hallgatóknak a kurzus végére ismerniük kell a fogyasztói és a vállalati viselkedés elemzéséhez szükséges legfontosabb elméleteket, fogalmakat, illetve eszközöket, és ezek alapján képesnek kell lenniük különböző problémák elemzésére.								
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul								
<i>Tudás:</i>								
Rendelkezik a gazdaságtudomány alapvető, átfogó fogalmainak, elméleteinek, tényeinek, nemzetgazdasági és nemzetközi összefüggéseinek ismeretével, a releváns gazdasági szereplőkre, funkciókra és folyamatokra vonatkozóan.								
<i>Képesség:</i>								
A tanult elméletek és módszerek alkalmazásával tényeket és alapvető összefüggéseket tár fel, rendszerez és elemez, önálló következtetéseket, kritikai észrevételeket fogalmaz meg, döntés-előkészítő javaslatokat készít, döntéseket hoz rutin- és részben ismeretlen - hazai, illetve nemzetközi - környezetben is.								
<i>Attitűd:</i>								
Fogékony az új információk befogadására, az új szakmai ismeretekre és módszertanokra.								
<i>Autonómia és felelősség:</i>								
- Önállóan szervezi meg a gazdasági folyamatok elemzését, az adatok gyűjtését, rendszerezését, értékelését.								
- Az elemzéseikért, következtetéseikért és döntéseikért felelősséget vállal.								
- Önállóan kíséri figyelemmel a társadalmi-gazdasági-jogi környezet szakterületét érintő változásait.								
A kurzus rövid tartalma, témakörei								
A kurzus először áttekinti a mikroökonómiai alapelveket, azokat a módszereket, amiket a mikroökonómiai gondolkodás megkövetel. A korábban már megismert fogalmakat (kereslet, kínálat, egyensúly) kibővítve vezet be új alkalmazási lehetőségeket (árszabályozás). Ezután a fogyasztói optimalizálásra tér át a kurzus: hasznossági függvény, költségvetési korlát, egyéni és piaci kereslet levezetése. A félév második felében áttér a termeléselméletre, azon belül is a profitmaximalizálásra, mint legfőbb célra, és két iparági szerkezetben (tökéletes verseny és monopólium) veszi át, hogy mekkora a profitmaximalizáló kibocsátás.								
Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek								
Előadás és szemináriumi foglalkozások, feladatmegoldás								
Értékelés								
Az aláírás megszerzéséhez kötelező a szemináriumi órákon való jelenlét, maximum 3 hiányzás megengedett a félév során. A vizsga írásbeli. Az írásbeli vizsgán elért eredmény adja a kollokviumi jegyet az alábbiak szerint: 0 - 50% – elégtelen 50,01% - 63% – elégséges 64,01% - 75% – közepes 76,01% - 86% – jó 87,01% - 100% – jeles								
Kötelező szakirodalom:								
Varian, Hal R.: Mikroökonómia középfokon. KJK Kerszöv, Budapest, 2001. (vagy újabb kiadás) Berde, Éva (szerk.): Mikroökonómiai és piacelméleti példatár. TOKK, Budapest, 2009.								
Ajánlott szakirodalom:								
Jack Hirschleifer, Amihai Glazer, David Hirschleifer (2009): Mikroökonómia - Árelmélet és alkalmazásai -								

Döntések, piacok és információk. Osiris Kiadó, 2009

Kopányi, M. (szerk.): Mikroökonómia. Műszaki Könyvkiadó, Budapest, 1997.

Mankiw, G. N. (2011). A közgazdaságtan alapjai. Osiris, Budapest.

Bergstrom, Theodore C. – Varian, Hal R.: Mikroökonómiai gyakorlatok. Veszprémi Egyetemi Kiadó, 2002.

	tananyag	Varian könyv fejezetei
1. alkalom	A mikroökonómia alapelvei TE: Határelemzés, racionalitás, önérdékkövetés, alternatív költség, pozitív-normatív elemzés Elemzési eszközök TE: piaci kereslet, kínálat, egyensúly optimalizálás, adózás, árszabályozás Költségvetési korlát TE: jövedelem, költségvetési egyenes, piaci cserearány Hasznosság és preferenciák TE: preferenciarendezés, közömbösségi görbék, hasznossági függvény, határhaszon Fogyasztói döntés TE: a fogyasztói optimum meghatározása a helyettesítési határaráta és a piaci cserearány által A keresletelmélet néhány alkalmazása TE: jövedelem-fogyasztás görbe, Engel-görbe, ár-fogyasztás görbe, egyéni kereslet levezetése Fogyasztói többlet és piaci kereslet TE: piaci kereslet levezetése egyéni keresletből, rugalmassági mutatók	1. fejezet 2. fejezet 3. fejezet 4. fejezet 5. fejezet 6. fejezet 14. fejezet 15. fejezet
2. alkalom	Vállalat I. TE: vállalat tulajdonosa és vezetője közti különbség azonosítása, számviteli és gazdasági költség koncepció, technológia, rövid távú termelési függvény Költséggörbék TE: a vállalat rövid és hosszú távú költségei Vállalati magatartás tiszta versenyben TE: profitmaximalizálás, fedezeti és üzembzárési pontok Kompetitív piac egyensúlya TE vállalati és iparági kínálat, jóléti többlet A monopólium TE: monopolista profitmaximalizálási döntése, monopólium melletti jóléti többletek, holtteher-veszteség	18. fejezet 19. fejezet 20. fejezet 21. fejezet 22. fejezet 23. fejezet 24. fejezet

*TE tanulási eredmények

A tantárgy neve:	magyarul:	Környezetgazdaságtan				Kódja:	GT_AGML013-17 GT_AGMLS013-17	
	angolul:	Environmental Economics						
Felelős oktatási egység:		DE GTK Közgazdaságtan és Világgazdaságtan Intézet Környezetgazdaságtan Tanszék						
Kötelező előtanulmány neve:		-				Kódja:		
Típus	Óraszámok					Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve
	Előadás		Gyakorlat					
Nappali		Heti		Heti		kollokvium	3	magyar
Levelező	X	Féléves	10	Féléves	0			
Tantárgyfelelős		neve:	Dr. Dombi Mihály			beosztása:	egyetemi docens	
Tantárgy oktatásába bevont oktatók		neve:				beosztása:		
A kurzus célja, hogy a hallgató								
<ul style="list-style-type: none"> • megismerje a környezetgazdaságtan és ökológiai gazdaságtan alapvető fogalmait; • megismerje a környezetgazdaságtan és ökológiai gazdaságtan környezeti és globális ökológiai problémákra adott válaszait, eszközeit; • képes legyen különbséget tenni a környezeti, társadalmi és gazdasági közelítések között; • képes legyen a környezeti, társadalmi és gazdasági folyamatok kölcsönhatásainak feltárására; • képes legyen ezen kapcsolatokat példákkal illusztrálni. 								
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul								
<i>Tudás:</i>								
- Rendelkezik a gazdaságtudomány alapvető, átfogó fogalmainak, elméleteinek, tényeinek, nemzetgazdasági és nemzetközi összefüggéseinek ismeretével, a releváns gazdasági szereplőkre, funkciókra és folyamatokra vonatkozóan.								
<i>Képesség:</i>								
- A tanult elméletek és módszerek alkalmazásával tényeket és alapvető összefüggéseket tár fel, rendszerez és elemez, önálló következtetéseket, kritikai észrevételeket fogalmaz meg, döntés-előkészítő javaslatokat készít, döntéseket hoz rutin- és részben ismeretlen - hazai, illetve nemzetközi - környezetben is.								
- Képes más tudásterületekkel és társadalmi-gazdasági alrendszerrel való együttműködésre.								
<i>Attitűd:</i>								
- Komplex megközelítést kívánó, illetve váratlan döntési helyzetekben is törekszik a jogszabályok és etikai normák teljes körű figyelembevételével meghozni döntését.								
- Befogadó mások véleménye, az ágazati, regionális, nemzeti és európai értékek iránt (ide értve a társadalmi, szociális és ökológiai, fenntarthatósági szempontokat is).								
<i>Autonómia és felelősség:</i>								
- Az elemzésekért, következtetéseikért és döntéseikért felelősséget vállal.								
A kurzus rövid tartalma, témakörei								
A hallgatók a félév elején megismerik a globális ökológiai problémákat, a környezeti problémákat, és azokat az új fogalmakat, melyeket ezen problémák hívtak életre (pl. nagy felgyorsulás, fordulópont, planetáris határok, eltartóképesség, körforgásos gazdaság, antropocén). Külön foglalkozunk a gazdasági növekedés és a környezeti minőség kapcsolatával. Bemutatásra kerülnek azok az alternatív indikátorok, amelyek a GDP hiányosságait hivatottak kiküszöbölni. Külön foglalkozunk a nem-monetáris számbavétellel, az anyagáram-elemzés makrogazdasági szintű modelljével és alkalmazásának lehetőségeivel. A tananyag kitér a környezet monetáris értékelésének lehetőségeire, az externális hatások közgazdasági következményeire. Mindezek ismeretében tárgyaljuk a környezetpolitikai eszközöket (direkt és indirekt szabályozási eszközök; zöld adók, támogatások).								
Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek								
Az előadások során konkrét gyakorlati problémák ismertetésén keresztül vezetjük be az általánosabb fogalmakat, modelleket. Az oktatás során építünk a hallgató mikro- és makroökonómiai tudására								

Értékelés

A vizsga írásbeli. Az írásbeli vizsgán elért eredmény adja a kollokviumi jegyet az alábbiak szerint:

0 - 50% – elégtelen

50%+1 pont - 63% – elégséges

64% - 75% – közepes

76% - 86% – jó

87% - 100% – jeles

A hallgatónak lehetősége van házi dolgozat készítésére előre megadott és egyeztetett témából. A házi dolgozat minőségétől függően a vizsgán elért legalább elégséges érdemjegy egy jeggyel is javítható.

Kötelező szakirodalom:

Bartus Gábor – Szalai Ákos (2014): Környezet, jog, gazdaságtan: környezetpolitikai eszközök, környezet-gazdaságtani modellek és joggazdaságtani magyarázatok. Budapest: Pázmány Press: PPKE JAK, 2014, ISBN 978-963-308-205-8

Ajánlott szakirodalom:

Kerekes Sándor (2007): A környezetgazdaságtan alapjai. Aula Kiadó, Budapest, ISBN 978-963-9698-25-3

Szlávik János (2013): Fenntartható gazdálkodás. Wolters Kluwer – Complex Kiadó, Bp., 273 o. ISBN: 9789632953458

Heti bontott tematika

	A környezetgazdaságtan tárgya
1.	TE: a közgazdaságtan, környezetgazdaságtan és ökológiai gazdaságtan tárgya, módszerei és értékválasztása (1. fejezet)
	Jóléti közgazdaságtan és piaci kudarcok
2.	TE: a jóléti közgazdaságtan tételeinek megismerése, az externáliák részletes leírása, csoportosítása. (2-3. fejezet)
	Piaci kudarcok kezelése: Pigou-i adó és Coase-tétel
3.	TE: A piaci kudarcok kezelésének lehetőségeit ismerik meg a hallgatók, a megoldások két szélsőséges alapján keresztül. Ezek ismerete a gyakorlatban előforduló környezetpolitikai eszközök megértésének alapja. (3-4. fejezet)
	Természeti erőforrások felhasználásának törvényszerűségei
4.	TE: A megújuló és nem megújuló természeti erőforrások felhasználásának motivációi, optimális szintje, és ennek hatása az erőforrás állapotára. (10. fejezet)
	A környezet monetáris értékelése
5.	TE: teljes gazdasági érték; direkt és indirekt értékelési módszerek. A piacon nem mért érték kapcsolata az externáliákkal. (10. fejezet)
	Környezetpolitikai eszközök
6.	TE: a környezetpolitikai beavatkozások és az externáliák kapcsolatának ismertetése, a lehetséges eszközök rendszerezése (5. fejezet)
	Adminisztratív szabályozás
7.	TE: a magánjogi és a közvetlen szabályozás lehetőségeinek ismertetése (6-8. fejezet)
	Gazdasági ösztönzők
8.	TE: gazdasági eszközök ismertetése, hatásosságuk összehasonlítása a közvetlen szabályozással (9. fejezet)
	A környezet-állapot mérése és a környezeti makromutatók
9.	TE: a környezet-állapot mérés nehézségei, az alternatív mutatók megismerése, történeti vonatkozásai, a jelenleg legelterjedtebb makromutatók ismertetése. (11.1. fejezet)
	A természeti erőforrások és a gazdasági növekedés
10.	TE: a gazdasági növekedés és a környezetállapot kapcsolatának felfogása az elmúlt évtizedekben. Globális környezeti és gazdasági modellek. (11.2. fejezet).
	Környezetvédelem és kereskedelem
11.	TE: komparatív előnyök elvének felidézése, kereskedelem negatív környezeti hatásai, a kereskedelem környezeti egyenlegének tárgyilagossága, kiegyensúlyozott ismerete. (11.3. fejezet)
	Zöld adóreform
12.	TE: egy zöld adóreform elemei, kialakulásának lehetőségei és korlátjai. Nemzetközi kitekintés (11.4. fejezet).
	Fenntartható fejlődés
13.	TE: a fenntartható fejlődés fogalma, értelmezési módjai, problémái; az eltartóképesség és a gazdaság lehetséges kölcsönhatásai; tökeelméleti megközelítés (12. fejezet)
	Rendszerező áttekintés
14.	TE: a félév során tanultak összegzése, szintézise.

*TE tanulási eredmények

A tantárgy neve:	magyarul:	Szakmai idegen nyelv I.				Kódja:	GT_AGMLNY1-17 GT_AGMLSNY1-17	
	angolul:	Professional language for Business I.						
Felelős oktatási egység:		Debreceni Egyetem Gazdaságtudományi Kar Gazdasági Szaknyelvi Kommunikációs Intézet						
Kötelező előtanulmány neve:						Kódja:		
Típus		Óraszámok				Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve
		Előadás		Gyakorlat				
Nappali		Heti		Heti		gyakorlati jegy	3	angol
Levelező	X	Féléves	0	Féléves	20			
Tantárgyfelelős oktató		neve:		Dr. Wiwczarowski Troy Brian		beosztása:	egyetemi docens	
A kurzus célja, hogy a hallgatók								
<p>a Közös Európai Referenciakeret (CEFR) által meghatározott középfokú gazdasági szakmai nyelvvizsga szintjének megfelelő tudásra tegyenek szert az olvasás, írás, beszéd és hallás utáni értés terén. A hallgatók megismerkednek a legfontosabb üzleti, gazdasági szakterületekkel és a szakterület jellemző szókincsével és témáival. Autentikus újságcikkek, gazdasági szereplőkkel készített interjúk és változatos feladatok segítik a szakmai szókincs elsajátítását. Jelentős szerepet kap a kommunikációs készségek fejlesztése mind írásban és szóban. A kurzus megismerteti a hallgatókat azokkal az idegen nyelvi készségekkel, nyelvi szerkezetekkel és szókincsel, amelyek elengedhetetlenek a végzettségüknek megfelelő munkahelyi feladatok ellátásához.</p>								
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul								
<i>Tudás:</i>								
<p>A nyelvtanuló rendelkezik a gazdaságtudomány alapvető, átfogó fogalmainak, elméleteinek ismeretével. Elsajátította a gazdaság mikro és makro szerveződési szintjeinek alapvető elméleteit és jellemzőit, birtokában van az alapvető információgyűjtési, matematikai és statisztikai elemzési módszereknek. Ismeri a projektben, teamben való együttműködést, a projekt vezetés szabályait, etikai normáit. Ismeri és érti a gazdálkodási folyamatok irányításának, szervezésének és működtetésének alapelveit és módszereit, valamint a szakterülethez kapcsolódó más szakterületek alapjait. Rendelkezik alapvető vezetési és szervezési, valamint projekt, illetve kis- és közepes vállalkozások indításának előkészítésére, indítására és vezetésére vonatkozó ismeretekkel. Elsajátította a hatékony kommunikáció írásbeli és szóbeli formáit, az adatok bemutatásának táblázatos és grafikus módjait. Birtokában van a gazdaságtudomány alapvető szakmai szókincsének.</p>								
<i>Képesség:</i>								
<p>A nyelvtanuló képes projektet tervezni, szervezni, csoportos feladatmegoldásban részt venni. A tanult elméletek és módszerek alkalmazásával alapvető összefüggéseket tár fel, rendszerez és elemez. Követi és értelmezi a világgazdasági, nemzetközi üzleti folyamatokat, a gazdaságpolitika és kapcsolódó szakpolitikák változásait. Képes együttműködni más szakterületek képviselőivel. Képes szakmai javaslatot, álláspontot szóban és írásban szakszerűen megfogalmazni, magyar és idegen nyelven a szakmai kommunikáció szabályai szerint azt prezentálni.</p>								
<i>Attitűd:</i>								
<p>A nyelvtanuló a minőségi munkavégzés érdekében probléma érzékeny, konstruktív, együttműködő és kezdeményező, fogékony az új információ befogadására, az új szakmai ismeretekre és módszertanokra. Nyitott az új, önálló és együttműködést igénylő feladatok, felelőségek vállalására, törekszik tudásának és munkakapcsolatainak fejlesztésére. Nyitott a gazdasági, társadalmi környezet változásai iránt, törekszik a változások követésére és megértésére. Befogadó mások véleménye, az ágazati regionális nemzeti és európai értékek iránt (ide értve a társadalmi, szociális és ökológiai, fenntarthatósági szempontokat is). Törekszik az életen át tartó tanulásra a munka világában és azon kívül is.</p>								
<i>Autonómia és felelősség:</i>								
<p>Általános szakmai felügyelet mellett önállóan végzi a meghatározott feladatokat, azok rendszerezését és értékelését. Az elemzéseikért, következtetéseikért és döntéseikért felelősséget vállal. Tudatosan vállalja és közvetíti szakmája etikai normáit. Előadásokat tart, vitavezetést önállóan végez.</p>								
A kurzus rövid tartalma, témakörei								
<p>A gazdálkodási és menedzsment fogalomköre, a tárgykörökben való szóbeli és írásbeli kommunikáció folyamatos, rendszerezett fejlesztése. A gazdasági, üzleti élet legfontosabb fogalmainak, területeinek és folyamatainak megismerése. A következő témakörök feldolgozása: Alapvető gazdasági fogalmak, munkaerő toborzás, a munka világa (állás interjúk, szakmai önéletrajzok írása, stb.), tőzsde és befektetés, az üzleti környezet, környezetvédelem, bankok működése, banki szolgáltatások, vállalkozási formák, cégek felépítése, vezetői készségek és vezetési típusok,</p>								

motiváció. Olvasott és hallott szövegek értése, vizsgafeladatok gyakorlása.
Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek Szókincsbővítés, szövegértés, hallásértés, fordítás órai gyakorlása, otthoni munka.
Értékelés Félévzáró számonkérés; beadandó írásbeli feladatok, félév végén gyakorlati jegy.
Kötelező szakirodalom: Cotton, D., Falvey, D., Kent, S., : Intermediate Market Leader 3rd Edition, Pearson, 175 old., ISBN:978 1 4082 3695 6
Ajánlott szakirodalom: Csernókné Jezerniczky Éva:Társalgás, Szituációk, Grafikonelemzés és Hallás Utáni Szövegértés-Üzleti Angol, Lexika Kiadó Székesfehérvár, 158 old., ISBN: 978 615 5200 08 3 Viczena Andrea:1000 Questions and 1000 Answers (Business English), Lexika Kiadó Székesfehérvár, 274 old., ISBN:978 615 5200 09 0 Mascull, B.: Business Vocabulary in Use, Cambridge University Press, 172 old., ISBN: 978 0 52177529 8

Heti bontott tematika	
1.	Brands, Travel TE*: Megismerkedés a márkák szerepével, szókincsbővítés, üzleti utazáshoz szükséges szituációk, szókincs elsajátítása
2.	Change, Organisation TE: Megismerkedés a vállalatok életével. Bevezetés a változásmenedzsment szókincsébe és fogalmába
3.	Advertising, Money TE: Megismerkedés a különböző típusú bankokkal, az ott folyó munkával, a bankok által nyújtott szolgáltatásokkal, a pénzügy és a marketing szókincsével
4.	Cultures, Human Resources TE: Megismerkedés az interkulturális kihívásokkal, az Emberi Erőforrás Menedzsment funkcióival, szókincsével. Az elsajátított témák és szókincs áttekintése.

*TE tanulási eredmények

A tantárgy neve:	magyarul:	Szakmai idegen nyelv I.				Kódja:	GT_AGMLNY1-17 GT_AGMLSNY1-17	
	angolul:	Foreign language I.						
Felelős oktatási egység:		Debreceni Egyetem Gazdaságtudományi Kar Gazdasági Szaknyelvi Kommunikációs Intézet						
Kötelező előtanulmány neve:						Kódja:		
Típus		Óraszámok				Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve
		Előadás		Gyakorlat				
Nappali		Heti		Heti		Gyakorlati jegy	3	német
Levelező	X	Féléves	0	Féléves	20			
Tantárgyfelelős oktató		neve:		Dr. Wiwczarowski Troy Brian		beosztása:	egyetemi docens	
<p>A kurzus célja, hogy a hallgatók</p> <p>a Közös Európai Referenciakeret (CEFR) által meghatározott középfokú gazdasági szakmai nyelvvizsga szintjének megfelelő tudásra tegyenek szert az olvasás, írás, beszéd és hallás utáni értés terén. Ezen a szinten a nyelvhasználó meg tudja érteni összetettebb szakszövegek fő mondanivalóját és fontosabb információit. Képes részletes és világos szövegalkotásra az elvárt szaknyelvi témakörökben. Folyamatosan kommunikál anyanyelvű beszédpartnerével, megfelelően használja mind az általános, mind a szaknyelvi lexikát, tud érvelni, véleményt nyilvánítani, állást foglalni.</p>								
<p>Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul</p> <p><i>Tudás:</i> A nyelvtanuló rendelkezik a nemzetközi gazdálkodás alapvető, átfogó fogalmainak, elméleteinek, tényeinek, nemzetgazdasági és nemzetközi összefüggéseinek ismeretével, a releváns gazdasági szereplőkre, funkciókra és folyamatokra vonatkozóan; ismeri és érti a nemzetközi szállítmányozás, a nemzetközi pénzügyi folyamatok alapjait; rendelkezik a hatékony munkavégzéshez szükséges ismeretekkel az Európai Unió működésével kapcsolatban; elsajátította a szakszerű és hatékony kommunikáció írásbeli és szóbeli formáit, az adatok bemutatásának táblázatos és grafikus módjait; birtokában van a gazdaságtudomány alapvető szakmai szókincsének anyanyelvén és legalább két idegen nyelven.</p> <p><i>Képesség:</i> A nyelvtanuló képes szakszerűen megfogalmazott szakmai javaslatot, álláspontot szóban és írásban a szakmai kommunikáció szabályai szerint prezentálni; megérti és használja szakterületének jellemző online és nyomtatott idegen nyelvű szakirodalmát; képes együttműködni más szakterületek képviselőivel (mérnökökkel, külkereskedőkkel); tisztában van a nemzetközi, multikulturális környezetben végzett munkavégzés sajátosságaival.</p> <p><i>Attitűd:</i> A nyelvtanuló a minőségi munkavégzés érdekében problémaérzékeny, konstruktív, együttműködő és kezdeményező; fogékony az új információk befogadására, az új szakmai ismeretekre és módszertanokra; nyitott az új, önálló és együttműködést igénylő feladatok, felelősségek vállalására; törekszik tudásának és munkakapcsolatainak fejlesztésére, ebben munkatársaival való együttműködésre; a döntések során figyelembe veszi mások véleményét, az ágazati, regionális, nemzeti és európai értékeket (ide értve a társadalmi, szociális és ökológiai, fenntarthatósági szempontokat is); törekszik az életen át tartó tanulásra a munka világában és azon kívül is.</p> <p><i>Autonómia és felelősség:</i> Általános szakmai felügyelet mellett, önállóan végzi a meghatározott feladatokat, azok rendszerezését és értékelését. Az elemzéseit, következtetéseit és döntéseit felelősséget vállal. Tudatosan vállalja és közvetíti szakmája etikai normáit.</p>								
<p>A kurzus rövid tartalma, témakörei</p> <p>A nemzetközi gazdálkodás és a turizmus fogalmkörének szókincse, a tárgykörökben való szóbeli és írásbeli kommunikáció folyamatos, rendszerezett fejlesztése a következő témakörök feldolgozásával: cégalapítás szempontjai, vállalkozói környezet, vállalkozások jogi formája, cégegyesülések, marketing alapfogalmai és eszközei, reklámozás, kereskedelem, szállítmányozás, banki szolgáltatások. Az üzleti levelezés formái és tartalmi követelményeinek megismerése, egyes levéltípusok feldolgozása és gyakorlása levélírási feladatokon keresztül, valamint a vizsgafeladatok gyakorlása.</p>								
<p>Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek</p> <p>Csoportmunka, egyéni feladatok, prezentációk, szituációs feladatok, módszertani útmutató az egyes vizsgafeladatok megoldásához, órai csoportos és egyéni gyakorlás, otthoni munka.</p>								

Értékelés

Folyamatosan szóban és írásban, témazáró dolgozatok. Félév végén gyakorlati jegy.

Kötelező szakirodalom:

Csányi, Magyar: Bevezetés a német üzleti idegen nyelvbe. SALDO 2017. ISBN: 978-963-638-528-6

Gabriele Vognandt, Dieter Volgnandt: Exportwege neu. Schubert Verlag 2012. ISBN: 978-3-941323-001

Sümeгинé, Borgulya, Jacob, Mátyás: Wirtschaftskenntnisse auf Deutsch Akadémiai Kiadó 2004 ISBN: 9789630583046

Ajánlott szakirodalom:

Sprenger, Weermann: Wirtschaft auf Deutsch Klett Verlag ISBN 978-3-12-675215-2

Olaszy, Pákozdiné: Aktuelle Wirtschaftsthemen OLKA Budapest 2007 ISBN 978-963-06-3684-1

Német gazdasági lapok és folyóiratok: Handelsblatt, Wirtschaftswoche

Heti bontott tematika	
1. konzultációs alkalom (5 óra)	Unternehmenskultur in Deutschland Vorstellung, Verhaltensregeln im Geschäftsleben Berufliche Selbständigkeit, Existenzgründung
	*TE: A nyelvtanulók megismerik a német vállalati kultúrát és vállalati értékeket, az üzleti élet viselkedési normáit és gyarapítják interkulturális ismereteiket. Képesek értékelni a cégalapítás legfontosabb szempontjait és érvelni a szakmai önállóság mellet és ellen. Olvasásértési technikák fejlesztése különböző szintű szövegekkel és szókincsfejlesztés.
2. konzultációs alkalom (5 óra)	Unternehmensformen, Unternehmenszusammenschlüsse Standortfaktoren Arbeitsmarktsituation in Deutschland und in Ungarn Ungarns Wirtschaft heute Die deutsche Wirtschaft von heute Grammatik: Präpositionen
	*TE: Vállalatok jogi formáinak megismerése és jellemzése. Telephelyválasztás szempontjainak megvitatása, munkaerőpiaci helyzet, Magyarország és Németország gazdasága. Szókincsfejlesztés, érvelési technikák gyakorlása.
3. konzultációs alkalom (5 óra)	Unternehmensaufbau, Abteilungen und Sparten im Unternehmen, Arbeitsbereiche Finanzierung, Investitionen Banken und Bankdienstleistungen Grammatik: Passiv mit Modalverb
	*TE: Vállalatok felépítése, részlegek feladatainak megismerése. Bankok szerepe a gazdaságban, banki szolgáltatások. Hallás utáni értés és szóbeli kommunikáció gyakorlása. írásbeli kommunikáció fejlesztése, az üzleti levél formai és tartalmi követelményeinek megismerése.
4. konzultációs alkalom (5 óra)	Markt, Grundbegriffe des Marketing Marketinginstrumente und ihre Aufgaben Befragungsformen in der Marktforschung
	*TE: A nyelvtanulók megismerik a piaccal kapcsolatos alapfogalmakat és a marketing szakterületeit, fejlődik a szakmai szókincsük és az olvasásértési képességeik. A szóbeli kommunikációs képességek fejlesztése szituációs gyakorlatok segítségével.

*TE tanulási eredmények

A tantárgy neve:	magyarul:	SZÁMVITEL II. (Pénzügyi számvitel)				Kódja:	GT_AGML014-17 GT_AGMLS014-17	
	angolul:	Accounting II.						
Felelős oktatási egység:		DE GTK, Számvitel és Pénzügy Intézet						
Kötelező előtanulmány neve:		SZÁMVITEL I. (A számvitel alapjai)				Kódja:	GT_AGML005	
Típus		Óraszámok				Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve
		Előadás		Gyakorlat				
Nappali		Heti		Heti		kollokvium	5	magyar
Levelező	x	Féléves	10	Féléves	10			
Tantárgyfelelős oktató		neve:		Kiss Ágota		beosztása:	tanársegéd	
Tantárgy oktatásába bevont oktató		neve:				beosztása		
A kurzus célja, hogy								
A hallgatókkal megismertetni a vállalkozások számvitelét: az egyes mérleg sorokat érintő gazdasági eseményeket, rögzítésüket a számviteli rendszerben, hatásukat az eredményre, a vagyona és az érintett adókra.								
Tanulás eredmények, kompetenciák: A kurzus betekintést ad a vállalkozások könyvvizetési és beszámolási kötelezettségeinek jellegébe, az egyes mérleg sorokat érintő gazdasági események könyvelésébe, eredményre, a vagyona és az érintett adókra gyakorolt hatások figyelembevételével, elsősorban a számvitelről szóló 2000. évi C. törvény szabályozási rendszerében.								
<i>Tudás:</i>								
A hallgató megismeri a számvitel alapfogalmait, a számviteli információs rendszert, a beszámoló részeit, illetve az azt alátámasztó könyvelési folyamatokat, az alapvető számviteli összefüggéseket, elsajátítja a számviteli gondolkodás alapjait. Ismeri a hazai adózási, számviteli szabályokat, a vállalkozások működésének számviteli megjelenítését.								
<i>Képesség:</i>								
A hallgató képessé válik alapvető számviteli és kettős könyvviteli feladatok megoldására, a pénzügyi kimutatások összefüggéseinek értelmezésére, a számviteli nyilvántartási rendszerek használatára.								
<i>Attitűd:</i>								
A hallgató nyitott a számvitelt érintő jelenségek, problémák iránt, elkötelezett a megoldásukat illetően. Fogékony az új információk befogadására, az új szakmai ismeretekre és módszertanokra, nyitott az új, önálló és együttműködést igénylő feladatok, felelőségek vállalására.								
<i>Autonómia és felelősség:</i>								
Általános szakmai felügyelet mellett, önállóan végzi és szervezi a munkaköri leírásban meghatározott feladatokat. Alkalmos önálló munkavégzésre.								
A kurzus tartalma, témakörei								
Mérlegtételek értékelése. Az egyes mérleg sorokat érintő gazdasági események könyvelése, eredményre, a vagyona és az érintett adókra gyakorolt hatások figyelembevételével.								
Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek								
Elméleti és gyakorlati ismertek átadása illusztratív példákon keresztül.								
Értékelés								
A félévközi munka kollokviumi jeggyel zárul. A megszerzett ismeretek számonkérése írásbeli zárthelyi dolgozat és szóbeli vizsga formájában történik. Szóbeli vizsgát csak az a hallgató tehet, aki megszerzi az aláírást.								
Aláírás megszerzése:								
Az aláírás megszerzésének nem feltétele levelező tagozaton a jelenlét. A félév során az aláírás megszerzéséhez zárthelyi dolgozat megírására van szükség, melynek min. 60%-os teljesítése szükséges. A feladatsor elméleti és gyakorlati feladatokat is tartalmaz. Az aláírás két alkalommal pótolható.								
Érdemjegy megszerzése:								
A vizsgaidőszakban a vizsgáztatás szóbeli vizsga keretében valósul meg, kiadott beugró minimum kérdések, és tételsor alapján. A vizsgát az a hallgató kezdheti meg, aki korábban a Neptun rendszerben meghirdetett vizsgaidőpontra feljelentkezett az adott napi vizsgára.								

Kötelező olvasmány:

Kozma András: Vázlatok a számvitel tanulásához 2. kötet, Keletlombard Kft., Debrecen, 2001, átdolgozva: 2017.
Az előadásokon és a szemináriumokon kiadott anyagok, feladatok és a kar E-learning oldalára feltöltött tananyagok

Ajánlott szakirodalom:

Siklósi Ágnes - Veress Attila Számviteli feladatok a gyakorlatban. A Mérlegképes könyvelő képzés tankönyve
Kilencedik, bővített kiadás. Saldo Kiadó, 2018

Róth - Adorján - Lukács – Veit: Pénzügyi számvitel, Magyar Könyvvizsgálói Kamara Oktatási Központ Kft.,
Budapest, 2015

Róth - Adorján - Lukács – Veit: Pénzügyi számvitel feladatok. Magyar Könyvvizsgálói Kamara Oktatási Központ
Kft., 2017

Róth – Adorján – Lukács – Veit: Számviteli esettanulmányok 2015. Magyar Könyvvizsgálói Kamara

Éva K (2006): Számvitelelemzés II-III, Perfekt, Budapest

2000. évi C. törvény a számvitelről

Bontott tematika	
5 óra	<p>Gazdasági események a valós és információs folyamatokban, rögzítésük a könyvviteli rendszerben, hatásuk az eredményre, a vagyona és az érintett adókra. Immateriális javak. Tárgyi eszközök. Befektetett pénzügyi eszközök. Értékpapírok.</p> <hr/> <p>TE: Ismeri az immateriális javak, a tárgyi eszközök, befektetett pénzügyi eszközök, értékpapírok fogalmát, fajtáit, értékelését és megjelenítését a pénzügyi kimutatásokban.</p>
5 óra	<p>Gazdasági események a valós és információs folyamatokban, rögzítésük a könyvviteli rendszerben, hatásuk az eredményre, a vagyona és az érintett adókra. Forgóeszközök. Készletek.</p> <hr/> <p>TE: Ismeri készletek fogalmát, fajtáit, értékelését és megjelenítését a pénzügyi kimutatásokban.</p>
5 óra	<p>Gazdasági események a valós és információs folyamatokban, rögzítésük a könyvviteli rendszerben, hatásuk az eredményre, a vagyona és az érintett adókra. Követelések. Pénzeszközök. Időbeli elhatárolások.</p> <hr/> <p>TE: Ismeri a követelések fogalmát, fajtáit, értékelését és megjelenítését a pénzügyi kimutatásokban.</p>
5 óra	<p>Gazdasági események a valós és információs folyamatokban, rögzítésük a könyvviteli rendszerben, hatásuk az eredményre, a vagyona és az érintett adókra. Saját tőke, céltartalékok, kötelezettségek.</p> <hr/> <p>TE: Ismeri a saját tőke és a céltartalék fogalmát, fajtáit, értékelését és megjelenítését a pénzügyi kimutatásokban.</p>

A tantárgy neve:	magyarul:	Statisztika I.			Kódja:	GT_AGML015-17 GT_AGMLS015-17		
	angolul:	Statistics I.						
Felelős oktatási egység:		Debreceni Egyetem GTK Statisztika és Módszertani Intézet Statisztika és Módszertani Tanszék						
Kötelező előtanulmány neve:		Gazdasági matematika I.			Kódja:	GT_AGML001-17 GT_AGMLS001-17		
Típus		Óraszámok				Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve
		Előadás		Gyakorlat				
Nappali		Heti		Heti		gyakorlati jegy	5	magyar
Levelező	X	Féléves	10	Féléves	10			
Tantárgyfelelős oktató		neve:		Dr. habil. Huzsvai László		beosztása:	egyetemi docens	

A kurzus célja:

A gazdasági elemzésben alkalmazható alapvető statisztikai módszerek megismerése és a gazdálkodás és menedzsment területén alkalmazott számításokat áttekintése.

Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul

Tudás:

1. Ismeri és érti a nemzetközi szállítmányozás, a nemzetközi pénzügyi folyamatok beazonosítására alkalmas szakértői tudás alapjait, a szakterület szerint releváns információgyűjtési, elemzési és probléma megoldási módszereket, ezek alkalmazási feltételeit és korlátait.

Képesség:

1. A tanult elméletek és módszerek alkalmazásával tényeket és alapvető összefüggéseket tár fel, rendszerez és elemmez, önálló következtetéseket, kritikai észrevételeket fogalmaz meg, döntés-előkészítő javaslatokat készít, döntéseket hoz rutin- és részben ismeretlen - hazai, illetve nemzetközi - környezetben is.

Attitűd:

1. Fogékony az új információk befogadására, az új szakmai ismeretekre és módszertanokra, nyitott az új, önálló és együttműködést igénylő feladatok, felelősségek vállalására.
2. Törekszik tudásának és munkakapcsolatainak fejlesztésére, ebben munkatársaival való együttműködésre.

Autonómia és felelősség:

1. Az elemzéseikért, következtetéseikért és döntéseikért felelősséget vállal.

A kurzus rövid tartalma, témakörei

Témakörei:

- A) Viszonyszámok I. Egyenmű adatokból számított viszonyszámok: 1. dinamikus viszonyszámok (bázis- és lánc viszonyszámok) 2. területi viszonyszámok 3. koordinációs viszonyszám 4. teljesítmény viszonyszám. II. Különmű adatokból számított viszonyszámok: intenzitási viszonyszámok
- B) Középértékek: I. Számított középértékek (átlagok) II. Helyzeti középértékek (medián, módusz)
- C) Szóródás mutatói
- D) Indexek
- E) Becslés
- F) Mintavételezés

Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek

Tanulási tevékenység:

1. Problémamegoldás
2. Feladatmegoldás: (1) a feladat megoldásához szükséges algoritmus, a megfelelő ismeret megkeresése a hosszú távú memóriában, (2) az algoritmus, a megfelelő ismeret alkalmazása a feladat megoldására.

Tanítási módszerek:

1. előadás
2. magyarázat
3. Visszacsatolás, a tanulók tevékenységének értékelése
4. Szemléltetés
5. Házi feladat

Értékelés

Az egymásra épülő anyagrészek megértése, alkalmazásuk és begyakorlása érdekében rendszeres otthoni felkészülést kérek a hallgatóstól. Az előadásokon és gyakorlatokon való megjelenés ajánlott. A félév gyakorlati jeggyel zárul.

A személyes oktatás esetén a szorgalmi időszakban minden Hallgatónak meg kell szerezni a gyakorlati jegyet. A szorgalmi

időszakra meghatározott gyakorlati jegyszerző vizsga az előadás idejében kerül meghatározásra Hallgatói ajánlás alapján. A szorgalmi időszakra egy gyakorlati jegyszerző lehetőség/alkalom kerül meghatározásra. A gyakorlati jegyszerzéskor elméleti kiskérdések és feladat megoldás lesz (Excelben és e-learningben). Akinek a szorgalmi időszakban nem sikerül a gyakorlati jegyet megszerezni, annak a vizsga időszakban meghirdetett alkalmakkor lesz lehetősége javítani/pótolni a gyakorlati jegyét.

Abban az esetben, ha online óratartás lesz, akkor is ajánlott az előadások és a gyakorlatok látogatása. Az online oktatás esetén a szorgalmi időszakban minden Hallgatónak meg kell szerezni a gyakorlati jegyét. A szorgalmi időszakra meghatározott gyakorlati jegyszerző vizsga az előadás idejében kerül meghatározásra Hallgatói ajánlás alapján. A szorgalmi időszakra egy gyakorlati jegyszerző lehetőség/alkalom kerül meghatározásra. A gyakorlati jegyszerzéskor elméleti kiskérdések és feladat megoldás lesz (Excelben és e-learningben). Akinek a szorgalmi időszakban nem sikerül a gyakorlati jegyét megszerezni, annak a vizsga időszakban meghirdetett alkalmakkor lesz lehetősége javítani/pótolni a gyakorlati jegyét.

Kötelező szakirodalom:

Hunyadi László – Vita László: Statisztika I.-II, AULA Kiadó, Budapest, 2008.

Huzsvai László: Statisztika Gazdaságelemzők részére Excel és R alkalmazások. SENECA, 2012 http://seneca-books.hu/doc/978_963_08_5016_2.pdf

Csipkés Margit: Közgazdász hallgatók gyakorlati jegyzete Statisztikából (I.) http://csipkesmargit.hu/wp-content/uploads/2021/10/Dr.-Csipk%C3%A9s-Margit_Statisztika-I.-jegyzet-2021_titkosított.pdf

Ajánlott szakirodalom:

Alkalmazott statisztika. Szerk.: Szűcs István. Agroinform Kiadó, 2002.

Alkalmankénti bontásban a tematika (1 alkalom 5 óra hossza)	
1.	A statisztika fogalmai, részterületei. A statisztikai munka fázisai. Mintavételezési eljárások, véletlen minta, szisztematikus hiba, paraméter. Adatbázisok. A jó adatbázis kritériumai. Adatbázis készítés szabályai. Az adatok mérési szintjei.
2.	A különböző mérési szintekhez tartozó adatok jellemző értékeinek meghatározása. Adatábrázolások. Viszonyszámok. Összefüggések a viszonzszámok között. Centrális mutatók: medián, módusz, számított középértékek. Középértékek: számtani, geometriai, harmonikus, négyzetes. Súlyozott átlagok számítása.
3.	A szóródás mutatói: szórás, variancia, terjedelem, abszolút, relatív eltérések, variációs együttható, relatív variációs együttható. A koncentráció mérése, Lorenz görbe. Herfindahl-Hirschman-index. Összefüggések a koncentráció és szórás között. Indexek
4.	A normáloszlás mint modell. Eloszlás és sűrűség függvény. Ferdeség és csúcosság jellemzése. A standard normál eloszlás nevezetes értékei, törvényszerűségei. Egyoldali aszimmetrikus, kétoldali szimmetrikus valószínűségek. Student-féle t-eloszlás. Az átlag standard hibája. Megbízhatósági tartományok. Statisztikai hipotézisvizsgálatok, nem paraméteres próbák. Khi-négyzet próba.

*TE tanulási eredmények

A tantárgy neve:	magyarul:	Makroökonómia				Kódja:	GT_AGML016-17 GT_AGMLS016-17	
	angolul:	Macroeconomics						
Felelős oktatási egység:		Debreceni Egyetem Gazdaságtudományi Kar Közgazdaságtan és Világgazdaságtan Intézet						
Kötelező előtanulmány neve:		mikroökonómia				Kódja:	GT_AGML011-17 GT_AGMLS011-17	
Típus		Óraszámok				Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve
		Előadás		Gyakorlat				
Nappali		Heti		Heti		kollokvium	5	magyar
Levelező	L	Féléves	10	Féléves	10			
Tantárgyfelelős oktató		neve:		Czeglédi Pál		beosztása:	egyetemi docens	
A kurzus célja, hogy a hallgatók								
megismerkedjenek a makroökonómia alapvető kérdéseivel, tárgyával és a makroökonómiai kérdések megválaszolásához szükséges eszközrendszer alapjaival. A kurzus során a hallgatóknak képessé kell válniuk arra, hogy a zárt gazdaság elemzéséhez szükséges makroökonómiai modelleket használják különböző gazdasági folyamatok illetve gazdaságpolitikai akciók hatásainak elemzésében.								
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul								
<i>Tudás:</i>								
Elsajátította a gazdaság makro szerveződési szintjeinek alapvető elméleteit és jellemzőit								
<i>Képesség:</i>								
A tanult elméletek és módszerek alkalmazásával tényeket és alapvető összefüggéseket tár fel, rendszerez és elemez, önálló következtetéseket, kritikai észrevételeket fogalmaz meg, döntés-előkészítő javaslatokat készít, döntéseket hoz rutin- és részben ismeretlen - hazai, illetve nemzetközi - környezetben is.								
<i>Attitűd:</i>								
Fogékony az új információk befogadására, az új szakmai ismeretekre és módszertanokra								
<i>Autonómia és felelősség:</i>								
Az elemzésekért, következtetéseiért és döntéseiért felelősséget vállal								
A kurzus rövid tartalma, témakörei								
A makroökonómia kérdései. A makroökonómiai aggregátumok mérésének elvei: a gazdasági körforgás és a GDP, nominális és reál GDP, a GDP felhasználása, a GDP-deflátor és a fogyasztói árindex; a munkanélküliség mérése. A gazdaság hosszú távon: az árupiac és a kölcsönforrások piacának egyensúlya, a tényezőpiaci egyensúly és a jövedelemelosztás; a természetes munkanélküliség elméletei. A pénz jelentősége és az infláció: a pénz funkciói és a pénzkínálat; a pénz mennyiségi elmélete; a pénzkereslet; az infláció társadalmi költségei. A gazdaság rövid távú modelljei: a keynesi kereszt, az IS-LM modell. A rövid és a hosszú távú következtetések viszonya: a várokozásokkal kiegészített Phillips-görbe, és a fogyasztási függvény Friedman- és Modigliani-féle elméletei.								
Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek								
Előadás, feladatmegoldás, hipotetikus gazdaságpolitikai és egyéb változások hatásának magyarázata a grafikus és matematikai formában felírt modellekben								
Értékelés								
A vizsga írásbeli. Az írásbeli vizsgán elért eredmény adja a kollokviumi jegyet az alábbiak szerint: 0 - 50% – elégtelen 50%+1 pont - 63% – elégséges 64% - 75% – közepes 76% - 86% – jó 87% - 100% – jeles								
Kötelező szakirodalom:								
Mankiw, G. (1999): Makroökonómia. Osiris, Budapest. ISBN: 963 389 825 0								
Ajánlott szakirodalom:								
Kaufmann, R. T. (2002): Makroökonómiai munkafüzet és feladatgyűjtemény N. Gregory Mankiw Makroökonómia című tankönyvéhez. Osiris, Budapest. ISBN: 963-389-257-0								
Mishkin, F. S. (2020): Makroökonómia: Gazdaságpolitika és gyakorlat. Alinea Kiadó, Budapest. ISBN: 978-615-5669-40-8								

Mishkin, F. S. (2020): Makroökonómia: Gazdaságpolitika és gyakorlat. Alinea Kiadó, Budapest.

Misz József – Palotai Dániel (2004): Makroökonómia feladatgyűjtemény. Panem, Budapest. ISBN: 963 545 4023

Heti bontott tematika		
1.	Bevezetés: A makroökonómia fő kérdései és módszertana; a makroökonómiai aggregátumok	Mankiw: 1., 2. fejezet
	TE*: A makroökonómiai jellegű problémák sajátosságai	
	A makroökonómiai aggregátumok II	Mankiw: 2. fejezet
	TE: A GDP és az infláció kiszámolásának alapelvei	
	A gazdaság hosszú távon: az árupiac és a kölcsönforrások piacának egyensúlya	Mankiw: 3. fejezet
	TE: A reálkamatláb árupiac-tisztító szerepe	
	A tényezőpiaci egyensúly és a jövedelemelosztás	Mankiw: 3. fejezet
	TE: Az Euler-tétel és feltételei	
2.	A munkapiac és munkanélküliség	Mankiw: 5. fejezet
	TE: A természetes munkanélküliség okai	
	A pénz funkciói a pénz mennyiségi elmélete	Mankiw: 6. és a 18. fejezet
	TE: Az infláció és a pénzkínálat hosszú távú kapcsolata	
	Pénzkereslet, pénzkínálat	Mankiw: 6. és a 18. fejezet
	TE: A pénzkereslet és a nominális illetve reál GDP kapcsolata	
	Az infláció, az infláció költségei, Fisher-hatás	Mankiw: 6. és a 18. fejezet
	TE: A reál és a nominális kamatláb különbsége, a várt infláció szerepe	
3.	A keynesi kereszt	Mankiw: 9. fejezet
	TE: A kiadási és adómultiplikátor magyarázata	
	Az IS-LM-modell	Mankiw: 9. fejezet
	TE: A pénz és az árupiaci folyamatok összefüggése	
	Gazdaságpolitikai az IS-LM modellben	Mankiw: 10. fejezet
	TE: A modellen belül értelmezhető fiskális és monetáris akciók hatása az outputra és a kamatlábra	
4.	Phillips-görbe	Mankiw: 12. fejezet, 372-387. o., előadás
	TE: Az infláció és a munkanélküliség rövid távú kapcsolata	
	A fogyasztási függvény Friedman- és Modigliani-féle elméletei	Mankiw: 15. fejezet
	TE: A jelenbeli fogyasztás és a jövőben várható jövedelem kapcsolata	

*TE tanulási eredmények

A tantárgy neve:	magyarul:	Gazdasági közjog				Kódja:	GT_AGML017-17 GT_AGMLS017-17	
	angolul:	Business Public Law						
Felelős oktatási egység:		DE GTK Közgazdaságtan és Világgazdaságtan Intézet						
Kötelező előtanulmány neve:		-				Kódja:	-	
Típus		Óraszámok				Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve
		Előadás		Gyakorlat				
Nappali		Heti		Heti		V	4	magyar
Levelező	+	Féléves	10	Féléves	5			
Tantárgyfelelős oktató		neve:	Dr. Károlyi Géza			beosztása:	egyetemi docens	
Tantárgy oktatásába bevont oktató		neve:				beosztása		
A kurzus célja, hogy a hallgatók								
megismerkedjenek a gazdasági jog makro szintű szegmensének, az államháztartás rendszerének jogi szabályaival. A félév központi témája az adójog, amellyel a hallgatók elméleti és gyakorlati szinten is megismerkedhet.								
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul								
<i>Tudás:</i>								
A hallgató olyan alapvető gazdasági-pénzügyi jogi ismereteket sajátít el, melyek révén képes eligazodni a különböző adónemek alapvető anyagi jogi és eljárásjogi sajátosságai között. A kurzus előadásai három fő tématerület köré fókuszálódnak: 1. Az államháztartás alrendszerei: központi és helyi önkormányzati alrendszer felépítése és költségvetése. 2. Az adóigazgatási eljárás, az adókötelezettség eljárási szabályai. 3. Az egyes adónemek: természetes személyek és vállalkozások költségvetési kapcsolatai. A szemináriumokon adófeladatok megoldása révén gyakorlati tudást is szerezhetnek a hallgatók.								
<i>Képesség:</i>								
Legyen tisztában az államháztartás rendszerszintű felépítésével és kategóriáival, költségvetési jellemzőivel. Tudja elhelyezni az egyes adónemeket a költségvetési bevételek megfelelő csoportjában, ismerje tanult adónemek alapvető szabályait (adóalanyok köre, adóalap meghatározása, adómérték, adókedvezmények).								
Legyen képes a természetes személyhez és a cégekhez kapcsolódó egyes adófajták közötti különbségek meghatározására.								
Tudja alkalmazni a gyakorlatban, pl. saját vállalkozás alapítása esetén a vonatkozó adónemek átlátása útján a tantárgy tanulásakor megszerzett ismereteket.								
<i>Attitűd:</i>								
A tantárgy elősegíti, hogy a hallgató megfelelő adójogi tudás birtokában átlássa és elkülönítse a magyar adórendszer tagozódását és lényegét, a munkája során felmerülő alapvető adójogi formákat magabiztosan és megfelelően értelmezni és értékelni tudja, a jogi ismereteit folyamatosan gyarapítsa.								
<i>Autonómia és felelősség:</i>								
A kurzus hozzásegíti a hallgatót ahhoz, hogy a gazdasági szféra jogintézményei körében az általános információkhoz képest egy magasabb szakmai szinten megalapozottan és felelősséggel formáljon véleményt az egyes adónemeket érintő kérdésekben.								
A kurzus rövid tartalma, témakörei								
A gazdasági közjog fogalma. Az államháztartás rendszere. Adójogi alapfogalmak, az adózás rendje, adóigazgatási eljárás. A személyi jövedelemadó: összevonás alá eső jövedelmek, külön adózó jövedelmek. Egyéni vállalkozók, mezőgazdasági termelők adózása, járulékfizetése. VSZJA, KATA szerint adózó vállalkozások adózása. Társasági adóalanyok köre, adóalap meghatározása, adókedvezmények. Az általános forgalmi adó, jövedéki adó. Helyi adók. Illetékjog.								
Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek								
előadás, igény szerint konzultáció, szemináriumokon adófeladatok megoldása, melyen keresztül gyakorlati tudás is elsajátítható.								

<p>Értékelés</p> <p>Írásbeli kollokvium, melynek értékelése ötfokozatú.</p> <p>2-es (elégséges) érdemjegy a vizsgán maximálisan elérhető pontok 50 %-ától.</p>
<p>Kötelező szakirodalom:</p> <p>Károlyi –Törő (2015): <i>Természetes személyek és vállalkozások költségvetési kapcsolatai</i>. Debrecen, Kiadta: Kebo Print Kft.</p>
<p>Ajánlott szakirodalom:</p> <p>Fézer-Károlyi-Petkó-Törő (2014): <i>Jogi személyek a gazdasági forgalomban</i>. Debrecen, Kapitális Kft.</p>

bontott tematika	
1-5 óra	<p>A gazdasági közjog fogalma, az államháztartás rendszere: a központi költségvetés megalkotási folyamata, szerkezeti tagolása. A társadalombiztosítási alapok költségvetése. Az elkülönített állami pénzalapok fajtái és költségvetésük. A helyi önkormányzati alrendszer sajátosságai. Adójogi alapfogalmak, az adózás rendje, adóigazgatási eljárás: az adókötelezettség fogalma, megsértésének jogkövetkezményei. Az adóigazgatási eljárás formái és szabályai, jogorvoslati lehetőségek.</p> <hr/> <p>TE: Ismeri a közjogi szabályozásban érvényesülő kógenca sajátosságait, az államháztartás szerkezetét és az alrendszerek költségvetésének alapvető jellemzőit. Ismeri az adójog által használt alapvető fogalmak jelentését, az adóhatóság által lefolytatható adóigazgatási eljárás szakaszait, a jogorvoslati formákat.</p>
6-10 óra	<p>A személyi jövedelemadó: összevonás alá eső jövedelmek: Szja alanyok köre, adóköteles és adómentes bevételek köre. Az összevonás alá eső jövedelmek kategóriái: önálló tevékenység, nem önálló tevékenység, egyéb tevékenység, átalányban megállapított jövedelem szabályai. Adóalapot csökkentő tételek: családi kedvezmény, első házasság kedvezménye. A mezőgazdasági vállalkozások formái és adózásuk: östermelő fogalma és adózási szabályai. Az egyéni vállalkozó adózása: az egyéni vállalkozó fogalma, szja szerinti adózásának két formája: a külön adózó vszja és osztalékadó szabályai, az összevonás alá eső átalányadózási jellemzői. A kata főbb szabályai: adóalanyok köre, adóalap meghatározása. Külön adózó jövedelmek: tőkejövedelmek, vagyónáruházból származó jövedelmek, egyes juttatások és vegyes jövedelmek formái és adózásuk.</p> <hr/> <p>TE: Ismeri a természetes személyek szja-köteles jövedelmének kategóriáit, az összevonás alá eső és a külön adózó jövedelem megállapítási szabályait. Különbséget tud tenni a mezőgazdasági vállalkozók között és ismeri az adózásuk főbb szabályait. Alapos ismereteket sajátít el az egyéni vállalkozó adózási lehetőségeit illetően, képes elkülöníteni a választható négyféle adónem jellemezőit.</p>
11-15 óra	<p>TAO és KIVA szerint adózó vállalkozások: A társas vállalkozások által választható két adónem összevetése és értékelése. Az általános forgalmi adó szabályai: Az áfa jellemzői, gazdasági tevékenység fogalma. Közösségen belüli termékértékesítés áfa szabályai. Termékexport és import fogalma, adózása. Előzetesen felszámított áfa és fizetendő áfa fogalma. Adólevonási jog korlátozása. Helyi és települési adók sajátosságai: A helyi adók típusai: vagyoni típusú helyi adók, kommunális adók és iparüzési adók kivételének főbb szabályai. A települési adók sajátosságai. Illetékjog: Az illeték fogalma, rendszere: vagyonszerzési illetékek (ingyenes és visszerhes), valamint eljárási illetékek (bírói és közigazgatási) fajtái.</p> <hr/> <p>TE: Ismeri a cégek jövedelme utáni adózási formákat, el tudja határozni azokat. Ismeri az áfa elszámolás főbb elemeit, az elszámolandó áfa megállapításának alapvető szabályait. Ismeri a helyi önkormányzatok által alkalmazható adók két nagy csoportját, el tudja különíteni a helyi és a települési adók fajtáit. Ismeri az illetékek rendszerét, helyesen használja a fogalmakat és ismeri a főbb szabályokat.</p>

*TE tanulási eredmények

A tantárgy neve:	magyarul:	Marketing				Kódja:	GT_AGML019-17 GT_AGMLS019-17	
	angolul:	Marketing						
Felelős oktatási egység:		DE GTK Marketing és Kereskedelem Intézet, Marketing Tanszék						
Kötelező előtanulmány neve:		-				Kódja:	-	
Típus		Óraszámok				Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve
		Előadás		Gyakorlat				
Nappali		Heti		Heti		Gy	4	magyar
Levelező	+	Féléves	10	Féléves	5			
Tantárgyfelelős oktató		neve:		Dr. Kontor Enikő		beosztása:	egyetemi adjunktus	
Tantárgy oktatásába bevont oktató		neve:				beosztása:		
<p>A kurzus célja, hogy a hallgatók elsajátítsák a piaccal, annak működésével, valamint a vállalatok piaci műveleteivel kapcsolatos alapismereteket és készségeket. A kurzus végére a hallgatók rendelkeznek egy üzleti probléma megoldásához szükséges ismeretekkel, képességekkel.</p>								
<p>Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul</p>								
<p><i>Tudás:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> A kurzus elvégzése után a hallgató rendelkezik a marketing tudományág alapfogalmaival, érti a marketingkoncepció lényegét. Megérti és alkalmazza a piacszegmentáció, a fogyasztói és szervezeti vásárlói magatartás, a vállalati gyakorlatban alkalmazott marketingeszközök (marketing-mix) és a marketingrendszer működtetésének összefüggésrendszerét. Birtokában van az alapvető piackutatási, információ-gyűjtési, matematikai és statisztikai elemzési módszereknek. Elsajátította a marketing tudományágának az alapvető szakmai szókincsét, azt használni tudja. 								
<p><i>Képesség:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> A hallgató képessé válik egy szervezet marketing folyamatainak menedzselésére, marketing eszköztárának adott üzleti szituációban való alkalmazására. Képes alapvető összefüggések feltárására, elemzésére, következtetések levonására, ezek alapján döntést előkészítő javaslatok megfogalmazására. Képes együttműködni más szakterületek képviselőivel, alkalmas projektben, csoportos feladatmegoldásban való részvételre. 								
<p><i>Attitűd:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> A tantárgy elősegíti, hogy a hallgató a megfelelő tudás birtokában pozitív hozzáállással, kreatívan, magabiztosan kezeljen egy üzleti problémát. Fogékony az új információk befogadására, új szakmai ismeretekre, nyitott a vállalkozás tágabb gazdasági, társadalmi környezetének változásai iránt. 								
<p><i>Autonómia és felelősség:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> A kurzus – a megfelelő alapok biztosításával – hozzásegíti a hallgatót ahhoz, hogy a későbbiek során önállóan el tudjon mélyülni a marketing egyes részterületeiben, továbbfejlessze magát. Gazdálkodó szervezetben a marketing folyamatokat szervezi, irányítja és ellenőrzi. Munkáját a szakmai, jogi, etikai normák és szabályok betartásával végzi. 								
<p>A kurzus rövid tartalma, témakörei</p> <p>A kurzus áttekinti a következő témaköröket: a piac és a marketing alapfogalmai, helyzetelemzés, mikro-makro környezet elemzése, versenyelemzés, fogyasztói magatartás vizsgálata, STP marketing, a marketing eszközrendszere: termékpolitika, árpolitika, értékesítési csatornapolitika, kommunikációs politika; piackutatás elméleti és gyakorlati kérdései.</p>								

Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek

Előadások, modern infokommunikációs eszközök felhasználásával. Konzultációs lehetőség biztosított.

Az elméleti anyag feldolgozása:

- esettanulmányokkal,
- a témakörhöz kapcsolódó konkrét, aktuális vállalati esetek megbeszélésével,
- reklámfilmek, kommunikációs megoldások elemzésével.

Értékelés

Írásbeli vizsgadolgozat a vizsgaidőszakban, mely vegyes típusú feladatokat tartalmaz (esszé, igaz-hamis kérdések, feleletválasztós feladatok, képelemzés)

Kötelező és ajánlott szakirodalom:

- Kotler, P.–Keller, K. L. (2012): Marketingmenedzsment, Akadémiai Kiadó, Budapest (kijelölt részek – 1, 2, 4, 6, 8, 10, 12, 14, 15, 17. fejezetek; a nem kijelölt részek ajánlott irodalomnak tekintendők).

Féléves bontott tematika	
5 óra (elmélet+gyakorlat)	Tematika, követelményrendszer ismertetése. Bevezetés, a marketing szerepe az üzleti életben és társadalomban. Marketingkörnyezet elemzése. Fogyasztói magatartás TE: A marketing alapfogalmai: piac, kereslet, kínálat, szükséglet-igény-kereslet összefüggésrendszere, a marketing szerepe, a marketingmenedzsment folyamata. A makro-mikrokörnyezet elemei, a versenykörnyezet, illetve ezek elemzésére alkalmas modellek és módszerek. A fogyasztók magatartását befolyásoló tényezők: a kulturális, társadalmi és személyes tényezők. A vásárlási döntési folyamat egyes lépései.
5 óra (elmélet+gyakorlat)	Szegmentáció, célcsoportképzés, pozicionálás. Termékpolitika. Árpolitika TE: Az STP marketing lényege, szerepe: fogyasztói/üzleti piacok szegmentációja, célpiacok kiválasztása, pozicionálás. A termékstratégia kialakításának a fogalmi köre, lényegi döntései: termékmagya, termékjellemzők, márka, minőség csomagolás, dizájn. A termék-mix döntések, és az ezt támogató modellek. Az árak megállapításának a lényegi kérdései: ármegállapítás lépései, árstratégiák, árváltozásokra való reagálás
5 óra (elmélet+gyakorlat)	Értékesítési csatornapolitika. Integrált marketingkommunikációs politika. Marketinginformációs rendszer. TE: A marketingcsatorna fogalma, csatornatervezési döntések. A nagy- és kiskereskedelem funkciói, szerepe, feladatai. A marketingkommunikáció modelljei, valamint a hatékony marketingkommunikáció kidolgozásának a lépései, fontos szempontjai. A marketingkommunikációs-mix elemei: reklám, eladásösztönzés, PR, személyes eladás, online marketing. A marketinginformációs rendszer felépítése. A piackutatás alapvető fogalmai: mintavétel, szekunder kutatás, primer kutatás, a piackutatás folyamata.

*TE tanulási eredmények

A tantárgy neve:	magyarul:	Szakmai idegen nyelv II.				Kódja:	GT_AGMLNY2-17 GT_AGMLSNY2-17	
	angolul:	Professional language for Business II.						
Felelős oktatási egység:		Debreceni Egyetem Gazdaságtudományi Kar Gazdasági Szaknyelvi Kommunikációs Intézet						
Kötelező előtanulmány neve:						Kódja:		
Típus		Óraszámok				Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve
		Előadás		Gyakorlat				
Nappali		Heti		Heti		kollokvium	3	angol
Levelező	X	Féléves	0	Féléves	20			
Tantárgyfelelős oktató		neve:		Dr.Wiwczarowski Troy Brian		beosztása:	egyetemi docens	
A kurzus célja, hogy a hallgatók								
<p>a Közös Európai Referenciakeret (CEFR) által meghatározott középfokú gazdasági szakmai nyelvvizsga szintjének megfelelő tudásra tegyenek szert az olvasás, írás, beszéd és hallás utáni értés terén. A hallgatók megismerkednek a legfontosabb üzleti, gazdasági szakterületekkel és a szakterület jellemző szókincsével és témáival. Autentikus újságcikkek, gazdasági szereplőkkel készített interjúk és változatos feladatok segítik a szakmai szókincs elsajátítását. Jelentős szerepet kap a kommunikációs készségek fejlesztése mind írásban és szóban. A kurzus megismerteti a hallgatókat azokkal az idegen nyelvi készségekkel, nyelvi szerkezetekkel és szókincsel, amelyek elengedhetetlenek a végzettségüknek megfelelő munkahelyi feladatok ellátásához.</p>								
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul								
<i>Tudás:</i>								
<p>A nyelvtanuló rendelkezik a gazdaságtudomány alapvető, átfogó fogalmainak, elméleteinek ismeretével. Elsajátította a gazdaság mikro és makro szerveződési szintjeinek alapvető elméleteit és jellemzőit, birtokában van az alapvető információgyűjtési, matematikai és statisztikai elemzési módszereknek. Ismeri a projektben, teamben való együttműködést, a projekt vezetés szabályait, etikai normáit. Ismeri és érti a gazdálkodási folyamatok irányításának, szervezésének és működtetésének alapelveit és módszereit, valamint a szakterülethez kapcsolódó más szakterületek alapjait. Rendelkezik alapvető vezetési és szervezési, valamint projekt, illetve kis- és közepes vállalkozások indításának előkészítésére, indítására és vezetésére vonatkozó ismeretekkel. Elsajátította a hatékony kommunikáció írásbeli és szóbeli formáit, az adatok bemutatásának táblázatos és grafikus módjait. Birtokában van a gazdaságtudomány alapvető szakmai szókincsének.</p>								
<i>Képesség:</i>								
<p>A nyelvtanuló képes projektet tervezni, szervezni, csoportos feladatmegoldásban részt venni. A tanult elméletek és módszerek alkalmazásával alapvető összefüggéseket tár fel, rendszerez és elemez. Követi és értelmezi a világgazdasági, nemzetközi üzleti folyamatokat, a gazdaságpolitika és kapcsolódó szakpolitikák változásait. Képes együttműködni más szakterületek képviselőivel. Képes szakmai javaslatot, álláspontot szóban és írásban szakszerűen megfogalmazni, magyar és idegen nyelven a szakmai kommunikáció szabályai szerint azt prezentálni.</p>								
<i>Attitűd:</i>								
<p>A nyelvtanuló a minőségi munkavégzés érdekében probléma érzékeny, konstruktív, együttműködő és kezdeményező, fogékony az új információ befogadására, az új szakmai ismeretekre és módszertanokra. Nyitott az új, önálló és együttműködést igénylő feladatok, felelőségek vállalására, törekszik tudásának és munkakapcsolatainak fejlesztésére. Nyitott a gazdasági, társadalmi környezet változásai iránt, törekszik a változások követésére és megértésére. Befogadó mások véleménye, az ágazati regionális nemzeti és európai értékek iránt (ide értve a társadalmi, szociális és ökológiai, fenntarthatósági szempontokat is). Törekszik az életen át tartó tanulásra a munka világában és azon kívül is.</p>								
<i>Autonómia és felelősség:</i>								
<p>Általános szakmai felügyelet mellett önállóan végzi a meghatározott feladatokat, azok rendszerezését és értékelését. Az elemzéseikért, következtetéseikért és döntéseikért felelősséget vállal. Tudatosan vállalja és közvetíti szakmája etikai normáit. Előadásokat tart, vitavezetést önállóan végez.</p>								
A kurzus rövid tartalma, témakörei								
<p>A gazdálkodási és menedzsment fogalomköre, a tárgykörökben való szóbeli és írásbeli kommunikáció folyamatos, rendszerezett fejlesztése. A gazdasági, üzleti élet legfontosabb fogalmainak, területeinek és folyamatainak megismerése. A következő témakörök feldolgozása: Fair trade, nagykereskedelelem, kiskereskedelelem, fúziók és felvásárlások, franchise vállalkozások, üzleti etika és etikátlan üzleti gyakorlatok, az internet szerepe, e-kereskedelelem, marketing, reklám, protekcionizmus, nemzetközi kereskedelem, kereskedelmi szokványok, az</p>								

Európai Unió. Olvasott és hallott szövegek értése, vizsgafeladatok gyakorlása.
Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek Szókincsbővítés, szövegértés, hallásértés, fordítás órai gyakorlása, otthoni munka.
Értékelés Beadandó írásbeli feladatok, félév végén kollokvium.
Kötelező szakirodalom: Cotton, D., Falvey, D., Kent, S.,: Intermediate Market Leader 3rd Edition, Pearson, 175 old., ISBN:978 1 4082 3695 6
Ajánlott szakirodalom: Csernókné Jezerniczky Éva:Társalgás, Szituációk, Grafikonvizsgálás és Hallás Utáni Szövegértés-Üzleti Angol, Lexika Kiadó Székesfehérvár, 158 old., ISBN: 978 615 5200 08 3 Viczena Andrea:1000 Questions and 1000 Answers (Business English), Lexika Kiadó Székesfehérvár, 274 old., ISBN:978 615 5200 09 0 Mascull, B.,: Business Vocabulary in Use, Cambridge University Press, 172 old., ISBN: 978 0 52177529 8

Heti bontott tematika	
1.	Fair trade, International Markets TE*: A nyelvtanulók megismerkednek a „Fair trade” fogalmával, a kereskedelem alapfogalmaival, a szabadkereskedelem és a protekcionizmus jellemzőivel.
2.	Business Ethics, Unethical business practices TE.: A nyelvtanulók megismerkednek az angol nyelvű országok üzleti etikettjével, kulturális különbségeikkel, a multikulturális környezet viselkedési szabályaival, etikus és etikátlan üzleti gyakorlatokkal.
3.	Leadership TE: A vezetéselmélet szókincsének elsajátítása, vezetői stílusok megismerése.
4.	Competition TE: Megismerkedés a piaci verseny fogalmával és a versennyel kapcsolatos szókincs elsajátítása. Az elsajátított témák és szókincs áttekintése.

*TE tanulási eredmények

A tantárgy neve:	magyarul:	Szakmai idegen nyelv II.				Kódja:	GT_AGMLNY2-17 GT_AGMLSNY2-17	
	angolul:	Technical language II.						
Felelős oktatási egység:		Debreceni Egyetem Gazdaságtudományi Kar Gazdasági Szaknyelvi Kommunikációs Intézet						
Kötelező előtanulmány neve:						Kódja:		
Típus		Óraszámok				Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve
		Előadás		Gyakorlat				
Nappali		Heti		Heti		kollokvium	3	német
Levelező	X	Féléves	0	Féléves	20			
Tantárgyfelelős oktató		neve:		Dr.Wiwczarowski Troy Brian		beosztása:	egyetemi docens	
<p>A kurzus célja, hogy a hallgatók a Közös Európai Referenciakeret (CEFR) által meghatározott középfokú gazdasági szakmai nyelvvizsga szintjének megfelelő tudásra tegyenek szert az olvasás, írás, beszéd és hallás utáni értés terén. Ezen a szinten a nyelvhasználó meg tudja érteni összetettebb szakszövegek fő mondanivalóját és fontosabb információit. Képes részletes és világos szövegalkotásra az elvárt szaknyelvi témakörökben. Folyamatosan kommunikál anyanyelvű beszédpartnerével, megfelelően használja mind az általános, mind a szaknyelvi lexikát, tud érvelni, véleményt nyilvánítani, állást foglalni.</p>								
<p>Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul</p> <p><i>Tudás:</i> A nyelvtanuló rendelkezik a nemzetközi gazdálkodás alapvető, átfogó fogalmainak, elméleteinek, tényeinek, nemzetgazdasági és nemzetközi összefüggéseinek ismeretével, a releváns gazdasági szereplőkre, funkciókra és folyamatokra vonatkozóan; ismeri és érti a nemzetközi szállítmányozás, a nemzetközi pénzügyi folyamatok alapjait; rendelkezik a hatékony munkavégzéshez szükséges ismeretekkel az Európai Unió működésével kapcsolatban; elsajátította a szakszerű és hatékony kommunikáció írásbeli és szóbeli formáit, az adatok bemutatásának táblázatos és grafikus módjait; birtokában van a gazdaságtudomány alapvető szakmai szókincsének anyanyelvén és legalább két idegen nyelven.</p> <p><i>Képesség:</i> A nyelvtanuló képes szakszerűen megfogalmazott szakmai javaslatot, álláspontot szóban és írásban a szakmai kommunikáció szabályai szerint prezentálni; megérti és használja szakterületének jellemző online és nyomtatott idegen nyelvű szakirodalmát; képes együttműködni más szakterületek képviselőivel (mérnökökkel, külkereskedőkkel); tisztában van a nemzetközi, multikulturális környezetben végzett munkavégzés sajátosságaival.</p> <p><i>Attitűd:</i> A nyelvtanuló a minőségi munkavégzés érdekében problémaérzékeny, konstruktív, együttműködő és kezdeményező; fogékony az új információk befogadására, az új szakmai ismeretekre és módszertanokra; nyitott az új, önálló és együttműködést igénylő feladatok, felelősségek vállalására; törekszik tudásának és munkakapcsolatainak fejlesztésére, ebben munkatársaival való együttműködésre; a döntések során figyelembe veszi mások véleményét, az ágazati, regionális, nemzeti és európai értékeket (ide értve a társadalmi, szociális és ökológiai, fenntarthatósági szempontokat is); törekszik az életen át tartó tanulásra a munka világában és azon kívül is.</p> <p><i>Autonómia és felelősség:</i> Általános szakmai felügyelet mellett, önállóan végzi a meghatározott feladatokat, azok rendszerezését és értékelését. Az elemzéseikért, következtetéseikért és döntéseikért felelősséget vállal. Tudatosan vállalja és közvetíti szakmája etikai normáit.</p>								
<p>A kurzus rövid tartalma, témakörei</p> <p>A nemzetközi gazdálkodás és turizmus fogalomkörének szókincse, a tárgykörökben való szóbeli és írásbeli kommunikáció folyamatos, rendszerezett fejlesztése a következő témakörök feldolgozásával: a fizetési forgalom lebonyolítása, fizetőeszközök és fizetési módok, az üzletkötés lépései, a szállítmányozás módozatai, globalizáció és környezetvédelem. Az üzleti levelezés formai és tartalmi követelményeinek megismerése, egyes levéltípusok feldolgozása és gyakorlása levélírási feladatokon keresztül, valamint a vizsgafeladatok gyakorlása.</p>								
<p>Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek</p> <p>Csoportmunka, egyéni feladatok, prezentációk, szituációs feladatok, módszertani útmutató az egyes vizsgafeladatok megoldásához, órai csoportos és egyéni gyakorlás, otthoni munka.</p>								

Értékelés

Folyamatosan szóban és írásban, témazáró dolgozatok. Félév végén kollokvium.

Kötelező szakirodalom:

Csányi, Magyar: Bevezetés a német üzleti idegen nyelvbe. SALDO 2017 ISBN: 978-963-638-528-6

Gabriele Volgnandt, Dieter Volgnandt: Exportwege neu. Schubert Verlag 2012 ISBN: 978-3-941323-00-1

Sümeгинé, Borgulya, Jacob, Mátyás: Wirtschaftskenntnisse auf Deutsch Akadémiai Kiadó 2004 ISBN: 9789630583046

Ajánlott szakirodalom:

Sprenger, Weermann: Wirtschaft auf Deutsch Klett Verlag ISBN 978-3-12-675215-2

Olaszy, Pákozdiné: Aktuelle Wirtschaftsthemen OLKA Budapest 2007 ISBN 978-963-06-3684-1

Német gazdasági lapok és folyóiratok: Handelsblatt, Wirtschaftswoche

Heti bontott tematika	
1. konzultációs alkalom (5 óra)	Der Zahlungsverkehr (Konto-Zahlungsmittel) Passiv mit Modalverb
	*TE: A fizetési forgalom bemutatása, fizetési módok, számla típusok Olvasásértési feladatok gyakorlása, szókincsfejlesztés.
2. konzultációs alkalom (5 óra)	Die Geschäftsabwicklung und der Gütertransport Vor- und Nachteile der Transportmittel Umweltaspekte beim Transport Grammatik: Infinitivkonstruktionen I.
	*TE: Egy üzlet lebonyolításának lépései, áruszállítás. A szállítóeszközök összehasonlítása, környezetvédelmi szempontok a szállítmányozásban. A szóbeli kommunikációs képességek fejlesztése szituációs gyakorlatok segítségével.
3. konzultációs alkalom (5 óra)	Investitionsmöglichkeiten, Wertpapiere an der Börse Börsengeschäfte Steuerarten Grammatik: Konjunktiv
	*TE: Befektetési lehetőségek elemzése és összehasonlítása, értékpapírok, a tőzsde szerepe a gazdaságban. Adózási alapfogalmak megismerése. Szókincsfejlesztés, Üzleti levelek formai és tartalmi kritériumainak bemutatása, írásfeladat gyakorlása.
4. konzultációs alkalom (5 óra)	Globalisierung, globale Umweltprobleme, Umweltschutz Infinitivkonstruktionen II.
	*TE: A globalizáció fogalmának, hatásainak megértése. Érvelési technikák gyakorlása, hallás utáni értés fejlesztése.

*TE tanulási eredmények

A tantárgy neve:	magyarul:	Nemzetközi közgazdaságtan				Kódja:	GT_AGML021-17 GT_AGMLS021-17	
	angolul:	International Economics						
Felelős oktatási egység:		Debreceni Egyetem Gazdaságtudományi Kar Közgazdaságtan és Világgazdaságtan Intézet						
Kötelező előtanulmány neve:		Makroökonómia				Kódja:	GT_AGML016-17 GT_AGMLS016-17	
Típus		Óraszámok				Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve
		Előadás		Gyakorlat				
Nappali		Heti		Heti		kollokvium	4	magyar
Levelező	X	Féléves	10	Féléves	5			
Tantárgyfelelős oktató		neve:		Czeglédi Pál		beosztása:	egyetemi docens	
A kurzus célja, hogy a hallgatók								
megismerjék a nemzetközi közgazdasági elmélet alapvető összefüggéseit. A tárgy keretében a hallgatók megismerik a nemzetközi kereskedelem alapvető elméleteit, a kereskedelempolitika eszközeit, a nemzetközi fizetésekkel kapcsolatos legalapvetőbb összefüggéseket, valamint a jövedelem meghatározódását nyitott gazdaságban.								
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul								
<i>Tudás:</i>								
Elsajátította a gazdaság mikro és makro szerveződési szintjeinek alapvető elméleteit és jellemzőit								
<i>Képesség:</i>								
A tanult elméletek és módszerek alkalmazásával tényeket és alapvető összefüggéseket tár fel, rendszerez és elemez, önálló következtetéseket, kritikai észrevételeket fogalmaz meg, döntés-előkészítő javaslatokat készít, döntéseket hoz rutin- és részben ismeretlen - hazai, illetve nemzetközi - környezetben is.								
<i>Attitűd:</i>								
Fogékony az új információk befogadására, az új szakmai ismeretekre és módszertanokra								
<i>Autonómia és felelősség:</i>								
Az elemzésekért, következtetéseikért és döntéseikért felelősséget vállal								
A kurzus rövid tartalma, témakörei								
A kurzus első fele a tiszta kereskedelem elméletét tekinti át, a második fele a pedig a nemzetközi pénzügyek alapösszefüggéseivel ismerteti meg a hallgatókat. A tiszta kereskedelem elméletével foglalkozó rész tárgyalja a ricardói komparatív előnyök tanát, a nemzetközi kereskedelem sztenderd (neoklasszikus) modelljét, a Heckscher-Ohlin-modellt, illetve a protekcionizmus jóléti hatásait. A nemzetközi pénzügyekre fókuszáló második rész a devizapiac alapfogalmait, a fedezetlen kamatparitás, illetve a vásárlóerő-paritás elméleteit tárgyalja, és megismerteti a hallgatókat a nyitott gazdaság egyszerű makroökonómiai modelljével.								
Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek								
Előadás, feladatmegoldás, hipotetikus gazdaságpolitikai és egyéb változások hatásának magyarázata a grafikus és matematikai formában felírt modellekben								
Értékelés								
Az aláírás megszerzésének feltétele nincs.								
A vizsga az e-learning rendszerben megoldandó feladatokból áll.								
A vizsgával elért eredmény adja a kollokviumi jegyet az alábbiak szerint:								
0 - 50% – elégtelen								
50,01% pont - 64% – elégséges								
64,01% - 76% – közepes								
76,01% - 87% – jó								
87,01% - 100% – jeles								

Kötelező szakirodalom:

Bock Gyula – Misz József: Nemzetközi közgazdaságtan. Trimester, Tatabánya, 2006. ISBN: 963-9561-14-2
 Bock Gyula – Misz József: Nemzetközi közgazdaságtan feladatok gyűjteménye. Trimester, Tatabánya, 2002. (vagy: Bock Gyula: Nemzetközi közgazdaságtan feladatok. Trimester, Tatabánya, 2007.) ISBN: 963-86290-3-7, 978 963 9561 19 9
 Bock Gyula – Martin Hajdu György – Réz András – Tóth Ferenc: Nemzetközi közgazdaságtan. Aula Kiadó, Budapest, 2004. ISBN: 9639466646

Ajánlott szakirodalom:

Paul R. Krugman – Maurice Obstfeld: Nemzetközi gazdaságtan. Elmélet és gazdaságpolitika. Panem Könyvkiadó, 2004, Budapest. ISBN: 9639466646

Heti bontott tematika	
1.	Bevezetés: a nemzetközi közgazdaságtan tárgya és legfontosabb kérdései, a zárt és a nyitott gazdaság elemzésének eltérése
	TE*: A nemzetközi közgazdaságtan fő kérdései. A mikro- és makroökonómiai tudás alkalmazásának szükségessége
	A nemzetközi munkamegosztás alapelve: a komparatív előnyök tana. A ricardói modell
	TE: A komparatív előny fogalmának megértése, a komparatív előny és a kereskedelem szerkezete közötti összefüggés
	Csökkenő hozadék a ricardói modellben. A nemzetközi kereskedelem alapmodellje I.
	TE: A termelési lehetőségek határa a neoklasszikus feltevések szerint, az autark és a szabadkereskedelem melletti egyensúly kis ország esetén
	A nemzetközi kereskedelem alapmodellje II.
	TE: Komparatív előny a neoklasszikus modellben, egyensúly két országgal, számolási példa
2.	A Heckscher-Ohlin modell. Leontief paradoxon
	TE: A tétel megfogalmazása és értelmezése: relatív tényezőellátottság, tényezőintenzitás. Teljesülnek-e a modell predikciói?
	A kereskedelempolitika eszközei I.
	TE: A protekcionista eszközök osztályozása, a vám jóléti hatása parciális elemzéssel
	A kereskedelempolitika eszközei II.
	TE: A kvóta jóléti hatása parciális elemzéssel, a protekcionista gazdaságpolitika értékelése, néhány megállapítás a protekcionizmus politikai gazdaságtanából
	A nemzetközi fizetési mérleg
	TE: A nemzetközi fizetési mérleg szerkezete és a könyvelési elvek
3.	Devizapiac, kamatparitás
	TE: Az árfolyammal és a devizapiaci tranzakciókkal kapcsolatos legalapvetőbb fogalmak, a kamatparitás levezetése és értelmezése
	Árfolyamrezsimek
	TE: A rögzített és a lebegő árfolyamrezsimek közötti különbségek, a devizapiaci intervenció szerepe és értelmezése, a gyakorlatban létező árfolyamrezsimek típusok értékelése
	Valutaárfolyam-elméletek
	TE: A kamatparitás mint árfolyamelmélet, az abszolút és a relatív vásárlóerő-paritás értelmezése. Mennyiben teljesül a vásárlóerő-paritás?
	Nyitott gazdaság rövid távú egyensúlya
	TE: Rövid távú jövedelemmeghatározódás zárt tőkepiacú nyitott gazdaságban
Nemzetközi pénzügyi rendszer	
TE: A nemzetközi pénzügyi rendszer fejlődésének négy fő állomása és azok rövid jellemzése	

*TE tanulási eredmények

A tantárgy neve:	magyarul:	Statisztika II.				Kódja:	GT_AGML025-17 GT_AGMLS025-17
	angolul:	Statistics II.					
Felelős oktatási egység:		Debreceni Egyetem GTK Statisztika és Módszertani Intézet Statisztika és Módszertani Tanszék					
Kötelező előtanulmány neve:		Statisztika I.				Kódja:	GT_AGML015-17 GT_AGMLS015-17
Típus		Óraszámok				Követelmény	Kredit
		Előadás		Gyakorlat			
Nappali		Heti		Heti		kollokvium	5
Levelező	X	Féléves	10	Féléves	10		
Tantárgyfelelős oktató		neve:		Dr. habil. Huzsvai László		beosztása:	egyetemi docens
A kurzus célja:							
A gazdasági elemzésben alkalmazható alapvető statisztikai módszerek megismerése és a gazdálkodás és menedzsment területén alkalmazott számításokat áttekintése.							
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul							
<i>Tudás:</i>							
1. Rendelkezik a szakterületükhöz tartozó etikai, jogi és gazdasági, valamint alapvető kommunikációs és tömegkommunikációs ismeretekkel.							
<i>Képesség:</i>							
1. Hatékonyan alkalmazza a szakterületén használatos korszerű informatikai rendszereket, eszközöket.							
<i>Attitűd:</i>							
1. Törekszik az élethosszig tartó és az élet egészére kiterjedő tanulásra.							
2. Törekszik arra, hogy a szakmai problémákat lehetőség szerint másokkal, más szervezetekkel együttműködve oldja meg.							
<i>Autonómia és felelősség:</i>							
1. Önállóan, a hiteles szakmai forrásokra támaszkodva tekinti át és elemzi a testkultúra, illetve az egészségkultúra kérdéseit, és a problémákra megoldási javaslatokat fogalmaz meg.							
A kurzus rövid tartalma, témakörei							
Témakörei:							
G) Hipotézisvizsgálat							
H) Paraméteres próbák							
I) Variancia-analízis							
J) Összefüggés vizsgálat							
Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek							
Tanulási tevékenység:							
3. Problémamegoldás							
4. Feladatmegoldás: (1) a feladat megoldásához szükséges algoritmus, a megfelelő ismeret megkeresése a hosszú távú memóriában, (2) az algoritmus, a megfelelő ismeret alkalmazása a feladat megoldására.							
Tanítási módszerek:							
6. előadás							
7. magyarázat							
8. Visszacsatolás, a tanulók tevékenységének értékelése							
9. Szemléltetés							
Értékelés							
Az egymásra épülő anyagrészek megértése, alkalmazásuk és begyakorlása érdekében rendszeres otthoni felkészülést kérek a hallgatóstól. Az előadásokon és gyakorlaton való megjelenés ajánlott. A félév kollokviummal zárul.							
Személyes oktatás esetén a vizsgaidőszakban lesz lehetőség megszerezni a vizsgajegyet a vizsgaidőszakban meghirdetett alkalmakkor. A vizsgán elméleti kiskérdések és gyakorlati feladatmegoldások vannak (számítógépen).							
Abban az esetben, ha online óratartás lesz, akkor is ajánlott lesz az előadásokon és a gyakorlatokon való részvétel. A vizsga online vizsgaidőszak esetén az aktuális dékáni utasításnak megfelelően kerül lebonyolításra. A vizsgaidőszakban meghirdetett alkalmakkor lehet megszerezni a kollokvium jegyet. A vizsgán elméleti kiskérdések és gyakorlati feladatmegoldások vannak (számítógépen, e-learningon).							

Kötelező szakirodalom:

Szűcs I.: Alkalmazott Statisztika Agroiinform Kiadó, Budapest, 2002. 1-551. o.

Ajánlott szakirodalom:

Kerékgyártó Gy-né – L. Balogh I. – Sugár A. – Szarvas B.: Statisztikai módszerek és alkalmazásuk a gazdasági és társadalmi elemzésekben AULA Kiadó, Budapest, 2008. 1-446. o.

Hunyadi L. – Vita L.: Statisztika I. Aula Kiadó, Budapest, 2008.

Hunyadi L. – Vita L.: Statisztikai képletek és táblázatok (oktatási segédlet), Aula Kiadó, Budapest, 2008. 1-51. o.

Alkalmankénti bontásban a tematika (1 alkalom 5 óra hossza)	
1.	Matematikai statisztika, hipotézis vizsgálatok. A nullhipotézis és az alternatív hipotézis felírása. . Az átlag és középérték összehasonlító tesztekhez szükséges minimális mintaszám meghatározása. A döntés és az elkövethető hibák, elsőfajú, másodfajú hiba. Egyoldali, kétoldali hipotézisek. Elfogadási, elutasítási tartományok. Kritikus értékek. . Az átlag és középérték összehasonlító tesztekhez szükséges minimális mintaszám meghatározása.
2.	Paraméteres próbák. A paraméteres próbák alkalmazhatósági feltételei. Középérték összehasonlító tesztek. Egymintás z és t-próba. Független kétmintás t-próba. Párosított t-próba. Validálás. Példák kétmintás, két független mintából származó egyoldalú és kétoldalú próbák (várható értékek, arányok, szórásnégyzetek) összehasonlítása különböző mintanagyság és különböző szignifikancia szint mellett.
3.	A t-próba általánosítása. Egy-szemponos variancia-analízis. ANOVA tábla készítése és értelmezése. Az alkalmazás néhány gyakorlati kérdése. Szignifikáns differencia. Példa variancia-analízis alkalmazására. Az ANOVA tábla készítése és értelmezése. Példák hipotézis-ellenőrzések készítése táblázatkezelő programmal. Az eredmények értelmezése és értékelése.
4.	A variancia-analízis alkalmazhatósági feltételei. A validálás menete. Az első és másodfajú hiba meghatározása. A variancia-analízis ereje. Összefüggés vizsgálatok I. Korreláció. Szorzatmomentum korreláció: Pearson. Rangkorrelációk: Kendall, Spearman. Példák a különböző korrelációk meghatározásához. Az eredmények értelmezése.

*TE tanulási eredmények

A tantárgy neve:	magyarul:	EU ismeretek				Kódja:	GT_AGML031-17 GT_AGMLS031-17	
	angolul:	EU Studies						
Felelős oktatási egység:		Közgazdaságtan és Világgazdaságtan Intézet						
Kötelező előtanulmány neve:		-				Kódja:		
Típus		Óraszámok				Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve
		Előadás		Gyakorlat				
Nappali	-	Heti	-	Heti	-	K	3	magyar
Levelező	X	Féléves	10	Féléves	0			
Tantárgyfelelős oktató		neve:		Dr.Tőkés Tibor		beosztása:	egyetemi docens	
<p>A kurzus célja, hogy az alapképzésben résztvevő hallgatók megismerkedjenek az Európai Unió kialakulásával, történetével, intézményrendszerével, működésével. Cél még annak elérése, hogy a hallgatók később a gyakorlatban is képesek legyenek ezen ismeretek alapján eligazodni az Európai Unióval kapcsolatos történésekben, emellett képesek legyenek a felmerülő problémákat értelmezni, elemezni, azokról önálló véleményt alkotni</p>								
<p>Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul</p>								
<p><i>Tudás:</i></p> <p>A közgazdász-jelölt a stúdium sikeres teljesítése után rendelkezik az Európai Unióhoz kapcsolódó alapvető fogalmak, elméletek, tények, ismeretével, elsajátította az EU-val kapcsolatos szaknyelvet, az integrációval és annak intézményrendszerével kapcsolatos legfontosabb összefüggéseket. Ismeri az Unióval kapcsolatos legfontosabb történelmi eseményeket az intézményrendszer kialakulását és működését. Ismeri az EU bővítésével kialakult kihívások során felmerült problémákat, és azok megoldásait. Tisztában van az intézményrendszer átalakításával és fejlődésével összefüggő tényekkel, problémákkal és az azokra adott válaszok sikerességével.</p>								
<p><i>Képesség:</i></p> <p>Az elsajátított alapismeretek segítségével képes tájékozódni az integrációval kapcsolatos folyamatokban értékelni és elemezni azokat. A tanult elméletek és ismeretek alkalmazásával tényeket és alapvető összefüggéseket képes feltárni, rendszerezni és elemezni, önálló következtetéseket, kritikai észrevételeket fogalmaz meg az integrációval illetve annak fejlődésével kapcsolatban. Követi és értelmezi az EU-val kapcsolatos legfontosabb világgazdasági, nemzetközi folyamatokat, a gazdaságpolitika és a szakterület szerint releváns, kapcsolódó szakpolitikák, jogszabályok változásait, azok hatásait, ezeket figyelembe veszi elemzése, javaslatai, döntései során.</p>								
<p><i>Attitűd:</i></p> <p>Tevékenysége során képes az EU-val kapcsolatos változások illetve újdonságok befogadására illetve szakterületébe való beépítésére. Törekszik az elsajátított ismeretek figyelembevételére illetve a szakterületéhez szükséges az integrációval kapcsolatos információk figyelemmel kísérésére és ezen információk fölhasználására.</p>								
<p><i>Autonómia és felelősség:</i></p> <p>Önállóan képes az elsajátított ismeretek alapján az Európai Unióval kapcsolatos véleményalkotásra. Döntései későbbi munkája során ezeket az ismereteket felhasználja illetve képes azokat önállóan fölhasználni szakterületével kapcsolatban.</p>								
<p>A kurzus rövid tartalma, témakörei</p> <p>Integrációs alapismeretek: a világgazdasági integrációk kialakulása, története, jelentősége, integrációkkal kapcsolatos alapfogalmak. Az Európai Integráció története: az EU kialakulása és fejlődése a kezdetektől napjainkig. Integrációs törekvések Európában 1945 előtt. Az Európai Közösségek megalakulása: ESZAK, EGK, EURATOM, 1945-1957. Az EK története 1957-től az első bővítésig. Az EK története 1973-tól a Maastrichti Szerződésig. Az EU 1993 és 2004 között. A megabővítéstől napjainkig tartó időszak eseményei. Az EU intézményrendszere. Az egységes belső piac. A GMU kialakítása. Regionális politika és CAP. Kül- és biztonságpolitika, bel és-igazságügyi együttműködés, és a Schengeni Acquis. Bővítéspolitika, reformfolyamat az EU-ban, az integráció jövője. Az Európai Unió és Magyarország</p>								
<p>Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek</p> <p>A félév során a témával kapcsolatban hallgatók számára előadások megtartására kerül sor, az előadásokból készült anyagokat hallgatók a félév során megkapják, azokat a félév során a szakirodalmakkal együtt felhasználhatják a felkészüléshez.</p>								

Értékelés

A félév írásbeli vizsgával zárul. A hallgatók ezen a vizsgán adnak számot a félévben megszerzett tudásukról.
Az érdemjegy megállapítása: 0-50% elégtelen (1), 51-63% elégséges (2), 64-76% közepes (3), 77-88% jó (4), 89-100% jeles (5)

Kötelező szakirodalom:

Az előadáson elhangzottak, illetve az azokon kiadott anyagok

Horváth Zoltán (2011): Kézikönyv az Európai Unióról. 8. kiadás, HVG-Orac Kiadó, Budapest, p. 684. ISBN 978 963 258 129 3 (a könyvből a fenti témákat lefedő fejezetek)

Ajánlott szakirodalom:

Kende Tamás – Szűcs Tamás (2005)(szerk.): Bevezetés az Európai Unió politikáiba. Complex Kiadó, Budapest, p.1359, ISBN 963 224 848 1

Kengyel Ákos (2010): Az Európai Unió közös politikái, Akadémiai Kiadó, Budapest, p.555. ISBN 978 963 05 8748 8

Palánkai Tibor: Az európai integráció gazdaságtana. Aula Kiadó, 2004, p. 502, ISBN: 9639478903

Heti bontott tematika

Heti bontott tematika	
1.	Integrációs Alapismeretek
	TE: A hallgatók az előadás során megismerkednek az integráció alapfogalmaival.
	Az Európai Unió története I. Előzmények-Alapszerződések
	TE: Az előadás során bemutatásra kerülnek az Európa egyesítésére tett történelmi próbálkozások illetve az egységes Európa gondolata. Bemutatásra kerül az EU alapszerződéseinek kialakulása, a hallgatók megismerik az alapszerződéseket (ESZAK, EGK, EURATOM) és képesek eligazodni azokkal kapcsolatban.
	Az Európai Unió története II. Az 1960-as évektől 1993-ig
	TE: A hallgatók megismerik az Unió 1960 és 1993 közötti történetét. Az első időszak sikereitől a bővítéssel illetve az olajválságokkal kapcsolatos nehézségektől az első szerződésmódosításon át a Közösség egységes belső piacának megteremtéséig, azaz az Európai Unió kialakításáig.
	Az Európai Unió története IV. Az 1990-es évek és az új évezred
	TE: A kilencvenes évek folyamatai új kihívások elé állították az Uniót, megtörtént a keleti nyitás, a szerződések több sikeres vagy éppen sikertelen reformja, Magyarország belép a közösségbe. Az előadás után a hallgatók átláthatják az EU-val kapcsolatos reformfolyamatot és a 90-es évek átalakulását
	Az Európai Unió intézményrendszere I. A Tanács, a Bizottság és a Parlament. A Bíróság, a Számvevőszék, Régiók Bizottsága, Gazdasági és Szociális Bizottság, Európai Beruházási Bank, A Központi Bankok Európai Rendszere és az Európai Központi Bank, Európai Ombudsman, Europol, Európai Közösségi Ügynökségek
	TE: Az előadás során a hallgatók megismerik EU intézményeit és azok szerepét a jogalkotásban és a döntéshozatalban
	Az Európai Unió intézményrendszere II. Döntéshozatali eljárás az Európai Unióban
	TE: A hallgatók az előző előadásra alapozva az előadás után képesek átlátni az EU döntéshozatalát az egyes jogalkotási eljárásokat
	Az Európai Unió közös belső piaca és a négy alapszabadság A gazdasági és monetáris unió, EGT
TE: A hallgatók az előadás után tisztában lesznek az egységes belső piac működésével, alapelveivel valamint a gazdasági és monetáris unió kialakulásával és működésével	
2.	Az Európai Unió Regionális Politikája
	TE: Az előadás után a hallgatók átláthatják a gazdasági-társadalmi-területi kohézió politikáját és annak folyamatait
	Az Európai Unió Közös Agrárpolitikája Az Európai Unió Vidékfejlesztési politikája
	TE: Az előadás után a hallgatók átláthatják az Unió Közös Agrár- és Vidékfejlesztési Politikáját és annak folyamatait
	A közös kül- és biztonságpolitika

TE: Az előadás után a hallgatók átláthatják az EU közös kül- és biztonságpolitikáját és az azzal kapcsolatos kihívásokat.
<u>Bel- és igazságügyi együttműködés az Európai Unióban</u>
TE: Az előadás után a hallgatók átláthatják az Unió bel- és igazságügyi politikáját és a szabadság a biztonság és a jog érvényesülésének térségére tett erőfeszítéseit. Tisztában lesznek a Schengeni Rendszer működésével illetve az EU ezzel kapcsolatos kihívásaival
<u>Bővülési folyamat az Európai Unióban</u> 1973, 1981, 1986, 1995, 2004, 2007, 2013
TE: Az előadás után a hallgatók átlátják az integráció bővülésének folyamatát illetve az azzal kapcsolatos kihívásokat és nehézségeket valamint az arra adott válaszokat. Látni fogják hogyan lett a hatokból huszonnyolcak. Megismerik az elmélyülés-kibővülés dilemmáját.
<u>Kérdések az Európai Unió további fejlődésével kapcsolatban, (Eurozóna, Alkotmány, Alapjogi Charta, Törökország, bevándorlás, Schengen, Reformfolyamat, BREXIT).</u>
TE: A hallgatók az előadás után átlátják az EU előtt álló jelenlegi kihívásokat és kritikai véleményt alkothatnak az ezekkel kapcsolatos válaszokról, illetve a szükséges lépésekről.
<u>Az Európai Unió és Magyarország</u>
TE: Az előadás után a hallgatók tisztán látják majd Magyarország és az EU kapcsolatrendszerét. Az elhangzottak alapján mérlegelhetik a tagságunk előnyeit és hátrányait és erről képesek lesznek önálló véleményt alkotni.

*TE tanulási eredmények

A tantárgy neve:	magyarul:	Gazdaságtörténet				Kódja:	GT_AGML036-17 GT_AGMLS036-17	
	angolul:	Economic History						
Felelős oktatási egység:		Világgazdasági és Nemzetközi Kapcsolatok Intézet						
Kötelező előtanulmány neve:		-				Kódja:		
Típus	Óraszámok					Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve
	Előadás			Gyakorlat				
Nappali		Heti		Heti		kollokvium	3	magyar
Levelező	x	Féléves	10	Féléves	0			
Tantárgyfelelős oktató		neve:	Dr. Lévai Csaba			beosztása:	egyetemi docens	
Tantárgy oktatásába bevont oktató		neve:				beosztása:		
A kurzus célja, hogy a hallgatók								
megismerjék a modern világgazdasági rendszer születésének és formálódásának történetét, a globalizáció folyamatait és szerkezetét.								
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul								
<i>Tudás:</i>								
A hallgató számára a gazdaságtörténet alapvető, átfogó fogalmainak, elméleteinek, tényeinek, nemzetgazdasági és nemzetközi összefüggéseinek ismerete,								
<i>Képesség:</i>								
A hallgató legyen képes az utóbbi fél évezred gazdaságtörténetét összekapcsolni napjaink gazdasági folyamataival. Legyen képes annak értékelésére, hogy a múltbeli fejlődési tendenciák hogyan hatottak a mai világgazdaság kialakulására.								
<i>Attitűd:</i>								
A hallgató legyen fogékony az új információk befogadására, az új szakmai ismeretekre és módszertanokra, nyitott az új, önálló és együttműködést igénylő feladatok, felelősségek vállalására. Törekedjen tudásának és munkakapcsolatainak fejlesztésére, ebben munkatársaival való együttműködésre.								
- Legyen befogadó mások véleménye, az ágazati, regionális, nemzeti és európai értékek iránt (ide értve a társadalmi, szociális és ökológiai, fenntarthatósági szempontokat is).								
<i>Autonómia és felelősség:</i>								
A hallgató az elemzésekért, következtetéseikért és döntéseikért felelősséget vállal.								
A kurzus rövid tartalma, témakörei								
A kurzus nem tűzi ki célként a világgazdaság egésze történetének áttekintését a kezdetektől napjainkig. A hangsúlyt az európai gazdaság fejlődésére, illetve annak a világgazdaság többi részéhez fűződő kapcsolataira helyezi. Időben a nagy földrajzi felfedezéseknél veszi fel a fonalat, amikor az európai gazdaság expanziójának eredményeként kialakult a modern világgazdasági rendszer. A téma jobb megértése érdekében visszatekint a középkori európai gazdaság történetére, illetve bevezetést nyújt néhány olyan elméleti rendszerbe, amelyet a világgazdaság hosszabb távú fejlődésével kapcsolatban fogalmaztak meg. Az ezt követő anyag két nagyobb egységre bontható. Először a kora újkori és a 19. századi európai gazdasági fejlődést mutatja be egyrészt regionális tagolásban, másrészt pedig a világgazdaság egészében betöltött szerepe szempontjából. E rész, illetve a második rész között az első világháború és annak gazdasági hatásai jelentik a vízvonalat. A második részben a két világháború közötti európai gazdaság történetének áttekintésére kerül sor, hasonló megfontolások alapján, ahogyan az első résszel kapcsolatban is történt. A kora újkori, 19. és 20. századi gazdaságtörténet szerves részeként az adott korszakokban meghatározónak nevezhető közgazdasági-eszmetörténeti iskolákat és irányzatokat is bemutatja, s szembesíti azokat a ténylegesen megvalósuló gazdaságpolitikai megoldásokkal. A kurzus a vizsgált korszak európai gazdaságtörténetét világgazdasági összefüggésrendszerben tárgyalja, s ennek során külön hangsúlyt helyez az Amerikai Egyesült Államok gazdaságtörténete bemutatására.								
Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek								
Előadás, prezentáció								
Gyakorlat: kiscsoportos feldolgozás, tanulói prezentáció (esettanulmányok)								

Értékelés

Írásbeli vizsga a vizsgaidőszakban,

Vizsgafeladat: az előadás tematikájában szereplő témák közül a vizsgázó egyet kiválaszt, amelyből otthonában írásbeli beszámolót készít kifejtő módszerrel, az órán elhangzottak és a megadott szakirodalom alapján. Ennek kritériumai a következők: 10-12 oldal terjedelem, másfeles sorközzel, tizenkettes betűmérettel. A szöveget jegyzetelni szükséges és el kell látni a felhasznált szakirodalom jegyzékével. Az oldalszámba az esetleges mellékletek (táblázatok, illusztrációk) nem számítanak bele.

Kötelező szakirodalom:

- Cameron, Rondo: A világgazdaság rövid története a kőkorszaktól napjainkig, Maecenas, Budapest, 1994.
- Nyugat-európai gazdaság- és társadalomtörténet. A rurális társadalomtól a gondoskodó államig. (ed. H. A. Dideriks, J. Th. Lindblad, D. J. Noordam, G. C. Quispel, B. M. A. de Vries) Osiris, Bp. 1995.
- Kaposi Zoltán: A XX. század gazdaságtörténete I. 1918-1945. Dialóg Campus Kiadó, Pécs, 1998.

Ajánlott szakirodalom:

- Berend T. Iván – Ránki György: Európa gazdasága a 19. században, 1780-1914. Közgazdasági és Jogi Kiadó, Bp. 1987.
- Norman J. G. Pounds: Európa történeti földrajza. Osiris Kiadó, Budapest, 1997.
- Randy C. Epping: Világgazdaság dióhéjban. Typotex Kiadó. Budapest, 2003

Heti bontott tematika

1.	<p>Elméleti bevezetés: néhány történeti megközelítésű elmélet a világgazdasági rendszer létrejöttére és hosszabb távú fejlődésére vonatkozóan (I. Wallerstein, Ny. D. Kondratyev, W. W. Rostow, S. Kuznets, A. Gerschenkron)</p> <p>TE* A félév fogalmi megalapozásának megértése</p> <p>A középkori Európa gazdasága és a modern világgazdasági rendszer kialakulása a kora újkorban</p> <p>TE Az előadás anyagának megértése, feldolgozása</p> <p>Európa és az Amerikai Egyesült Államok gazdasági fejlődése a 18. század közepétől az első világháború kirobbanásáig</p> <p>TE Az előadás anyagának megértése, feldolgozása</p> <p>Az első világháború világgazdasági következményei. Európa és az Amerikai Egyesült Államok gazdasága a két világháború közötti időszakban</p> <p>TE Az előadás anyagának megértése, feldolgozása</p>
2.	<p>Gazdasági elméletek és gazdaságpolitikák a kora újkorban. A klasszikus közgazdaságtan kialakulása.</p> <p>TE Az előadás anyagának megértése, feldolgozása</p> <p>Gazdasági elméletek és gazdaságpolitikák a két világháború közötti időszakban</p> <p>TE Az előadás anyagának megértése, feldolgozása</p>

*TE tanulási eredmények

A tantárgy neve:	magyarul:	Regionális gazdaságtan				Kódja:	GT_AGML039-17 GT_AGMLS039-17	
	angolul:	Regional Economics						
Felelős oktatási egység:		Vidékfejlesztési és Regionális Gazdaságtani Tanszék						
Kötelező előtanulmány neve:		-				Kódja:	-	
Típus	Óraszámok					Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve
	Előadás		Gyakorlat					
Nappali		Heti		Heti		K	3	magyar
Levelező	x	Féléves	10	Féléves	5			
Tantárgyfelelős oktató		neve:	Dr. Pető Károly			beosztása:	egyetemi tanár	
Tantárgy oktatásába bevont oktató		neve:				beosztása		
A kurzus célja, hogy a hallgatók								
<p>tisztában legyenek a táj-régió fogalmával, a gazdaság általános törvényszerűségei térbeni érvényesülésével, a térben létező gazdaság mozgástörvényeivel mikro- és makroszinten. Ezenkívül a regionális fejlődés erőforrásainak átrendeződésének a területi folyamatokra gyakorolt hatását megismerjék. a tantárgy célja, hogy bemutassa az Európai Unió regionális politikájának intézményrendszerét, az intézmények és a támogatási politika működését, valamint hogy megismertesse a Strukturális alapokat és a Kohéziós Alapot, valamint a nemzeti fejlesztési terveket</p>								
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul								
<i>Tudás:</i>								
Rendelkezik a gazdaságtudomány alapvető, átfogó fogalmainak, elméleteinek, tényeinek, nemzetgazdasági és nemzetközi összefüggéseinek ismeretével, a releváns gazdasági szereplőkre, funkciókra és folyamatokra vonatkozóan.								
<i>Képesség:</i>								
<ul style="list-style-type: none"> - A tanult elméletek és módszerek alkalmazásával tényeket és alapvető összefüggéseket tár fel, rendszerez és elemez, önálló következtetéseket, kritikai észrevételeket fogalmaz meg, döntés-előkészítő javaslatokat készít, döntéseket hoz rutin- és részben ismeretlen - hazai, illetve nemzetközi - környezetben is.. - Projektben, csoportos feladatmegoldásban vesz részt, a gyakorlati tudás, tapasztalatok megszerzését követően azokban vezetőként a tevékenységet vezeti, szervezi, értékeli, ellenőrzi. 								
<i>Attitűd:</i>								
- A minőségi munkavégzés érdekében problémaérzékeny, proaktív magatartást tanúsít, projektben, csoportos feladatvégzés esetén konstruktív, együttműködő, kezdeményező.								
<i>Autonómia és felelősség:</i>								
<ul style="list-style-type: none"> - Felelősséget vállal a munkával és magatartásával kapcsolatos szakmai, jogi, etikai normák és szabályok betartása terén. - Projektek, csoportmunkák, szervezeti egységek tagjaként a rá eső feladatokat önállóan, felelősséggel végzi. 								
A kurzus rövid tartalma, témakörei								
<ul style="list-style-type: none"> Regionális mikroökonómia Regionális makroökonómia A területi fejlődést meghatározó tényezők Területi egyenlőtlenségek Regionális politika 								
Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek								
kooperatív oktatási módszerek, előadás, együttműködés, prezentáció, házi feladat								
Értékelés								
évközben az elkészített prezentáció leadása és védése (előadás), melyek egyben az aláírás feltételei is (minimum elégséges értékelése a zh-nak és prezentációnak. Határidő utáni leadás esetén nincs aláírás). Vizsgaidőszakban								

kollokvium az előadások anyagából.

Kötelező szakirodalom:

Káposzta József (2007): Regionális gazdaságtan. DE ATC AVK.

Lengyel Imre-Rechnitzer János (2004): Regionális gazdaságtan. Dialóg Campus Kiadó. Budapest-Pécs

Ajánlott szakirodalom:

Kozma Gábor (2003): Regionális gazdaságtan. Kossuth Egyetemi Kiadó. Debrecen

Simai M.–Gál P. (2000.): Új trendek és stratégiák a világgazdaságban. Vállalatok, államok, nemzetközi szervezetek. Akadémiai Kiadó, Budapest.

Európai Unió hivatalos honlapja: http://europa.eu/european-union/index_hu

Heti bontott tematika

1.	Félévkezdés (követelmények, tartalom) A regionális tudomány tartalma és célja, táj, régió fogalmak A regionális gazdaságtan tárgya, regionális mikroökonómia alapkérdései Regionális makroökonómia, a tényezők szerepe a regionális gazdaságban A területi fejlődést meghatározó társadalmi tényezők A területi fejlődést meghatározó gazdasági tényezők A területi egyenlőtlenségek főbb összefüggései Az Európai Unió regionális politikája EUROPA 2020 Partnerségi megállapodás tartalma, Operatív Programok 2014-2020 Regionális politika 2014-2020 Regionális politika 2021-2027 TE: A hallgatók megismerik a tématerületet átfogóan befolyásoló folyamatokat, a szabályozás rendszerét, az alapvető szakkifejezéseket, a regionális tudomány meghatározó szereplőit és elméleteit.
2.	A hallgatói prezentációk előadása és értékelése TE: A hallgatók előadókészsége fejlődik, egyéni kutatómunkájuk során képessé válnak adott témához kapcsolódó információk összegyűjtésére, elemzésére, értelmezésére.

*TE tanulási eredmények

A tantárgy neve:	magyarul:	Gazdasági magánjog				Kódja:	GT_AGML012-17 GT_AGMLS012-17	
	angolul:	Business Civil Law						
Felelős oktatási egység:		DE GTK Közgazdaságtan és Világgazdaságtan Intézet						
Kötelező előtanulmány neve:		-				Kódja:	-	
Típus		Óraszámok				Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve
		Előadás		Gyakorlat				
Nappali		Heti		Heti		V	3	magyar
Levelező	+	Féléves	10	Féléves	5			
Tantárgyfelelős oktató		neve:	Dr. Károlyi Géza			beosztása:	egyetemi docens	
Tantárgy oktatásába bevont oktató		neve:				beosztása		
A kurzus célja, hogy a hallgatók								
megismerkedjenek a gazdasági szféra alanyainak alapítási és működési sajátosságaival, amelynek keretében elsősorban az egyéni és társas vállalkozások létrehozásának személyi és vagyoni feltételeit, valamint szervezeti felépítésük és működésük jellemzőit sajátíthatják el. A kurzus betekintést ad a kereskedelmi szerződések, valamint a tulajdonjog alapvető szabályaiba is.								
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul								
<i>Tudás:</i>								
A hallgató olyan alapvető gazdasági jogi ismereteket sajátít el, melyek révén képes eligazodni a különböző vállalkozási formák alapvető sajátosságai között. A kurzus előadásai három fő tématerület köré fókuszálódnak: 1. A gazdasági társaságok alapításának, működésének és megszűnésének közös anyagi jogi és eljárásjogi szabályai. 2. Az egyes vállalkozási formák specifikumai. 3. A tulajdonjog és a kötelmi jog alapvető rendelkezései.								
<i>Képesség:</i>								
Legyen tisztában az egyéni és társas vállalkozási formák típusaira jellemző speciális sajátosságokkal, az általuk történő tulajdonszerzés és szerződéskötés alapvető szabályaival.								
Tudja elhelyezni a gazdálkodó szervezetek és a nonprofit szféra alanyai között a tanult szervezeti formákat, ismerje az elhatárolási szempontjaikat.								
Legyen képes a cégekhez kapcsolódó alapítási és megszüntetési eljárások elkülönítésére, azok alapvető céljainak felismerésére.								
Tudja alkalmazni a gyakorlatban, pl. saját vállalkozás alapítása és működtetése esetén a tantárgy tanulásakor megszerzett ismereteket.								
<i>Attitűd:</i>								
A tantárgy elősegíti, hogy a hallgató megfelelő társasági jogi és cégjogi tudás birtokában átlássa és elkülönítse a gazdasági szféra alanyainak körét, a munkája során felmerülő alapvető jogintézményeket (társaságalapítás, tulajdonszerzés, szerződéskötés) magabiztosan és megfelelően értelmezni és értékelni tudja, a jogi ismereteit folyamatosan gyarapítsa.								
<i>Autonómia és felelősség:</i>								
A kurzus hozzásegíti a hallgatót ahhoz, hogy a gazdasági szféra jogintézményei körében az általános információkhoz képest egy magasabb szakmai szinten megalapozottan és felelősséggel formáljon véleményt a vállalkozási formákat érintő kérdésekben.								
A kurzus rövid tartalma, témakörei								
Jogi alapfogalmak, közjog-magánjog elkülönítése. Állami szervek rendszere. A gazdasági élet alanyai (jogképeség, cselekvőképesség- jogi személyek). A természetes személy vállalkozási tevékenysége. A gazdasági társaságok közös szabályai. A gazdasági társaságok alapítása. A gazdasági társaságok szervezeti felépítése. A közkereseti társaság és a betéti társaság jellemzői. A korlátolt felelősségű társaság és a részvénytársaság jellemzői, a részvény. Egyéb jogi személy szervezetek (szövetkezet, civil szervezetek). A jogi személyek megszűnése, megszüntetése. A végelszámolási eljárás. A csőd- és felszámolási eljárás sajátosságai. Tulajdonjog, a tulajdon megszerzése. A polgári jogi szerződések általános szabályai.								

<p>Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek</p> <p>előadás, igény szerint konzultáció, joggyakorlat megismerése jogesetek bemutatásán keresztül</p>
<p>Értékelés</p> <p>Írásbeli kollokvium, melynek értékelése ötfokozatú.</p> <p>2-es (elégséges) érdemjegy megszerzése a maximálisan elérhető pontok 50 %-ától.</p>
<p>Kötelező szakirodalom:</p> <p>TÖRŐ Emese (2019): <i>A vállalkozások jogi ismeretei</i>. Debreceni Egyetem. Debrecen, ISBN: 978-963-490-127-3</p> <p>TÖRŐ Emese (2019): <i>A vállalkozások jogi ismeretei munkafüzet</i>. Debreceni Egyetem. Debrecen, ISBN:978-963-490-126-6, https://elearning.unideb.hu/course/view.php?id=2268#section-6</p> <p>KÁROLYI – PRUGBERGER – TÖRŐ – HELMECZI (2015): <i>Gazdasági magánjog</i>. Debrecen, Státusz H és H Kkt., ISBN: 978-963-12-1142-9</p> <p>Ajánlott szakirodalom:</p> <p>FÉZER-KÁROLYI-PETKÓ-TÖRŐ (2014): <i>Jogi személyek a gazdasági forgalomban</i>. Budapest, Menedzser Praxis Szakkiadó és Gazdasági Tanácsadó Kft., ISBN: 978-963-89986-8-2</p>

bontott tematika	
1-5 óra	<p>A gazdasági élet alanyai (jogképesség, cselekvőképesség, jogi személyek). Jogalanyok köre – személyek joga – jogképesség. A természetes személyek jogképessége és cselekvőképessége. A jogi személy fogalmi ismérvei. A természetes személy vállalkozási tevékenysége: Egyéni vállalkozás alapítása és működtetése, az egyéni cég sajátosságai. A gazdasági társaságok közös szabályai. A gazdasági társaságok alapítása: a társasági jog alapelvei, a társasági szerződés tartalmi sajátosságai. Az előtársaság funkciója. A gazdasági társaságok szervezeti felépítése</p> <hr/> <p>TE: Ismeri a jogalanyok körét, azok jogképességének sajátosságait, a természetes személyek cselekvőképességét korlátozó és kizáró tényezőket. Alapos ismereteket sajátít el a gazdasági társaságok alapításának anyagi és eljárásjogi szabályozásával kapcsolatban, cégalapítás esetén ismeri a legfontosabb tudnivalókat, közreműködő személyeket, hatóságokat. Részletes ismeretekkel bír a társaságoknál kötelező jelleggel működő szervek formáiról, valamint az opcionálisan létrehozható szervezetek jelentőségéről.</p>
6-10 óra	<p>Az egyes gazdasági társaságok főbb sajátosságai: A közkereseti és a betéti társaság sajátosságai. A kkt. és a bt. alapításának anyagi és vagyoni feltételei. A tagok személye és felelőssége. A kkt. és bt. szervezeti felépítésének specifikumai. A korlátolt felelősségű társaság és a részvénytársaság jellemzői, a részvény. A kft. alapításának anyagi és tárgyi feltételei, törzstőke, törzsbetét, üzletrész fogalmi sajátosságai. Tagok köre, felelőssége, jogállása. Mellékszolgáltatás és pótbefizetés jellemzői. Taggyűlés és ügyvezető működési sajátosságai.</p> <hr/> <p>TE: Ismeri a négy gazdasági társaság egyedi sajátosságait, az egyes formákhoz kapcsolódó specifikus jogintézményeket, az elhatárolási szempontokat. Ismeretekkel bír a társaságok megszűnési formái tekintetében, el tudja különíteni a fizetőképesség és a fizetésképtelenség esetén lefolytatandó eljárásokat.</p>

*TE tanulási eredmények

A tantárgy neve:	magyarul:	Szervezeti magatartás I				Kódja:	GT_AGML006-17 GT_AGMLS006_17	
	angolul:	Organizational Behaviour I						
Felelős oktatási egység:		DE GTK Vezetés- és Szervezéstudományi Intézet, Vezetéstudományi Tanszék						
Kötelező előtanulmány neve:						Kódja:		
Típus		Óraszámok				Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve
		Előadás		Gyakorlat				
Nappali		Heti		Heti		Kollokvium	4	magyar
Levelező	X	Féléves	10	Féléves	5			
Tantárgyfelelős oktató		neve:		Dr. Ujhelyi Mária		beosztása:	egyetemi docens	
Tantárgy oktatásába bevont oktató		neve:				beosztása		
A kurzus célja, hogy a hallgatók								
megismerjék a szervezet formális és informális oldalának működését, a szervezeti magatartástudomány legfontosabb eredményeit. Cél, hogy szisztematikusabb képet kapjanak a szervezeti tagok, csoportok és az egész szervezet magatartását meghatározó és befolyásoló tényezőkről annak érdekében, hogy a megszerzett ismereteket a szervezetek eredményességének növelésére tudják majd használni.								
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul								
<i>Tudás:</i>								
A hallgató olyan alapvető ismeretekre tesz szert, amelyek révén megismeri a szervezeti magatartástudomány legújabb kutatási eredményeit, megérti az emberek sokszínűségéből adódó előnyöket és nehézségeket és azt, hogy a különböző egyéni jellemzők és csoport dinamikai jelenségek hogyan hatnak a szervezet teljesítményére. A kurzus előadásai három fő tématerület köré fókuszálódnak: 1. Az egyéni magatartás meghatározói. 2. Csoportok hatása az egyének magatartására és a szervezet teljesítményére. 3. Szervezeti szintű változók (struktúra és kultúra) hatása a szervezetek teljesítményére.								
<i>Képesség:</i>								
Tisztában van az egyéni csoport és szervezeti szintű változók szervezeti teljesítményre gyakorolt lehetséges hatásaival.								
El tudja helyezni a megismert elméleteket a tudományterületen belül.								
Megérti az elméletek és modellek alkalmazási korlátait és lehetőségeit, azok előnyeit és hátrányait.								
Képes a szervezeten belül előforduló szituációk elemzésére, az abban megjelenő különböző egyéni és csoportos magatartásformák felismerésére, önismeretszerzésre, képességfejlesztésre.								
Alkalmazni tudja a gyakorlatban, szervezeti szituációkban a megszerzett ismereteit, képes értelmezni, magyarázni, esetleg előre jelezni munkatársai jövőbeli magatartásformáit.								
A tanult elméletek és módszerek alkalmazásával tényeket és alapvető összefüggéseket tár fel, rendszerez és elemez, önálló következtetéseket, kritikai észrevételeket fogalmaz meg, döntés-előkészítő javaslatokat készít, döntéseket hoz.								
<i>Attitűd:</i>								
A tantárgy elősegíti, hogy a hallgató, megfelelő hozzáállást alakítson ki a szervezetek informális alrendszerével kapcsolatban. Nyitottá válik az önismeretszerzésre, képességfejlesztésre és az emberi magatartás tudatos megismerésére. A hallgató ennek köszönhetően olyan gazdaságpszichológiai alapokkal bír, ami hozzásegíti ahhoz, hogy munkahelyi környezetben is eredményesen tudja menedzselni interperszonális kapcsolatait.								
<i>Autonómia és felelősség:</i>								
A kurzus hozzásegíti a hallgatót ahhoz, hogy munkájában innovatív, befogadó, hatékony és eredményes legyen. Az emberi kapcsolatokról felelősséggel formáljon véleményt. Önállóan tudjon döntést hozni saját tudásának, kompetenciáinak fejlesztéséről.								
A kurzus rövid tartalma, témakörei								
A kurzus áttekinti az angolszász szakirodalomban megjelenő sztereotip szervezeti magatartás témaköröket: képességek, személyiség, értékek, érzelmek, attitűd, észlelés, döntéshozatal, motiváció, csoportok és teamek, hatalom, szervezeti politika, vezetés, konfliktusok kezelése egyéni és szervezeti szinten, szervezeti struktúrák, szervezeti kultúra és változásmenedzselés.								

Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek

Előadások, gyakorlatokon a témakörökhöz kapcsolódó tesztek, feladatok, esettanulmányok megoldása, informatikai eszközök alkalmazása, lehetőség a tapasztalati tanulás módszerének alkalmazására, képességfejlesztésre.

Értékelés

Kollokvium írásbeli vizsga formájában.

Kötelező szakirodalom:

Bakacsi Gyula (2015): *A szervezeti magatartás alapjai*, Alaptankönyv Bachelor hallgatók számára. Semmelweis Kiadó, Budapest

Robbins, Stephen P. – Judge, Timothy A. (2018): *Essentials of Organizational Behavior*, Fourteenth edition. Pearson Education Limited, Harlow, England.

Ajánlott szakirodalom:

Dobák Miklós – Antal Zsuzsanna (2013): *Vezetés és szervezés. Szervezetek kialakítása és működtetése*. Akadémiai Kiadó, Budapest

Barizsné Hadházi Edit, Pierog Anita, Ujhelyi Mária (2018): *Fejezetek a szervezeti magatartás témaköreiből*. A tananyag elkészítését a „Duális képzések fejlesztése a Debreceni Egyetemen (DDE)” az **EFOP-3.5.1-16-2017-00007** számú projekt támogatta. A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósult meg

Konzultációkra bontott tematika

1.	<p>A szervezeti magatartás alapjai, tárgya, tartalma, modellje. Egyén a szervezetben: képesség és személyiség, érték, attitűd, érzelem. Munkával kapcsolatos attitűdök. Észlelés, döntés. A motiváció alapjai.</p> <hr/> <p>TE: Ismeri és érti a szervezeti magatartás fogalmát, tárgyát és tartalmát. Ismeri, érti a képesség és személyiség fogalmát, modelljeit, hatásukat a szervezetek teljesítményére. Ismeri az érzelem, értékek, attitűdök fogalmát, jelentőségét, a munkával kapcsolatos attitűdök hatását a teljesítményre. Ismeri az észleléssel, döntéshozatallal kapcsolatos alapvető elméleteket, szerepüket a szervezetek működésében. Ismeri a motiváció fogalmát, legfontosabb elméleteit és a motiváció jelentőségét a szervezetek működése szempontjából.</p>
2.	<p>Csoportok a szervezetben. Csoportszerepek, csoportfolyamatok, teamek. Hatalom és szervezeti politika. A személyes vezetés alapjai.</p> <hr/> <p>TE: Ismeri a csoportok fogalmát a csoportok típusait, a csoporthoz csatlakozás egyéni és szervezeti előnyeit, hátrányait. Ismeri a csoportszerepeket, a csoportfolyamatokat és azok hatását a szervezetek működésére, a szervezeten belüli emberi kapcsolatok alakulására. Ismeri a hatalom és szervezeti politika fogalmát, hatását az egyének közötti kapcsolatokra, a szervezet működésére. Ismeri a legfontosabb vezetéselméleti megközelítéseket, a különböző vezetési stílusok, magatartások szervezeti tagokra gyakorolt hatását, a vezetésstudomány újabb irányzatait.</p>
3.	<p>Konfliktusok egyéni szinten. Konfliktusok szervezeti szinten. A szervezeti magatartás és a szervezeti struktúra kapcsolata. Szervezeti kultúra. Szervezeti változások menedzselése.</p> <hr/> <p>TE: Ismeri az egyének közötti konfliktus kezelés modelljét, folyamatát, a lehetséges magatartásformákat, a konfliktusok megoldásának alternatíváit. Ismeri a szervezeti konfliktusok kezelésének alternatíváit, azok hatását a szervezet működésére. Ismeri a szervezeti struktúrák jellemzőit, az alapvető struktúra típusokat és azok hatékony alkalmazásának feltételeit. Ismeri a szervezeti kultúra fogalmát, jelentőségét, modelljeit, szervezeti működést befolyásoló hatását. Ismeri a szervezeti változások menedzselésének folyamatát, az ezzel kapcsolatos alternatív modelleket, azok szervezeti működésre gyakorolt hatását.</p>

A tantárgy neve:	magyarul:	Vállalati pénzügyek I.				Kódja:	GT_AGML018-17 GT_AGMLS018-17	
	angolul:	Corporate Finance I.						
Felelős oktatási egység:		Számviteli és Pénzügyi Intézet						
Kötelező előtanulmány neve:		Pénzügytan				Kódja:	GT_AGML008 GT_AGMLS008	
Típus	Óraszámok					Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve
	Előadás		Gyakorlat					
Nappali		Heti		Heti		Kollokvium	4	magyar
Levelező	X	Féléves	10	Féléves	10			
Tantárgyfelelős oktató			neve:	Dr. habil. Becsky-Nagy Patrícia		beosztása:	egyetemi docens	
Tantárgy oktatásába bevont oktató			neve:			beosztása		
A kurzus célja, hogy a hallgatók								
a vállalati pénzügyek I. tárgy keretein belül megismerkedjenek a pénzügyi menedzsment alapjaival és a vállalatok pénzügyi folyamataival, az azokhoz kapcsolódó elemzési módszerekkel. A kurzus feltételeit teljesítő Hallgatók képesek átlátni és értékelni a vállalati gazdálkodási döntéseket és azok éves beszámolóra gyakorolt hatását.								
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul								
<i>Tudás:</i>								
Ismeri és érti a gazdálkodási folyamatok irányításának, szervezésének és működtetésének alapelveit és módszereit, a gazdálkodási folyamatok elemzésének módszertanát, a döntés-előkészítés, döntéstámogatás módszertani alapjait.								
<i>Képesség:</i>								
A tanult elméletek és módszerek alkalmazásával tényeket és alapvető összefüggéseket tár fel, rendszerez és elemez, önálló következtetéseket, kritikai észrevételeket fogalmaz meg, döntés-előkészítő javaslatokat készít, döntéseket hoz rutin- és részben ismeretlen - hazai, illetve nemzetközi - környezetben is.								
Képes a gazdasági folyamatok, szervezeti események komplex következményeinek meghatározására.								
<i>Attitűd:</i>								
A minőségi munkavégzés érdekében problémaérzékeny, proaktív magatartást tanúsít, projektben, csoportos feladatvégzés esetén konstruktív, együttműködő, kezdeményező.								
<i>Autonómia és felelősség:</i>								
Az elemzésekért, következtetéseikért és döntéseikért felelősséget vállal.								
A kurzus rövid tartalma, témakörei								
A kurzus során az éves beszámoló ismeretére, és adataira alapozva - a pénzáramlás szemléletet használva - a vállalati teljesítmény értékelése, a forgótöke menedzsment, és ezen belül a készpénz- és követelismenedzsment; majd a kockázat alapjai, a fedezetszámítás és tőkeáttétel témaköröket dolgozzuk fel. A félév végén a pénz időértékére vonatkozó alapvető ismereteket tekintjük át, ezzel alapozzuk meg a következő félév hosszú távú pénzügyi menedzsmenthez kapcsolódó, értékelési témaköreit.								
Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek								
A Hallgatók felkészüléséhez az előadásokon feldolgozott témák otthoni elsajátítása szükséges. Az elméleti anyag elsajátítását gyakorlati és számítási feladatok megoldásával segítjük. Az órai és az otthoni terhelés aránya megközelítőleg 50-50%.								
Értékelés								
Oktatási anyagok:								
A tárgy e-learning kurzusán a tárgy oktatói elérhetővé teszik az előadások és a szemináriumok anyagait. Az órai és az otthoni terhelés aránya megközelítőleg 50-50%, így a jelen tematika 'kötelező szakirodalom' pontjában felsorolt oktatási anyagok közül az oktatók által megjelölt részek, feladatok képezik az önálló felkészülés alapjául szolgáló tananyagot.								

Vizsgajegy megszerzésének feltétele:

Vizsga megírásának lehetősége:

A tárgy kollokviummal zárul. A DE Tanulmányi és vizsgaszabályzat Gazdaságtudományi Karra vonatkozó VI. rész 14. § (1) pont alapján a vizsgaidőszakban minden héten vizsga kerül meghirdetésre a vizsgára jogosultak létszámának 1,5-szeres létszámával. Az oktatókat a vizsgák időpontjait legkésőbb a szorgalmi időszak utolsó hetéig a neptunban meghirdetik. Ezt követően a vizsgaidőpontok és a vizsgalétszámok bővítésére nem kerül sor. Csak az a hallgató jogosult a vizsga megírására, aki érvényes neptun jelentkezéssel rendelkezik. A DE Tanulmányi és vizsgaszabályzat Gazdaságtudományi Karra vonatkozó VI. rész 14. § (5) pont alapján a tárgyfelelős oktató a megadott vizsganapokra meghatározhat minimális vizsgázói létszámot, ami alatt a vizsgát nem köteles megtartani. A minimális vizsgázói létszám nem lehet magasabb, mint 10 fő.

Vizsga dolgozat tartalma és felépítése:

A vizsgák a teljes félév anyagát tartalmazzák. A vizsgák írásban, elektronikus formában kerülnek lebonyolításra. A vizsgák elméleti és gyakorlati kérdéseket tartalmaznak, amik 50-50%-os súllyal szerepelnek a dolgozatban. A dolgozatok kérdései az előadások, gyakorlatok és a tematikában megjelölt kötelező irodalmak anyagaira, illetve az azok alapján megoldható problémákra irányulnak.

Vizsgadolgozat értékelése:

A vizsgajegy a dolgozaton elért pontszám alapján kerül meghatározásra. (Az elmélet és gyakorlati részek 50-50%-os súllyal számítanak az értékelés során, az elméleti és gyakorlati részekre vonatkozó minimum szint nincs.) A vizsgadolgozat alapján az értékelés és a jegy a következők szerint alakul:

60% alatt:	1, elégtelen
60-69%:	2, elégséges
70-79%:	3, közepes
80-89%:	4, jó
90-100%:	5, jeles

A tárgy oktatói és a Hallgatók egyaránt, minden esetben kötelesek a DE Tanulmányi és vizsgaszabályzata, valamint a DE Étikai kódexe szerint eljárni.

Kötelező szakirodalom:

Előadásanyag és szemináriumi feladatsorok (elearning rendszerben elérhetőek)

Becsky-Nagy Patrícia – Fazekas Balázs (2018): *Vállalati pénzügyek példatár és esettanulmány gyűjtemény I. – Időérték számítás és értékpapírok értékelésének alapjai*. Debreceni Egyetem, Debrecen

Becsky-Nagy Patrícia – Fazekas Balázs (2018): *Vállalati pénzügyek példatár és esettanulmány gyűjtemény II. – Befektetési és beruházási döntések*. Debreceni Egyetem, Debrecen

Ajánlott szakirodalom:

Becsky-Nagy Patrícia – Fazekas Balázs (2021): *Aktív és passzív bankügyletek a gyakorlatban*. Debreceni Egyetem. Debrecen

Becsky-Nagy Patrícia – Fazekas Balázs (2021): *Cash-flow tervezés*. Debreceni Egyetem. Debrecen

Illés Ivánné (2002): *Társaságok pénzügyei*, Saldo Könyvkiadó, Budapest

Bélyácz Iván (2007): *A vállalati pénzügyek alapjai*, Gondolat Kiadó, Pécs

Ulbert József (2018): *Vállalati pénzügyek kézikönyv (Második, bővített kiadás)*. Pécsi Tudományegyetem. Pécs

Pálinkó Éva – Szabó Márta (2008): *Vállalati pénzügyek*, Typotex Kiadó, Budapest

Brealey, R. A. – Myers, S. C. (2011): *Modern vállalati pénzügyek*, Panem Könyvkiadó, Budapest

Heti bontott tematika	
1.	<p>Előadás: Vállalati pénzügyek, pénzügyi irányítás elméleti alapjai, gazdálkodási alapelvek, tudományos eredmények. A pénz időértéke I. II., Kockázat és hozamszámítás</p> <p>Gyakorlat: Tematika és követelményrendszer, esettanulmány feldolgozása. Az időérték számítási feladatok PV, FV, EIR. Az időérték számítási feladatok: évjáradék, örökjáradék. Kockázat és hozamszámítás</p> <p>A Hallgató megismeri a pénzügyi gondolkodás mérföldköveit. A Hallgatók megismeri az időérték-számítás alapjait és egyszerű alkalmazási területeit. A Hallgató képes pénzáramlás-sorozatokot értékelni. A Hallgató megismeri a hozam-kockázat kompromisszumos döntések alapjait.</p>
2.	<p>Előadás: Fedezetszámítás, Tőkeáttétel, Az éves beszámoló, és a cash flow kimutatás</p> <p>Gyakorlat: Fedezetszámítás, DOL, DFL, DCL számítások. Vállalati adatsor elemzése, cash flow kimutatás felépítése.</p> <p>A Hallgató képes a vállalkozás működését a fedezetszámítás eszközével elemezni. A Hallgatók megismerik a vállalkozások működési és finanszírozási kockázatait és azok mérésének eszközeit. A Hallgató képes az éves beszámoló adatait értelmezni pénzügyi szemlélettel.</p>
3.	<p>Előadás: Pénzügyi kimutatások elemzése I., II., Forgótőke menedzsment</p> <p>Gyakorlat: Adatsorok alapján likviditási, tőkeszerkezeti, forgási sebesség mutatók számítása és értékelése. Jövedelmezőség, CF alapú mutatók és piaci érték mutatók. Pénzciklus és működési ciklus</p> <p>A Hallgató képes felmérni egy vállalkozás rövid- és hosszú távú fizetőképességét, hatékonyságot elemezni forgási sebesség alapján. A Hallgató képes felmérni egy vállalkozás jövedelmezőségi helyzetét, pénztermelő képességét, általános piaci megítélését. A Hallgató képes a működési- és pénzciklus elemzési keretrendszerében értékelni a vállalkozás forgótőke-gazdálkodásának hatékonyságát.</p>

*TE tanulási eredmények

A tantárgy neve:	magyarul:	Szervezeti magatartás II.				Kódja:	GT_AGML020-17 GT_AGMLS020-17	
	angolul:	Organizational Behaviour II.						
Felelős oktatási egység:		DE GTK Vezetés- és Szervezéstudományi Intézet, Vezetéstudományi Tanszék						
Kötelező előtanulmány neve:		Szervezeti magatartás I.				Kódja:	GT_AGML006-17	
Típus		Óraszámok				Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve
		Előadás		Gyakorlat				
Nappali	-	Heti	-	Heti	-	GY	3	magyar
Levelező	x	Féléves	0	Féléves	10			
Tantárgyfelelős oktató		neve:	Barizsné Dr. Hadházi Edit			beosztása:	egyetemi docens	
A kurzus célja, hogy a hallgatók								
<p>A tantárgy oktatásának célja elmélyíteni a hallgatók ismereteit a szervezeti magatartástudományban. A Szervezeti magatartás I. tárgy során megismert összefüggések, elméletek, modellek alkalmazása csoport szituációban, esettanulmányok elemzésével, a tanultak gyakorlati jelentőségének további tudatosítása, lehetőség biztosítása önismeretszerzésre, képességfejlesztésre.</p>								
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul								
<i>Tudás:</i>								
<p>A hallgatók gyakorlati foglalkozások keretében ismerkednek meg a szervezeti magatartás tudomány legfontosabb fogalmaival, folyamataival. Tapasztalatokat szereznek a csoportok működéséről, alapvető önismeretre tesznek szert mind egyéni jellemzőikről, mind pedig csoportbeli szerepüket, magatartásukat illetően. A félév során a hallgatók lehetőség szerint csoportban dolgoznak, így óráról órára ismereteket és tapasztalatokat szereznek a csoportmunka folyamatairól, előnyeiről, hátrányairól, megismerkednek saját csoportmunkájával szembeni attitűdjeikkel, lehetőség szerint pozitív irányba próbáljuk a bennük kialakult ellenérzéseket megváltoztatni. A félév végére jártasságot szereznek a csoport szervezésével, működésével kapcsolatban, mindezt későbbi munkahelyi környezetben sikeresen kamatoztathatják.</p>								
<i>Képesség:</i>								
<p>A hallgató képes lesz a szervezeten belül előforduló szituációk elemzésére, az abban megjelenő különböző egyéni és csoportos magatartásformák felismerésére, önismeretszerzésre, képességfejlesztésre.</p> <p>Tudja alkalmazni a gyakorlatban, szervezeti szituációkban a megszerzett ismereteit, tudja értelmezni, magyarázni, esetleg előre jelezni munkatársai jövőbeli magatartásformáit.</p> <p>A félév során fejlődik a hallgatók kommunikációs képessége és csoportmunkára való alkalmassága.</p>								
<i>Attitűd:</i>								
<p>A hallgatók nyitottá válnak saját és társaik, munkatársaik magatartásának megfigyelésére, elemzésére.</p>								
<i>Autonómia és felelősség:</i>								
<p>A kurzus alkalmassá teszi a hallgatók arra, hogy a szervezeten belüli emberi viselkedésformákat elemezze, esetlegesen előre jelezze, segíti a diákok döntéshozói képességének fejlődését, mind egyénileg, mind csoportban.</p>								
A kurzus rövid tartalma, témakörei								
<p>A kurzus témakörei átölelik a Szervezeti magatartás I. kurzus témaköreit, azokat gyakorlatorientáltan dolgozza fel: személyiség, képesség, attitűd, hiedelmek, értékek, észlelés, ítéletalkotási tendenciák, motiváció, tanulás, csoportok, csapatok, hatalom, vezetés, konfliktusok egyéni és szervezeti szinten, szervezeti struktúrák, szervezeti kultúra, változásmenedzsment.</p>								
Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek								
<p>A hallgatók csoportokban dolgoznak a félév során, a kurzus így tréningjellegűvé válik, amely nagy segítség abban, hogy az itt szerzett tapasztalatokat munkahelyi környezetben is alkalmazzák a résztvevők.</p>								
Értékelés								
<p>Órai munka, házi dolgozat, zárthelyi dolgozat alapján.</p>								

Kötelező szakirodalom:

Bakacsi Gyula (2015): A szervezeti magatartás alapjai, Alaptankönyv Bachelor hallgatók számára. Semmelweis Kiadó, Budapest

Dienesné Kovács Erzsébet - Berde Csaba (szerk.) (2003). Vezetépszichológiai ismeretek. Campus Kiadó, Debrecen

Ajánlott szakirodalom:

Dobák Miklós (2004): Szervezeti formák és vezetés. Közgazdasági és Jogi Könyvkiadó Budapest

Robbins, Stephen P. – Judge, Timothy A. (2016): Essentials of Organizational Behavior, Thirteenth edition. Boston. Pearson Education Limited

A Marketing és menedzsment, valamint a Vezetéstudomány folyóiratok tanulmányozása

Heti bontott tematika	
1.	A Szervezeti magatartás I. tárgy érintett témaköreinek áttekintése, csoportok kialakítása, Személyiség, Képesség, hiedelem, értékek, attitűd TE: A hallgatók megismerik a csoportok kialakításának legfontosabb elveit, szempontjait. A hallgatók önismereti tesztek segítségével, több személyiségmodellt átfogva megismerik saját és társaik személyiségét. A hallgatók megismerik saját képességeiket, hiedelmeiket, értékeiket, attitűdjeit, döntően munkahelyi környezetre kivetítve.
2.	Észlelés, ítéletalkotási tendenciák, Motiváció, Tanulás TE: A hallgatók megismerik: az észlelésbeli különbségek lényegét, azok gyakorlati jelentőségét, az ítéletalkotási tendenciákat, azok elkerülésének lehetőségeit, saját munkahelyi motivációs tényezőiket, foglalkoznak ennek gyakorlati jelentőségével, kitérve a lehetséges ösztönzés-menedzsment eszközökre is, a legfontosabb tanuláselméletek gyakorlati alkalmazásának lehetőségeit, bepillantanak a tanulásmódszertan alapjaiba is.
3.	Csoportok, Teamek, Hatalom, szervezeti politika, Vezetési alapok TE: Csoportos feladatokon keresztül megismerteti a legfontosabb csoportjellemzőket, csoportszerepeket. A gyakorlat megismerteti a hallgatókkal a legfontosabb team-típusokat, elmélyíti a csoportmunka legfontosabb viselkedési formáit. A hatalom és engedelmesség legfontosabb befolyásoló tényezőinek ismertetése, a szervezeti politika eszközrendszerének használatának ismertetése. Az alapvető vezetési stílusok megismerése, egyszerűbb vezetési situációk elemzése.
4.	Konfliktus egyéni és szervezeti szinten, Szervezeti struktúra, Szervezeti kultúra, Változásmenedzsment TE: Megismerteti az egyéni és szervezeti konfliktus közötti különbséget, azok kezelési lehetőségeit, situációs játékok alkalmazása mellett. Az egyszerűbb szervezeti struktúrák jellemzése, konfiguráció készítése. A szervezeti kultúra jellemzőinek megismerése ismert szervezetek példáján keresztül, azok tanult modellek szerint azonosítása. A változásmenedzsment fogalmának, folyamatainak elmélyítése, a változásokkal szemben egyéni és szervezeti ellenállás kezelésének és eszközeinek megismerése.

*TE tanulási eredmények

A tantárgy neve:	magyarul:	Gazdaságpolitika				Kódja:	GT_AGML022-17 GT_AGMLS022-17	
	angolul:	Economic Policy						
Felelős oktatási egység:		DE GTK Közgazdaságtan és Világgazdaságtan Intézet						
Kötelező előtanulmány neve:		bevezetés a közgazdaságtanba			Kódja:	GT_AGML002		
Típus		Óraszámok				Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve
		Előadás		Gyakorlat				
Nappali		Heti		Heti		kollokvium	3	magyar
Levelező	L	Féléves	10	Féléves	0			
Tantárgyfelelős oktató		neve:		Czeglédi Pál		beosztása:	egyetemi docens	
A kurzus célja, hogy a hallgatók								
megismerkedjenek a gazdaságpolitika alapvető fogalmaival és összefüggéseivel, a képesek legyenek konkrét gazdaságpolitika kérdésekre alkalmazni a mikro- és makroökonómiából megtanultakat.								
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul								
<i>Tudás:</i>								
Rendelkezik a gazdaságtudomány alapvető, átfogó fogalmainak, elméleteinek, tényeinek, nemzetgazdasági és nemzetközi összefüggéseinek ismeretével, a releváns gazdasági szereplőkre, funkciókra és folyamatokra vonatkozóan.								
<i>Képesség:</i>								
Követi és értelmezi a világgazdasági, nemzetközi üzleti folyamatokat, a gazdaságpolitika és a szakterület szerint releváns, kapcsolódó szakpolitikák, jogszabályok változásait, azok hatásait, ezeket figyelembe veszi elemzése, javaslatai, döntései során.								
<i>Attitűd:</i>								
Fogékony az új információk befogadására, az új szakmai ismeretekre és módszertanokra, nyitott az új, önálló és együttműködést igénylő feladatok, felelősségek vállalására. Törekszik tudásának és munkakapcsolatainak fejlesztésére, ebben munkatársaival való együttműködésre.								
<i>Autonómia és felelősség:</i>								
Az elemzésekért, következtetéseiért és döntéseiért felelősséget vállal.								
A kurzus rövid tartalma, témakörei								
A kurzus első néhány előadása a gazdaságpolitikával kapcsolatos alapfogalmakat és a gazdaságpolitikára vonatkozó közgazdasági elméleteket tekinti át. A második rész a gazdaságpolitika egy-egy nagyobb területére koncentrálna. Nagy hangsúly van a fiskális és a monetáris politikán.								
Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek								
Előadás diasorral támogatva.								
Értékelés								
A vizsga írásbeli. A kötelező irodalom mellett az előadáson elhangzottak is szerves részét képezik a számon kért tananyagoknak.								
Az írásbeli vizsgán elért eredmény adja a kollokviumi jegyet az alábbiak szerint:								
0 - 50% – elégtelen								
50%+1 pont - 62% – elégséges								
63% - 74% – közepes								
75% - 86% – jó								
87% - 100% – jeles								
Kötelező szakirodalom:								
Bod Péter Ákos (2014): Bevezetés a gazdaságpolitikába. Akadémiai Kiadó, Budapest. ISBN: 9630595315(A kijelölt fejezetek)								
Mankiw, G. (2011): Makroökonómia. Budapest: Osiris. ISBN: 9789633898253 (A kijelölt fejezetek)								
Stiglitz, J. (2000): A kormányzati szektor gazdaságtana. Budapest: KJK-KERSZÖV Jogi és Üzleti Kiadó Kft. ISBN: 963-224-560-1 (A kijelölt részek)								
Ajánlott szakirodalom:								

Benczúr Péter–Kátay Gábor–Kiss Áron–Reizer Balázs–Szoboszlai Mihály (2011): Az adó és transzferrendszer változásainak elemzése viselkedési mikroszimulációs modell segítségével. MNB Szemle, október. link

Benedek Dóra – Lelkes Orsolya – Scharle Ágota – Szabó Miklós (2006): A magyar államháztartási bevételek és kiadások szerkezete 1991-2004 között. Közgazdasági Szemle. 53(2), 119-143.

Csermely Ágnes (2006): Az inflációs célkövetés rendszere Magyarországon Közgazdasági Szemle 53(12), 1058-1079.

Ohnsorge-Szabó László – Romhányi Balázs (2007): Hogyan jutottunk ide: magyar költségvetés, 2000-2006. Egy lépés a költségvetési összefüggések átfogó elemzése felé. Pénzügyi Szemle, 2, 239-285. oldal

Voszka Éva (2013): Államosítás, privatizáció, államosítás. Közgazdasági Szemle, 60(12), 1289–1317. o.

Heti bontott tematika	
téma	tananyag
Az állam szerepe, az állami beavatkozás indokai, formái	Bod (2014), 1, 3. fejezet
TE*: Az állami beavatkozás indokainak rendszerezése	
A gazdaságpolitika és a makrogazdasági szabályozás alapjai, gazdaságpolitikai információkat tartalmazó aggregátumok	Bod (2014), 2., 4., 6. fejezet
TE: A makroökonómiai mutatók gazdaságpolitika jelentősége és gazdaságpolitikai szempontú	
A gazdaságpolitikai gondolkodás fő irányzatai I	Bod (2014), 5. fejezet
TE: A gazdaságpolitikáról alkotott nézetek megváltozása: a századfordulós konszenzus és a keynesi fordulat	
A gazdaságpolitikai gondolkodás fő irányzatai II	Mankiw (1999), 13. fejezet
TE: A keynesi gazdaságpolitikai ajánlások 20. századbeli kritikái	
Fiskális politika alapkérdései	Bod (2014), 7. fejezet
TE: A kiadási oldali tételek osztályozása, deficit és az államadósság jelentősége	Mankiw (1999), 16. fejezet
Az adópolitika alapkérdései I	Stiglitz (2000), 428-436. o., 440-446. o., 489-511. o
TE: A direkt és indirekt adók közötti különbség, az adóteher viselése	
Az adópolitika alapkérdései II	Stiglitz (2000), 428-436. o., 440-446. o., 489-511. o
TE: Az arányos és a progresszív jövedelemadó holtteher-vesztése, a Laffer-görbe	
A monetáris politika és intézményrendszere I.	Bod (2014), 8. fejezet
TE: A monetáris politika függetlenségének jelentősége	
A monetáris politika és intézményrendszere II	Bod (2014), 8. fejezet, diasor
TE: A magyar inflációs célkövetés sajátosságai	
Jóléti politika	Bod (2014), 9. fejezet
TE: Az állam jóléti szerepének értelmezése, a jóléti rendszerek megkülönböztetése	
A nemzetközi környezet kihívásai	Bod (2014), 16. fejezet
TE: Hogyan befolyásolja a gazdaságpolitikát a nemzetközi tőkeáramlás és kereskedelem szabadsága? A nemzetközi szervezetek szerepe	
A szocializmus jellemzése	Bod (2014), 8. fejezet, diasor
TE: A tervgazdaság sajátosságai	
A rendszerváltás gazdaságpolitikai kérdései	Bod (2014), 15. fejezet
TE: Nagy gazdaságpolitikai dilemmák a szocializmus összeomlásakor	

*TE tanulási eredmények

A tantárgy neve:	magyarul:	Világgazdaságtan				Kódja:	GT_AGML023-17 GT_AGMLS023-17	
	angolul:	The World Economy						
Felelős oktatási egység:		Közgazdaságtan és Világgazdaságtan Intézet						
Kötelező előtanulmány neve:						Kódja:		
Típus		Óraszámok				Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve
		Előadás		Gyakorlat				
Nappali		Heti		Heti		K	3	magyar
Levelező	x	Féléves	10	Féléves	5			
Tantárgyfelelős oktató		neve:	Dr. habil. Erdey László			beosztása:	egyetemi docens	
A kurzus célja , hogy a hallgatók megismerjék a világgazdaság mint szerves rendszer mozgástörvényeit és a nemzetgazdasági cselekvés világgazdasági összefüggéseit								
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul								
<i>Tudás:</i> Rendelkezik a gazdaságtudomány alapvető, átfogó fogalmainak, elméleteinek, tényeinek, nemzetgazdasági és nemzetközi összefüggéseinek ismeretével, a releváns gazdasági szereplőkre, funkciókra és folyamatokra vonatkozóan, ismeri világgazdaság működésének legfontosabb kereteit								
<i>Képesség:</i> követi és értelmezi a világgazdasági folyamatokat								
<i>Attitűd:</i> Befogadó mások véleménye, az ágazati, regionális, nemzeti és európai értékek iránt (ide értve a társadalmi, szociális és ökológiai, fenntarthatósági szempontokat is). Viselkedésében a nemzetközi nyitottság, a lojalitás és a társadalmi felelősségvállalás fontos szereppel bír								
<i>Autonómia és felelősség:</i> Munkaköréhez és munkafeladatához kapcsolódóan önállóan követi a világgazdaság legfontosabb mozgásait. Az elemzésekért, következtetéseiért és döntéseiért felelősséget vállal. Előadásokat tart, vitavezetést önállóan végez. Önállóan és felelősséggel vesz részt a gazdálkodó szervezeten belüli és azon kívüli szakmai fórumok munkájában.								
A kurzus rövid tartalma, témakörei								
A kapitalizmus történelmi fejlődése. Népesedés, népesség. Erőforrások és a környezet. A mezőgazdaság szerepe a világgazdaságban. A feldolgozóipar szerepe a világgazdaságban. A szolgáltatások szerepe a világgazdaságban. Városok és városiasodás, közlekedés és kommunikáció. Közlekedés és kommunikáció. A fogyasztás a világgazdaságban. Nemzetközi kereskedelem és beruházás. A nemzetközi kereskedelem szerkezete. Fejlettség és alulfejlettség a világgazdaságban.								
Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek								
Előadások a legfontosabb aktuális világgazdasági eseményekre kitérve								
Értékelés								
A vizsgaidőszakban írt vizsgadolgozattal. 0-50% elégtelen (1), 51-63% elégséges (2), 64-76% közepes (3), 77-88% jó (4), 89-100% jeles (5)								
Kötelező szakirodalom:								
Bost, F. – Carroué, L. – Colin, S. – Laporte, A. – Pihet, Ch. – Sanmartin, O. – Teurtrie, D. (2021): Világgazdasági körkép, Pallas Athéné, ISBN: 9789635730094								
Ajánlott szakirodalom:								
Rubenstein, James (2019): The Cultural Landscape: An Introduction to Human Geography, Global Edition, Pearson,								

ISBN-13: 978-1292162096

Warf, Barney (2021): Human Geography – A Serious Introduction, 3rd Edition, Cognella, ISBN: 978-1-5165-2902-5
Stutz, Frederick P.—Warf, Barney (2014): The World Economy, Pearson New International Edition (6th). ISBN 13: 978-1-292-02119-5

Heti bontott tematika	
1.	Bevezetés, a világgazdaságtan tárgyköre
	TE* A világgazdaságtan tárgykörének elhelyezése a gazdaságtudományokon belül
	A kapitalizmus történelmi fejlődése I.
	TE: A kapitalizmus történelmi elhelyezése, előzményei fejlődése
	A kapitalizmus történelmi fejlődése II.
	TE: A gyarmatosítás története, hatása napjaink világgazdaságára, az ipari forradalom és következményeinek máig tartó hatásai
	Népesedés, népesség
	TE: A világ népességmegoszlása, a népesség történelmi fejlődése, a demográfiai átmenet, migráció
	Erőforrások és környezet
TE_ Ásványok és energiaforrások a világgazdaságban, fenntarthatóság	
2.	A mezőgazdaság szerepe a világgazdaságban
	TE: A mezőgazdaság rendszerei, történelmi és földrajzi átalakulásai
	A feldolgozóipar szerepe a világgazdaságban
	TE: A feldolgozóipar fejlődése, földrajzi mozgásai, dezindusztrializáció, fordizmus és posztfordizmus, néhány fontosabb iparág esettanulmánya
	A szolgáltatások szerepe a világgazdaságban
	TE: A szolgáltatások szerepének növekedését indokló tényezők, a szolgáltatások munkaerőpiaca, főbb szolgáltatóágazatok esettanulmánya
	Városok és városiasodás
	TE: Urbanizáció, szuburbanizáció, exurbanizáció, a lakhatás szűrőmodellje, gettósodás, dzsentifikáció, megavárosok
	Közlekedés és kommunikáció
TE: a közlekedés és szállítás történelmi és földrajzi átalakulása, idő-tér és költség-tér konvergencia, a kommunikáció jelentősége napjaink globalizációjában	
3.	A fogyasztás a világgazdaságban
	TE: fogyasztási modellek, a fogyasztási szokások átalakulása a világgazdaságban
	Nemzetközi kereskedelem és beruházás
	TE: a nemzetközi kereskedelem és beruházások legfontosabb alapfogalmai
	A nemzetközi kereskedelem szerkezete
	TE: a nemzetközi kereskedelem áru- és földrajzi szerkezetének átalakulása
	Fejlettség és alulfejlettség a világgazdaságban
TE: a fejlődő világ sajátosságai, a legfontosabb fejlődési problémák és lehetséges válaszok	

A tantárgy neve:	magyarul:	Vállalati pénzügyek II.				Kódja:	GT_AGML024-17 GT_AGMLS024-17	
	angolul:	Corporate Finance II.						
Felelős oktatási egység:		Számviteli és Pénzügyi Intézet						
Kötelező előtanulmány neve:		Vállalati pénzügyek I.				Kódja:	GT_AGML018-17 GT_AGMLS018-17	
Típus	Óraszámok					Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve
	Előadás		Gyakorlat					
Nappali		Heti		Heti		Kollokvium	4	magyar
Levelező	X	Féléves	10	Féléves	5			
Tantárgyfelelős oktató		neve:	Dr. habil. Becszy-Nagy Patrícia			beosztása:	egyetemi docens	
Tantárgy oktatásába bevont oktató		neve:				beosztása:		
A kurzus célja, hogy a hallgatók								
megismerjék a vállalatok hosszú távú pénzügyi menedzsmentjének és finanszírozásának alap-kérdéseivel								
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul								
<i>Tudás:</i>								
Ismeri és érti a gazdálkodási folyamatok irányításának, szervezésének és működtetésének alapelveit és módszereit, a gazdálkodási folyamatok elemzésének módszertanát, a döntés-előkészítés, döntéstámogatás módszertani alapjait.								
<i>Képesség:</i>								
A tanult elméletek és módszerek alkalmazásával tényeket és alapvető összefüggéseket tár fel, rendszerez és elemez, önálló következtetéseket, kritikai észrevételeket fogalmaz meg, döntés-előkészítő javaslatokat készít, döntéseket hoz rutin- és részben ismeretlen - hazai, illetve nemzetközi - környezetben is.								
Képes a gazdasági folyamatok, szervezeti események komplex következményeinek meghatározására.								
<i>Attitűd:</i>								
A minőségi munkavégzés érdekében problémaérzékeny, proaktív magatartást tanúsít, projektben, csoportos feladatvégzés esetén konstruktív, együttműködő, kezdeményező.								
<i>Autonómia és felelősség:</i>								
Az elemzésekért, következtetéseiért és döntéseiért felelősséget vállal.								
A kurzus rövid tartalma, témakörei								
A kurzus során a Hallgatók megismerkednek a beruházási döntésekkel, a pénzügyi befektetési lehetőségekkel, a kötvények és részvények értékelésével, a tőkeköltség számítással, a portfólió menedzsment és a tőkepiaci értékelés alapjaival, főbb jellemzőivel.								
Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek								
A Hallgatók felkészüléséhez az előadásokon feldolgozott témák otthoni elsajátítása szükséges. Az elméleti anyag elsajátítását gyakorlati és számítási feladatok megoldásával segítjük. Az órai és az otthoni terhelés aránya megközelítőleg 50-50%.								
Értékelés								
<u>Oktatási anyagok:</u>								
A tárgy e-learning kurzusán a tárgy oktatói elérhetővé teszik az előadások és a szemináriumok anyagait. Az órai és az otthoni terhelés aránya megközelítőleg 50-50%, így a jelen tematika 'kötelező szakirodalom' pontjában felsorolt oktatási anyagok közül az oktatók által megjelölt részek, feladatok képezik az önálló felkészülés alapjául szolgáló tananyagot.								
<u>Vizsgajegy megszerzésének feltétele:</u>								
<u>Vizsga megírásának lehetősége:</u>								
A tárgy kollokviummal zárul. A DE Tanulmányi és vizsgaszabályzat Gazdaságtudományi Karra vonatkozó VI. rész 14. § (1) pont alapján a vizsgaidőszakban minden héten vizsga kerül meghirdetésre a vizsgára jogosultak								

létszámának 1,5-szeres létszámával. Az oktatókat a vizsgák időpontjait legkésőbb a szorgalmi időszak utolsó hetéig a neptunban meghirdetik. Ezt követően a vizsgaidőpontok és a vizsgalétszámok bővítésére nem kerül sor. Csak az a hallgató jogosult a vizsga megírására, aki érvényes neptun jelentkezéssel rendelkezik. A DE Tanulmányi és vizsgaszabályzat Gazdaságtudományi Karra vonatkozó VI. rész 14. § (5) pont alapján a tárgyfelelős oktató a megadott vizsganapokra meghatározhat minimális vizsgázói létszámot, ami alatt a vizsgát nem köteles megtartani. A minimális vizsgázói létszám nem lehet magasabb, mint 10 fő.

Vizsgadolgozat tartalma és felépítése:

A vizsgák a teljes félév anyagát tartalmazzák. A vizsgák írásban, elektronikus formában kerülnek lebonyolításra. A vizsgák elméleti és gyakorlati kérdéseket tartalmaznak, amik 50-50%-os súllyal szerepelnek a dolgozatban. A dolgozatok kérdései az előadások, gyakorlatok és a tematikában megjelölt kötelező irodalmak anyagaira, illetve az azok alapján megoldható problémákra irányulnak.

Vizsgadolgozat értékelése:

A tárgyajegy a dolgozaton elért pontszám alapján kerül meghatározásra. (Az elmélet és gyakorlati részek 50-50%-os súllyal számítanak az értékelés során, az elméleti és gyakorlati részekre vonatkozó minimum szint nincs.) A vizsgadolgozat alapján az értékelés és a jegy a következők szerint alakul:

60% alatt:	1, elégtelen
60-69%:	2, elégséges
70-79%:	3, közepes
80-89%:	4, jó
90-100%:	5, jeles

A tárgy oktatói és a Hallgatók egyaránt, minden esetben kötelesek a DE Tanulmányi és vizsgaszabályzata, valamint a DE Etikai kódexe szerint eljárni.

Kötelező szakirodalom:

Előadásanyag és szemináriumi feladatsorok (elearning rendszerben elérhetőek)

Becsky-Nagy Patrícia – Fazekas Balázs (2018): *Vállalati pénzügyek példatár és esettanulmány gyűjtemény I. – Időérték számítás és értékpapírok értékelésének alapjai*. Debreceni Egyetem, Debrecen

Becsky-Nagy Patrícia – Fazekas Balázs (2018): *Vállalati pénzügyek példatár és esettanulmány gyűjtemény II. – Befektetési és beruházási döntések*. Debreceni Egyetem, Debrecen

Illés Ivánné (2002): *Társaságok pénzügyei*, Saldo Könyvkiadó, Budapest

Bélyácz Iván (2007): *A vállalati pénzügyek alapjai*, Gondolat Kiadó, Pécs

Fazekas Balázs (2020): *Pénzügyi piaci alapismeretek és esettanulmányok I.* Debreceni Egyetem. Debrecen

Fazekas Balázs (2020): *Pénzügyi piaci alapismeretek és esettanulmányok II.* Debreceni Egyetem. Debrecen

Ulbert József (2018): *Vállalati pénzügyek kézikönyv (Második, bővített kiadás)*. Pécsi Tudományegyetem. Pécs

Ajánlott szakirodalom:

Pálinkó Éva – Szabó Márta (2008): *Vállalati pénzügyek*, Typotex Kiadó, Budapest

Brealey, R. A. – Myers, S. C. (2011): *Modern vállalati pénzügyek*, Panem Könyvkiadó, Budapest

Heti bontott tematika	
1.	<p>Előadás: Bevezetés, követelményrendszer, beruházási döntési módszerek I., Beruházási döntési módszerek II., A finanszírozás alapjai, a kötvényfinanszírozás. A kötvény és értékelése.</p> <p>Gyakorlat: Értékelési alapismeretek, beruházási döntések. Azonos és eltérő élettartamú beruházások összehasonlítása. Kötvények értékelése. Kötvények értékelése és a jellemzésükre használt mutatók számítása.</p> <p>A Hallgató birtokába kerül a beruházások értékeléséhez szükséges alapvető ismereteknek. A Hallgató a többféle módszerrel képes a befektetések széles skálájának értékelésére, összevetésére. A Hallgató ismeri a pénzügyi eszközök értékelésének alapelveit. A Hallgató a kötvényeket különböző aspektusaik alapján képes értékelni.</p>
2.	<p>Előadás: A részvény és értékelése. Tőkeköltség számítás. WACC. Tőkeköltség és beruházási döntések.</p> <p>Gyakorlat: Részvények értékelése. WACC számítás. WACC alkalmazása beruházási számítások során.</p> <p>A Hallgató tud részvényt értékelni. A Hallgató képes számba venni a források költségeit. A Hallgató szintetizálva a beruházás-értékelési módszereket és a WACC metodikát képes átfogóan meghatározni a projektek során megvalósuló értékkepződést.</p>
3.	<p>Előadás: Kockázat és hasznosság. Portfolióelmélet I., Portfolióelmélet II.</p> <p>Gyakorlat: A hozam és kockázat mérése. Kockázatos és kockázatmentes eszköz allokációja. Két kockázatos eszköz allokációja</p> <p>A Hallgató képes az egyedi befektetések hozam-kockázati karakterisztikájának lefestésére. A Hallgató megismeri a portfolió-alkotás alapjait. A Hallgató megismeri a hatékony portfoliók kialakításának metodikáját.</p>

*TE tanulási eredmények

A tantárgy neve:	magyarul:	Marketing menedzsment				Kódja:	GT_AGML026-17 GT_AGMLS026-17	
	angolul:	Marketing management						
Felelős oktatási egység:		DE GTK Marketing és Kereskedelem Intézet, Marketing Tanszék						
Kötelező előtanulmány neve:		-				Kódja:	-	
Típus		Óraszámok				Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve
		Előadás		Gyakorlat				
Nappali		Heti		Heti		K	4	magyar
Levelező	+	Féléves	5	Féléves	10			
Tantárgyfelelős oktató		neve:		Dr. Kontor Enikő		beosztása:	egyetemi adjunktus	
Tantárgy oktatásába bevont oktató		neve:				beosztása:		
<p>A kurzus célja, hogy a hallgatók megszerzett marketing ismereteiket üzleti problémák megoldása során alkalmazni tudják. A kurzus az új témák mellett az eddig tanultak elmélyítésére törekszik az előadások és a szemináriumok segítségével, utóbbiakon egy szimulációs játék alkalmazásával.</p> <p>Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul</p> <p><i>Tudás:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> A kurzus elvégzése után a hallgató ismeri a marketingmenedzsment folyamatát, megérti az összefüggésrendszerét. Megérti és alkalmazza a vevőérték létrehozásának a koncepcióját, képes egy értékajánlat kidolgozására. Átlátja egy gazdálkodó szervezet marketing döntéseinek az összefüggéseit. Elsajátította a marketing tudományágának az alapvető szakmai szókincsét, azt használni tudja. <p><i>Képesség:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> A hallgató képessé válik egy szervezet marketing folyamatainak menedzselésére, marketing eszköztárának adott üzleti szituációban való alkalmazására. Képes alapvető összefüggések feltárására, elemzésére, következtetések levonására, ezek alapján döntést előkészítő javaslatok megfogalmazására. Képes együttműködni más szakterületek képviselőivel, alkalmas projektben, csoportos feladatmegoldásban való részvételre. <p><i>Attitűd:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> A tantárgy elősegíti, hogy a hallgató a megfelelő tudás birtokában pozitív hozzáállással, kreatívan, magabiztosan kezeljen egy üzleti problémát. Fogékony az új információk befogadására, új szakmai ismeretekre, nyitott a vállalkozás tágabb gazdasági, társadalmi környezetének változásai iránt. <p><i>Autonómia és felelősség:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> A kurzus – a megfelelő alapok biztosításával – hozzásegíti a hallgatót ahhoz, hogy a későbbiek során önállóan el tudjon mélyülni a marketing egyes részterületeiben, továbbfejlessze magát. Gazdálkodó szervezetben a marketing folyamatokat szervezi, irányítja és ellenőrzi. Munkáját a szakmai, jogi, etikai normák és szabályok betartásával végzi. 								
A kurzus rövid tartalma, témakörei								
<p>A kurzus áttekinti a következő témaköröket: érték létrehozása a vevők számára, érték kinyerése a vevőktől, marketingkörnyezet elemzése, versenytárselemzés, marketingstratégiai döntések.</p>								

Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek

- Előadások, modern infokommunikációs eszközök felhasználásával. Az elméleti anyag illusztrációja esettanulmányokon keresztül. Konzultációs lehetőség biztosított.
- Szemináriumokon számítógépes szimulációs játék alkalmazásával a marketing döntések, és a döntések következményeinek modellezése.

Értékelés

A jegy két részből tevődik össze:

- Írásbeli zárthelyi dolgozat a szorgalmi időszak végén.
- A szimulációs játék során történtek elemzése írásos formában.

Kötelező szakirodalom:

- Szakály Zoltán (2019): Marketingmenedzsment, egyetemi jegyzet, Debreceni Egyetem
- Mason, C. H. – Perrault, W. D. (2002): The Marketing Game! 3rd Edition. McGraw-Hill Higher Education, New York, USA

Ajánlott szakirodalom:

- Rekettye Gábor (1997): Értékteremtés a marketingben, Közgazdasági és Jogi Könyvkiadó, Budapest
- Józsa László – Piskóti István – Rekettye Gábor – Veres Zoltán (2005): Döntésorientált marketing, Akadémiai Kiadó, Budapest

Féléves bontott tematika	
5 óra	<p>Előadás: Bevezetés, a marketingmenedzsment folyamata. A marketing környezet elemzése, helyzetelemzés</p> <p>Gyakorlat: A szimulációs marketing játék alapszabályainak a megismerése, ismerkedés a játékkal.</p> <p>TE: a marketingmenedzsment folyamatának értékorientált megközelítése – érték létrehozása a vevők számára, érték kinyerése a vevőktől. Vevőérték, vevőtőke menedzselése. A vállalatok makro környezetében zajló trendek megismerése, a mikro környezet komplex értékelésének fontossága.</p>
5 óra	<p>Előadás: A piaci verseny összefüggései</p> <p>Gyakorlat: Komplex vállalati marketing döntések meghozatala a szimulációs játékban.</p> <p>TE: A piaci verseny összefüggései, vállalatok versenyerejét meghatározó környezeti erők, Porter öt-erő modellje, a verseny dinamikája, verseny-információs rendszer.</p>
5 óra	<p>Előadás: Marketingstratégiai kérdések</p> <p>Gyakorlat: Komplex vállalati marketing döntések meghozatala a szimulációs játékban.</p> <p>TE: Marketing erőforrások menedzselése: elemzés, tervezés, végrehajtás, ellenőrzés. Elemzési modellek: SWOT, PESTEL. Portfólió modellek: BCG, GE, ANSOFF. Porter általános stratégiái. Marketing befektetések eredményének mérése: marketing ROI.</p>

*TE tanulási eredmények

A tantárgy neve:	magyarul:	Értékteremtő folyamatok menedzsmentje				Kódja:	GT_AGML027-17 GT_AGMLS027-17	
	angolul:	Management of Value Creating Processes						
Felelős oktatási egység:		DE GTK Alkalmazott Informatika és Logisztika Intézet						
Kötelező előtanulmány neve:		-				Kódja:	-	
Típus		Óraszámok				Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve
		Előadás		Gyakorlat				
Nappali		Heti		Heti		kollokvium	4	magyar
Levelező	x	Féléves	10	Féléves	5			
Tantárgyfelelős oktató		neve:		Dr. Pakurár Miklós		beosztása:	egyetemi tanár	
A kurzus célja, hogy a hallgatók								
A kurzus célja, hogy megismertesse a hallgatókat a termelési és szolgáltatási folyamatok hatékony vállalati menedzselésével, képesek legyenek a folyamatok elemzésére, a minőség biztosítására, az értékteremtésre, és menedzselni az információ és a termékek áramlását az ellátási láncban keresztül, a vállalkozás sikerességének érdekében.								
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul								
<i>Tudás:</i>								
Rendelkezik a gazdaságtudomány alapvető, átfogó fogalmainak, elméleteinek, tényeinek, nemzetgazdasági és nemzetközi összefüggéseinek ismeretével, a releváns gazdasági szereplőkre, funkciókra és folyamatokra vonatkozóan. Ismeri a projektben, teamben, munkaszervezetben való együttműködés, a projekt vezetés szabályait és etikai normáit. Ismeri és érti a gazdálkodási folyamatok irányításának, szervezésének és működtetésének alapelveit és módszereit, a gazdálkodási folyamatok elemzésének módszertanát, a döntés-előkészítés, döntéstámogatás módszertani alapjait. Rendelkezik alapvető vezetési és szervezési, valamint projekt, illetve kis- és közepes vállalkozások indításának előkészítésére, indítására és vezetésére vonatkozó ismeretekkel. Tisztában van a szervezetek működését, a gazdálkodási folyamatokat támogató informatikai és irodatechnikai eszközök használatával. Elsajátította a szakszerű és hatékony kommunikáció írásbeli és szóbeli formáit, az adatok bemutatásának táblázatos és grafikus módjait. Birtokában van a gazdaságtudomány alapvető szakmai szókincsének anyanyelvén és legalább egy idegen nyelven.								
<i>Képes:</i>								
Gazdasági tevékenységet, projektet tervez, szervez, kisebb vállalkozást, gazdálkodó szervezetet, irányít és ellenőriz. A tanult elméletek és módszerek alkalmazásával tényeket és alapvető összefüggéseket tár fel, rendszerez és elemez, önálló következtetéseket, kritikai észrevételeket fogalmaz meg, döntés-előkészítő javaslatokat készít, döntéseket hoz rutin- és részben ismeretlen - hazai, illetve nemzetközi - környezetben is. Képes a gazdasági folyamatok, szervezeti események komplex következményeinek meghatározására. Alkalmazni tudja a gazdasági problémák megoldásának technikáit, a probléma megoldási módszereket, ezek alkalmazási feltételeire és korlátaira tekintettel. Képes együttműködni más szakterületek képviselőivel. Projektben, csoportos feladatmegoldásban vesz részt, a gyakorlati tudás, tapasztalatok megszerzését követően azokban vezetőként a tevékenységet vezeti, szervezi, értékeli, ellenőrzi. Képes a gyakorlati tudás, tapasztalatok megszerzését követően kis- és közepes vállalkozást, illetve gazdálkodó szervezetben szervezeti egységet vezetni. A fogalmi és elméleti szempontból szakszerűen megfogalmazott szakmai javaslatot, álláspontot szóban és írásban, magyar és idegen nyelven, a szakmai kommunikáció szabályai szerint prezentálja.								
<i>Attitűd:</i>								
A minőségi munkavégzés érdekében problémaérzékeny, proaktív magatartást tanúsít, projektben, csoportos feladatvégzés esetén konstruktív, együttműködő, kezdeményező. Fogékony az új információk befogadására, az új szakmai ismeretekre és módszertanokra, nyitott az új, önálló és együttműködést igénylő feladatok, felelőségek vállalására. Törekszik tudásának és munkakapcsolatainak fejlesztésére, ebben munkatársaival való együttműködésre. Nyitott az adott munkakör, munkaszervezet, vállalkozás tágabb gazdasági, társadalmi környezetének változásai iránt, törekszik a változások követésére és megértésére. Befogadó mások véleménye, az ágazati, regionális, nemzeti és európai értékek iránt (ide értve a társadalmi, szociális és ökológiai, fenntarthatósági szempontokat is). Törekszik az életen át tartó tanulásra a munka világában és azon kívül is.								
<i>Autonómiaja és felelőssége:</i>								
Általános szakmai felügyelet mellett, önállóan végzi és szervezi a munkaköri leírásban meghatározott feladatokat. Az elemzésekért, következtetéseiért és döntéseiért felelősséget vállal. Önállóan vezet, szervez, irányít gazdálkodó szervezetben szervezeti egységet, munkacsoportot, illetve vállalkozást, ki-								

<p>sebb gazdálkodó szervezetet, felelősséget vállalva a szervezetért és a munkatársakért. Gazdálkodó szervezetben, gazdasági munkakörben képesítése szerinti gazdasági tevékenységet szervez, irányít és ellenőriz.</p> <p>Felelősséget vállal a munkával és magatartásával kapcsolatos szakmai, jogi, etikai normák és szabályok betartása terén.</p> <p>Projektek, csoportmunkák, szervezeti egységek tagjaként a rá eső feladatokat önállóan, felelősséggel végzi.</p> <p>Önállóan és felelősséggel vesz részt a gazdálkodó szervezetben belüli és azon kívüli szakmai fórumok munkájában.</p>
<p>A kurzus rövid tartalma, témakörei</p> <p>Bevezetés. Értékteremtő folyamatok felépítése. Stratégia. Döntéselemzés támogató eszközök és folyamatok. Minőség és minőségmenedzsment. Folyamatképeség és statisztikai folyamatkontrol. Előrejelzés. Termékek tervezése. Szolgáltatások tervezése. Folyamattervezés és technológia. Kapacitás- és létesítménytervezés. Létesítmény-elhelyezési döntéstámogató eszközök. Humán erőforrás. A munka mérését támogató döntés elemző eszközök. Projektek menedzselése.</p>
<p>Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek</p> <p>Előadás, konzultáció, hallgatók önálló munkája.</p>
<p>Értékelés</p> <p>Kollokvium. A gyakorlaton kapott jegy és az elméleti tananyagból írt dolgozat átlaga.</p>
<p>Kötelező szakirodalom:</p> <p>Az előadásról készített digitális tananyag (PowerPoint)</p> <p>Pakurár Miklós - Oláh Judit - Terjék László - Felföldi János (2020): Termelési és szolgáltatási folyamatok menedzsmentje tankönyv. Debreceni Egyetem. ISBN: 978-963-490-235-5</p> <p>Pakurár Miklós - Oláh Judit - Terjék László - Felföldi János (2020): Termelési és szolgáltatási folyamatok menedzsmentje feladatgyűjtemény. Debreceni Egyetem. ISBN: 978-963-490-236-2</p> <p>Demeter Krisztina: Termelés, szolgáltatás, logisztika - Az értékteremtés folyamatai Wolters Kluwer Kft., 2014, ISBN: 9789632953854</p>
<p>Ajánlott szakirodalom:</p> <p>Russell, R. S. –Taylor, B. W.: Operations and Supply Chain Management, 9th Edition, ISBN: 978-1-119-53759-5 2018. 816 Pages</p>

Heti bontott tematika	
1.	<p>Bevezetés. Értékteremtő folyamatok felépítése. Termelési folyamatok. Szolgáltatási folyamatok. Az operatív menedzser szerepe. A menedzsment fejlődése. Ellátási lánc menedzsment. A globalizáció. Termelékenység és versenyképesség.</p> <p>TE*: Ismerje az értékteremtő folyamatok működésének lényegét, főbb sajátosságait. Értse a menedzsment fejlődésének folyamatát</p>
2.	<p>Stratégia. A stratégia kialakításának lépései: elsődleges feladat meghatározása, fő kompetenciák, termékek és szolgáltatások sajátosságai, a vállalat pozicionálása, stratégia lebontás. Hoshin módszer és balanced scorecard mint stratégia lebontó módszerek. Az operatív stratégia felépítése.</p> <p>TE: Tudja a stratégia kialakításának lépéseit. Értse meg a stratégia lebontás és a vállalat fejlődése közötti összefüggést.</p>
3.	<p>Ellátási lánc menedzsment. Az ellátási lánc fogalma, felépítése, működése. Kiszervezés, együttműködés az ellátási lánc tagok között. Az ellátási lánc irányítása.</p> <p>TE: Tudjon alkalmazkodni a kockázat csökkentése érdekében. Értse az ellátási lánc felépítését, működését.</p>
4.	<p>Minőség és minőségmenedzsment. A TQM és a minőségmenedzsment rendszerek. A Minőségmenedzsment eszközei. A fogyasztó, mint a minőségmenedzsment célja. Minőségfejlesztés. Lean six sigma. ISO 9000.</p> <p>TE: Ismerje a minőség mérésének módjait és fejlesztésének technikáit. Képes legyen alkalmazkodni a fogyasztó változó igényeihez.</p>
5.	<p>Folyamatképeség és statisztikai folyamatkontrol. A statisztikai folyamatellenőrzés szerepe a minőség menedzsmentjében. Attribútum és változó típusú adatok. Ellenőrző diagramok szerkesztése és használata: p, c, x átlag és R diagram. Tolerancia és folyamatképeség.</p> <p>TE: Ismerje az alapvető statisztikai folyamatellenőrző diagramok típusait, azok megszerkesztését, használatát a minőség ellenőrzésében és a selejt előállítás megelőzésében.</p>

6.	<p>Előrejelzés. Az előrejelzés jelentősége. A szükséglet előrejelzésének tényezői. Idősoros módszerek: mozgóátlag, súlyozott mozgóátlag, exponenciális simítás, lineáris trend. Regressziós módszerek: lineáris regresszió, korreláció.</p> <p>TE: Ismerje a legfontosabb előrejelzési módszereket, képes legyen a múlt adataiból előrejelzést készíteni a vállalkozások számára.</p>
7.	<p>Termékek tervezése. A terméktervezési folyamat: ötletgenerálás, megvalósíthatósági tanulmány, formatervezés, funkciótervezés, megbízhatóság, karbantarthatóság, használhatóság, termelési terv. Környezettudatos tervezés, robosztus tervezés.</p> <p>TE: Ismerje a terméktervezési folyamat lépéseit összefüggéseit. Értse a fogyasztói igény folyamatos változásához szükséges termékfejlesztési feladatok kapcsolatát és annak fontosságát.</p>
8.	<p>Szolgáltatások tervezése. A szolgáltató gazdaság. A szolgáltatás tervezés folyamata. A szolgáltatástervezés eszközei. Sorban állás elemzés a szolgáltatások javítása érdekében. Működési jellemzők, hagyományos költségösszefüggések a sorban állás elemzésben. A várakozás pszichológiája, sorban állási modellek.</p> <p>TE: Ismerje a szolgáltatások jellemzőit, a szolgáltatás tervezés eszközeit és folyamatát. Értse a sorban állás hatását a szolgáltató vállalkozásra és képes a sorban állási rendszer fejlesztésére.</p>
9.	<p>Folyamattervezés és technológia. Kiszervezés, leghatékonyabb folyamat kiválasztása fedezeti pont elemzéssel. Folyamatelemzés, folyamatábrák használata. folyamatok fejlesztése. Technológiai döntések: pénzügyi megalapozottság, elsőrendű technológiák.</p> <p>TE: Tudja a folyamatfejlesztés lépéseit, ismeri a legkedvezőbb termelési vagy szolgáltatási folyamat kiválasztására alkalmas módszerek használatát. Értse a folyamattervezés, folyamat kiválasztás fontossága és vállalkozás versenyképes működése közötti összefüggéseket.</p>
10.	<p>Kapacitás- és létesítménytervezés. A létesítmények berendezésének az alapjai. Alapvető létesítmény berendezési formák: folyamat elrendezés, termék elrendezés, fix pozíciójú elrendezés. Folyamat elrendezés, szolgáltatás elrendezés, termék elrendezés és hibrid elrendezés tervezése.</p> <p>TE: Ismerje a létesítmények berendezésének főbb típusait és azok megtervezésének módjait. Értse a létesítmények berendezésének és a létesítmények kapacitáskihasználtsága összefüggéseit.</p>
11.	<p>Létesítmény-elhelyezési döntéstámogató eszközök. A létesítmények típusai. Lokáció kiválasztása. A globális ellátási lánc tényezői. Elhelyezés elemzési technikák: elhelyezési tényezők minősítése, vonzasközpont technika, rakomány-távolság technika.</p> <p>TE: Ismerje a létesítmények típusait, a létesítmények elhelyezését befolyásoló tényezőket és a létesítmények elhelyezésére szolgáló technikákat. Értse a létesítmények földrajzi elhelyezése és azok eredményes működése közötti kapcsolatot.</p>
12.	<p>Humán erőforrás (HR = Human Resources) az operatív menedzsmentben. A HR és a minőség menedzsmentje. A HR menedzsment változása. Napjaink trendjei a HR menedzsmentben. Különbözőségek kezelése a HR-ben. Munkatervezés, munkaelemzés, tanulási görbe.</p> <p>TE: Tudja a humán erőforrás menedzsment jelenlegi jellemzőit, ismerje a munkatervezés és munkaelemzés módszereit. Értse a HR mint elsődleges erőforrás szerepét a vállalat működésében.</p>
13.	<p>A munka mérését támogató döntés elemző eszközök. Időtanulmányok: stopperórás időtanulmány, normaidő, munkaciklusok száma, elemi időadatok, előre meghatározott mozgásidő adatok. Munkanap felvételezés.</p> <p>TE: Tudja alkalmazni a hagyományos munkamérési módszereket, a stopperórás időtanulmányt és a munkanap felvételt. Értse, hogy a hagyományos módszerek alkalmazására jelenleg is szükség van, különösen a szolgáltatásokban.</p>
14.	<p>Projektek menedzselése. A projektterv elemei. Globális különbségek a projektmenedzsmentben. A projektek kontrollja: idő, költség, teljesítmény, kommunikáció. Projektek tervezése: Gantt diagram, CPM/PERT. Microsoft Project. Projektrövidítés, idő-költség elemzés.</p> <p>TE: Ismerje a projektek jellemzőit, a projekttervezés menetét, a tervezés módszereit (Gantt diagram, CPM/PERT, Microsoft Project). Tudja ellenőrzés alatt tartani a projekt megvalósítását. Értse a projektmenedzsment jelentőségét a termelésben, szolgáltatásban és a tudományban.</p>

*TE tanulási eredmények

A tantárgy neve:	magyarul:	Stratégiai menedzsment				Kódja:	GT_AGML028-17 GT_AGMLS028-17	
	angolul:	Strategic Management						
Felelős oktatási egység:		Debreceni Egyetem, Gazdálkodástudományi Intézet, Vállalatgazdaságtani és Vállalkozásfejlesztés Tanszék						
Kötelező előtanulmány neve:		-				Kódja:	-	
Típus	Óraszámok					Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve
	Előadás		Gyakorlat					
Nappali		Heti		Heti		Kollokvium	4	magyar
Levelező	X	Féléves	10	Féléves	0			
Tantárgyfelelős oktató		neve:		Prof. Dr. Nábrádi András		beosztása:	egyetemi tanár	
A kurzus célja								
A tantárgy célkitűzése, hogy a tananyagot abszolváló hallgatók tisztában legyenek a stratégiai menedzsment fő területeivel, a vállalati stratégiai tervezés módszereivel.								
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul								
<i>Tudás:</i>								
A hallgató olyan alapvető ismeretekre tesz szert, amelyek révén eligazodik a vállalati stratégia módszertanában, azokat megértve tudja a speciális eljárásokat a legmodernebb megközelítéseket elsajátítani. A kurzus előadásai három fő tématerület köré fókuszálódnak: 1. A stratégiai tervezés folyamata, speciális eljárásai, A stratégia bevezetése, a szervezés, a vezetés és a csapatépítés területei. 3. A stratégia bevezetésének és folyamatának ellenőrzése. A tantárgy révén a hallgató megismeri a stratégiai tervezés legújabb kutatási irányait, területeit, eredményeit is.								
<i>Képesség:a hallgató</i>								
Legyen tisztában a vállalati küldetés és jövőkép fontosságával, az üzleti környezet és a vállalati belső értékelésnek, valamint a versenytársak elemzésének módszerivel.								
Tudja elhelyezni az elemzések alapján a vállalati stratégiai irányokat, a defenzív, az offenzív és az intenzív területekre a vállalaton belül.								
Értse a módszerek alkalmazási korlátait és lehetőségeit, azok előnyeit és hátrányait.								
Legyen képes ismereteit felhasználni az üzleti környezet elemzésére, a stratégiai irányok meghatározására, a lehetséges stratégiák megválasztására a stratégia bevezetésének és ellenőrzésének kérdésköreire.								
Tudja alkalmazni a gyakorlatban, a tantárgy tanulásakor megszerzett ismereteket.								
<i>Attitűd:</i>								
A tantárgy elősegíti, hogy a hallgató, megfelelő gazdálkodástudományi tudás, továbbá korszerű stratégiai szemlélet birtokában a végzés után az új szakmai információkat, kutatási eredményeket megfelelően értelmezni és értékelni tudja, továbbá alkalmas legyen gazdaságtudományi ismereteit gyarapítani. A hallgató ennek köszönhetően olyan gazdaságtudományi alapokkal bír, ami hozzásegíti ahhoz, hogy a szakmai feladatait hatékonyan végezze.								
<i>Autonómia és felelősség:</i>								
A kurzus hozzásegíti a hallgatót ahhoz, hogy munkájában innovatív, egyben befogadó és hatékony legyen, továbbá szakmai jövőépítéssel kapcsolatos kérdésekben megalapozottan és felelősséggel formáljon véleményt.								
A kurzus rövid tartalma, témakörei								
A kurzus szervesen épít F.R. David et al., Strategic Management Cases and Concepts című, 17-ik kiadást „megélt” 2020-ös könyvére, amelyet több, mint 300 egyetemen használnak a tárgykörben. A témakörök szervesen épülnek egymásra, a stratégiai tervezés logikai folyamatában. A tervezés során kiemelt részek: stratégiai küldetés és jövőkép, stratégiai elemzések, stratégiai irányok meghatározásnak módszerei, hosszú távú stratégiai célok rögzítése, lehetséges stratégiák, döntés a legjobb stratégiáról. A tervezést követően a stratégia bevezetésének és ellenőrzésének kérdéskörei kerülnek megtárgyalásra. A témakörök mindegyike magyar példákkal, illetve esettanulmányokkal bővített.								
Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek								
Előadás, esettanulmányok bemutatása.								

Értékelés

A félév során az előadáson elhangzottak alapján 5 jegyes írásbeli teszt megírása.

Kötelező szakirodalom:

1. Nábrádi A. (szerk), Bittner B., Madai H., Nagy A., Nábrádi A. (2018): A stratégiai tervezés gyakorlata, Debreceni Egyetem, ISBN: 9789634900535
2. Nábrádi A.-Pupos T. (szerk). A stratégiai és az üzleti tervezés gyakorlata. Szaktudás Kiadó Ház, Budapest, 2010.

Ajánlott szakirodalom:

Fred R. David, Forest R. David, Meredith David: Strategic management, Concepts and Cases. 17th Edition. Pearson Education Limited, 2020. ISBN: ISBN 10: 1-292-01689-2, ISBN 13: 978-1-292-01689-4

Bontott tematika

A stratégia fogalma, területei, a hagyományos és a stratégiai terv eltérése, a stratégia felépítése

TE: A hallgató megismeri a hagyományos és a stratégiai tervezés közötti eltéréseket, a tervezés fázisainak bemutatásával ráhangolódik a témakör sajátosságaira.

Stratégiai elemzések, az üzleti küldetés a jövőkép megfogalmazása

TE: A hallgatók tisztában lesznek az üzleti küldetés kialakításának menetével, az értékrend és elvárások mikéntjével, valamint a jövőkép kialakításának sajátosságaival.

A vállalkozás külső makro-környezetének elemzése, a PEST analízis

TE: A politikai a gazdasági a szociokulturális és a technológiai tényezők vizsgálatának alapszabályait elsajátítva képesek lesznek a makro környezeti elemzésekre.

A vállalkozás külső mikro-környezetének elemzése, Porter féle öttényezős modell, Külső Faktor Értékelő Mátrix felállítása, értelmezése

TE: A Porter f. 5 erő modell alkalmazásával a külső mikrokörnyezet elemzésének metodikáját sajátítják el, a KFÉM mátrix alkalmazásával a különböző elemek standardizálása történik és számszerűsíthetővé válik azok hatása a vállalkozásra.

A vállalkozás belső tényezőinek elemzése, erőforrás alapú megközelítés, kulcsfontosságú belső tényezők alapú megközelítés, értéklánc alapú megközelítés

TE: A három eltérő módszerre épülő belső elemzés lehetővé teszi, hogy eltérő szektorális besorolású vállalkozások esetében is objektív vizsgálati eredmények születhessenek.

A Belső Faktor Értékelő Mátrix meghatározásának számításmenete

TE: BFÉM mátrix alkalmazásával a különböző belső tényezők standardizálása történik és számszerűsíthetővé válik a javítandó területek egyébként heterogén befolyása.

Verseny-társ elemzés, a Competitive Profile Matrix (versenyképességi mátrix) elemi felállítása, az eredmények sugárdiagramos elemzése

TE: A verseny-társ elemzés alapjául a Consumer Satisfaction Index, illetve az abból levont következtetések szolgálnak. Ezt követően lehet a CPM mátrix alkalmazásával objektív alapokra fektetni az összehasonlítást. A standardizálás módszerével kvantitatív számszerűsítések válnak valóvá.

Potenciális stratégiai irányok meghatározásának, módszerei, elméleti alapjai.

TE: A potenciális stratégiai irányok a vállalati divíziókban eltérőek lehetnek. Ezek, bár egy vállalatról esik szó, mégis alapvetően különbözhetnek egymástól, amikor is az erőforrásallokáció optimalizálásával a lehető legnagyobb eredmény elérése törekszünk.

Potenciális stratégiai irányok meghatározása, SWOT-2 mátrix, BCG Mátrix, GE mátrix, McKinsey mátrix, GSM mátrix, Porter f. generikus stratégiák

TE: A lehetséges stratégiai irányok meghatározására eltérő megközelítésű metódusok kerülnek bemutatásra, amelyekkel a szektorális eltérések feloldhatók, más-más alapokon nyugvó elemzésekkel a stratégiai irányvektor objektív alapokra helyezhető.

Hosszú távú stratégiai célkitűzések, offenzív stratégiák, integrációs stratégiák.

TE: A hallgatók tisztában lesznek azzal, hogy mi a különbség a jövőkép és a hosszú távú stratégiai célkitűzések között. Megismerik a belső és a külső célkitűzések kapcsolatait. Az offenzív stratégiai irányok közül tisztában lesznek a vertikális integráció és a horizontális integráció adta lehetőségekkel, korlátokkal.

Intenzív stratégiák, piacmélyítés-eladásösztönzés, piacfejlesztés, termékfejlesztés, kapcsolt és nem kapcsolt diverzifikációk

TE: Az Ansoff f. megközelítés alkalmazásával a termék-piac kapcsolatok alapelemeivel ismerkednek meg a hallgatók. Az eladásösztönzés 16 módszerének, továbbá a piacfejlesztés és termékfejlesztés előnyeinek és veszélyeinek tisztázásával képesek lesznek elhelyezni a stratégiai eszközök tárházában az intenzív stratégiákat.

Defenzív stratégiák, korlátozás, reorganizáció, leválasztás, részbeni értékesítés, felszámolás, végelszámolás, előnyei, korlátai, hátrányai. A kvantitatív Stratégiai Tervező Mátrix (Quantitative Strategic Planning Matrix) felépítése, alkalmazási lehetőségei.

TE: A stratégiai döntés egyik kulcselem az, hogy mit ne tegyünk. Ha ez nem sikerült megtenni, akkor a leépítés, a visszafejlesztés szakaszait kell átgondoltan végrehajtani. A defenzív stratégiák ezekre a lehetőségekre mutatnak rá. A QSPM mátrix alkalmazásával objektívvé tehető az eltérő, de hasonló irányba mutató változatok közül a jobb megoldások kiválasztása.

A stratégia megvalósítása

TE: A döntést követően a stratégia bevezetését kell egy logikai láncolatra felépítve megtervezni. Ebben szervezési, csapatépítési, ösztönzési kérdések kerülnek elsődlegesen hangsúlyozásra, felkeltve a figyelmet ezek szükségességére.

A stratégia megvalósulásának ellenőrzése

TE: A külső és belső tényezőkben bekövetkező változások a stratégia folyamatos ellenőrzését, auditálását teszik szükségessé. A Gantt diagram alkalmazásával folyamatos visszacsatolást lehet megvalósítani, időben lehet módosításokat kezdeményezni a stratégia hosszú távú sikeressége érdekében.

*TE tanulási eredmények

A tantárgy neve:	magyarul:	Emberi erőforrás menedzsment				Kódja:	GT_AGML029-17 GT_AGMLS029-17	
	angolul:	Human resource management						
Felelős oktatási egység:		VEZETÉS- ÉS SZERVEZÉSTUDOMÁNYI INTÉZET						
Kötelező előtanulmány neve:						Kódja:		
Típus		Óraszámok				Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve
		Előadás		Gyakorlat				
Nappali		Heti		Heti		kollokvium	4	magyar
Levelező	L	Féléves	10	Féléves	5			
Tantárgyfelelős oktató		neve:		Dr. Dajnoki Krisztina		beosztása:	intézetigazgató, egyetemi docens	
<p>A kurzus célja, hogy a hallgatók az emberi erőforrás menedzseléssel kapcsolatos alapvető feladatokat megismerjék. A témával kapcsolatos alapismeretek, fogalmak, modellek és módszerek elsajátítása, feltárja a rendszerek és módszerek közötti kapcsolatokat, amely kiegészülve gyakorlati példákkal alkalmassá teszi a hallgatót a humán erőforrás menedzsment integrált rendszerének értelmezésére.</p>								
<p>Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul</p>								
<p><i>Tudás:</i> Rendelkezik a humán erőforrás menedzsment alapvető, átfogó fogalmainak, elméleteinek, modelljeinek, tényeinek ismeretével, a releváns gazdasági szereplőkre, funkciókra és folyamatokra vonatkozóan. Ismeri munkaszervezetben való együttműködés szabályait, a humán erőforrás menedzsment funkcióinak összefüggéseit, egymásra való hatásukat. Ismeri a főbb tevékenységterületekhez kapcsolódó HR tevékenységek módszereit, a HR rendszerek alapvető működését.</p>								
<p><i>Képesség:</i> A tanult HR elméletek és módszerek alkalmazásával tényeket és alapvető összefüggéseket tár fel, rendszerez és elemel, önálló következtetéseket, kritikai észrevételeket fogalmaz meg, HR területen döntés-előkészítő javaslatokat készít, döntéseket hoz rutin- és részben ismeretlen - hazai, illetve nemzetközi - környezetben is. Tisztában van a nemzetközi, multikulturális környezetben végzett munkavégzés sajátosságaival, HR orientációkkal, nemzetközi szemléletmódokkal. Képes a gyakorlati tudás, tapasztalatok megszerzését követően szervezetben a HR szervezeti egységet vezetni.</p>								
<p><i>Attitűd:</i> Törekszik az életen át tartó tanulásra a munka világában és azon kívül is. Törekszik tudásának és munkakapcsolatainak fejlesztésére, ebben munkatársaival való együttműködésre. A minőségi munkavégzés érdekében probléma-érzékeny, proaktív magatartást tanúsít, projektben, csoportos feladatvégzés esetén konstruktív, együttműködő, kezdeményező. Nyitott az adott munkakör, munkaszervezet, vállalkozás tágabb gazdasági, társadalmi környezetének változásai iránt, törekszik a változások HR tevékenységének követésére és megértésére. Fogékony az új információk befogadására, az új szakmai ismeretekre és módszertanokra, nyitott az új, önálló és együttműködést igénylő feladatok, felelősségek vállalására.</p>								
<p><i>Autonómia és felelősség:</i> Általános szakmai felügyelet mellett, önállóan végzi és szervezi a munkaköri leírásban meghatározott feladatokat. Önállóan szervezi meg a HR tevékenységek, folyamatok elemzését, az adatok gyűjtését, rendszerezését, értékelését. Az elemzéseiről, következtetéseiről és döntéseiről felelősséget vállal. Felelősséget vállal a munkával és magatartásával kapcsolatos szakmai, jogi, etikai normák és szabályok betartása terén. Önállóan kíséri figyelemmel a társadalmi-gazdasági-jogi környezet szakterületét érintő változásait.</p>								
<p>A kurzus rövid tartalma, témakörei</p> <p>Az emberi erőforrás menedzsment alapjai.; Munkakörök kialakítása (elemzés, tervezés, értékelés)., Humán stratégia; Emberi erőforrás- és munkaerő tervezés a szervezetben.; Munkaerő-ellátás folyamata a szervezetben.; Ösztönzés gyakorlata a szervezetben.; Az emberi erőforrások fejlesztése.; Karriermenedzsment alapjai.; Teljesítményértékelés alapjai.; A munkaügyi kapcsolatok rendszere.; EsélyEgyenlőségi Emberi Erőforrás Menedzsment (4EM) gyakorlata.; HR controlling alapjai; HR trendek, új funkciók</p>								
<p>Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek</p> <p>Az előadások rendszeres látogatása, a gyakorlatokon való aktív részvétel.</p>								

Értékelés

írásbeli vizsga, pontozásos rendszer

ÉRDEMJEJEGYEK:

0–60% ELÉGTELEN (1)

61–70% ELÉGSÉGES (2)

71–80% KÖZEPES (3)

81–90% JÓ (4)

91–100% JELES (5)

Kötelező szakirodalom:

Dajnoki K. – Kun A.I.: Bevezetés az emberi erőforrás menedzsmentbe. Debreceni Egyetem GTK, 2018.

Poór J. – Karoliny M.-né – Kovács I. É. – Illés B. Cs. (szerk.): A HR gyakorlata. Wolters Kluwer, Budapest, 2018.

Karoliny M.-né – Poór J. (szerk.): Emberi erőforrás menedzsment kézikönyv Rendszerek és alkalmazások. Complex Kiadó Kft., Budapest, 2016.

Poór J. – Karoliny M.-né – Berde Cs. – Takács S. (szerk.): Átalakuló emberi erőforrás menedzsment, Complex Kiadó, Budapest, 2012.

+ előadás anyaga

Ajánlott szakirodalom:

Dajnoki K. (szerk.): Munkaerő-piaci és HR ismeretek, Debreceni Egyetem, 2015, pp. 42-100

Dajnoki K.: Helyet mindenkinek! Fogyatékos, illetve megváltozott munkaképességű munkavállalók HR sajátosságainak feltárása az Észak-alföldi Régióban. Közép-Európai Monográfiák No12, Egyesület Közép-Európa Kutatására, Szeged, 2014.

Heti bontott tematika

1.	Előadás: Az emberi erőforrás menedzsment alapjai; Munkakörök kialakítása (elemzés, tervezés, értékelés); Humán stratégia, emberi erőforrás- és munkaerő tervezés a szervezetben; Munkaerő-ellátás folyamata a szervezetben, Gyakorlat: Követelmények, személyiség szerepe a szervezetben; Munkakörök kialakítása a gyakorlatban: Munkaköri leírás tartalma TE*: A hallgató megismeri az emberi erőforrás menedzsment fogalmát, céljait, funkcióit, fejlődését, a munkakör fogalmát, az elemzés folyamatát, módszereit a tervezés és értékelés módszereit, új irányait, a stratégia fogalmát, a stratégiai alkotás folyamatát, az emberi erőforrás tervezés, fázisait, és a létszámtervezés sajátosságait, a toborzás, kiválasztás és beillesztés sajátosságait, módszereit.
2.	Előadás: Hazai fejlődés, nemzetközi sajátosságok, szemléletmódok; Ösztönzés gyakorlata a szervezetben, Az emberi erőforrások fejlesztése; Karriermenedzsment alapjai; Teljesítményértékelés alapjai; Gyakorlat: Munkaerő-ellátás gyakorlata: Önletraajz és motivációs levél, Eredményesség a szervezetben, Ösztönzés gyakorlata: Munka értékek feltárása a gyakorlatban TE: A hallgató megismeri a magyarországi HR fejlődését a nemzetközi orientációkat, az ösztönzés alapjául szolgáló motivációs elméleteket, az ösztönzés menedzsment kialakításának főbb ismérveit, az ösztönzési rendszerek típusait, a karrier fogalmát, felfogását, a karriertervezési rendszer folyamatát, a teljesítmény fogalmát, a teljesítményértékelési rendszer kialakításának folyamatát, a teljesítményértékelési módszereket, az emberi erőforrás tervezés fázisait, a létszám tervezés folyamatát, a munkaerő igény és kínálat alapjait.
3.	Előadás: A munkaügyi kapcsolatok rendszere; EsélyEgyenlőségiEmberiErőforrás Menedzsment (4EM) gyakorlata; Humán controlling alapjai; HR trendek, új funkciók Gyakorlat: Teljesítményértékelési interjú típusai, sajátosságai; Munkaügyi kapcsolatok gyakorlata: Vezető kiválasztás TE: A hallgató megismerkedik a munkaügyi kapcsolatok típusaival, a kollektívtárgyalás ismérveivel, az érdekképviseletek jelentőségével, a fogyatékos illetve megváltozott munkaképességű személyek HR sajátosságaival, a humán controlling jelentőségével a HR tevékenység mérésére, elemzésére szolgáló mutatókkal, a hallgató megismeri az EEM fejlődése során kialakult új tevékenységterületek alapjait, jelentőségüket.

*TE tanulási eredmények

A tantárgy neve:	magyarul:	Kontrolling				Kódja:	GT_AGML030-17 GT_AGMLS030-17	
	angolul:	Controlling						
Felelős oktatási egység:		DE GTK Számviteli és Pénzügyi Intézet						
Kötelező előtanulmány neve:		Számvitel II.; (Pénzügyi számvitel);			Kódja:	GT_AGMN014-17		
Típus		Óraszámok				Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve
		Előadás		Gyakorlat				
Nappali		Heti		Heti		kollokvium	4	magyar
Levelező	X	Féléves	10	Féléves	5			
Tantárgyfelelős oktató		neve:		Dr. Kiss Anita		beosztása:	adjunktus	
<p>A kurzus célja, hogy a hallgatók</p> <ul style="list-style-type: none"> - A hallgatók megismertetése a kontrolling fogalmával, funkciójával. - A hallgatók részére a kontrollingrendszer vállalaton belüli helyének és alapvető alrendszerének bemutatása. - A hallgatók megismertetése a kontrolling funkcionális területi sajátosságaival, ismertek nyújtása a kontrolling gyakorlati megvalósulásairól. <p>Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul</p> <p><i>Tudás:</i> Ismeri a kontrolling összefüggéseket, áttekintése van a legfontosabb elméleti megközelítésekről, elsajátította a számviteli-vállalatgazdaságtani gondolkodás alapjait. Elsajátította a gazdasági folyamatok elemzésének elméleti alapjait és gyakorlatát, az értékelés technikáit.</p> <p><i>Képesség:</i> A tanult elméletek és módszerek alkalmazásával tényeket és alapvető összefüggéseket tár fel, rendszerez és elemez, önálló következtetéseket, kritikai észrevételeket fogalmaz meg, döntés-előkészítő javaslatokat készít, döntéseket hoz rutin- és részben ismeretlen - hazai, illetve nemzetközi - környezetben is.</p> <p><i>Attitűd:</i> Nyitott a pénzügyi tervezést és elemzést, a döntéselőkészítést érintő jelenségek, problémák iránt, elkötelezettek a megoldásukat illetően.</p> <p><i>Autonómia és felelősség:</i> Általános szakmai felügyelet mellett, önállóan végzi és szervezi a munkaköri leírásban meghatározott feladatokat. Önállóan szervezi meg a gazdasági folyamatok elemzését, az adatok gyűjtését, rendszerezését, értékelését. Az elemzésekért, következtetéseiért és döntéseiért felelősséget vállal.</p>								
<p>A kurzus rövid tartalma, témakörei</p> <p>A hallgatók megismertetése a kontrolling fogalmával, funkciójával. A kontrollingrendszer vállalaton belüli helyének és alapvető alrendszerének bemutatása. A kontrolling funkcionális területi sajátosságainak megismerése, ismertek nyújtása a kontrolling gyakorlati megvalósulásairól.</p>								
<p>Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek</p> <p>A konzultációs előadások keretében a hallgatók a kontrollinggal kapcsolatos jellemzőkkel, feladatokkal és módszerekkel ismerkednek meg. A konzultációs gyakorlatokon pedig olyan számításokat, esettanulmányokat végeznek, oldanak meg, amelyek biztosítják, hogy kellő gyakorlatot szerezzenek a kontrolling területén, a döntéshozatalban, ok-okozati összefüggések feltárásában.</p>								
<p>Értékelés</p> <p>Számonkérés módja: A kollokviumi jegy (K) megszerzése: A kollokviumra a vizsgaidőszakban van lehetőség. A kollokvium írásban történik, a kollokviumi dolgozat gyakorlati és elméleti kérdéseket, feladatokat is tartalmaznak 50-50%-os arányban a szemeszterben leadott tananyagokra alapozva.</p> <p>A kollokviumi dolgozat értékelése: Az elért pontszám (%-ok) alapján: 60% alatt: 1, elégtelen 60-69%: 2, elégséges</p>								

70-79%: 3, közepes
80-89%: 4, jó
90-100%: 5, jeles

Kötelező szakirodalom:

Órai tananyag és a <https://elearning.unideb.hu/course/view.php?id=1403> –ra feltett anyagok.

Zéman Z.- Béhm I. (2016): A pénzügyi menedzsment controll elemzési eszköztára Akadémia Kiadó Zrt. ISBN: 9789630597746

Laáb Ágnes. Döntéstámogató vezetői számvitel Complex Kiadó Kft. Budapest 2011

Robert N. Anthony – Vijay Govindarajan: Menedzsmentkontroll-rendszerek Pánem Könyvkiadó Kft. Budapest 2013. ISBN: 9789635455126

Maczó K. (szerk.): Controlling a gyakorlatban, Kempelen Farkas Hallgatói Információs Központ, 2007., <http://www.tankonyvtar.hu/hu/tartalom/tkt/controlling-gyakorlatban/ch01.html>

Ajánlott szakirodalom:

Horváth & Partners CONTROLLING Út egy hatékony controlling rendszerhez Complex Kiadó Kft. Budapest 2007

Kaplan, Robert S. – Atkinson, Anthony A.: Vezetői üzleti gazdaságtan – haladó vezetői számvitel. Panem Könyvkiadó Kft. Budapest 2003.

Wileman A: Költségmenedzsment – a hatékony költséggazdálkodás és – csökkentés stratégiai HVG Kiadó, Budapest 2009

Anthony, R. - Govindarajan, V., 2007. Management Control Systems, Chicago, Mc-Graw-Hill IRWIN
Controller Info folyóirat aktuális számai.

Konzultációs tematika	
1. 5 óra	<p>A pénzügyi és a vezetői számvitel összehasonlítása, kapcsolata a kontrollinggal. A költségek csoportosítása, flexibilis költségelemzés Az önköltségszámítás szerepe a vállalatok életében A kontrolling fogalma, a kontrolling koncepció lényege. A vállalati kontrolling szervezet. A vállalati kontrolling rendszer és működése. TE: A hallgató képes átlátni a vezetői számvitel helyét a vállalkozásban. A hallgató képes megkülönböztetni, csoportosítani a költségeket A hallgató képes különböző önköltség számítási módszerek alkalmazására A hallgató képes átlátni a kontrolling szerepét és helyét a vezetői döntéstámogatásban A hallgató képes átlátni a különböző kontrolling szervezetek működését</p>
2. 5 óra	<p>Vállalati kontrolling rendszerek kialakítása A kontroller és feladata Vállalati tervezés. Operatív és stratégiai tervezés A teljesítmény mérés. Vállalati teljesítménymérési rendszerek I. TE: A hallgató képes szerepet vállalni a kontrolling szervezet kialakításában A hallgató képes átlátni a kontroller feladatait A hallgató képes az operatív és stratégiai tervezési módszerek alkalmazására A hallgató képes a teljesítménymérési rendszerek alkalmazására</p>
3. 5 óra	<p>A teljesítmény mérés. Vállalati teljesítménymérési rendszerek II. A kontrolling informatikai támogatása Funkcionális kontrolling alrendszerek : pénzügyi kontrolling további kontrolling területek Kontrolling a gyakorlatban TE: A hallgató képes a teljesítménymérési rendszerek alkalmazására A hallgató megismeri a kontrolling informatikai támogatottságát A hallgató képes értelmezni a különböző kontrolling alrendszereket A hallgató megismeri egy vállalkozás kontrolling rendszerét</p>

*TE tanulási eredmények

A tantárgy neve:	magyarul:	Üzleti tervezés	Kódja:	GT_AGML032-17 GT_AGMLS032-17
	angolul:	Business planning		

Felelős oktatási egység:	DE GTK Gazdálkodástudományi Intézet Üzemtani és Vállalati Tervezés Tanszék
--------------------------	---

Kötelező előtanulmány neve:		Kódja:	
-----------------------------	--	--------	--

Típus	Óraszámok				Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve	
	Előadás		Gyakorlat					
Nappali	-	Heti	-	Heti	-	GY	3	magyar
Levelező	X	Féléves	0	Féléves	10			

Tantárgyfelelős oktató	neve:	Dr. Szöllösi László	beosztása:	egyetemi docens
------------------------	-------	----------------------------	------------	------------------------

Tantárgy oktatásába bevont oktató	neve:		beosztása:	
-----------------------------------	-------	--	------------	--

A kurzus célja, hogy a hallgatók a félév során megismerjék és elsajátítsák az üzleti tervezés lényegét, szükségességét, információszükségletét, szerepét a vállalkozások működésében, illetve gyakorlatorientáltan a tervezői munka részleteit. Ezen túl a hallgatók az oktató iránymutatásai alapján team munkában (3-4 fő) készítik el egy induló vállalkozás üzleti tervét. A kurzus további célja, hogy szintetizálja és a hallgatók összefüggéseiben átlássák és alkalmazni tudják a kurzust megelőzően lehallgatott és elsajátított kurzusok (mikro- és makroökonómia, pénzügytan, marketing, vállalati gazdaságtan) ismereteit.

Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul

Tudás:

A végzett hallgató képes a vállalkozások üzleti tervének elkészítéséhez szükséges adatok valósághű előállítására, hasznosítására, stratégiai és taktikai szintű döntések meghozatalára, korszerű tervezési, gazdálkodási eljárások és módszerek alkalmazására, a vállalkozások fejlesztési céljainak megvalósítását szolgáló helyzetfelmérésre és javaslattevésre.

Rendelkezik a gazdaságtudomány alapvető, átfogó fogalmainak, elméleteinek, vállalati szintű összefüggéseinek szintetizált ismeretével, a releváns gazdasági funkciókra és folyamatokra vonatkozóan.

Elsajátította a vállalkozások üzleti tervezésének alapvető elméleteit, jellemzőit és módszertanát, birtokában van az alapvető információ-gyűjtési és tervezési módszereknek. Ismeri a teamben, munkaszervezetben való együttműködés szabályait és etikai normáit.

Összefüggéseiben átlátja és érti a vállalati gazdálkodás céljait, alapvető törvényszerűségeit. Tisztában van a vállalkozások létrehozására, tőkestruktúrájuk kialakítására és változtatására vonatkozó alapelvekkel és módszerekkel. Rendelkezik a vállalkozások indításának előkészítésére és indítására vonatkozó ismeretekkel. Ismeri a vállalati gazdálkodás finanszírozási alapelveit, közvetlen és közvetett finanszírozás formáit.

Elsajátította a gazdálkodáshoz kapcsolódó reál- és pénzügyi folyamatok tervezésének elméleti alapjait és gyakorlatát, az értékelés technikáit.

Képesség:

A végzett hallgató képes gazdasági tevékenységet, projektet tervezni és elemezni. A tanult elméletek és módszerek alkalmazásával tényeket és alapvető összefüggéseket tár fel, rendszerez és elemez, önálló következtetéseket, kritikai észrevételeket fogalmaz meg, döntés-előkészítő javaslatokat készít és döntéseket hoz vállalati szinten.

Képes a gazdasági folyamatok, szervezeti események komplex következményeinek meghatározására. Képes a pénzügyi, befektetési, finanszírozási, beruházási döntések előkészítésére, a hitelkérelmek, pénzügyi tervek, pályázatok készítésére, értékelésére.

Projektben, csoportos feladatmegoldásban vesz részt.

Attitűd:

A végzett hallgató a minőségi munkavégzés érdekében problémaérzékeny, proaktív magatartást tanúsít, projektben, csoportos feladatvégzés esetén konstruktív, együttműködő, kezdeményező.

Fogékony az új információk befogadására, az új szakmai ismeretekre és módszertanokra, nyitott az új, önálló és együttműködést igénylő feladatok, felelősségek vállalására. Törekszik tudásának és munkakapcsolatainak fejlesztésére, ebben munkatársaival való együttműködésre.

Autonómia és felelősség:

A végzett hallgató általános szakmai felügyelet mellett, önállóan végzi és szervezi a munkaköri leírásban meghatározott feladatokat. Önállóan szervezi meg a gazdasági folyamatok elemzését, az adatok gyűjtését, rendszerezését, értékelését. Az elemzésekért, következtetéseiért és döntéseiért felelősséget vállal. Alkalmos önálló munkavégzésre (módszertan, technika kiválasztása; a munka szervezése, tervezése, irányítása; az adatok gyűjtése, rendszerezése, elemzése, értékelése; általános és szakmai fejlődés).

A kurzus rövid tartalma, témakörei

- Követelményrendszer ismertetése;
- Alapfogalmak;
- Üzleti terv felépítése;
- Azonosító adatok;
- Vezetői összefoglaló;
- A vállalkozás bemutatása;
- Iparági elemzés;
- Termék, szolgáltatás bemutatása;
- Működési (termelési, szolgáltatási) terv;
- Marketing terv;
- Vezetőség, szervezeti felépítés;
- Struktúra és tőkésítés;
- Pénzügyi terv;
- Kockázatbecslés;
- Főbb szakaszok ütemezése;
- Zárthelyi dolgozat; Üzleti terv leadása;

Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek

A hallgatók 3-4 fős teamekben az adott szak szakterületéhez kapcsolódó üzleti tervet készítenek szabadon választott, de a tantárgyfelelőssel egyeztetett témában. Az üzleti terv legfőbb tartalmi és formai követelményei a tantárgyi programhoz csatolt mellékletben található, amely kiegészül az oktató gyakorlatokon elhangzott előírásaival. A leadási határidő: ..... A dolgozat leadása elektronikusan, a kurzus számára létrehozott e-learning felületen keresztül teljesíthető.

A félévi aláírás feltétele: 1) A gyakorlatok rendszeres látogatása a „Tanulmányi és vizsgaszabályzat” ide vonatkozó előírásai szerint. 2) Az oktató útmutatásai szerint elkészítendő üzleti terv tartalmi és formai követelményeknek megfelelő kidolgozása és határidőre történő leadása. Az üzleti terv tartalmi és formai követelményeknek nem megfelelő elkészítése, valamint a határidő be nem tartása a dolgozat visszautasítását és a félévi aláírás megtagadását vonja maga után. Azonnali aláírás megtagadást von maga után, ha a beadott üzleti terv nem a hallgató(k) saját munkájának eredménye, azaz a karon vagy más intézményben korábban benyújtott dolgozattal azonos, vagy részben azonos dolgozatot nyújt(anak) be. 3) Az elégséges szinthez szükséges minimumkövetelmények teljesítése (lásd Értékelés).

A zárthelyi dolgozatban szereplő elméleti kérdések és gyakorlati feladatok a kurzus témakörökből kerülnek megfogalmazásra, igaz-hamis kérdések, rövid definíciójellelű kérdések, kifejtendő kérdések, valamint számítási feladatok formájában.

Értékelés

A félév gyakorlati jeggyel zárul. A gyakorlati jegybe beleszámít egyrészt az előírások alapján elkészített és határidőre beadott üzleti terv (házi dolgozat) eredménye (max. 20 pont), másrészt a szorgalmi időszak végén megírt zárthelyi dolgozat eredménye (max. 50 pont). Az üzleti terv eredményét annak szakmai minősége, a szöveges részek szakszerűsége, valamint az abban szereplő adatok számszaki pontossága határozza meg. A házi dolgozat (üzleti terv) javítására a beadást követően nincs lehetőség. A zárthelyi dolgozat kétszer pótolható/javítható. Az első pótlásra a szorgalmi időszak utolsó hetében kerül sor, szintén az órarend szerinti gyakorlat időpontjában. A második pótlásra a vizsgaidőszak elején kerül sor. A félév akkor tekinthető sikeresnek, ha mind a beadott üzleti terv, mind a zárthelyi dolgozat sikeresnek ítéltető (külön-külön 60% feletti teljesítmény, ZH esetén legalább 30 pont, házi dolgozat esetén legalább 12 pont).

Ponthatárok:	0-41 pont (0-59%)	(1)
	42-48 pont (60-69%)	(2)
	49-55 pont (70-79%)	(3)
	56-62 pont (80-89%)	(4)
	63-70 pont (90-100%)	(5)

Kötelező szakirodalom:

- A félév során elhangzott és kiadott anyagok;
- Szöllősi L. – Szűcs I.: Az üzleti tervezés alapjai. Debreceni Egyetem, Debrecen, 2015.
- Nábrádi A. – Pupos T. (Szerk.): A stratégiai és üzleti tervezés gyakorlata. Szaktudás Kiadó Ház Zrt., Budapest, 2010.
- Szöllősi L. – Kovács K. – Vida V.: Az üzleti tervezés alapjai – munkafüzet. Debreceni Egyetem, Debrecen, 2019.

Ajánlott szakirodalom:

- Nagy L. – Szűcs I. (Szerk.): Gyakorlati alkalmazások – Az üzleti tervezés gyakorlata. Campus Kiadó, Debrecen, 2004.
- Nábrádi A. – Nagy A. (Szerk.): Vállalkozások működtetése az Európai Unióban. Szaktudás Kiadó Ház, Budapest, 2007.
- Bálint J. – Ferenczi T. – Szűcs I. (Szerk.): Üzleti tervezés, HEFOP BSc elektronikus tananyag, DE AMTC AVK, 2006.

- Eric S. Siegel – Brian R. Ford – Jay M. Bontsein: Üzleti terv kalauz. CONEX Kft, Budapest, 1996.
- Kresalek P.: Tervezés a vállalkozások gyakorlatában. Perfekt Rt. Budapest, 2003.

Részletes tematika

0+10 óra	Követelményrendszer ismertetése; Alapfogalmak; Üzleti terv felépítése;
	<p>TE*: Ismeri a tervezéssel kapcsolatos alapvető fogalmakat, a különböző terveket, azok sajátosságait és azok közötti alapvető összefüggéseket, az üzleti tervek készítésének alapvető céljait, célrendszerét, a tervezés főbb folyamatait, a szükséges információkat és azok forrásait, képes üzleti koncepciókat megfogalmazni és ismeri az üzleti tervek főbb tartalmát, felépítését.</p>
	Azonosító adatok; Vezetői összefoglaló; A vállalkozás bemutatása; A stratégiai tervezés alapvető összefüggései;
	<p>TE: Ismeri a vezetői összefoglaló készítésének alapvető szakmai és tartalmi elemeit. Ismeri a stratégiai tervezés alapvető módszertani és szakmai kérdéseit, képes hosszú vállalati távú víziót, missziót és stratégiai célokat megfogalmazni és ezekhez középtávú célokat, akciókat rendelni. Ismeri egy már működő, vagy induló vállalkozás tényszerű bemutatásának tartalmi és szakmai elemeit.</p>
	Iparági elemzés;
	<p>TE: Ismeri az ágazati / iparági elemzés legfőbb szakmai és módszertani kérdéseit, képes szekunder adatokat összegyűjteni és azok alapján bemutatni egy iparágat, amelyből kiindulva megállapításokat és következtetéseket tesz a tervezett vállalkozás iparágon belüli helyzetére vonatkozóan.</p>
	Termék, szolgáltatás bemutatása;
	<p>TE: Ismeri az üzleti koncepció tárgyát képező termék / szolgáltatás és ehhez kapcsolódó piaci igény bemutatásához szükséges szakmai kérdéseket. Képes ezekhez kapcsolódó adatokat gyűjteni és feldolgozni.</p>
	Működési (termelési, szolgáltatási) terv;
	<p>TE: Ismeri a működési tervben megválaszolandó szakmai kérdéseket. Képes összeállítani és szakmailag átlátni egy adott termelő / szolgáltató / kereskedelmi tevékenység reálfolyamatait. Képes beazonosítani és számszakilag meghatározni az üzleti koncepció megvalósításához szükséges erőforrásokat (befektetett- és forgóeszközök) és azok mennyiségét.</p>
	Marketing terv;
	<p>TE: Ismeri a marketing tervben megválaszolandó szakmai kérdéseket és annak során alkalmazandó módszereket (PEST, SWOT, Porter-féle öttényezős modell). Ez alapján képes önálló adatgyűjtésre és marketing helyzetkép összeállítására. Képes marketing célkitűzések megfogalmazására és ehhez kapcsolódóan a marketing stratégia kidolgozására. Ismeri a piacszegmentálást, a célpiac meghatározást, a célpiaci marketingstratégiákat, az árképzést és az eladásösztönzést, valamint a marketing költségvetés összeállításának alapvető szakmai kérdéseit és összefüggéseit.</p>
	Vezetőség, szervezeti felépítés; Struktúra és tőkésítés;
	<p>TE: Képes a működési tervben levezetett humán erőforrás igény kielégítéséhez / biztosításához kapcsolódó humán erőforrás politika és stratégia kidolgozására és bemutatására. Ismeri a vállalati gazdálkodás finanszírozási alapelveit, közvetlen és közvetett finanszírozás formáit. Képes döntéseket hozni a külső források bevonásáról, ismeri azok előnyeit és hátrányait. Be tudja mutatni számszakilag egy finanszírozási döntés pénzügyi hatásait, le tudja vezetni azok jövőbeli pénzáramait.</p>
	Pénzügyi terv;
	<p>TE: Ismeri a vállalkozási tevékenység pénzügyi folyamatainak bemutatására szolgáló kimutatásokat, az azok elkészítéséhez szükséges adatokat, módszereket és a reálfolyamatokkal való összefüggéseket. Képes összeállítani a vállalkozás árbevételi tervét, különböző bontású költségtervét, eredménytervét. Képes ezek szakmai értékelésére, elemzésére. Ismeri a mérlegterv összeállításának szakmai és módszertani összefüggéseit. Képes a pénzforgalmi terv összeállítására és szakmai értékelésére. Ismeri a pénzügyi terv adatainak elemzéséhez használt módszereket és mutatókat: fedezeti pont elemzés, beruházás-gazdaságossági elemzés (nettó jelenérték, belső megtérülési ráta, jövedelmezőségi index, diszkontált megtérülési idő), pénzügyi mutatószámok (vagyon-, pénzügyi- és jövedelmezőségi mutatók). Képes az elemzések alapján döntést előkészíteni és döntést hozni egy üzleti ötlet megvalósíthatóságát illetően.</p>
	Kockázatbecslés; Főbb szakaszok ütemezése;
	<p>TE: Ismeri a gazdálkodási tevékenység során felmerülő kockázatok formáit, típusait, azok hatásainak kivédésére vagy csökkentésére alkalmazható általános eszközöket, módszereket. Ismeri a kockázatok számszaki kimutatására és elemzésére használható módszerek közül az érzékenységvizsgálatokat. Képes elvégezni a teljes üzleti terv reál- és pénzügyi folyamatainak kritikus-érték és scenárió-elemzését. Képes összefüggéseiben átlátni és időben ütemezni az üzleti koncepció megvalósításához szükséges feladatokat.</p>

*TE tanulási eredmények

Az üzleti terv tartalmi és formai követelményei

Az üzleti terv előírt felépítése, tartalmi követelményei:

Fedőlap

Tartalomjegyzék

1. Azonosító adatok
2. Vezetői összefoglaló
3. A vállalkozás bemutatása
4. Iparági elemzés
5. A termék, szolgáltatás bemutatása
6. Működési (termelési / szolgáltatási) terv
7. Marketing terv
8. Vezetőség, szervezeti felépítés
9. Struktúra és tőkésítés
10. Pénzügyi terv
11. Kockázatbecslés
12. Főbb szakaszok ütemezése

Mellékletek

Követelmény, hogy minden egyes fejezet az oktató gyakorlatokon elhangzott iránymutatásai szerint, a témának megfelelő részletezettséggel kerüljön kidolgozásra. Az üzleti terv hiányos tartalommal (hiányzó fejezet) történő leadása a dolgozat visszautasítását és a félévi aláírás megtagadását vonja maga után.

Az üzleti terv formai követelményei:

- Terjedelem: legalább 35 oldal;
- Times New Roman, 12 betűméret, 1 (szimpla) sortáv, margó: körben 2,5 cm;
- Oldalszámozás a lap alján, középen;
- A táblázatok és ábrák szerkesztésére, valamint egyéb formai előírásokra a diplomadolgozatok formai követelményei az irányadóak;
- A dolgozat leadása elektronikusan teljesíthető, amely magában foglal két file-t:
  - 1) Az üzleti terv 1 db Word dokumentumban (*.doc, *.docx);
  - 2) Az üzleti tervben bemutatott számadatokat és háttérszámításokat tartalmazó 1 db Excel dokumentum (*.xls, *.xlsx);

A tantárgy neve:	magyarul:	Nemzetközi üzleti ismeretek				Kódja:	GT_AGML033-17 GT_AGMLS033-17	
	angolul:	International business						
Felelős oktatási egység:		Közgazdaságtan és Világgazdaságtan Intézet						
Kötelező előtanulmány neve:					Kódja:			
Típus		Óraszámok				Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve
		Előadás		Gyakorlat				
Nappali		Heti		Heti		K	4	magyar
Levelező	x	Féléves	10	Féléves	5			
Tantárgyfelelős oktató			neve:	Dr. habil. Erdey László		beosztása:	egyetemi docens	
<p>A kurzus célja, hogy a hallgatók megismerkedjenek az áruk és szolgáltatások külkereskedelmének alapvető koncepcióival, állami szabályozásának eszközrendszerével, legfontosabb nemzetközi intézményeivel, a hazai és a nemzetközi makro- és mikrokörnyezet közötti legjelentősebb különbségekkel, a külkereskedelem technikájának egyes részleteivel, valamint európai uniós és magyarországi szabályozásának logikájával és részleteivel.</p> <p>Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul</p> <p><i>Tudás:</i></p> <p>Rendelkezik a gazdaságtudomány alapvető, átfogó fogalmainak, elméleteinek, tényeinek, nemzetgazdasági és nemzetközi összefüggéseinek ismeretével, a releváns gazdasági szereplőkre, funkciókra és folyamatokra vonatkozóan. Ismeri és érti a gazdálkodási folyamatok irányításának, szervezésének és működtetésének alapelveit és módszereit, a gazdálkodási folyamatok elemzésének módszertanát, a döntés-előkészítés, döntéstámogatás módszertani alapjait.</p> <p><i>Képesség:</i></p> <p>A tanult elméletek és módszerek alkalmazásával tényeket és alapvető összefüggéseket tár fel, rendszerez és elemez, önálló következtetéseket, kritikai észrevételeket fogalmaz meg, döntés-előkészítő javaslatokat készít, döntéseket hoz rutin- és részben ismeretlen - hazai, illetve nemzetközi - környezetben is.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Követi és értelmezi a világgazdasági, nemzetközi üzleti folyamatokat, a gazdaságpolitika és a szakterület szerint releváns, kapcsolódó szakpolitikák, jogszabályok változásait, azok hatásait, ezeket figyelembe veszi elemzései, javaslatai, döntései során. - Képes a gazdasági folyamatok, szervezeti események komplex következményeinek meghatározására. <p>Képes a gyakorlati tudás, tapasztalatok megszerzését követően kis- és közepes vállalkozást, illetve gazdálkodó szervezetben szervezeti egységet vezetni.</p> <p><i>Attitűd:</i></p> <p>Nyitott az adott munkakör, munkaszervezet, vállalkozás tágabb gazdasági, társadalmi környezetének változásai iránt, törekszik a változások követésére és megértésére.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Befogadó mások véleménye, az ágazati, regionális, nemzeti és európai értékek iránt (ide értve a társadalmi, szociális és ökológiai, fenntarthatósági szempontokat is). <p><i>Autonómia és felelősség:</i></p> <p>Általános szakmai felügyelet mellett, önállóan végzi és szervezi a munkaköri leírásban meghatározott feladatokat.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Az elemzésekért, következtetéseiért és döntéseiért felelősséget vállal. - Önállóan vezet, szervez, irányít gazdálkodó szervezetben szervezeti egységet, munkacsoportot, illetve vállalkozást, kisebb gazdálkodó szervezetet, felelősséget vállalva a szervezetért és a munkatársakért.. <p>A kurzus rövid tartalma, témakörei</p> <p>A piacok globalizációja és a cégek nemzetközivé válása. A nemzetközi üzleti élet kulturális környezete. Etika, társadalmi felelősség, fenntarthatóság és irányítás. A nemzetközi kereskedelem és beruházások elmélete. A nemzeti környezet politikai és jogi rendszerei. Kormányzati beavatkozás, regionális integrációk. Feltörekvő piacok. A nemzetközi pénzügyi rendszer. A globális cégek pénzügyi menedzsmentje és számvitele. A globális vállalatok stratégiája és szervezete. Piaci lehetőségek értékelése a globális piacokon. Export és globális outsourcing. Külföldi működőtőke-befektetések, tulajdoni alapú együttműködések, licenz, franchise és egyéb szerződéses együttműködések. A globális cégek marketing és humán erőforrás menedzsmentje</p>								

Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek
Előadások a legfontosabb aktuális nemzetközi üzleti folyamatokra kitérve. Gyakorlatokon az adott témákhoz kapcsolódó csoportos témafeldolgozás és prezentáció.
Értékelés
A vizsgaidőszakban írt vizsgadolgozattal 70%, a szemináriumi munkával 30% szerezhető. 0– 50% elégtelen (1), 51– 62%, elégséges (2), 63– 74% közepes (3), 75– 86%, jó (4), 87–100% jeles (5).
Kötelező szakirodalom:
Blahó András, Czakó Erzsébet, Poór József (szerkesztők): Nemzetközi menedzsment, Akadémiai Kiadó, Budapest, 2019, kijelölt részek, ISBN 9789630595360 Az előadásokon és a szemináriumokon elhangzottak
Ajánlott szakirodalom:
A Külgazdaság c. folyóirat számai S. Tamer Cavusgil, Gary Knight, John R. Riesenberger (2020): International Business: The New Realities, Global ed., 5th edition, Pearson

Heti bontott tematika	
1.	<p>Bevezetés, A nemzetközi üzleti ismeretek tárgyköre</p> <p>TE* A nemzetközi üzleti ismeretek kulcskoncepcióinak felvázolása. Megvilágítani, miben különböznek a nemzetközi tranzakciók a hazaiaktól. Azonosítani a nemzetközi üzleti élet legfontosabb szereplőit. Leírni a cégek nemzetközivé válásának legfontosabb okait. Miért érdemes nemzetközi üzleti ismereteket tanulni?</p> <p>A piacok globalizációja és a cégek nemzetközivé válása</p> <p>TE: A piacok globalizációja mint gondolati keretrendszer. A globalizáció előmozdítói. A technológiai fejlődés és a globalizáció. A globalizáció dimenziói. A piacok globalizációjának vállalati szintű következményei. A globalizáció társadalmi következményei.</p> <p>A nemzetközi üzleti élet kulturális környezete</p> <p>TE: Kultúra és kulturális kockázat, a kultúra dimenziói, a nyelv és a vallás szerepe a kultúrában, a kultúra hatása a nemzetközi üzleti kapcsolatokra, a kultúra modelljei és magyarázatai, a kultúra hatása a menedzsment folyamatokra</p> <p>Etika, társadalmi felelősség, fenntarthatóság és irányítás</p> <p>TE: Az etikus viselkedés és jelentősége a nemzetközi üzleti életben. Etikai kihívások a nemzetközi üzleti kapcsolatokban. A vállalatok társadalmi felelőssége. Fenntarthatóság. A vállalati kormányzás szerepe. Az etikus viselkedés keretrendszere.</p> <p>A nemzetközi kereskedelem és beruházások elmélete</p> <p>TE: Miért kereskednek a nemzetek? Hogyan növelhetik a nemzetek versenyképességüket? Miért és hogyan válnak a vállalatok nemzetközivé? Milyen stratégiákkal szerezhet a nemzetközivé váló vállalat versenyelőnyöket és hogyan tarthatja fenn azokat?</p>
2.	<p>A nemzeti környezet politikai és jogi rendszerei</p> <p>TE: A politikai és a jogi környezet. Politikai rendszerek. Jogrendszerek. A politikai és jogi rendszerek szereplői. A politikai rendszerből fakadó országgockázati típusok azonosítása. A jogrendszerből fakadó országgockázati típusok azonosítása. Az országgockázat menedzsmentje</p> <p>Kormányzati beavatkozás, regionális integrációk</p> <p>TE: A kormányzati beavatkozások természete. A kormányzati beavatkozás eszközzrendszer. A kormányzati beavatkozások evolúciója és következményei. A vállalatok lehetséges reakciói a kormányzati beavatkozásokra. A regionális integráció és gazdasági blokkok. A vezető gazdasági blokkok azonosítása. A regionális integráció előnyeinek és következményeinek azonosítása.</p> <p>Feltörekvő piacok.</p> <p>TE: A fejlett, a fejlődő és a feltörekvő piacok. A feltörekvő piacok vonzereje a nemzetközi üzleti élet számára. A feltörekvő piacok tényleges piacpotenciáljának értékelése. A feltörekvő piacok kockázatainak és kihívásainak értékelése. Sikerstratégiák feltörekvő piacokon. A vállalat társadalmi felelőssége, a fenntarthatóság és a globális szegénységi válság.</p> <p>Piaci lehetőségek értékelése a globális piacokon</p> <p>TE: A vállalat külföldi piacokra való lépésével kapcsolatos jellemzők elemzése. A termékek és szolgáltatások külföldi piacokon történő értékesítésre való alkalmassága. A célországok azonosítása. A piacpotenciál elemzése. Külföldi partnerválasztás. A vállalat értékesítési potenciáljának becslése.</p> <p>Export és globális outsourcing</p>

	TE: Az export mint külpiacra lépési stratégia. Az export-import tranzakciók menedzsmentje. A külföldi közvetítők azonosítása és a velük végzett munka. Az outsourcing, a global sourcing és az offshoring. A global sourcing előnyei és kockázatai. A global sourcing stratégiái és az értéklánc menedzsment
3.	Külföldi közvetlen tőkebefektetések és vállalati együttműködések
	TE: Nemzetközi tőkeáramlás és együttműködés. Az FDI jellemzői. Az FDI és a vállalati együttműködések jellemzői. A külföldi közvetlen tőkebefektetések típusai. A nemzetközi vállalati együttműködések. A kiskereskedői tapasztalatok fontossága a külpiacokon
	Licencia, franchise és egyéb szerződéses stratégiák
	TE: Szerződéses belépési stratégiák. Licencátadás mint belépési stratégia. A licencátadás előnyei és hátrányai. A franchise mint belépési stratégia. A franchise előnyei és hátrányai. Egyéb szerződéses belépési stratégiák. A szellemi tulajdonjogok megsértése mint globális probléma.
	A globális cégek marketingmenedzsmentje
	TE: A globális piacszegmentáció. Standardizáció és adaptáció a nemzetközi marketingben. Globális márkázás és termékfejlesztés. Nemzetközi árazás. Nemzetközi marketingkommunikáció. Nemzetközi disztribúció.
	A globális cégek humánerőforrás-menedzsmentje
	A HR stratégiai szerepe a nemzetközi üzleti kapcsolatokban. A nemzetközi toborzási politika. A nemzetközi alkalmazottak felkészítése és képzése. A nemzetközi alkalmazottak teljesítményértékelése és kompenzációja. A nemzetközi munkaügyi kapcsolatok. A nemzetközi munkaerő diverzitása.

*TE tanulási eredmények

A tantárgy neve:	magyarul:	Döntéelmélet				Kódja:	GT_AGML034-17 GT_AGMLS034-17	
	angolul:	Decision-making theories						
Felelős oktatási egység:		DE-GTK Közgazdaságtan és Világgazdaságtan Intézet						
Kötelező előtanulmány neve:		-				Kódja:	-	
Típus		Óraszámok				Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve
		Előadás		Gyakorlat				
Nappali	-	Heti	-	Heti	-	gyakorlati jegy	4	magyar
Levelező	X	Féléves	5-	Féléves	10			
Tantárgyfelelős oktató		neve:	Dr. Karcagi-Kováts Andrea			beosztása:	egyetemi docens	
Tantárgy oktatásába bevont oktató		neve:				beosztása		
A kurzus célja, hogy a hallgató								
megismerje a gazdasági döntések területén használatos alapfogalmakat, módszertani eszközöket.								
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul								
<i>Tudás:</i>								
- Ismeri és érti a gazdálkodási folyamatok irányításának, szervezésének és működtetésének alapelveit és módszereit, a gazdálkodási folyamatok elemzésének módszertanát, a döntés-előkészítés, döntéstámogatás módszertani alapjait.								
<i>Képesség:</i>								
- A tanult elméletek és módszerek alkalmazásával tényeket és alapvető összefüggéseket tár fel, rendszerez és elemez, önálló következtetéseket, kritikai észrevételeket fogalmaz meg, döntés-előkészítő javaslatokat készít, döntéseket hoz rutin- és részben ismeretlen - hazai, illetve nemzetközi - környezetben is.								
- Alkalmazni tudja a gazdasági problémák megoldásának technikáit, a probléma megoldási módszereket, ezek alkalmazási feltételeire és korlátaira tekintettel.								
<i>Attitűd:</i>								
- Fogékony az új információk befogadására, az új szakmai ismeretekre és módszertanokra, nyitott az új, önálló és együttműködést igénylő feladatok, felelősségek vállalására. Törekszik tudásának és munkakapcsolatainak fejlesztésére, ebben munkatársaival való együttműködésre.								
<i>Autonómia és felelősség:</i>								
- Az elemzésekért, következtetéseiért és döntéseiért felelősséget vállal.								
A kurzus rövid tartalma, témakörei								
A kurzus tárgyalja, hogy hogyan kell döntési problémákat megfogalmazni, strukturálni, modellezni. Áttekinti és elméleti háttérrel ad a döntési problémák megoldásához használt döntéstámogató rendszerek, szoftverek alkalmazásához.								
Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek								
A kurzus a gyakorlati problémák megoldását helyezi középpontba. Három szélesebb témakörből merít problémákat: többszemponútú döntési modellek, bizonytalanság melletti döntések, felelős optimalizálás. Az órákon konkrét gyakorlati problémák megoldásán keresztül vezetjük be az általánosabb fogalmakat, módszereket, modelleket.								
Értékelés								
A félév végén zárthelyi dolgozat megírására kerül sor, legalább 50%+1 pontot kell szerezni az elégséges érdemjegyhez. Az írásbeli dolgozatban az elméleti alapok számonkérése mellett az órákon tárgyalt típusokba sorolható döntési problémákat kell megoldani. A dolgozattal a gyakorlati problémamegoldó képesség mérésére helyezünk nagyobb hangsúlyt. A zárthelyi dolgozat alapján a gyakorlati jegy az alábbiak szerint számítódik:								
0 - 50% – elégtelen								
50,01% - 63% – elégséges								
64,01% - 75% – közepes								
76,01% - 86% – jó								
87,01% - 100% – jeles								
Kötelező szakirodalom:								
Temesi József: A döntéelmélet alapjai, Aula, Budapest, 2002								
Ábrahám István: Döntéelméleti módszerek, Typotex, Budapest, 2013								
Ajánlott szakirodalom:								
Microsoft Excel Solver bővítmény elektronikus segédanyagai								

Tematika

1. alkalom	<p>Bevezetés, követelmények ismertetése. Alapfogalmak: döntési folyamat, jellemző döntési problémák.</p> <p>Elemi döntési módszerek: eliminációs eljárások, lexikográfikus módszer, optimista és pesszimista döntéshozó, egyszerű súlyozás, SMART</p> <p>Csoportos döntések: egyéni és csoportos szempontsúlyok kapcsolata</p> <p>Szavazási módszerek a döntéshozatalban: Borda, Condorcet, Bernardo; paradoxonok</p> <p>Az Electre módszer</p> <p>Döntések bizonytalanság mellett. Döntési fák.</p> <p>TE: a többszemponútú döntési problémák keretrendszerének megértése a csoportos döntéshozatal sajátosságainak ismerete a szavazási rendszerek és a döntéshozatalai problémák kapcsolatának megértése az Electre módszercsalád részletesebb megismerése bizonytalanság melletti döntéshozatali problémák megértése</p>
2. alkalom	<p>Döntések bizonytalanság mellett: várható hasznosság</p> <p>Matematikai programozás, közönséges és feltételes szélsőérték számítás</p> <p>Feltételes optimalizálás az Excel Solver segítségével 1.</p> <p>Feltételes optimalizálás az Excel Solver segítségével 2.</p> <p>TE: a várható hasznosság koncepciójának elsajátítása a szélsőérték-számítás és a döntéshozatal kapcsolata gyakran előforduló problémátípusok megismerése az Excel Solver használatában gyakorlat szerzése</p>

*TE tanulási eredmények

A tantárgy neve:	magyarul:	Kis- és közepes vállalkozások menedzsmentje				Kódja:	GT_AGML501-17 GT_AGMLS501-17	
	angolul:							
Felelős oktatói egység:		DE GTK Marketing és Kereskedelem Intézet						
Kötelező előtanulmány neve:						Kódja:		
Típus	Óraszámok					Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve
	Előadás		Gyakorlat					
Nappali		Heti		Heti		K	4	magyar
Levelező	X	Féléves	10	Féléves	10			
Tantárgyfelelős oktató		neve:		Dr. Hernádi László		beosztása:	adjunktus	
Tantárgy oktatásába bevont oktató		neve:				beosztása		
<p>A kurzus célja, hogy a hallgatók oktatói irányítás mellett jelenlegi vagy jövőbeli vállalkozások számára feladatmegoldást végezzenek. Ennek során a hallgatók az általuk készített munkaterv szerint a vállalkozó által meghatározott valós üzleti problémákat oldják meg. A projektfeladat kidolgozása során lehetőséget kapnak arra, hogy elméleti tudásukat és feladatmegoldó készségüket a gyakorlatban is kamatoztatni tudják.</p>								
<p>Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul</p>								
<p><i>Tudás:</i> A kurzus elvégzése után a hallgató rendelkezik a marketing tudományág alapfogalmaival, érti a marketingkoncepció lényegét. Megérti és alkalmazza a piacszegmentáció, a fogyasztói és szervezeti vásárlói magatartás, a vállalati gyakorlatban alkalmazott marketingeszközök (marketing-mix) és a marketingrendszer működtetésének összefüggésrendszerét. Birtokában van az alapvető piackutatási, információ-gyűjtési, matematikai és statisztikai elemzési módszereknek. Elsajátította a marketing tudományágának az alapvető szakmai szókincsét, azt használni tudja.</p> <p><i>Képesség:</i> A hallgató képessé válik egy szervezet marketing folyamatainak menedzselésére, marketing eszköztárának adott üzleti szituációban való alkalmazására. Képes alapvető összefüggések feltárására, elemzésére, következtetések levonására, ezek alapján döntést előkészítő javaslatok megfogalmazására. Képes együttműködni más szakterületek képviselőivel, alkalmas projektben, csoportos feladatmegoldásban való részvételre.</p> <p><i>Attitűd:</i> A tantárgy elősegíti, hogy a hallgató a megfelelő tudás birtokában pozitív hozzáállással kezeljen egy üzleti problémát. Törekszik az új információk befogadására, új szakmai ismeretekre, nyitott a vállalkozás környezetének változásai iránt. Projektben, munkacsoportokban szívesen vállal feladatot.</p> <p><i>Autonómia és felelősség:</i> A kurzus hozzásegíti a hallgatót ahhoz, hogy a marketing funkcióhoz kapcsolódó feladatát önállóan ellássa, egyszerűbb szakmai elemzéseket elvégezzen, prezentációkat tartson. Munkáját a szakmai, jogi, etikai normák és szabályok betartásával végzi, azért felelősséget vállal.</p>								
<p>A kurzus rövid tartalma, témakörei</p> <p>A kurzus a következő témaköröket öleli fel: A vállalkozó, vállalkozás, kis- és középvállalat fogalma. A vállalkozás gazdasági, szociológiai és pszichológiai elméletei. A vállalkozói jellemzők és a vállalkozói döntésre ható tényezők. A kisvállalat szerepe a gazdaságban. A kisvállalatok alapítása, felkészülés az új vállalkozásra. Az üzleti terv tartalma, szerkezete, az üzleti tervezés folyamata. A kisvállalatok tevékenységi rendszere: a marketing– a piackutatás, a marketingmix. Az innováció – az innováció típusai, az innovációs ötlet forrásai. Az emberi erőforrás gazdálkodás jellemzői és feladatai. A logisztika – anyagi folyamatok és készletek. A termelés és szolgáltatás típusai, a termelés tevékenységrendszer. Pénzügyi elemzés és tervezés, költséggazdálkodás és árképzés. A kisvállalati válságkezelés, megszűnés és újrakezdet. A franchise és az ipari park. A hálózatosodás és a klaszter. Etika a kisvállalati gyakorlatban.</p>								
<p>Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek</p> <p>Előadások, tantermi vita, megbeszélés, otthoni felkészülés a kötelező és az ajánlott irodalom anyagából. Az előadásokon és a gyakorlatokon való aktív részvétel. A félév során el kell készíteni egy projektmunkát, melynek folyamata: a helyzet értékelése – a problémák meghatározása – a megoldási változatok kidolgozása – az eredmények előrejelzése – a megfelelő változat kiválasztása – a megvalósíthatóság tervezése.</p>								
Értékelés								

Írásbeli és szóbeli vizsga.

A félévi munka értékelésének szempontjai: zárthelyi – 20%
kutató- és projektmunka – 40%
vizsga – 40%

A vizsga ponthatárai: 0 - 59 pont	elégtelen
60 - 69 pont	elégséges
70 - 79 pont	közepes
80 - 89 pont	jó
90 -100 pont	jeles

Kötelező szakirodalom:

Az előadáson elhangzottak

Fülöp Gy.: Kisvállalati gazdálkodás. AULA Kiadó, Budapest, 2004. ISBN 963 9585 31 9

Ajánlott szakirodalom:

R.D. Hisrich-M.P. Peters: Vállalkozás. Akadémiai Kiadó, Bp., 2001. c.könyvből a II. rész (117-317 o.) és a IV/4. rész (573-618 o.)

Ernst and Young: Üzleti tervezés. Ernst and Young Kft., Bp., 2003.

Gyakorlati tudnivalók az Európai Unióról. Kézikönyv. Gazdasági és Közlekedési Minisztérium Budapest, 2003.

Haraszi M.: Franchising a vállalkozók csodafegyvere? Trademark Kft. Budapest, 2002.

Hevesi Zs.: Vállalkozói kézikönyv. KJK. Budapest, 2005.

Szerb L.: Kisvállalati gazdaság- és vállalkozástan. Pécsi Tudományegyetem Kiadója, Pécs, 2006.

Pálincás J.: Vállalkozások szervezése. LSI Oktatásközpont, Budapest, 2000.

Vecsenyi J.: Vállalkozás. Az ötlettől az újrakezdésig. AULA Kiadó, Bp., 2003.

Witt, F.K.-Witt, K.: Controlling kis- és középvállalkozások számára. Springer Hungarica, Budapest, 2004

Féléves bontott tematika

1.	A vállalkozó, vállalkozás, kis- és középvállalat fogalma. A vállalkozás gazdasági, szociológiai és pszichológiai elméletei. A vállalkozói jellemzők és a vállalkozói döntésre ható tényezők. A kisvállalat szerepe a gazdaságban. A kisvállalatok alapítása, felkészülés az új vállalkozásra. Az üzleti terv tartalma, szerkezete, az üzleti tervezés folyamata. A kisvállalatok tevékenységi rendszere: a marketing– a piackutatás, a marketingmix.
2.	Az innováció – az innováció típusai, az innovációs ötletek forrásai. Az emberi erőforrás gazdálkodás jellemzői és feladatai. A logisztika – anyagi folyamatok és készletek. A termelés és szolgáltatás típusai, a termelés tevékenységrendszer. Pénzügyi elemzés és tervezés, költséggazdálkodás és árképzés. A kisvállalati válságkezelés, megszűnés és újrakezdés. A franchise és az ipari park. A hálózatosodás és a klaszter. Etika a kisvállalati gyakorlatban.

A tantárgy neve:	magyarul:	Közösségi választások elmélete				Kódja:	GT_AGML037-17 GT_AGMLS037-17	
	angolul:	Public Choice Theory						
Felelős oktatási egység:		Debreceni Egyetem Gazdaságtudományi Kar Közgazdaságtan és Világgazdaságtan Intézet						
Kötelező előtanulmány neve:		-				Kódja:	-	
Típus	Óraszámok					Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve
	Előadás		Gyakorlat					
Nappali	-	Heti	-	Heti	-	K	3	magyar
Levelező	X	Féléves	10	Féléves	0			
Tantárgyfelelős oktató		neve: Czeglédi Pál				beosztása:	egyetemi docens	
A kurzus célja, hogy a hallgatók								
megismerjék a közösségi döntések legfontosabb okait; a közösségi döntések alapvető elméleteit és a döntések jellemzőit.								
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul								
<i>Tudás:</i>								
Rendelkezik a gazdaságtudomány alapvető, átfogó fogalmainak, elméleteinek, tényeinek, nemzetgazdasági és nemzetközi összefüggéseinek ismeretével, a releváns gazdasági szereplőkre, funkciókra és folyamatokra vonatkozóan.								
<i>Képesség:</i>								
A tanult elméletek és módszerek alkalmazásával tényeket és alapvető összefüggéseket tár fel, rendszerez és elemz, önálló következtetéseket, kritikai észrevételeket fogalmaz meg, döntés-előkészítő javaslatokat készít, döntéseket hoz rutin- és részben ismeretlen - hazai, illetve nemzetközi - környezetben is.								
<i>Attitűd:</i>								
Fogékony az új információk befogadására, az új szakmai ismeretekre és módszertanokra.								
<i>Autonómia és felelősség:</i>								
Az elemzésekért, következtetéseikért és döntéseikért felelősséget vállal.								
A kurzus rövid tartalma, témakörei								
A kurzus első két előadása a kormányzati szektor tevékenységeiről, főbb vonásairól és gazdasági jelentőségéről szól. Ezt követően néhány előadás a közösségi döntések elemzésével és a döntések során felmerülő problémákkal foglalkozik. Ezután a kormányzat jóléti szolgáltatásain belül az egészségügyi rendszerrel, a nyugdíjbiztosítással és az oktatási rendszerrel kapcsolatos közgazdasági kérdések elemzése történik meg.								
Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek								
Az előadások során egyes témáknál diákat is használunk. Emellett a tananyag jobb megértését és elmélyítését szolgálja az, hogy a hallgatóknak kiselőadás formájában lehetőségük van referálni az ajánlott irodalmak között megadott cikkekből. A referálás után a cikkek vitája, közös megbeszélése történik.								
Értékelés								
Az írásbeli vizsgán elért eredmény (illetve legalább elégséges vizsga esetén a kiselőadással szerzett, maximum 15%, többletpont) adja a kollokvium jegyét az alábbiak szerint: 0 - 50% – elégtelen 50%+1 pont - 63% – elégséges 64% - 75% – közepes 76% - 86% – jó 87% - 100% – jeles								
Kötelező szakirodalom:								
Stiglitz, J. E. (2000): A kormányzati szektor gazdaságtana. KJK-Kerszöv Jogi és Üzleti Kiadó Kft., Budapest. ISBN: 9632245601								
Johnson, D. B. (1999): Közösségi döntések elmélete. Osiris Kiadó, Budapest. ISBN: 9633795311								

Ajánlott szakirodalom:

Egészségügy:

Mihályi Péter (2007): Az egészségbiztosítás reformjának fogalmi keretei. Esély, 5. sz. 3-33. o. Letölthető: http://www.stud.u-szeged.hu/sztsz/HU_Az%20eu_bizt_reformjanak_fogalmi_keretei.pdf

Mihályi Péter (2007): A biztosítói verseny szerepe a minőség javításában. Egészségügyi Gazdasági Szemle, 45. évf. 3. sz. 2-7. o.

Mihályi Péter (2002): Az egészségügyi és egészségbiztosítási piacok sajátos vonásai. Egészségügyi Gazdasági Szemle, 40. évf. 5. sz. 509-524. o.

Mihályi Péter (2003): Bevezetés az egészségügy közgazdaságtanába. Veszprémi Egyetemi Kiadó, Veszprém. ISBN:9639495131

Kornai János (2007): Az egészségbiztosítási reform fő kérdései. Népszabadság 2007. február 3-ai szám, „Hétvége melléklet”, 6-8. o.

Gulácsi László – Kovács Erzsébet – August Oesterle – Boncz Imre (2007): Verseny az egészségügyben. Egyesült államokbeli és nyugat-európai példák. Közgazdasági Szemle, 54. évf. 5. sz. 480–498. o.

Lukács Marianna (2011): Önkéntes egészségpénztárak. Egészségügyi Gazdasági Szemle, 49. évf. 5. sz. 480-498. o. Letölthető: http://www.weborvos.hu/adat/files/2011_oktober/egsz_5_vegso.pdf

Gulácsi László (2019): Az egészségügy finanszírozásának fenntarthatósága. Magyar Tudomány, 180. évf. 10 sz. 1500-1509. o.

Nyugdíjrendszer:

Augusztinovics Mária – Gál Róbert Iván – Matits Ágnes – Máté Levente – Simonovits András – Stahl János (2002): A magyar nyugdíjrendszer az 1998-as reform előtt és után. Közgazdasági Szemle, 49. évf. 6. sz. 473-517. o.

Németh György (2009): A nyugdíjreformról. Közgazdasági Szemle, 56. évf. 3. sz. 239-269. o.

Simonovits András (2008): A magyar nyugdíjrendszer reformja: 1996-2007. Külgazdaság, 1-2. sz. 82109. o.

Pandurics Anett – Szalai Péter (2017): A második és a harmadik nyugdíjpillér szerepe a magyar nyugdíjrendszerben. Pénzügyi Szemle, 2017/2, 214-233. o. Letölthető: http://www.penzugyiszemle.hu/documents/pandurics-szalai-2017-2-mpdf_20170717152417_4.pdf

Oktatás:

Friedman, Milton (1996): Kapitalizmus és szabadság. Akadémiai Kiadó, Budapest. 6. fejezet.

Semjén András (1997): Állami szerepvállalás és finanszírozás a közoktatásban. Új Pedagógiai Szemle, 2. sz. 17-31. o. (Letölthető: <http://www.ofi.hu/tudastar/allami-szerepvallalas>)

Kováts Gergely (2006): A felsőoktatási intézmények finanszírozási modelljei. Közgazdasági Szemle, LIII. évfolyam, 10. szám, 919-938. o.

Széll Krisztián (2010): Idősödő társadalom és az oktatási rendszer. Statisztikai Szemle, 88. évf. 3. sz. 273-304. o.

Veres Pál (2016): Kihívások és változások a magyar felsőoktatás rendszerében, különös tekintettel a 2010 utáni időszakra. Polgári Szemle, 12. évf. 1-3. szám. Letölthető: http://old.polgariszemle.hu/?view=v_article&ID=751

Egyéb ajánlott irodalom:

Friedman, Milton (1996): Kapitalizmus és szabadság. Akadémiai Kiadó, Budapest.

Elster, Jon (1997): A társadalom fogaskerekei. Osiris Kiadó.

Coase, R. H. (2004): A társadalmi költség problémája. Megjelent: Coase, R. H.: A vállalat, a piac és a jog. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest. 137-214. o.

Barr, N. (2009): A jóléti állam gazdaságtana. Akadémiai Kiadó, Budapest. ISBN: 9789630585385

Botos Katalin – Schlett András – Halmosi Péter (2015): Államháztartástan. Szegedi Tudományegyetem Gazdaságtudományi Kar Távoktatás, Szeged. Online elérés: <https://eco.u-szeged.hu/download.php?docID=40208>

Heti bontott tematika		
	téma	tananyag
1.	A kormányzati szektor a vegyes gazdaságokban. A kormányzati szektor főbb vonásai.	Stiglitz 25-77. o.
	TE* A kormányzati szektor közgazdaságtanának felépítésével és a kormányzati tevékenységekkel kapcsolatos alapismeretek megszerzése.	
	A kormányzat gazdasági jelentősége	Stiglitz 78-102. o.
	TE A piaci és a kormányzati kudarcok azonosítása, elsajátítása.	
	A döntési viselkedés vizsgálata: magánpiac és politikai piac	Johnson 24-76. o.
	TE A közgazdaságtan módszertani keretének és a döntések alapjául szolgáló elvek megismerése, illetve a magánpiac és a politikai piac közötti különbségek és hasonlóságok megértése	
	Közösségi döntések	Johnson 11-23. o.
	TE A közösségi döntések elméletét megalapozó közgazdászok gondolkodásmódjával, valamint az elmélet kialakulásával való megismerkedés.	
	A szavazás	Johnson 100-120. o.
	TE A szavazási eljárások és a racionális tájékozatlanság okainak megismerése	
2.	A preferenciák kifejezésének más eszközei	Johnson 160-173. o.
	TE A népszavazással kapcsolatos kérdések és a közvélemény-kutatások választói viselkedésre gyakorolt hatásának megértése, valamint a kivonulási és tiltakozási magatartás szempontjainak megértése	
	A politikai piac	Johnson 174-201. o. kivéve: 177-186. o.
	TE A politikai piac szereplőinek, azaz a politikai pártok és a politikusok motivációinak megértése.	
	Az egészségügyi rendszer	Stiglitz 308-329. o.
	TE Az egészségügyi rendszer rövid történetének megismerése, az egészségügy szereplőinek azonosítása, az egészségügyben megjelenő piaci kudarcok megismerése.	
	Az egészségügyi rendszer	
	TE A magyar egészségügyi rendszer alapvető intézményeinek és mutatószámainak ismerete.	
	Nyugdíjbiztosítás	Stiglitz 340-356. o.
	TE A társadalmi nyugdíjbiztosítás rövid története és a legfontosabb közgazdasági problémáinak elsajátítása.	
	Nyugdíjbiztosítás	
	TE A magyar nyugdíjrendszer alapvető paramétereinek megismerése	
	Az oktatási rendszer	Stiglitz 380-393. o.
	TE Az oktatási rendszer felépítésének megismerése, az oktatásban megjelenő piaci kudarcok azonosítása és az állami szerepvállalás melletti és elleni érvek elsajátítása.	
	Az oktatási rendszer	
	TE A magyar oktatási rendszer alapvető intézményeinek és mutatószámainak ismerete.	
	Összefoglalás	
TE A félév során szerzett ismeretek elmélyítése.		

*TE tanulási eredmények

A tantárgy neve:	magyarul:	Logisztika				Kódja:	GT_AGML502-17 GT_AGML502-17	
	angolul:	Logistics						
Felelős oktatói egység:		DE GTK Alkalmazott Informatika és Logisztika Intézet						
Kötelező előtanulmány neve:		-				Kódja:	-	
Típus		Óraszámok				Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve
		Előadás		Gyakorlat				
Nappali		Heti		Heti		kollokvium	4	magyar
Levelező	x	Féléves	5	Féléves	10			
Tantárgyfelelős oktató		neve:		Dr. Terjék László		beosztása:	adjunktus	
A kurzus célja, hogy a hallgatók								
<p>ismerkedjenek meg a logisztika elméleti és gyakorlatias alapjaival és azok alkalmazási lehetőségeivel. Továbbá, hogy a kurzus a legújabb felfogás szerint mutassa be a korszerű logisztika interdiszciplináris tudományos alapjait a reálfolyamatok tárgyalásától, vagyis az áruáramlási rendszerektől kiindulva az ellátási lánc szemléletmódjait. Cél, hogy a tantárgyi követelményeket teljesítő hallgatók az Európai Unió elvárásainak megfelelően tudják alkalmazni a szállítmányozás területein (közúti, vasúti, vízi, légi, kombinált, gyűjtő) tanult ismereteket.</p>								
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul								
<i>Tudás:</i>								
<p>Szakmai fogalomismeret, fogalomhasználat, a szakmában jelenlevő folyamatok és jelenségek felismerése, magyarázása, elemzése a beszerzés, gyártás, szolgáltatás, disztribúció, raktározás alapelemeinek ismerete, termelékenységi mutatók számítása, az áruszállítás menedzsmentfolyamatainak elemzése. Birtokában van a legalapvetőbb logisztikai információgyűjtési, elemzési, feladat-, illetve probléma-megoldási módszereknek.</p>								
<i>Képesség:</i>								
<p>Elméleti, fogalmi és módszertani ismeretei felhasználásával a feladatának ellátásához szükséges tényeket, adatokat összegyűjti, rendszerezi; egyszerűbb oksági összefüggéseket feltár és következtetéseket von le, javaslatokat fogalmaz meg a szervezet rutin folyamataiban. Így a termelés eredményének a kiszámolása, Az egységköltség kiszámítása, Szállító értékelési módszerek, számítások, Folyamat-elrendezés tervezése: pl. blokk diagram módszer, Muther's grid módszer, Szállítmányozási döntéselemzési eszközök alapjainak alkalmazása pl.: szállítmányozási modell. Előrejelzés: idősoros módszerek, Készletértékelés</p>								
<i>Attitűd:</i>								
<p>A hallgató olyan attitűdfejlődésen menjen keresztül, amely egy pozitív affektív és kognitív beállítódást alakítson ki a logisztika iránt, azért, hogy inspirálja a hallgatót az autonóm és szervezett szakmai fejlődésre. Kritikusan tudja szemlélni saját munkáját. Törekedni fog tudásának és munkakapcsolatainak fejlesztésére.</p>								
<i>Autonómia és felelősség:</i>								
<p>A tárgy fejleszti a hallgató logikai képességét, összefüggés értelmező képességét, ami fejleszti az autonóm felelősségvállaló képességét. A hallgató képes lesz autonóm módon értékelni szakmai környezetét, feladatait. Növekszik objektív döntési autonómia képessége is. Felelősséget vállal, illetve visel saját munkájáért, döntéseiért. Munkaköri feladatát önállóan végzi, szakmai beszámolóit, jelentéseit, kisebb prezentációit önállóan készíti. Szükség esetén munkatársi, vezetői segítséget vesz igénybe. Fel tudja mérni, hogy képes-e egy rá bízott feladatot elvégezni.</p>								
A kurzus rövid tartalma, témakörei								
<p>Logisztika alapfogalmai, logisztikai rendszerek, teljesítménymutatók, ellátási lánc, beszerzés, áruszállítási módok, készletezés és raktározás alapjai, Kaizen és LEAN alapok.</p>								
Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek								
<p>Előadás és gyakorlat formájában zajlik az oktatás, előadáson frontális oktatási mód, ppt, vagy e-learning webinárium. Kivetítés, gyakorlaton interaktív feladatmegoldások, ált. egy bemutató feladat, 2-3 feladat órai saját munka, 1-2 házi gyakorló feladat, ami vagy a ppt-en vagy a feladat gyűjteményben van.</p>								
Értékelés								
<p>A kollokviumi jegyet a szorgalmi időszakban zh. feladatok alapján szerzett gyakorlati jegy és a vizsgaidőszakban tett írásbeli vizsga átlaga adja.</p>								

Kötelező szakirodalom:

- Szegedi Zoltán - Prezenszki József (2017): Logisztika-menedzsment Kossuth Kiadó, Budapest, 2017. ISBN: 97896309-8877-3
- Demeter Krisztina (2017): Termelés, szolgáltatás, logisztika, Wolters Kluwer Kft. Budapest, ISBN 9789632953847
- Körmendi L.- Pucsek (2009): Logisztika Példatár, SALDO Pénzügyi Tanácsadó és Informatikai ZRt. Budapest, ISBN: 978 963 638 291 9
- Némon Z. –Sebestyén L. –Vörösmarty Gy. (2006): Logisztika, Folyamatok az ellátási láncban., Példatár, Kereskedelmi és Idegenforgalmi továbbképző Kft. Budapest, ISBN: 963 637 247 0
- Naruszawa T.- Shook J. (2014): Kaizen expressz, alapismeretek a LEAN utazáshoz. LEI Magyarországi Egyesülete, ISBN: 978-963-08-9310-7

Ajánlott szakirodalom:

- Russel-Taylor (2003): Operations Management, Prentice Hall, USA, , ISBN 0-13-049363-5
- Chikán Attila - Demeter Krisztina: Az értékteremtő folyamatok menedzsmentje AULA KIADÓ KFT, Budapest, 2006. ISBN: 9789639585218
- Peter R. Attwood - Nigel Attwood (1992): Logistics of a distribution system. in Aldershot by Gower
- Benson, D. - Bugg, R. – Whitehead, G. (1994): Transport and logistic. Woodhead-Faulkner (Publishers) Limited, Hertfordshire.
- Emmett, S. (2009): Excellence in Freight Transport: How to Better Manage Domestic and International Logistics Transport Cambridge Academic, ISBN: 1903499496

Heti bontott tematika	
1.	EA.: A logisztika- menedzsment alapjai; a logisztika a vállalati gazdálkodás rendszerében; teljes költség-koncepció GYAK: Produktivitás és versenyképesség: termelékenységi mutatók számítása TE* készség szintű termelékenységi mutatók számítása, logisztika helye a gazdálkodásban
2.	GYAK: A termelés eredményének a kiszámolása, Az egységköltség kiszámítása, TE készség szintű egységköltség kiszámítása
3.	EA.: Logisztikai vevőkiszolgálás: Logisztikai rendszerek, teljesítménymutatók, rendelés-feldolgozás GYAK: Szállító értékelési módszerek, számítások TE készség szintű teljesítménymutató számítások
4.	GYAK: Termelésirányítás: termelésszervezés és irányítás, TE készség szintű
5.	EA.: A beszerzés menedzsmentje: feladatai, beszállítás-irányítási rendszerek GYAK: MRP I. számítások TE készség szintű MRP I. számítások
6.	EA.: JIT elvek Rendelés- feladás - feldolgozás és - előkészítésben Rendelésfeladás, rendelés elkészítése, továbbítása, Rendelés-beérkezés és a vállalati információs rendszerbe való, Bevitel, Rendelés teljesítése, Rendelési állapotjelentés Gy: Disztribúciós példák TE készség szintű okmány ismeret
7.	EA.: Az áruszállítás menedzsmentje; Közúti áruszállítás, vasúti áruszállítás, vízi áruszállítás, légi áruszállítás, csővezetékes áruszállítás, kombinált áruszállítási rendszerek GYAK: Folyamat-elrendezés tervezése: blokk diagram módszer, Muther's grid módszer TE készség szintű folyamat-elrendezés tervezés
8.	GYAK: Szállítványozási döntéselemzési eszközök: szállítványozási modell TE döntési módszerek ismerete, döntési képességek fejlesztése készség szintűre
9.	EA.: Készletezés-raktározás LEAN alapú megközelítése GYAK: Szállítványozási döntéselemzési eszközök: átrakodási modell TE ismeret szintű tudás a szállítványozási döntési folyamatokról
10.	GYAK: Előrejelzés: idősoros módszerek TE kockázat-észlelő képesség emelkedése
11.	EA.: Készletezés-raktározás; fizikai folyamatok irányítása I. GYAK: Készletértékelés TE képesség szintű készletérték számítások
12.	GYAK: ABC elemzés, módszerismeret TE képesség szintű készletelemzés
13.	EA.: Az ellátási-lánc menedzsment: folyamatok és jelenségek az ellátási-láncban I. GYAK: Raktárgazd. Mutatószámok, TE képesség szintű mutatószám-ismeret
14.	Ea: Az ellátási-lánc menedzsment: folyamatok és jelenségek az ellátási-láncban II. GYAK: Beszámolók ki TE képesség szintű logisztikai rendszerismeret és gondolkodás

*TE tanulási eredmények

A tantárgy neve:	magyarul:	Tudásmenedzsment				Kódja:	GT_AGML507-17 GT_AGMLS507-17	
	angolul:	Knowledge Management						
Felelős oktatási egység:		Vezetés és Szervezéstudományi Intézet						
Kötelező előtanulmány neve:		-				Kódja:	-	
Típus	Óraszámok					Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve
	Előadás		Gyakorlat					
Nappali		Heti		Heti		K	4	magyar
Levelező	X	Féléves	5	Féléves	10			
Tantárgyfelelős oktató				neve:	Dr. habil Juhász Csilla		beosztása:	egyetemi docens
Tantárgy oktatásába bevont oktató				neve:			beosztása	
A kurzus célja, hogy a hallgatók								
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul								
<i>Tudás:</i>								
- A végzett hallgató rendelkezik a tudásmenedzselésének alapvető vezetési és szervezési, illetve vezetésére vonatkozó ismeretekkel.								
- Képes megérteni és használni a szakterület vonatkozó szakkifejezéseit.								
<i>Képesség:</i>								
- A tanult elméletek és módszerek alkalmazásával tényeket és alapvető összefüggéseket tár fel, rendszerez és elemez, önálló következtetéseket, kritikai észrevételeket fogalmaz meg, döntés-előkészítő javaslatokat készít, döntéseket hoz rutin-és részben ismeretlen -hazai, illetve nemzetközi -környezetben is.								
-Képes együttműködni más szakterületek képviselőivel								
<i>Attitűd:</i>								
-A minőségi munkavégzés érdekében problémaérzékeny, proaktív magatartást tanúsít, projektben, csoportos feladatvégzés esetén konstruktív, együttműködő, kezdeményező.								
-Fogékony az új információk befogadására, az új szakmai ismeretekre és módszertanokra, nyitott az új, önálló és együttműködést igénylő feladatok, felelőségek vállalására. Törekszik tudásának és munkakapcsolatainak fejlesztésére, ebben munkatársaival való együttműködésre.								
<i>Autonómia és felelősség:</i>								
-Projekttek, csoportmunkák, szervezeti egységek tagjaként a rá eső feladatokat önállóan, felelősséggel végzi.								
A kurzus rövid tartalma, témakörei								
Mi a tudás valójában?, A tudás piacok ígérete és kihívása, Tudásteremtés. A tudás kodifikálása és összehangolása. Tudástranszfer. Tudászerepek és -kéességek. A tudásmenedzsmentet segítő technológiák. Tudásmenedzsment-projektek a gyakorlatban. Tanuló szervezetek. Szervezeti tanulás.								
Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek								
előadások tartása, tréningek, esettanulmányok elemzése, filmek feldolgozása, csoportmunkával								
Értékelés								
A féléve kollokviummal zárul. A kollokvium teszt formában teljesítendő. Az elégségeshez 60-69,9%, a közepeshez 70-79,9%, a jóhoz 80-89,9% a jeleshez 90% feletti teljesítmény szükséges.								
Kötelező szakirodalom:								
Bencsik A.: A tudásmenedzsment elméletben és gyakorlatban. Akadémiai K Budapest 2016								
Bencsik A.: A tudásmenedzsment emberi oldala. Z-Press, Miskolc, 2009								
Tomka J.: A megosztott tudás hatalom. Harmat, Budapest, 2009								

Ajánlott szakirodalom:

Juhász T. – Bencsik A. (2018): Tudásmenedzsment rendszerek a gyakorlatban. Esettanulmány gyűjtemény. Universitas – Győr Nonprofit Kft. Győr

Boda Gy.: A tudástőke kialakulása és hatása a vállalati menedzsmentre. Információs Társadalomért Alapítvány, Budapest, 2008

Grant, Robert M.: Tudás és stratégia. Alinea Kiadó, Budapest, 2008

Heti bontott tematika	
	A tudásmenedzsment története TE* Megismerik a tudásmenedzsment történetét.
	A tudás formái TE: A tudás formáival tisztában lesznek
	A tudástőke megjelenése a vállalatok életében TE: Értékelni tudják a tudástőkét
	A tanuló vállalat TE: Felismerik a szervezetekben a tanulási folyamatokat
	A tudásmenedzsment küldetése TE: Megértik miért van szükség a tudásmenedzsmentre.
	A tudástőke kifejlesztése TE: Képesek a tudástőkét kifejleszteni
	A tudásvállalat TE: Megismerik a tudásvállalat jellemzőit
	A tudásmegosztás jellemzői TE: elsajátítják a tudásmegosztást
	A tudásmegosztás ellentmondásai, problémái TE: Megértik a tudásmegosztás ellentmondásait és problémáit
	A tanuló szervezetek TE: Elfogadják a tanuló szervezetel sajátosságait.
	Szervezeti tanulás TE: Megértik a szervezeti tanulás fontosságát.
	A tudásmunkások TE: Felfedezik kik a tudásmunkások
	A tudásátadáshoz való viszony TE: Megértik a tudásátadáshoz való viszonyt.
	A tudásmegosztás motiválása TE: Megismerik a tudásmegosztás fontosságát, viszonyait.

*TE tanulási eredmények

A gyakorlatokon az előadások anyagához kapcsolódó esettanulmányok vagy tréningfeladatok megoldása történik.

A tantárgy neve:	magyarul:	Minőségmenedzsment	Kódja:	GT_AGML504-17 GT_AGMLS504-17
	angolul:	Quality management		

Felelős oktatási egység:	
--------------------------	--

Kötelező előtanulmány neve:	-	Kódja:	-
-----------------------------	---	--------	---

Típus	Óraszámok				Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve
	Előadás		Gyakorlat				
Nappali		Heti		Heti	kollokvium	4	magyar
Levelező	x	Féléves	5	Féléves			

Tantárgyfelelős oktató	neve:	Dr. Kotsis Ágnes	beosztása:	adjunktus
------------------------	-------	-------------------------	------------	------------------

A kurzus célja, hogy a hallgatók

A termékekkel, szolgáltatásokkal szemben támasztott jogi, szabvány és vevői követelmények értelmezése, részletes megismerése, azzal a céllal, hogy a hallgatóink a vállalati termék- és szolgáltatás előállítás során ezeknek a követelményeknek a kielégítésében aktív szerepet tudjanak vállalni. Ez a szerepvállalás lehet a működő rendszerekhez történő alkalmazói csatlakozás, illetve ezeknek a minőségirányítási rendszereknek a folyamatos fejlesztése. A megszerzett ismeretek adjanak megfelelő szemléletet és ezzel együtt technikai, módszertani tudást a minőségügyi kihívásokhoz.

Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul

Tudás:

Ismeri a szakterületéhez kapcsolódó minőségbiztosítási szakterületek alapjait.

A hallgatók értik a termékek és szolgáltatások minőségét meghatározó dimenziókat, az ehhez kapcsolódó minőség definíciókat. Ismerik a minőség nagy alakjainak elméleteit, gondolatait, a vállalatokon belüli alkalmazásukkal kapcsolatos főbb irányokat, problémákat.

Ismerik a szabványosítás, tanúsítás, akkreditálás jelentőségét, tudják az Európai unió szabványosítással, termékfelelősséggel kapcsolatos irányelveit.

Ismerik a vállalkozások számára kötelező HACCP, GMP rendszerek működésének jogszabályi hátterét, az ISO rendszerek bevezetésének elveit, és az önértékelés lehetőségeit

Képesség:

Képes gazdasági társaságok minőségirányítási rendszerének működtetésében szerepet vállalni.

A tanult elméletek és módszerek alkalmazásával tényeket és alapvető összefüggéseket tár fel, rendszerez és elemel, önálló következtetéseket, kritikai észrevételeket fogalmaz meg a minőségfejlesztésével kapcsolatban.

Követi és értelmezi a világgazdasági, nemzetközi üzleti/minőségügyi folyamatokat, a kapcsolódó szakpolitikák, jogszabályok változásait, azok hatásait, ezeket figyelembe veszi elemzése, javaslatai, döntései során.

Képes a gazdasági folyamatok, szervezeti események, minőséggel kapcsolatos változtatások komplex következményeinek meghatározására.

Alkalmazni tudja a minőségügyi problémák megoldásának technikáit, a probléma megoldási módszereket, ezek alkalmazási feltételeire és korlátaira tekintettel.

Attitűd:

A tantárgy elősegíti, hogy a hallgató, megfelelő és alapvető minőségügyi ismeret és tudás birtokában a későbbi tanulmányai során és a végzés után tudja értelmezni és értékelni a minőségüggyel kapcsolatos új szakmai információkat, és kutatási eredményeket továbbá ezen tudását folyamatosan gyarapítsa.

Nyitott a minőségfejlesztéshez nélkülözhetetlen változásokra, csoportos munka során konstruktív, együttműködő, kezdeményező.

Törekszik a minőségügyben történő változások követésére és megértésére.

Autonómia és felelősség:

Önállóan vezet, szervez, irányít gazdálkodó szervezetben szervezeti egységet, minőségfejlesztési munkacsoportot, illetve vállalkozást, kisebb gazdálkodó szervezetet, felelősséget vállalva a szervezetért és a munkatársakért.

Felelősséget vállal a munkával és magatartásával kapcsolatos szakmai, jogi, etikai normák és szabályok betartása terén.

A kurzus rövid tartalma, témakörei

A minőségügy alapfogalmai, fogyasztó, termék és szolgáltatás minőség. A minőségügy fejlődése, minőségügyi modellek. Minőségbiztosítás, HACCP. Minőségirányítási rendszerek, ISO, TQM, A szabványosítás alapfogalma, előnye a szabványosítás szervezetei. Auditálás, tanúsítás. Minőségmenedzsment eszközei, LEAN és a minőség, Six Sigma

Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek

előadás, esettanulmány feldolgozás, csoportos feladatok megoldása

Értékelés

Az értékelés 5 fokozatú skálán történik a félévközi teljesítmény és az év végi vizsga alapján.

Kötelező szakirodalom:

Berényi László (2014): A minőségmenedzsment módszerei és eszközei, Publio Kiadó, Budapest
Bálint Julianna (2009): Minőség (tanuljunk, tanítsunk és valósítsuk meg). Kiadó: Terc Kft.
Kövesi János- Topár József (2006): A minőségmenedzsment alapjai. Kiadó: TYPOTEX, Budapest.

Ajánlott szakirodalom:

Varga Emilné Szűcs Edit (2005): Minőségmenedzsment. Kiadó: Campus Kiadó, Debrecen.
Joel E. Ross – Susan Perry (2004): Total Quality Management, Text, Cases and Readings. 3rd Edition, Vanity Books International.
Foster S. Thomas (2010): Managing Quality. 4th edition. Pearson Prentice-Hall, New-Jersey.

Heti bontott tematika	
1. óra	Bevezetés, a minőség fogalma termékek és szolgáltatások esetében, KANO modell <i>TE: A hallgatók megismerik a minőség alapfogalmainak mérésének lehetséges eszközeit. A hallgatók megismerik a termékek minőségének dimenzióit, és képesek azok kategorizálására</i>
2. óra	A termék minőség mérése Guilford-féle eljárás <i>TE: A hallgatók megismerik a termékek minőségét meghatározó dimenziókat, és képesek azok értékelésére.</i>
3. óra	Szolgáltatás minőség mérése: SERVQUAL modell <i>TE: A hallgatók megismerik a szolgáltatások minőségét meghatározó dimenziókat és képesek azok értékelésére.</i>
4. óra	A minőségmenedzsment történeti fejlődése <i>TE: A hallgatók megismerik a minőségmenedzsment történelmi előzményeit, a minőségügy nagy alakjainak gondolatait.</i>
5. óra	Ishikawa 7 alapeszköze <i>TE: A hallgatók ismerik a minőség vállalaton belüli létrehozásának legfontosabb eszközeit.</i>
6. óra	A minőség új eszközei: Priorizációs eljárás <i>TE: A hallgatók ismerik a minőség vállalaton belüli létrehozásának újabb eszközeit.</i>
7. óra	Termék fejlesztés: Taguchi féle kísérletterv <i>TE: A hallgatók képesek egy egyszerű taguchi kísérlet összeállítására és értékelésére.</i>
8. óra	Statisztikai folyamatszabályozás <i>TE: A hallgatók képesek kiválasztani és alkalmazni azokat a folyamatkártyákat, amelyek a folyamatok minőségének mérésére szolgálnak. A hallgatók képesek kiválasztani és alkalmazni azokat a mérési és minősítési folyamatkártyákat, amelyek a folyamatok minőségének mérésére szolgálnak. A hallgató képes a folyamatok azon tulajdonságának vizsgálatára, hogy a folyamat képes-e tartani a minőségi követelményeket.</i>
9. óra	Minőségirányítási rendszerek (ISO, TQM, EFQM), LEAN <i>TE: A hallgatók megismerik azokat a rendszereket, amelyek a vállalatok egész működését átfogják annak érdekében, hogy a minőség tekintetében a lehető legjobb eredményeket éri el. A hallgatók megismerik a LEAN rendszer alapelveit, és a minőség létrehozásával kapcsolatos legfontosabb koncepcióit.</i> Szem: hallgatói kiselőadás

10. óra	<p>Termékfelelősség, fogyasztóvédelem, akkreditálás, tanúsítás, CE jelölés</p> <p><i>TE: A hallgatók értik a fogyasztóvédelem szerepét a termékek és szolgáltatások minőségének biztosításában. Tisztában vannak a jogszabályok tartalmával és a fogyasztók jogaival. Ismerik a termékfelelősséggel kapcsolatos európai uniós irányelveket, ismerik azon termékek körét, amelyekben a jelölés megszerzése kötelező, tudják a megszerzéshez szükséges lépéseket és a termék jelölés jelentőségét.</i></p> <p>Szem: hallgatói kiselőadás</p>
---------	---

*TE tanulási eredmények

A tantárgy neve:	magyarul:	Munka- és üzletvitel szervezés				Kódja:	GT_AGML505-17 GT_AGML505-17	
	angolul:	Work and business administration						
Felelős oktatási egység:		DE GTK Vezetés- és Szervezéstudományi Intézet, Vezetéstudományi Tanszék						
Kötelező előtanulmány neve:		-				Kódja:	-	
Típus		Óraszámok				Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve
		Előadás		Gyakorlat				
Nappali		Heti		Heti		K	4	magyar
Levelező	x	Féléves	10	Féléves	10			
Tantárgyfelelős oktató		neve:	Barizsné Dr. Hadházi Edit			beosztása:	egyetemi docens	
A kurzus célja, hogy a hallgatók								
A kurzus gyakorlati oldalról közelíti meg az üzletviteli, tervezési, szervezési, irányítási, ellenőrzési feladatokat. Felkészíti a hallgatókat, hogy kis és közepes vállalkozások általános menedzseri, menedzser asszisztensi feladatait ellássák, nagyobb vállalatok funkcionális egységeinél pedig a felsőbb szintű vezetők munkáját segítsék.								
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul								
<i>Tudás:</i>								
Ismeri a projektben, teamben, munkaszervezetben való együttműködés, a projektvezetés szabályait és etikai normáit. Ismeri és érti a gazdálkodási folyamatok irányításának, szervezésének és működtetésének alapelveit és módszereit, a projekt előkészítésnek, indításának és ellenőrzésének alapvető lépéseit. Elsajátította a szakszerű és hatékony kommunikáció írásbeli és szóbeli formáit.								
<i>Képesség:</i>								
Gazdasági tevékenységet, projektet tervez, szervez, irányít és ellenőriz. Projektben, csoportos feladatmegoldásban vesz részt, a gyakorlati tudás, tapasztalatok megszerzését követően azokban vezetőként a tevékenységet vezeti, szervezi, értékeli, ellenőrzi.								
<i>Attitűd:</i>								
Nyitott az adott munkakör, munkaszervezet, vállalkozás tágabb gazdasági, társadalmi környezetének változásai iránt, törekszik a változások követésére és megértésére. Nyitott a munkahelyi problémák közös megoldására, munkatársakkal és vezetőkkel való együttműködésre.								
<i>Autonómia és felelősség:</i>								
Önállóan vezet, szervez, irányít gazdálkodó szervezetben szervezeti egységet, munkacsoportot, illetve vállalkozást, kisebb gazdálkodó szervezetet, felelősséget vállalva a szervezetért és a munkatársakért. Gazdálkodó szervezetben, gazdasági munkakörben képesítése szerinti gazdasági tevékenységet szervez, irányít és ellenőriz. Projektek, csoportmunkák, szervezeti egységek tagjaként a rá eső feladatokat önállóan, felelősséggel végzi.								
A kurzus rövid tartalma, témakörei								
A kurzus során a következő témaköröket tekintjük át: szervezetelméleti alapismeretek, szervezeti struktúrák, folyamat- és munkaszervezés, üzleti kommunikáció szóban és írásban, projektmenedzsment alapismeretek, időgazdálkodás, csoportmunka a gyakorlatban, időgazdálkodás és vezetői időgazdálkodás, üzleti etikett és protokoll, empirikus kutatások a munkaszervezés témakörében, új menedzsment paradigmák.								
Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek								
A hallgatók a félév során lehetőséget kapnak a tanult témakörök elméleti és gyakorlati szempontú megismerésére. A fenti témaköröket egyéni és csoportos feladatok során dolgozzuk fel, ennek során fejleszthetik munkaszervezési és folyamatszervezési ismereteiket egyaránt.								
Értékelés								
Egyéni és csoportfeladatok, zárthelyi dolgozat, házi dolgozat készítése, hallgatói előadások alapján.								
Kötelező szakirodalom:								
Dobák Miklós – Antal Zsuzsanna (2016): Vezetés és szervezés, Szervezetek kialakítása és működtetése, Akadémiai Kiadó								
Bakacsi Gyula (2004): Szervezeti magatartás és vezetés, Aula Kiadó								

Dobák Miklós (2008): Szervezeti formák és vezetés, Akadémiai Kiadó Zrt.

Peter Hobbs (2000): Projektmenedzsment, Scholar Kiadó

Ajánlott szakirodalom:

Vezetéstudomány folyóirat rendszeres tanulmányozása.

Heti bontott tematika

1.	Előadás: Bevezetés, alapfogalmak ismételése, a félév szervezési feladatainak megbeszélése
	Gyakorlat: Szervezési feladatok a félévvel kapcsolatban
	TE: Ismerteti a vállalati működés alapvető fogalmait, folyamatait.
	Előadás: Szervezetek felépítése, befolyásoló tényezők I.
	Gyakorlat: Keresztrejtvény az alapfogalmak körében
	TE: Ismerteti a szervezetek strukturális felépítésének modelljeit.
	Előadás: Szervezetek felépítése, befolyásoló tényezők II.
	Gyakorlat: Szervezeti konfiguráció felvázolása esettanulmány alapján
	TE: Ismerteti a szervezetek strukturális felépítésének modelljeit.
	Előadás: Mintzberg szervezeti struktúra modellje
	Gyakorlat: Esettanulmány megoldás
TE: Ismerteti a Mintzberg féle szervezeti struktúra típusokat.	
2.	Előadás: Üzleti kommunikációs szóban
	Gyakorlat: Szituációs játékok, gyakorlatok
	TE: Ismerteti az üzleti kommunikáció szóbeli formáit (előadás, üzleti tárgyalás), a non-verbális kommunikáció legfontosabb jeleit.
	Előadás: Üzleti kommunikáció írásban I.
	Gyakorlat: Üzleti levél készítése vagy elemzése
	TE: Ismerteti az üzleti kommunikáció írásbeli formáit (üzleti levél, jelentés, jegyzőkönyv, feljegyzés, emlékeztető), a hallgatók gyakorlatot szereznek ezek elkészítésében.
	Előadás: Üzleti kommunikáció írásban II.
	Gyakorlat: Egyszerű irat készítése
TE: Ismerteti az üzleti kommunikáció írásbeli formáit (nyugta, elismervény, meghatalmazás, számla), a hallgatók gyakorlatot szereznek ezek elkészítésében. Ismerteti az iratkezelés szereplőit, feladatait, folyamatait, az irattárazás legfontosabb elemeit, az iratok selejtezésének feltételeit.	
3.	Előadás: Folyamat- és munkaszervezés
	Gyakorlat: Egy folyamat lépéseinek elemzése a tanult fogalmak mentén
	TE: Ismerteti a folyamatok típusait, a folyamatoptimalizálás és a folyamat-újrászervezés alapjait, a munkaszervezés legfontosabb lépéseit, a munkakörök kialakításának, elemzésének és változtatásának módjait.
	Előadás: Projektmenedzsment alapok
	Gyakorlat: Egy saját projekt leírása a tanult fogalmak segítségével.
	TE: Ismerteti a projekt fogalmát, szereplőit, a projekt-menedzsment folyamatát
	Előadás: Új menedzsment paradigmák
	Gyakorlat: Személyes márkaépítés megfogalmazása
TE: Ismerteti a legújabb tudományos eredményeket a menedzsment területén, ösztönzi a hallgatókat ezek önálló követésére, esetleges alkalmazására.	
4.	Csoportdinamikai fogalmak áttekintése
	Gyakorlat: csapatépítő feladatok
	TE: Ismerteti a csoportmunka folyamatát, annak feltételeit. Befogadóvá teszi a hallgatót a csoportmunkára, segíti saját csoportszerepük megismerését.
	Empirikus kutatások a munkaszervezés témakörében I.
	Gyakorlat: A munkaerő-piac új trendjei munkáltatói oldalról
	TE: Ismerteti a legfrissebb munkaerő-piaci trendeket, segíti a hallgatókat az ezekhez történő alkalmazkodásban.
	Empirikus kutatások a munkaszervezés témakörében II.
	Gyakorlat: A munkaerő-piac újdonságai a munkavállalók oldaláról
	TE: Ismerteti a legfrissebb munkaerő-piaci trendeket, segíti a hallgatókat az ezekhez történő alkalmazkodásban.
	Előadás: Időgazdálkodás, vezetői időgazdálkodás
	Gyakorlat: Napirend készítése, értékelése
TE: Ismerteti az időgazdálkodás fogalmát, segíti a helyes időmenedzselés kialakítását a befolyásoló tényezők bemutatása révén.	

*TE tanulási eredmények

A tantárgy neve:	magyarul:	Munkajogi és társadalombiztosítási ismeretek	Kódja:	GT_AGML506-17 GT_AGMLS506-17
	angolul:	Introduction to Labor Law and Social Security Insurance		

Felelős oktatási egység:	DE GTK Közgazdaságtan és Világgazdaságtan Intézet
--------------------------	--

Kötelező előtanulmány neve:	-	Kódja:	-
-----------------------------	---	--------	---

Típus	Óraszámok				Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve
	Előadás		Gyakorlat				
Nappali		Heti		Heti	V	4	magyar
Levelező	+	Féléves	10	Féléves			

Tantárgyfelelős oktató	neve:	Dr. Törő Emese	beosztása:	egyetemi docens
------------------------	-------	-----------------------	------------	------------------------

Tantárgy oktatásába bevont oktató	neve:		beosztása:	
-----------------------------------	-------	--	------------	--

A kurzus célja, hogy a hallgatók

megismerkedjenek a verseny- és a közszférában létesíthető foglalkoztatási jogviszonyok fajtáival és tartalmi sajátosságaival, különös tekintettel az individuális munkajog jellemzőire. A tipikus munkaviszony jellemzői mellett a hallgatók betekintést nyernek az atipikus munkaviszonyok speciális jogi szabályozásába is, valamint a kollektív munkajog intézményeibe. A kurzus keretében bemutatásra kerülnek a társadalombiztosítási jog alapvető rendelkezései is, amelynek során a hallgató megismerkedhetnek az egészségbiztosítási és nyugdíjbiztosítási ellátások formáival és feltételeivel, valamint az ellátások fedezetével.

Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul

Tudás:

A hallgató olyan alapvető munkajogi ismereteket sajátít el, melyek révén képes eligazodni a különböző foglalkoztatási jogviszonyok alapvető sajátosságai között. A kurzus előadásai három fő tématerület köré fókuszálódnak: 1. A verseny- és közszféra foglalkoztatási jogviszonyainak rendszere, foglalkoztatási formák elhatárolási szempontjai. 2. A munkaviszony tipikus szabályai, valamint az atipikus munkaviszony formái és jelentőségük. 3. A társadalombiztosítási jog alapvető szabályai.

Képesség:

Legyen tisztában a különböző foglalkoztatási formákra jellemző speciális sajátosságokkal, ismerje azok tartalmi sajátosságait.

Tudja elhelyezni a munkavégzési formák között a tanult jogviszonyokat, ismerje az elhatárolási szempontjaikat. Legyen tisztában az egyes egészség- és nyugdíjbiztosítási ellátások igénybevehetőségének formáival és feltételeivel, az egyes foglalkoztatási jogviszonyokhoz kapcsolódó járulékfizetési szabályokkal.

Legyen képes az adott foglalkoztatási jogviszony – elsősorban a munkaviszony - esetén a létesítésére, a tartalmi sajátosságaira és a megszüntetésére vonatkozó alapvető szabályok felismerésére, illetve meghatározására.

Tudja alkalmazni a gyakorlatban, pl. munkába lépése esetén a létesítendő foglalkoztatási jogviszony tekintetében a tantárgy tanulásakor megszerzett ismereteket.

Attitűd:

A tantárgy elősegíti, hogy a hallgató megfelelő munkajogi tudás birtokában átlássa és elkülönítse a gazdasági szféra foglalkoztatási jogviszonyainak típusait, a munkája során felmerülő alapvető jogintézményeket (munkaszerződés, tanulmányi szerződés, versenytilalmi megállapodás kötése, munkaviszony módosítása, megszüntetése esetén) magabiztosan és szakmailag megfelelően értelmezni és értékelni tudja, a jogi ismereteit folyamatosan gyarapítsa.

Autonómia és felelősség:

A kurzus hozzásegíti a hallgatót ahhoz, hogy a munkajog és társadalombiztosítás intézményei körében az általános információkhoz képest egy magasabb szakmai szinten jogilag megalapozottan és felelősséggel formáljon véleményt a foglalkoztatási jogviszony formáit és tartalmát érintő kérdésekben.

A kurzus rövid tartalma, témakörei

A munkajog rendszere, tagozódása. A munkavégzésre irányuló jogviszonyok fajtái és rendszere a verseny- és közszférában. Az egyéni és a társas vállalkozás keretében végzett munka jogi sajátosságai. A munkaviszony létesítése, alanyi köre. A munkaszerződés tartalmi elemei. A munkáltató és munkavállaló jogai és kötelezettségei. A munkaszerződéstől eltérő foglalkoztatás lehetőségei (átírányítás, kiküldetés, kirendelés). A munkaidő szabályozása. A pihenőidő fajtái és jellemzői. A munka díjazásának szabályai. A cafetéria munka- és adójogi szabályai. A munkajogi kártérítési felelősség. A munkaviszony megszűnése és megszüntetése. Atipikus munkaviszonyok. A kollektív munkajog intézményei. A társadalombiztosítás jellege, a biztosítottak köre. Az egészségügyi ellátások

formái és feltételei. A nyugdíjrendszer pillérei, a saját jogú és hozzátartozói nyugellátások köre. A rehabilitációs ellátások formái. A járulékfizetés szabályai.
Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek előadás, igény szerint konzultáció, szemináriumon a joggyakorlat megismerése jogesetek bemutatásán keresztül
Értékelés Írásbeli kollokvium, melynek értékelése ötfokozatú. 2-es (elégséges) érdemjegy megszerzése a maximálisan elérhető pontok 50 %-ától lehetséges.
Kötelező szakirodalom: KÁROLYI-PRUGBERGER-TÖRŐ: <i>Munkajog és társadalombiztosítás</i> , 2016. Bíbor Kiadó, Miskolc. ISBN 978-615-5536-16-8 2012. évi I. törvény a munka törvénykönyvéről
Ajánlott szakirodalom: BANKÓ Zoltán, BERKE Gyula, KISS György: <i>Kommentár a munkatörvénykönyvről szóló 2012. évi I. törvényhez</i> . 2017. NET jogtár. PRUGBERGER Tamás, TÖRŐ Emese: <i>Szociális és jogdogmatikai problémák a munkaviszony megszűnése és megszüntetése körül</i> . Magyar Jog. 2018. január, pp. 40-50. PRUGBERGER-NÁDAS: <i>Európai és magyar összehasonlító munka-és közszolgálati jog</i> . Wolters Kluwer Kiadó, Budapest, 2014. ISBN 978963295404 217. PRUGBERGER Tamás: <i>Magyar munkajogi reform európai kitekintéssel</i> . Novotni Kiadó, Miskolc, 2013.

bontott tematika	
1-5 óra	<p>A munkajog rendszere, tagozódása: A kollektív és az individuális munkajog rendszere. A munkavégzésre irányuló jogviszonyok fajtái: A foglalkoztatási viszonyok a versenyszférában. A munkaviszony és a polgári jogi jogviszony elhatárolási szempontjai. Egyéni vállalkozó és társas vállalkozó munkavégzése. A közalkalmazotti és köztisztviselői jogviszony. A munkaviszony létesítése, alanyi köre: A munkáltató és a munkavállaló személye. A munkaszerződés alaki és tartami követelménye. A munkáltató és munkavállaló jogai és kötelezettségei: A munkaviszony tartami sajátosságai, a feleket megillető jogok és terhelő kötelezettségek rendszere a munkajogi alapelvek és a tételes szabályozás alapján.</p> <hr/> <p>TE: Ismeri a munkajog rendszerszintű tagozódását, az egyéni és a kollektív munkajog szabályozási körét a versenyszféra és a közszféra tekintetében. Ismeri a köz- és versenyszférában létesíthető munkavégzési jogviszonyok fajtáit, elhatárolási szempontjait. Ismeri, hogy ki és milyen feltételekkel létesíthet munkaviszonyt, s a munkaszerződésnek milyen szükségképpen, kötelező és lehetséges tartalmi elemei vannak. Ismeri a munkáltató és a munkavállaló egymással szembeni jogait és kötelezettségeit, azok megsértésének szankcióit. Alapos ismereteket sajátít el abban a tekintetben, hogy a munkáltató egyoldalúan milyen munkaszerződéstől eltérő munkavégzésre utasíthatja a munkavállalót, s erre milyen garanciális szabályok vonatkoznak</p>
6-10 óra	<p>A munka díjazásának szabályai: A munkabér fajtái (időbér, teljesítménybér, kombinált bér) és elemei. Az alpbér és a bérpótlékok szabályai, a nem rendszeres juttatások fajtái. A cafetéria munka- és adójogi szabályai: A béren kívüli juttatások rendszere, a cafetéria alkalmazási feltételei, elemei. Az adómentes, a kedvezményes és általános adózású juttatások köre, a rekreációs keret. A pihenőidő fajtái és jellemzői: A munkaközi szünet, a napi pihenőidő, a heti pihenőidő és a szabadság kiadásának jogszerűségi kritériumai. A munkaidő szabályozása: A munkaidővel kapcsolatos alapfogalmak. A teljes munkaidő, a munkaidő beosztás szabályai. A rendkívüli munkavégzés elrendelése és díjazása.</p>

	<p>TE: Ismeri a munkabér megállapításának lehetőségeit és szabályait, a munkabér részeként kifizetésre kerülő eseti juttatások formáit (jutalom, jutalék, prémium). Ismeri a béren kívüli juttatások alkalmazásának munkajogi és adózási szabályait. Részletes ismeretekkel bír a napi, heti munkaidő mértékéről és beosztásáról, az általános, egyenlőtlen, rugalmas, kötetlen és osztott napi munkaidőről, valamint a munkaidőkeret alkalmazásának céljáról</p>
11-15 óra	<p>A munkajogi kártérítési felelősségi rendszer. A munkaviszony megszűnése és megszüntetése: A munkaviszony automatikus megszűnésének esetei. A felek jognyilatkozata általi megszüntetési formák: közös megegyezés, felmondás, azonnali hatályú felmondás jogszerűségi kritériumai. A munkavállaló általános (szubjektív) és speciális (objektív) kártérítési felelőssége. A munkáltató kártérítési felelőssége. Atipikus munkaviszonyok formái: A vezető állású alkalmazottak köre és jogállása, a határozott idejű munkaviszony, távmunka, bedolgozói jogviszony, egyszerűsített foglalkoztatás, munkavégzés behívás alapján, munkakör megosztása, több munkáltató által létesített munkaviszony sajátosságai.</p> <hr/> <p>TE: Ismeretekkel bír a felek által a munkaviszonyból eredő károkozásért való felelősségi alakzatok alapvető szabályairól. Ismeri a felmondási jog feltételeit, okait, a felmondási idő, felmentési idő és végkielégítés alkalmazásának szabályait, az indoklás nélküli és a szankciós azonnali hatályú felmondás gyakorlásának jogszerűségi kritériumait</p>
16-20 óra	<p>A kollektív munkajog intézményei: Érdekegyeztetés fórumai és jogköre. A szakszervezet jogosítványai. A kollektív szerződés megkötése, tartalma. Az üzemi tanács megválasztásának szabályai, működése, jogköre. Az európai üzemi tanács szerepe. A sztrájkjog. A társadalombiztosítás szerepe, tagozódása: a biztosítottak köre. Az egészségügyi és nyugellátások formái és feltételei. A természetbeni és pénzbeli ellátások formái és feltételei. A saját jogú és a hozzátartozói nyugellátások igénybevételi formái. A társadalombiztosítási ellátások fedezete: a foglalkoztató és a foglalkoztatott járulékfizetésének szabályai az egyes munkavégzési jogviszonyokhoz kapcsolódóan.</p> <hr/> <p>TE: Alapos ismeretekkel bír a munkavállalók egészét érintő munkaügyi kapcsolatok egyes intézményeiről, lényegéről. Alapos ismeretekkel bír a biztosítottak által igénybe vehető ellátások köréről és feltételrendszeréről. Alapos ismeretekkel bír a biztosított magánszemély egyéni járulékfizetése, az önálló vállalkozáshoz kapcsolódó járulékfizetési kötelezettség tekintetében, valamint a kifizető (munkáltató) foglalkoztatottakhoz kapcsolódó közterhei (szócho, cho) vonatkozásában.</p>

*TE tanulási eredmények

A tantárgy neve:	magyarul:	Bankmenedzsment				Kódja:	GT_AGML601-17 GT_AGMLS601-17	
	angolul:	Bank management						
Felelős oktatási egység:		DE GTK Számviteli és Pénzügyi Intézet						
Kötelező előtanulmány neve:						Kódja:		
Típus		Óraszámok				Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve
		Előadás		Gyakorlat				
Nappali		Heti		Heti		K	3	magyar
Levelező	X	Féléves	0	Féléves	10			
Tantárgyfelelős oktató		neve:	Dr. habil Becsky-Nagy Patrícia			beosztása:	egyetemi docens	
Tantárgy oktatásába bevont oktató		neve:	Erste Bank vezető munkatársai			beosztása:	külső oktatók	
A kurzus célja, hogy a hallgatók								
<ul style="list-style-type: none"> - megismerkedjenek a bankrendszer felépítésével és a pénzügyi intézmények főbb jellemzőivel, - a pénzügyi tevékenységek jogi szabályozásával, - a banki tevékenységek alapvető jellemzőivel, - a banki tevékenységek kockázataival, - a pénzügyi tevékenység felügyeleti kérdéseivel. 								
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul								
<i>Tudás:</i>								
<ul style="list-style-type: none"> - Rendelkezik a gazdaságtudomány alapvető, átfogó fogalmainak, elméleteinek, tényeinek, nemzetgazdasági és nemzetközi összefüggéseinek ismeretével, a releváns gazdasági szereplőkre, funkciókra és folyamatokra vonatkozóan. - Elsajátította a gazdaság mikro és makro szerveződési szintjeinek alapvető elméleteit és jellemzőit, birtokában van az alapvető információ-gyűjtési, matematikai és statisztikai elemzési módszereknek. - Ismeri a vállalkozás, gazdálkodó szervezet és projekt tervezési és vezetési szabályait, szakmai és etikai normáit. 								
<i>Képesség:</i>								
<ul style="list-style-type: none"> - A tanult elméletek és módszerek alkalmazásával tényeket és alapvető összefüggéseket tár fel, rendszerez és elemez, önálló következtetéseket, kritikai észrevételeket fogalmaz meg, döntés-előkészítő javaslatokat készít, döntéseket hoz rutin- és részben ismeretlen - hazai, illetve nemzetközi - környezetben is. - Projektben, csoportos feladatmegoldásban vesz részt, a gyakorlati tudás, tapasztalatok megszerzését követően azokban vezetőként a tevékenységet vezeti, szervezi, értékeli, ellenőrzi. Képes együttműködni más szakterületek képviselőivel (mérnökökkel, külkereskedőkkel). - Képes a gyakorlati tudás, tapasztalatok megszerzését követően kis és közepes vállalkozást, illetve gazdálkodó szervezetben szervezeti egységet vezetni. 								
<i>Attitűd:</i>								
<ul style="list-style-type: none"> - A minőségi munkavégzés érdekében probléma érzékeny, proaktív magatartást tanúsít, projektben, csoportos feladatvégzés esetén konstruktív, együttműködő, kezdeményező. - Nyitott az adott munkakör, munkaszervezet, vállalkozás tágabb gazdasági, társadalmi környezetének változásai iránt, törekszik a változások követésére és megértésére. 								
<i>Autonómia és felelősség:</i>								
<ul style="list-style-type: none"> - Önállóan szervezi meg a gazdasági folyamatok elemzését, az adatok gyűjtését, rendszerezését, értékelését. - Felelősséget vállal a munkával és magatartásával kapcsolatos szakmai, jogi, etikai normák és szabályok betartása terén. - Az elemzéseikért, következtetéseikért és döntéseikért felelősséget vállal. 								
A kurzus rövid tartalma, témakörei								
A kurzus célja, hogy a hallgató megismerkedjenek a bankrendszer felépítésével és a pénzügyi intézmények főbb								

jellemezőivel, a pénzügyi tevékenységek jogi szabályozásával, a banki tevékenységek alapvető jellemzőivel, a banki tevékenységek kockázataival, a pénzügyi tevékenység felügyeleti kérdéseivel.
<p>Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek</p> <p>A hallgatók az előadások keretében dolgozzák fel a megadott témákat, amelyek megértését gyakorlati példák segítik.</p>
<p>Értékelés</p> <p>A hallgatók vizsgálja írásbeli elméleti vizsga.</p>
<p>Kötelező szakirodalom:</p> <p>Kovács Levente – Marsi Erika [2019]: Bankmenedzsment -Banküzemtan. Alapítvány a Pénzügyi Kultúra Fejlesztéséért</p> <p>Baranyi et.al: Banki ismeretek tankönyv kijelölt fejezetei, KR-NKFT, Gyöngyös, 2016.</p> <p>Lentner, Cs. (szerk.): Bankmenedzsment - Bankszabályozás, pénzügyi fogyasztóvédelem, Nemzeti Közszerződési és Tankönyvkiadó, Budapest, 2013.</p> <p>Ajánlott szakirodalom:</p> <p>Erdős, M. – Mérő, K.: Pénzügyi közvetítő intézmények, Akadémia kiadó 2010.</p> <p>Husztai, E.: Banktan. Tas Kft. 2003</p> <p>Sági J.: Banktan. Saldo, Budapest, 2007.</p> <p>Várhegyi, É.: Bankvilág Magyarországon. Helikon Kiadó 2002.</p>

Heti bontott tematika	
Hét	Téma / Képesség
1.	A pénzügyi intézmények és a bankrendszer főbb jellemzői, feladataik. Az üzletág és a környezeti összefüggései.
	A hallgató képes lesz a pénzügyi intézmények megkülönböztetésére.
	A pénzügyi intézmények és a bankok tevékenységét szabályozó jogszabályok. A bankok szerepe a gazdaságban.
	A hallgató képes lesz a pénzügyi intézmények megkülönböztetésére.
	A bankmenedzsment fogalma, feladatai és főbb jellemzői. A bankvezetés alapelvei. A bankvezetés háttérének elemei és eszközei.
	A hallgató képes lesz a bankmenedzsment feladatát megérteni.
2.	A bankok üzletpolitikai célrendszerének elemei: jövedelmezőség, likviditás, biztonság.
	A hallgató képes lesz a banki üzletpolitika főbb vonásainak az elkülönítésére.
	Bankmenedzsment feladatai a passzív bankügyleteknél. Különleges passzív bankügyletek. (refinanszírozás, repo-ügyletek, penziós ügyletek).
	A hallgató képes lesz a passzív bankügyletek megkülönböztetésére, és átlátja azok menedzselési kérdéseit.
	Bankmenedzsment feladatai az aktív bankügyletek irányításában. Különleges aktív bankügyletek (faktorálás, forrterőztetés, lízing- és külkereskedelmi tevékenységhez kapcsolódó hitelek).
	A hallgató képes lesz az aktív bankügyletek megkülönböztetésére, és átlátja azok menedzselési kérdéseit.
3.	Hitelkockázat banki szintű kezelése.
	A hallgató képes lesz a banki hitelkockázatok jobb megértésére, azok alapszintű kezelésére.
	Bankkártyák és hitelkártyák. Csekkok. Folyószámlahitelek.
	A hallgató részletesen megismeri a készpénz helyettesítő fizetési módok jellemzőit, használatuk előnyeit és hátrányait, részletes ismereteket szerez a folyószámla hitel működéséről.

	A Bázeli II és III tőkeegyezmény.
	A hallgató képes lesz a banki kockázatok jobb megértésére.
	Banki kockázatok, banki kockázatkezelés főbb fajtái.
	A hallgató képes lesz a banki kockázatok jobb megértésére, és megismeri kezelési lehetőségeit.
4.	Fedezetek érvényesítése, fedezetekkel kapcsolatos problémák
	A hallgató képes lesz átlátni a fedezetek kezelésével kapcsolatos banki feladatokat.
	A banki treasury működése. A banki készpénz menedzsment alapvető feladatai. Banki likviditási kockázat, likviditási kockázat kezelése
	A hallgató képes lesz átlátni a banki készpénz menedzsment alapvető feladatait.
	Banki teljesítmény mérése, bankok pénzügyi mutatószámai.
	A hallgató képes lesz a banki teljesítménymérés mutatószámainak a használatára.
	A banki tervezés felépítése, rövid-közép és hosszú távú prognózisok a pénzügyintézeteknél.
A hallgató képes lesz átlátni a banki tervezés főbb feladatait.	

A tantárgy neve:	magyarul:	Bevezetés az ökonometriába				Kódja:	GT_AGML602-17 GT_AGMLS602-17	
	angolul:	Introduction to econometrics						
Felelős oktatási egység:		GTI_AGGAZD_MODSZ - Statisztika és Módszertani Intézet						
Kötelező előtanulmány neve:						Kódja:		
Típus		Óraszámok				Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve
		Előadás		Gyakorlat				
Nappali		Heti		Heti		GY	3	magyar
Levelező	x	Féléves	0	Féléves	10			
Tantárgyfelelős oktató		neve:	Dr. Szenderák János			beosztása:	adjunktus	
Tantárgy oktatásába bevont oktató		neve:				beosztása		
A kurzus célja, hogy a hallgatók								
megismerjék az ökonometriai módszerek alapjait és használatát, különös tekintettel az ökonometria pénzügyi területen való alkalmazhatóságára.								
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul								
<i>Tudás:</i>								
A hallgatók megismerik az alapvető ökonometriai modellek gyakorlati alkalmazását és képesek lesznek alapfokon programozni az R programnyelven.								
<i>Képesség:</i>								
A félév végére a hallgatók képesek lesznek önálló modellalkotást végezni valós adatbázisokon és értelmezni annak eredményeit. A hallgatók önállóan is képesek lesznek az R ökonometriai szoftvert használni és annak segítségével ökonometriai modelleket alkotni.								
<i>Attitűd:</i>								
A hallgatók a tantárgyi ismereteik segítségével hatékonyabb információ feldolgozásra és felelősségteljesebb döntéshozatalra lesznek képesek.								
<i>Autonómia és felelősség:</i>								
A hallgatók önállóan is képesek lesznek a tudományos elemzések értelmezésére, a komplex gazdasági folyamatok modellezésére és az eredmények gazdasági célú felhasználására.								
A kurzus rövid tartalma, témakörei								
A kurzus bevezetést nyújt a modern ökonometriai módszerek elméletébe és alkalmazásába, különös tekintettel a klasszikus lineáris regresszióra és a kapcsolódó modell specifikációs problémákra. A kurzus az alapvető elmélet intuitív megértésére törekszik. A felvázolt koncepciókat gyakorlati alkalmazások szemléltetik.								
Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek								
A kurzus időtartamának 40%-át az elméleti alapok megismerése, 60%-át pedig a megismert módszertan gyakorlati alkalmazása tölti ki. A tanóra alatt párhuzamosan zajlik az ökonometria gyakorlati alkalmazása és az R programnyelv használatának elsajátítása.								
Értékelés								
A kurzus értékelése az elméleti (30%) és a gyakorlati (70%) részből szerzett pontszámokból adódik össze. Az elméleti feladatok során a gyakorlathoz feltétlenül szükséges elméleti levezetések szükségesek, míg a gyakorlat egy adott adatbázis önálló elemzését/értelmezését takarja.								
Kötelező szakirodalom:								
- Gyakorlat keretein belül elhangzott tananyag								
Ajánlott szakirodalom:								
- Jeffrey M. Wooldridge: Introductory Econometrics: A Modern Approach. Cengage Learning. ISBN-10: 1111531048.								

Heti bontott tematika	
1.	Az ökonometria tárgyköre és bevezetés az R alapjaiba TE: Az ökonometriai definiálása és szoftver ismertető
2.	Matematikai alapozás TE: a statisztikai és matematikai alapok átisméltése
3.	A kétváltozós és többváltozós lineáris regresszió (becslés) TE: az OLS becslés levezetése és értelmezése
4.	A kétváltozós és többváltozós lineáris regresszió (inferencia) TE: a becslések értelmezése
5.	A kétváltozós és többváltozós lineáris regresszió (kategorikus változók) TE: dummy változók és funkcionális formák
6.	Autokorreláció TE: az autokorreláció felismerése és kezelése
7.	Heteroszkedaszticitás és maradék eloszlás TE: a heteroszkedaszticitás és a normalitási problémák felismerése és kezelése
8.	Az OLS aszimptotikus (nagy mintás) tulajdonságai TE: nagy mintás tulajdonságok áttekintése
9.	Idősorelemzés alapjai TE: stacioner és nem stacioner folyamatok
10.	Egyváltozós idősor folyamatok TE: autoregresszív (AR) és mozgóátlag (MA) folyamatok
11.	Pénzügyi idősorok jellegzetességei TE: Logaritmikus hozamok, véletlen bolyongás és a Hatékony Piacok Elmélete
12.	Portfólió elméletek a gyakorlatban TE: A Markowitz féle portfólió elmélet alkalmazása valós adatokon
13.	Eszközárzás a gyakorlatban TE: A CAPM becslése valós adatokon
14.	Összefoglalás, vizsga felkészülés TE: Ismétlés, a hallgatók által nehéznek ítélt részek átbeszélése

*TE tanulási eredmények

A tantárgy neve:	magyarul:	Kockázatitőke-finanszírozás				Kódja:	GT_AGML603-17 GT_AGMLS603-17	
	angolul:	Venture capital						
Felelős oktatási egység:		Számviteli és pénzügyi Intézet						
Kötelező előtanulmány neve:		-				Kódja:	-	
Típus		Óraszámok				Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve
		Előadás		Gyakorlat				
Nappali		Heti		Heti		gyakorlati jegy	3	magyar
Levelező	X	Féléves	0	Féléves	10			
Tantárgyfelelős oktató		neve:		Dr. Fazekas Balázs		beosztása:	adjunktus	
Tantárgy oktatásába bevont oktató		neve:				beosztása:		
A kurzus célja,								
hogy bővítse a Hallgatók eddigi ismereteit a vállalatfinanszírozás területén a kockázatitőke-finanszírozással.								
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul								
<i>Tudás:</i>								
Ismeri és érti a gazdálkodási folyamatok irányításának, szervezésének és működtetésének alapelveit és módszereit, a gazdálkodási folyamatok elemzésének módszertanát, a döntés-előkészítés, döntéstámogatás módszertani alapjait.								
<i>Képesség:</i>								
Képes a gazdasági folyamatok, szervezeti események komplex következményeinek meghatározására.								
<i>Attitűd:</i>								
Nyitott az adott munkakör, munkaszervezet, vállalkozás tágabb gazdasági, társadalmi környezetének változásai iránt, törekszik a változások követésére és megértésére.								
<i>Autonómia és felelősség:</i>								
Az elemzésekért, következtetéseiért és döntéseiért felelősséget vállal.								
A kurzus rövid tartalma, témakörei								
A kurzus során a Hallgatók megismerhetik a kockázati tőke finanszírozás folyamatát, egyedi jellemzőit, szerepét a finanszírozási források között, valamint hatását a portfólió-vállalkozásokra. A nemzetközi valamint magyarországi fejlődéstörténete a kockázati tőkének szintén bemutatásra kerül különös figyelmet szentelve az aktuális trendeknek. Továbbá tárgyalásra kerülnek olyan témakörök, mint az állami szerepvállalás kérdése és az informális kockázatitőke-piac, melyek fontos szerepet játszanak a kockázatitőke-ágazat működése terén.								
Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek								
A tanulási folyamat az órákon feldolgozott témák otthoni elsajátítását teszi szükségessé. Ezen felül a hallgatóknak lehetősége nyílik egyes témakörök egyéni, illetve csoportos feldolgozására és előadására.								
Értékelés								
<u>Aláírás megszerzésének feltétele:</u>								
Az aláírás feltétele, hogy a zárthelyi dolgozatok során a Hallgató legalább 60%-ot elér.								
<u>Oktatási anyagok:</u>								
A tárgy e-learning kurzusán a tárgy oktatói elérhetővé teszik az előadások és a szemináriumok anyagait. Az órai és az otthoni terhelés aránya megközelítőleg 50-50%, így a jelen tematika 'kötelező szakirodalom' pontjában felsorolt oktatási anyagok közül az oktatók által megjelölt részek, feladatok képezik az önálló felkészülés alapjául szolgáló tananyagot.								
<u>Gyakorlati jegy megszerzésének feltétele:</u>								
<u>Zárthelyi dolgozat megírásának lehetősége:</u>								

A tárgy gyakorlati jeggyel zárul. A DE Tanulmányi és vizsgaszabályzat Gazdaságtudományi Karra vonatkozó VI. rész 7. § (4) b) pont alapján a hallgatók zárthelyi dolgozatot írnak a szorgalmi időszak végén, aminek pótlására legkésőbb a vizsgaidőszak első hetében sor kerül. A második pótlásra (az első pótlás sikertelensége esetén) legkésőbb a vizsgaidőszak harmadik hetéig biztosítunk lehetőséget.

Zárthelyi dolgozat tartalma és felépítése:

A zárthelyi dolgozatok a teljes félév anyagát tartalmazzák. A zárthelyi dolgozatok kérdései az órák és a tematikában megjelölt kötelező irodalmak anyagaira, illetve az azok alapján megoldható problémákra irányulnak.

Zárthelyi dolgozat értékelése:

A gyakorlati jegy a zárthelyi dolgozaton elért pontszám alapján kerül meghatározásra. A zárthelyi dolgozat alapján az értékelés és a gyakorlati jegy a következők szerint alakul:

60% alatt:	aláírás megtagadva
60-69%:	2, elégséges
70-79%:	3, közepes
80-89%:	4, jó
90-100%:	5, jeles

A tárgy oktatói és a Hallgatók egyaránt, minden esetben kötelesek a DE Tanulmányi és vizsgaszabályzata, valamint a DE Etikai kódexe szerint eljárni.

Kötelező szakirodalom:

Az előadások anyaga.

Jáki Erika (szerk) (2021): Kockázati tőkefinanszírozás elméleti kérdései. Akadémia Kiadó. Budapest

Ajánlott szakirodalom:

Becskyné Nagy Patrícia (2008): *A kockázati tőke hozzáadott és „elvett” értéke*. Doktori értekezés, Debreceni Egyetem. 255. o.

Fazekas Balázs (2018): *Élet a piaco túl – Az állami háttérű kockázati tőke-finanszírozás elmélete és gyakorlata a magyarországi tapasztalatok tükrében*. Doktori értekezés, Debreceni Egyetem. 255. o.

Jáki Erika - Berlinger Edina - Lovas Anita - Csepy Gábor (2018): *Szemelvények a vállalatfinanszírozás témaköréből I.* Budapesti Corvinus Egyetem, Budapest

Karsai Judit (2017): *Furcsa pár. Az állam szerepe a kockázati tőke-piacon Kelet-Európában*. Közgazdasági Szemle Alapítvány. Budapest

Karsai Judit (2012): *A kapitalizmus új királyai - Kockázati tőke Magyarországon és a közép-kelet-európai régióban*. Közgazdasági Szemle Alapítvány. Budapest

Makra Zsolt (szerk.) (2006): *A kockázati tőke világa*. Aula Kiadó Kft. Budapest

Heti bontott tematika

1.	<p>Tantárgyi követelmények ismertetése. A kockázati tőke tulajdonságai. A magántőke-befektetések jellemzői, a kockázati tőke helye a magántőke ágazatban. A kockázati tőke fejlődéstörténete. A befektetési folyamat lépései és jellemzői a kockázati tőke-finanszírozás során. A kockázati tőke keresleti oldalának bemutatása. A startupok és a startup-ökoszisztéma megismerése.</p>
	<p>A Hallgató megismeri a kockázati tőke-finanszírozás alapvető jellemzőit. A Hallgató megismeri a magántőke-piac alapvető jellemzőit. A Hallgató megismeri a kockázati tőke jellemzőinek kialakulását. A Hallgatók megismerkednek a befektetések kiválasztásával és értékelésével kapcsolatos alapokkal. A Hallgatók megismerik a kockázati tőkések és portfólióvállalkozások együttműködését. A Hallgatók megismerik a startup vállalkozások jellemzőit és a működésüket befolyásoló legfontosabb környezeti tényezőket és intézményeket.</p>
2.	<p>A fiatal, innovatív vállalkozások értékelése és az értékelés során felmerülő problémák. A VC módszer. Az értékteremtés folyamata a kockázati tőke-finanszírozásban. A portfólió-vállalkozásokból történő kiszállási módok. Az informális kockázati tőke-piac jellemzői, az üzleti angyalok és az angyalhálózatok. Az állami szerepvállalás eszközei és hatása a kockázati tőke-piacon. Nemzetközi trendek a kockázati tőke-finanszírozásban. A kockázati tőke-finanszírozás múltja, jelene és potenciális fejlődési pályái Magyarországon.</p>
	<p>A Hallgatók megismerik a fiatal és innovatív vállalkozások értékelési lehetőségeit. A Hallgatók megismerik a kockázati tőkések hozzáadott értéket teremtő tevékenységeit és a kiszállási lehetőségeket. A Hallgatók megismerkednek az angyaltőke jellemzőivel. A hallgatók megismerik az állami szerepvállalás okait, eszközrendszerét, előnyeit és hátrányait elméleti és empirikus szempontból. A Hallgatók megismerik a kockázati tőke teljesítményét a nemzetközi tapasztalatok alapján. A Hallgatók megismerik a magyarországi piac jellemzőit.</p>

A tantárgy neve:	magyarul:	Kockázatmenedzsment				Kódja:	GT_AGML604-17 GT_AGMLS604-17	
	angolul:	Risk management						
Felelős oktatási egység:		DE GTK Számviteli és Pénzügyi Intézet						
Kötelező előtanulmány neve:						Kódja:		
Típus		Óraszámok				Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve
		Előadás		Gyakorlat				
Nappali		Heti		Heti		gyakorlati jegy	2	magyar
Levelező	X	Féléves	0	Féléves	10			
Tantárgyfelelős oktató		neve:		Dr. Tarnóczy Tibor		beosztása:	egyetemi docens	
Tantárgy oktatásába bevont oktató		neve:				beosztása		
A kurzus célja, hogy a hallgatók								
<ul style="list-style-type: none"> - megismerkedjenek a kockázat fogalmával, értelmezésével, - a vállalati kockázatmenedzsment és a kockázatmentés alapvető kérdéseivel, - megismerjék a pénzügyi kockázatokat és pénzügyi kockázatok csökkentési lehetőségeit, - képessé váljanak a megismert módszerek gyakorlatban történő alkalmazására. 								
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul								
<i>Tudás:</i>								
<ul style="list-style-type: none"> - Rendelkezik a gazdaságtudomány alapvető, átfogó fogalmainak, elméleteinek, tényeinek, nemzetgazdasági és nemzetközi összefüggéseinek ismeretével, a releváns gazdasági szereplőkre, funkciókra és folyamatokra vonatkozóan. - Elsajátította a gazdaság mikro és makro szerveződési szintjeinek alapvető elméleteit és jellemzőit, birtokában van az alapvető információ-gyűjtési, matematikai és statisztikai elemzési módszereknek. - Ismeri a vállalkozás, gazdálkodó szervezet és projekt tervezési és vezetési szabályait, szakmai és etikai normáit. 								
<i>Képesség:</i>								
<ul style="list-style-type: none"> - A tanult elméletek és módszerek alkalmazásával tényeket és alapvető összefüggéseket tár fel, rendszerez és elemez, önálló következtetéseket, kritikai észrevételeket fogalmaz meg, döntés-előkészítő javaslatokat készít, döntéseket hoz rutin- és részben ismeretlen - hazai, illetve nemzetközi - környezetben is. - Projektben, csoportos feladatmegoldásban vesz részt, a gyakorlati tudás, tapasztalatok megszerzését követően azokban vezetőként a tevékenységet vezeti, szervezi, értékeli, ellenőrzi. Képes együttműködni más szakterületek képviselőivel (mérnökökkel, külkereskedőkkel). - Képes a gyakorlati tudás, tapasztalatok megszerzését követően kis és közepes vállalkozást, illetve gazdálkodó szervezetben szervezeti egységet vezetni. 								
<i>Attitűd:</i>								
<ul style="list-style-type: none"> - A minőségi munkavégzés érdekében probléma érzékeny, proaktív magatartást tanúsít, projektben, csoportos feladatvégzés esetén konstruktív, együttműködő, kezdeményező. - Nyitott az adott munkakör, munkaszervezet, vállalkozás tágabb gazdasági, társadalmi környezetének változásai iránt, törekszik a változások követésére és megértésére. 								
<i>Autonómia és felelősség:</i>								
<ul style="list-style-type: none"> - Önállóan szervezi meg a gazdasági folyamatok elemzését, az adatok gyűjtését, rendszerezését, értékelését. - Felelősséget vállal a munkával kapcsolatos szakmai, jogi, etikai normák és szabályok betartása terén. - Az elemzéseikért, következtetéseikért és döntéseikért felelősséget vállal. 								
A kurzus rövid tartalma, témakörei								
A kurzus célja, hogy a hallgató megismerkedjen és képessé váljon a kockázatkezelésben és a kockázatmenedzsmentben alkalmazható számítási módszerekkel és ábrázolási technikákkal, és képesek legyenek a megismert módszerek gyakorlatban történő alkalmazására.								
Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek								
A hallgatók a gyakorlatokon a kockázat mérésének és kezelésének különböző módszereit sajátítják el. A gyakorlat alapvetően a Microsoft Excel lehetőségeire épít a feladatmegoldások során.								

Értékelés

A hallgatók számonkérésére egy Excelben megoldandó gyakorlati feladatmegoldás keretében kerül sor, mely a gyakorlatokon megoldottakhoz hasonló feladatokból áll.

Kötelező szakirodalom:

Farkas Sz. – Szabó J.: A vállalati kockázatkezelés kézikönyve. Nordex Kft. Dialog Campus Kiadó, 2012.

Ajánlott szakirodalom:

Bélyácz Iván: Stratégiai beruházások és reálopciók. Aula Kiadó, Budapest, 2011.

Berlinger Edina–Horváth Ferenc–Vidovics-Dancs Ágnes: Tőkeáttétel-ciklusok. Hitelintézeti Szemle. 2012. XI. évfolyam, 1. szám

Damodaran, A.: A Befektetések értékelése, Panem Könyvkiadó, 2006

Hull, J. C.: Opciók, határidős ügyletek és egyéb származtatott termékek, Panem-Prentice Hall, 1999.

Jorion, P.: A kockázatos érték, Panem Kft., 1999

Nádasdy Bence: Portfólióalapú hitelkockázat-kezelés. Közgazdasági Szemle, XLVII. évf., 2000. ápr. (373–384. o.)

Marcus, A. J. – Bodie, Z. – Kane A.: Befektetések. Aula Kiadó, 2006

Radnai Márton–Szatmári Alexandra: VaR alapú ügyfélkockázat-kezelés. Hitelintézeti Szemle. 2003. 2. évf. 1. szám

Bacon, C. R.: Practical portfolio performance: measurement and attribution. John Wiley & Sons Ltd., 2008.

Merna, T - Al-Thani, F.: Corporate Risk Management. John Wiley & Sons Ltd, 2008.

Mun, J.: Modeling Risk: Applying Monte Carlo Simulation, Real Options Analysis, Forecasting, and Optimization Techniques. John Wiley & Sons, Inc., 2006.

Bontott tematika

	Téma / Képesség
1.	A kockázat fogalma, típusai, számítása és a kockázati mátrix.
	<i>TE*: A hallgató képes a kockázati mátrix alkalmazására egy esettanulmányon keresztül.</i>
	A kockázat statisztikai alapú mérőszámainak számítása és értelmezése.
	<i>TE: A hallgató képes kockázat alapvető mérőszámainak számítására és értelmezésére.</i>
	Nevezetes valószínűség-eloszlások alkalmazása a gyakorlatban.
	<i>TE: A hallgató képes a valószínűséggel kapcsolatos számítások elvégzésére az MS Excelben.</i>
	A tiszta kockázatok kezelése: az élet- és nem életbiztosításokban megjelenő kockázatok.
	<i>TE: A hallgató képes statisztikai adatbázisok alapján biztosítási díjak kalkulációjára, rangsorolására.</i>
	A vállalatok üzleti és finanszírozási kockázatai: a működési és pénzügyi tőkeáttétel.
	<i>TE: A hallgató képes a tőkeáttétellel kapcsolatos számítások elvégzésére az MS Excelben.</i>
	Beruházási kockázatok elemzése érzékenységvizsgálattal és scenárióelemzéssel MS Excelben.
	<i>TE: A hallgató képes beruházások területén kockázatelemzési számítások elvégzésére MS Excelben.</i>
	A kockázatos érték számítása.
<i>TE: A hallgató képes a kockázatos értékkel kapcsolatos számítások elvégzésére az MS Excelben.</i>	
2.	Portfólió optimalizálás MS Excelben.
	<i>TE: A hallgató képes portfólió optimalizálásra az MS Excelben.</i>
	A banki ügyfél- és portfólióalapú hitelkockázat-kezelés. Hitelderivatívák és CDS felár számítása.
	<i>TE: A hallgató képes a hitelkockázatokhoz és azok fedezéséhez kapcsolódó feladatok megoldására.</i>
	Az árfolyam- és kamatláb kockázat banki jövedelmezőségre gyakorolt hatása.
	<i>TE: A hallgató képes a piaci kockázatok banki jövedelmezőségre gyakorolt hatásának számszerűsítésére.</i>
	Árfolyam- és kamatláb kockázat kezelése származékos és swap ügyletekkel.
<i>TE: A hallgató képes származékos ügyletekkel kapcsolatos feladatok megoldására az MS Excelben.</i>	
Opció és reálopció ügyletek. A derivatív ügyletekben megjelenő kockázatok.	

	<i>TE: A hallgató képes opciós ügyletekkel kapcsolatos feladatok megoldására az MS Excelben.</i>
	Monte Carlo szimuláció alkalmazása beruházások és derivatív ügyletek kockázatainak elemzéséhez.
	<i>TE: A hallgató képes kockázatelemzési számítások elvégzésére MS Excelben.</i>
	A VaR alapú ügyfélkockázat-kezelés kezelése befektetési szolgáltatóknál és brókertársaságoknál.
	<i>TE: A hallgató képes az ügyfélkockázatokhoz kapcsolódó feladatok megoldására.</i>

TE: Tanulási eredmények

A tantárgy neve:	magyarul:	Opcióértékelés				Kódja:	GT_AGML605-17 GT_AGMLS605-17	
	angolul:	Option valuation						
Felelős oktatási egység:		DE GTK Számviteli és Pénzügyi Intézet						
Kötelező előtanulmány neve:						Kódja:		
Típus		Óraszámok				Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve
		Előadás		Gyakorlat				
Nappali		Heti		Heti		kollokvium	3	magyar
Levelező	X	Féléves	10	Féléves	0			
Tantárgyfelelős oktató		neve:		Dr. Tarnóczy Tibor		beosztása:	egyetemi docens	
Tantárgy oktatásába bevont oktató		neve:				beosztása		
A kurzus célja, hogy a hallgatók								
<ul style="list-style-type: none"> - megismerkedjenek a származékos ügyletek fogalmával és jellemzőivel, - megismerjék a származékos ügyletek piacát és kereskedését, - részletesen megismerjék az opció és a különböző opciós ügyletek jellemzőit, - megismerkedjenek a reálopciókkal és azok alkalmazásával, - megismerjék az opciós ügylettel kapcsolatos számításokat. 								
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul								
<i>Tudás:</i>								
<ul style="list-style-type: none"> - Rendelkezik a gazdaságtudomány alapvető, átfogó fogalmainak, elméleteinek, tényeinek, nemzetgazdasági és nemzetközi összefüggéseinek ismeretével, a releváns gazdasági szereplőkre, funkciókra és folyamatokra vonatkozóan. - Elsajátította a gazdaság mikro és makro szerveződési szintjeinek alapvető elméleteit és jellemzőit, birtokában van az alapvető információ-gyűjtési, matematikai és statisztikai elemzési módszereknek. - Ismeri a vállalkozás, gazdálkodó szervezet és projekt tervezési és vezetési szabályait, szakmai és etikai normáit. 								
<i>Képesség:</i>								
<ul style="list-style-type: none"> - A tanult elméletek és módszerek alkalmazásával tényeket és alapvető összefüggéseket tár fel, rendszerez és elemez, önálló következtetéseket, kritikai észrevételeket fogalmaz meg, döntés-előkészítő javaslatokat készít, döntéseket hoz rutin- és részben ismeretlen - hazai, illetve nemzetközi - környezetben is. - Projektben, csoportos feladatmegoldásban vesz részt, a gyakorlati tudás, tapasztalatok megszerzését követően azokban vezetőként a tevékenységet vezeti, szervezi, értékeli, ellenőrzi. Képes együttműködni más szakterületek képviselőivel (mérnökökkel, külkereskedőkkel). - Képes a gyakorlati tudás, tapasztalatok megszerzését követően kis és közepes vállalkozást, illetve gazdálkodó szervezetben szervezeti egységet vezetni. 								
<i>Attitűd:</i>								
<ul style="list-style-type: none"> - A minőségi munkavégzés érdekében probléma érzékeny, proaktív magatartást tanúsít, projektben, csoportos feladatvégzés esetén konstruktív, együttműködő, kezdeményező. - Nyitott az adott munkakör, munkaszervezet, vállalkozás tágabb gazdasági, társadalmi környezetének változásai iránt, törekszik a változások követésére és megértésére. 								
<i>Autonómia és felelősség:</i>								
<ul style="list-style-type: none"> - Önállóan szervezi meg a gazdasági folyamatok elemzését, az adatok gyűjtését, rendszerezését, értékelését. - Felelősséget vállal a munkával és magatartásával kapcsolatos szakmai, jogi, etikai normák és szabályok betartása terén. - Az elemzéseikért, következtetéseikért és döntéseikért felelősséget vállal. 								
A kurzus rövid tartalma, témakörei								
A kurzus célja, hogy a hallgatók megismerkedjenek a származékos ügyletek fogalmával és jellemzőivel,								

megismerjék a származékos ügyletek piacát és kereskedését, az opció és a különböző opciós ügyletek jellemzőit, megismerkedjenek a reálopciókkal és azok alkalmazásával, megismerjék az opciós ügylettel kapcsolatos számításokat.

Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek

Az előadásokon az egyes témakörök bemutatása történik, a hozzájuk kapcsolódó példákkal számításokkal. A számítások az R statisztikai rendszerben megtalálható modulok segítségével kerülnek bemutatásra.

Értékelés

A számonkérés írásbeli vizsga formájában történik a Moodle rendszerben.

Kötelező szakirodalom:

Bélyácz Iván: Stratégiai beruházások és reálopciók. Aula Kiadó, Budapest, 2011.
 Hull, J. C.: Opciók, határidős ügyletek és egyéb származtatott termékek, Panem-Prentice Hall, 1999.
 Száz János. Pénzügyi termékek áralakulása. Aula Kiadó, Budapest, 2009.
 Patrick, E. B. – McDougall, J.: Trading and pricing financial derivatives: a guide to futures, options and swaps. De/G Press, 2019.

Ajánlott szakirodalom:

Bouzoubaa, M. – Osseiran, A.: Exotic Options and Hybrids. A Guide to Structuring, Pricing and Trading. John Wiley & Sons, Ltd, 2010.
 Brealey, R.A.-Myers, S.C.: Modern vállalati pénzügyek. Panem Kft., Budapest, 2005.
 Damodaran, A.: A Befektetések értékelése, Panem Könyvkiadó, 2006.
 Haug, E.D.: The Compleat Guide Option Pricing Formula. McGraw-Hill, 2007.
 Higham, D.J.: An Introduction to Financial Option Valuation. Mathematics, Stochastics and Computation. Cambridge University Press, 2004.
 Iacus, S.M.: Option Pricing and Estimation of Financial Models with R. John Wiley & Sons, Ltd, 2011.
 Marcus, A. J. – Bodie, Z. – Kane A.: Befektetések. Aula Kiadó, 2006
 Mun, J.: Modeling Risk: Applying Monte Carlo Simulation, Real Options Analysis, Forecasting, and Optimization Techniques. John Wiley & Sons, Inc., 2006.

Heti bontott tematika	
Hét	Téma / Képesség
1.	Pénzügyi piacok és a tőzsde. A tőzsdei kereskedés.
	A hallgató képes lesz a pénzügyi piacokon eligazodni.
2.	A származékos ügyletek és alapvető jellemzőik.
	A hallgató képes lesz a származékos ügyletek értelmezésére, megismeri főbb jellemzőiket.
3.	A határidős ügyletek alapvető jellemzői.
	A hallgató képes lesz a határidős ügyletek között eligazodni.
4.	Az opciós ügylet jellemzői.
	A hallgató képes lesz az opciós ügylet értelmezésére.
5.	Egyszerű (vanilla) opciók.
	A hallgató képes lesz az opciós ügylet értelmezésére, és az opcióértékeléshez kapcsolódó egyszerűbb feladatok megoldására.
6.	Opcióárazás.

	A hallgató képes lesz opcióárazási feladatok megoldására.
7.	Opció-érzékenység: Görögök I.
	A hallgató képes lesz a görögök értelmezésére, és használatára.
8.	Opció-érzékenység: Görögök II.
	A hallgató képes lesz a görögök értelmezésére, és használatára.
9.	Opcióstratégiák I.
	A hallgató képes lesz opcióstratégiák kialakítására.
10.	Opcióstratégiák II.
	A hallgató képes lesz opcióstratégiák kialakítására.
11.	Egzotikus opciók.
	A hallgató képes lesz egzotikus opciók használatára.
12.	Reál opciók.
	A hallgató képes lesz a reálopciók használatára.
13.	Reálopció alkalmazások.
	A hallgató képes reálopciókkal kapcsolatos számítások elvégzésére.
14.	Kereskedés opciókkal.
	A hallgató megismerkedik az opciók kereskedés gyakorlatával.

A tantárgy neve:	magyarul:	Költségvetési kapcsolatok joga				Kódja:	GT_AGML606-17 GT_AGMLS606-17	
	angolul:	Law of Budget and Taxes						
Felelős oktatási egység:		DE GTK Közgazdaságtan és Világgazdaságtan Intézet						
Kötelező előtanulmány neve:		-				Kódja:	-	
Típus		Óraszámok				Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve
		Előadás		Gyakorlat				
Nappali		Heti		Heti		GY	3	magyar
Levelező	+	Féléves	0	Féléves	10			
Tantárgyfelelős oktató		neve:		Dr. Törő Emese		beosztása:	egyetemi docens	
Tantárgy oktatásába bevont oktató		neve:				beosztása		
A kurzus célja, hogy a hallgatók								
<p>a gazdasági közjog tárgy keretében tanult adójogi ismereteiket tovább bővítsék. A kurzus során az adóigazgatási eljárás szabályai mellett két nagy adótörvény, a személyi jövedelemadó, és a társasági adó szabályait sajátíthatják el részletesen, adófeladatok megoldása útján a hallgatók.</p>								
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul								
<i>Tudás:</i>								
<p>A hallgató olyan alapvető adójogi ismereteket sajátít el, amelyek révén képes eligazodni a vizsgált adónemek alapvető sajátosságai között elméleti és gyakorlati szinten egyaránt. A kurzus gyakorlatai két fő adónem köré fókuszálódnak: 1. A magánszemélyek bármilyen jogviszonyból származó adóköteles jövedelmei, valamint a természetes személyekhez kapcsolódó vállalkozási formák (egyéni vállalkozó, mezőgazdasági őstermelő) adózása az szja alapján. 2. A társas vállalkozások adózása a TAO alapján.</p>								
<i>Képesség:</i>								
<p>Legyen tisztában a vizsgált adónemek alanyi körével és tárgyi hatályával, az adóalap meghatározásának és az adókedvezmények érvényesítésének szabányaival.</p> <p>Legyen képes az adott jogviszony adójogi elemzésére, tudja elhelyezni az adójogi rendszerben és ismerje fel az alkalmazandó szabályokat.</p> <p>Tudja alkalmazni a gyakorlatban, pl. adóbevallás elkészítése esetén a tantárgy tanulásakor megszerzett ismereteket.</p>								
<i>Attitűd:</i>								
<p>A tantárgy elősegíti, hogy a hallgató megfelelő adójogi tudás birtokában átlássa és elkülönítse az egyes adónemek alkalmazásának körét annak érdekében, hogy jogszerűen teljesíteni tudja a felmerülő adókötelezettségeit, azokat magabiztosan és szakmailag megfelelően értelmezni és értékelni tudja, a jogi ismereteit folyamatosan gyarapítsa.</p>								
<i>Autonómia és felelősség:</i>								
<p>A kurzus hozzásegíti a hallgatót ahhoz, hogy az adójog intézményei körében az általános információkhoz képest egy magasabb szakmai szinten jogilag megalapozottan és felelősséggel formáljon véleményt az adókötelezettséggel járó jogviszonyok tekintetében.</p>								
A kurzus rövid tartalma, témakörei								
<p>Adók fogalma, csoportosítása. SZJA: Összevonás alá eső adóköteles jövedelmek, Mezőgazdasági őstermelő, kistermelő adózása, Egyéni vállalkozó adózása, Külön adózó jövedelmek, tőkejövedelmek, az egyes juttatások (cafeteria –elemek) és az ingó, ingatlan dolgok átruházása, Magánszemély külföldről származó jövedelmének adóztatása. TAO: Belföldi és külföldi illetőségű adóalanyok köre, az adóalap meghatározása, csökkentő és növelő tételek köre, adókedvezmények.</p>								
Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek								
<p>adófeladatok átbeszélése és megoldása során az adójog elmélete mellett annak gyakorlati aspektusába is betekintést nyerhetnek a hallgatók</p>								

Értékelés

Írásbeli kollokvium, amely két adófeladatból (szja és TAO témaköréből) áll, az elégséges érdemjegy feltétele: a két feladatra adható maximális pontok legalább 50-50 %-os megszerzése az egyes feladatok tekintetében.

Kötelező szakirodalom:

2017. évi CL. Törvény az adózás rendjéről

2017. évi CLI. törvény az adóigazgatási rendtartásról

1995. évi CXVII. Törvény a személyi jövedelemadóról

1996. évi LXXXI. Törvény a társasági adóról és az osztalékadóról

2007. évi CXXVII. törvény az általános forgalmi adóról

1990. évi XCIII. Törvény az illetékről

bontott tematika

1-5 óra	<p>SZJA: Összevonás alá eső adóköteles jövedelmek, Mezőgazdasági őstermelő, kistermelő adózása, Egyéni vállalkozó adózása, Külön adózó jövedelmek, tőkejövedelmek, az egyes juttatások (cafeteria –elemek) és az ingó, ingatlan dolgok átruházása, Magánszemély külföldről származó jövedelmének adóztatása. Adófeladatok megoldása az szja témakörében.</p> <hr/> <p>TE: Ismeri a magánszemélyek adóköteles jogviszonyait, azok elhelyezkedését az szja rendszerében (összevonás alá eső vagy külön adózó), tisztában van a jövedelem megállapításának szabályaival és az adókedvezmények érvényesítési lehetőségeivel.</p>
6-10 óra	<p>TAO: Belföldi és külföldi illetőségű adóalanyok köre, az adóalap meghatározása, csökkentő és növelő tételek köre, adókedvezmények. Adófeladatok megoldása a TAO témakörében.</p> <hr/> <p>TE: Ismeri a belföldi társas vállalkozások és a külföldi vállalkozó adóalapját meghatározó tényezőket és az adókedvezmények érvényesítési lehetőségeit.</p>

*TE tanulási eredmények

A tantárgy neve:	magyarul:	Befektetési döntések				Kódja:	GT_AGML607-17 GT_AGMLS607-17	
	angolul:	Investment decisions						
Felelős oktatási egység:		Számviteli és Pénzügyi Intézet						
Kötelező előtanulmány neve:		Vállalati pénzügyek II.				Kódja:	GT_AGMN024	
Típus	Óraszámok					Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve
	Előadás		Gyakorlat					
Nappali		Heti		Heti		Gyakorlati jegy	3	magyar
Levelező	X	Féléves	0	Féléves	10			
Tantárgyfelelős oktató		neve:	Dr. Becsky-Nagy Patrícia			beosztása:	egyetemi docens	
Tantárgy oktatásába bevont oktató		neve:	-			beosztása	-	
A kurzus célja,								
<p>hogy a korábban megszerzett vállalati pénzügyi ismeretek témakörben elmélyítse a hallgatók ismereteit a befektetésekre, befektetési döntésekre vonatkozóan Excel feladatok és esettanulmányok megoldásán keresztül.</p>								
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul								
<i>Tudás:</i>								
<ul style="list-style-type: none"> - Ismeri és érti a gazdálkodási folyamatok irányításának, működtetésének és szervezésének alapelveit és módszereit, a gazdálkodási folyamatok elemzésének módszertanát, a döntés-előkészítéshez, döntéstámogatáshoz kapcsolódó módszertani alapokat. 								
<i>Képesség:</i>								
<ul style="list-style-type: none"> - A tanult elméletek és módszerek alkalmazásával tényeket és alapvető összefüggéseket tár fel, rendszerez és elemez, önálló következtetéseket, kritikai észrevételeket fogalmaz meg, döntés-előkészítő javaslatokat készít, döntéseket hoz rutin- és részben ismeretlen – hazai, illetve nemzetközi környezetben is. - Képes a gazdasági folyamatok, szervezeti események komplex következményeinek meghatározására. - Alkalmazni képes a gazdasági problémák megoldásának technikáit, a probléma megoldási módszereket, ezek alkalmazási feltételeire és korlátaira tekintettel. 								
<i>Attitűd:</i>								
<ul style="list-style-type: none"> - Fogékony az új információk befogadására, az új szakmai ismeretekre és módszertanokra, nyitott az új, önálló és együttműködést igénylő feladatok, felelőségek vállalására. 								
<i>Autonómia és felelősség:</i>								
<ul style="list-style-type: none"> - Az elemzésekért, következtetéseikért és döntéseikért felelősséget vállal. 								
A kurzus rövid tartalma, témakörei								
<ul style="list-style-type: none"> - A kurzus keretében részletesen foglalkozunk a beruházási döntésekkel, a kötvény-és részvényértékeléssel, a portfólió elméleti eredményekkel és a tőkepiaci árazási modell alkalmazásaival. 								
Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek								
<p>A tanulási folyamat az órákon történő téma feldolgozás mellett az önálló felkészülést teszi szükségessé. A hallgatóknak lehetősége nyílik az egyes témakörök elmélyítésére Excel feladatok és esettanulmányok megoldásán keresztül. Az órai és az otthoni terhelés aránya megközelítőleg 50-50%.</p>								
Értékelés								
<p>Az aláírás feltétele a szemináriumokon való részvétel és a félév elején egyeztetett témájú 5-8 slide-ból álló ppt-k leadása. A szemináriumokon kötelező a részvétel, egy félévben 3 hiányzás lehetséges.</p> <p>A hallgatóknak félév végén egy zárthelyi dolgozatot kell megírniuk egy előre megadott időpontban, mely a vizsgaidőszak első két hetében kétszer pótolható. A dolgozatok fogalmakat, rövid összefüggéseket, valamint a megoldott problémához hasonló feladatokat tartalmaznak. Időtartamuk: 50 perc. A gyakorlati jegyeket a vizsgaidőszak 3. hetének végéig le kell zárni, és az eredményeket a Neptun rendszerben rögzíteni.</p> <p>60% alatt: elégtelen (1) 60-69%: elégséges (2) 70-79%: közepes (3) 80-89%: jó (4) 90-100%: jeles (5)</p>								

Kötelező szakirodalom:

E-learning tananyagok

Excel-ben megoldandó feladatok:

Becsky-Nagy Patrícia – Fazekas Balázs (2018): Vállalati pénzügyek példatár és esettanulmány gyűjtemény I. – Időérték számítás és értékpapírok értékelésének alapjai. Debrecen

Becsky-Nagy Patrícia – Fazekas Balázs (2018): Vállalati pénzügyek példatár és esettanulmány gyűjtemény II. – Befektetési és beruházási döntések. Debrecen

Tankönyvek:

Felsch Ádám – Száz János [2003]: Befektetési számítások. Példatár.

Bodie – Kane – Marcus [2005]: Befektetések. AULA Kiadó, ISBN: 963-9585-42-4

Ajánlott szakirodalom:

Brealey – Myers: Modern vállalati pénzügyek.

Heti bontott tematika	
1.	Tantárgyi követelmények ismertetése, a befektetési döntésekről. A pénz időértékének komplex alkalmazásai.
	TE: A hallgató megismerkedik a befektetési döntések fogalmával, alkalmazásuk lényegével, a pénz időértékének komplex alkalmazási lehetőségeivel.
	Beruházások értékelésének alapjai
	TE: A hallgató képes a beruházások értékelésére, befektetési döntések előkészítésére, meghozatalára, elemzésére, a súlyozott átlagos tőkeköltség alkalmazására és meghatározására.
	Beruházás értékelés, NPV kalkuláció excelben
	TE: A hallgató képes a beruházások értékelésére, befektetési döntések előkészítésére, meghozatalára, elemzésére,
2.	Beruházás értékelés, IRR kalkuláció excelben
	TE: A hallgató képes a beruházások értékelésére, befektetési döntések előkészítésére, meghozatalára, elemzésére,
	Eltérő élettartamú beruházások.
	TE: A hallgató képes értékelni és elemezni az eltérő élettartamú beruházásokat, és választani a befektetési lehetőségek közül.
	Tavaszi szünet
3.	Kötvényértékelés 1. excelben
	TE: A hallgatók megismerik a kötvényértékelés lényegét, módszereit.
	Kötvényértékelés 2., YTM, duration excelben
	TE: A hallgatók megismerik a kötvényértékelés lényegét, módszereit, képesek meghatározni és értelmezni a kötvényértékeléshez kapcsolódó YTM és duration mutatókat
	Részvényértékelés.
	TE: A hallgatók megismerik a részvényértékelés lényegét, módszereit.
4.	Hitelezés, THM
	TE: A hallgatók megismerkednek a hitelkalkuláció és a THM számítással
	Megtakarítások
	TE: A hallgatók megismerkednek az EBKM számításával.
	Lízing
	TE: A hallgatók megismerkednek a lízinggel kapcsolatos kalkulációkkal
4.	Állampapírok
	TE: A hallgatók megismerkednek az állampapírok fajtáival, kalkulációikkal.
	Összefoglalás, komplex feladatok.
	TE: A hallgatók tudása tovább mélyül a félév során feldolgozott témakörökhöz kapcsolódó komplex feladatok megoldásán keresztül.

*TE tanulási eredmények

A tantárgy neve:	magyarul:	Értékpapírjog és bankügyletek	Kódja:	GT_AGML608-17 GT_AGMLS608-17
	angolul:	Securities and Banking		

Felelős oktatási egység:	DE GTK Közgazdaságtan és Világgazdaságtan Intézet
--------------------------	--

Kötelező előtanulmány neve:	-	Kódja:	-
-----------------------------	---	--------	---

Típus	Óraszámok				Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve
	Előadás		Gyakorlat				
Nappali		Heti		Heti	V	3	magyar
Levelező	+	Féléves	10	Féléves			

Tantárgyfelelős oktató	neve:	Dr. Károlyi Géza	beosztása:	egyetemi docens
Tantárgy oktatásába bevont oktató	neve:		beosztása:	

A kurzus célja, hogy a hallgatók

megismerkedjenek a monetáris politika jogi szabályozási sajátosságaival és a pénzügyi intézmények rendszerével, valamint a bankügyletek típusaival és a fizetési módok formáival és jellemzőivel. A hallgatók emellett az értékpapírjog általános és az egyes értékpapírokra vonatkozó speciális szabályozással is részletesen megismerkednek.

Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul

Tudás:

A hallgató olyan speciális gazdasági jogi ismereteket sajátít el, melyek révén képes eligazodni a bankszféra különböző intézményei és az általuk folytatott pénzügyi szolgáltatások sajátosságai között. A kurzus előadásai három fő tématerület köré fókuszálódnak: 1. A pénzügyi intézmények rendszere, a jegybank, valamint a hitelintézetek és pénzügyi vállalkozások működése. 2. A bankügyletek típusai és biztosítéki rendszere. 3. Az értékpapírjog általános és specifikus szabályai.

Képesség:

Legyen tisztában a banki szféra intézményeivel, az általuk folytatott pénzügyi szolgáltatások és kiegészítő pénzügyi szolgáltatások körével, biztonságos működésük követelményeivel.

Tudja elhelyezni az egyes banki szerződéseket a bankügyletek megfelelő kategóriái között, s tudja értelmezni a szerződési biztosítékok érvényesítésének eszközeit.

Legyen képes az egyes értékpapírok megkülönböztetésére, azok alapvető funkcióinak felismerésére.

Tudja alkalmazni a gyakorlatban, pl. egy bank ügyfeleként a kötendő szerződések tartalmának értelmezése vagy az általa alkalmazott fizetési módok teljesítése esetén a tantárgy tanulásakor megszerzett ismereteket.

Attitűd:

A tantárgy elősegíti, hogy a hallgató megfelelő bankjogi, kötelmi jogi és értékpapírjogi tudás birtokában átlássa és értelmezze a bankszektor alanyainak tevékenységét, magánemberként vagy a munkája során felmerülő speciális jogintézményeket (bankügyletek, zálogjog, fizetési módok, értékpapírok) magabiztosan és megfelelően értelmezni és értékelni tudja, a jogi ismereteit folyamatosan gyarapítsa.

Autonómia és felelősség:

A kurzus hozzásegíti a hallgatót ahhoz, hogy a bankszféra jogintézményei körében az általános információkhoz képest egy magasabb szakmai szinten megalapozottan és felelősséggel formáljon véleményt a bankügyleteket érintő kérdésekben.

A kurzus rövid tartalma, témakörei

A pénzügyi intézmények rendszere. A jegybank feladatai és szervezeti felépítése. A pénzügyi intézmények rendszere, a hitelintézetek és pénzügyi vállalkozások. A pénzügyi intézmények prúdens és szolvens működése. Az aktív és passzív pénzszolgáltatási ügyletek. Bankügyletek biztosítékai. Pénzforgalmi szolgáltatás, fizetési módok. Értékpapírjog általános szabályai. Kötelmi jogi papírok, testületi értékpapírok, árupapírok és egyéb sui generis értékpapírok.

Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek	
előadás, igény szerint konzultáció	
Értékelés	
Írásbeli kollokvium, melynek értékelése ötfokozatú. 2-es (elégséges) érdemjegy a maximálisan elérhető pontok 50 %-ától.	
Kötelező szakirodalom:	
Csécsy-Fézer-Hajnal-Károlyi-Petkó-Törő-Zoványi: <i>Az üzleti élet tranzakcióinak joga</i> . 2013. Debrecen, Kapitális Kft. Bankjogi ismeretek (IX. fejezet) és Értékpapírjog (XI. fejezet)	
Ajánlott szakirodalom:	
2013. évi V. törvény a Polgári Törvénykönyvről (Ptk.) 2013. évi CCXXXVII. törvény a hitelintézetekről és a pénzügyi vállalkozásokról (Hpt.) 2013. évi CXXXIX. törvény a Magyar Nemzeti Bankról 18/2009. (VIII.6.) MNB rendelet a pénzforgalom lebonyolításáról 2017. évi CLXXXV. tv. a váltójogi szabályokról 2/1965.(I.24.) IM r. a csekkéről 285/2001.(XII.26.) Korm. r. a kötvényről 286/2001.(XII.26.) Korm. r. a kincstárjegyről 287/2001.(XII.26.) Korm. r. a letéti jegyről 1996. évi XLVIII. Törvény a közraktározásról 1997. évi XXX. Törvény a jelzálog-hitelintézetéről és a jelzáloglevélről 2001. évi CXX. Törvény a tőkepiacról a befektetési jegy vonatkozásában	

bontott tematika	
1-5 óra	<p>A pénzügyi intézmények rendszere: A kétszintű bankrendszer elemei, a jegybank és a pénzügyi intézmények szerepe és működése. A hitelintézetek és pénzügyi vállalkozások fajtái és működési sajátosságai. A pénzügyi intézmények állami felügyelete, a betétbiztosítás és intézményvédelem eszközei, szervei. A pénzügyi intézmények prudens és solvens működése. Az aktív és a passzív pénzszolgáltatási ügyletek.</p> <hr/> <p>TE: Ismeri a magyar bankrendszer felépítését, intézménytípusait és azok működési sajátosságait. Ismeri a pénzügyi intézmények vonatkozásában az MNB által ellátott engedélyezési és felügyeleti jogkör alapvető szabályait, a kötelező és az önkéntes betétbiztosítás intézményeit. Alapos ismereteket sajátít el azokról az előírásokról, amelyek biztosítják a pénzügyi intézmények tevékenységét. Részletes ismeretekkel bír a bank által nyújtott hitelek jogi keretei tekintetében. Ismeri a betételhelyezésre szolgáló jogi konstrukciókat.</p>
6-10 óra	<p>Bankügyletek biztosítékai: A biztosítékok polgári jogi rendszere: a dologi biztosítékok fajtái és jellemzői. A zálogjog fogalma, fajtái és érvényesítésének szabályai. A személyi biztosítékok köre: kezesség és garancia. Pénzforgalmi szolgáltatás, fizetési módok: fizetési számla megnyitása, rendelkezési jog, a fizetési műveletek lebonyolításának szabályai. A fizetési számlák közötti fizetési módok, a fizetési számlához kötődő készpénzfizetés, a fizetési számla nélküli fizetés szabályai. Értékpapírjog: Általános szabályok: értékpapír fogalma, típusai, fajtái és csoportosításuk. Az értékpapír előállítási módjai és átruházási szabályok. Az egyes értékpapírfajtákra vonatkozó speciális szabályok.</p> <hr/> <p>TE: Ismeri a biztosítékok szerepét, el tudja határolni a jelzálog, kézzizálog, az óvadék, és az önálló zálogjog intézményét. Ismeri a kezesség fajtáit, különbséget tud tenni a sortartó és a készfizető, valamint a kártalanító kezesség között. El tudja határolni a kezességtől a bankgaranciát vagy garanciaszerződést. Ismeretekkel bír az értékpapírjogra jellemző normatív szabályozás jelentőségével, ismeri a Magyarországon kibocsátható értékpapírfajtákat. Ismeri az okirati és a dematerializált előállítási formákat és a forgatmány jelentőségét és szerepét.</p>

*TE tanulási eredmények

A tantárgy neve:	magyarul:	Vezetői számvitel				Kódja:	GT_AGML609-17 GT_AGMLS609-17	
	angolul:	Management Accounting						
Felelős oktatási egység:		DE GTK Számviteli és Pénzügyi Intézet						
Kötelező előtanulmány neve:						Kódja:		
Típus		Óraszámok				Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve
		Előadás		Gyakorlat				
Nappali		Heti		Heti		Kollokvium	4	magyar
Levelező	X	Féléves	5	Féléves	10			
Tantárgyfelelős oktató		neve:	Dr. Kiss Anita			beosztása:	adjunktus	
Tantárgy oktatásába bevont oktató		neve:				beosztása		
A kurzus célja, hogy a hallgatók								
megismertesse a hallgatókkal a vállalkozások vezetésének és fejlesztésének korszerű módszereit, gyakorlati feladatait, kiemelve a vezetői számvitel fontosságát.								
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul								
<i>Tudás:</i>								
A számvitel feladata egy-egy gazdasági társaságról pénzügyi információk meghatározása, mérése és szolgáltatása annak érdekében, hogy ezen információk felhasználói megalapozott döntéseket hozhassanak. A megállapítás, mérés és közlés szolgálhatja a társaság külső felhasználókkal való kommunikációját. A vezetői számvitel a vállalkozás vezetői (a management) részére ad a döntésekhez információkat.								
<i>Képesség:</i>								
Képessé válik a hallgató a vezetői számvitel sajátosságainak elkülönítésére, valamint az alapvető összefüggések értelmezésére.								
<i>Attitűd:</i>								
A félév során az elméleti ismeretek mellett a gyakorlati hasznosítás lehetőségeit is elsajátítják a hallgatók.								
<i>Autonómia és felelősség:</i>								
Felelősséggel dönt a kurzus során szerzett ismeretek bővítéséről és fejlesztéséről.								
A kurzus rövid tartalma, témakörei								
A vezetői számvitel fogalma, költséggazdálkodás, önköltségszámítás. Gyakorlati feladatok, számpéldák megoldása.								
Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek								
Elméleti és gyakorlati ismertek átadása illusztratív példákon, feladatokon keresztül. A példák megoldását a szemináriumi foglalkozások segítik.								
Aláírás megszerzése								
A félévi aláírás megszerzésének feltétele, hogy a hallgatók a gyakorlatokat rendszeresen látogassák, az igazolatlan hiányzások mértéke nem haladhatja meg az órák 30%-át, ami azt jelenti, hogy 3 alkalomnál több hiányzás esetén az aláírás megtagadásra kerül.								
Értékelés								
A megszerzett ismeretek számonkérése írásbeli dolgozat formájában történik. A dolgozatok felépítése: az elméleti anyagra vonatkozó tesztek, igaz-hamis állítások és rövid kérdések (definíciók, képletek, összefüggések), valamint gyakorlati, számítási feladatok megoldása.								
A feladatsor értékelése és ezzel a végső érdemjegy kialakítása a következőképpen történik: 50% felett 2 (elégséges), 65% felett 3 (közepes), 80% felett 4 (jó), 90% felett 5 (jeles) érdemjegy adható.								
Kötelező szakirodalom:								
Kardos Barbara – Sztanó Imre – Veress Attila [2012]: A vezetői számvitel alapjai. Saldo Kiadó, Budapest Letölthető: http://hdl.handle.net/2437/282319								
Kardos Barbara – Miklósné Ács Klára – Sisa Krisztina – Veress Attila [2012]: Példatár a vezetői számvitel alapjaihoz. Saldo Kiadó, Budapest Letölthető: http://hdl.handle.net/2437/282335								
A digitális oktatásban használt tananyagok eléréséhez érvényes könyvtári tagság és ún. otthoni elérés funkció beállítása szükséges.								
A dokumentum és a pdf megjelenítő védelmének megkerülése (másolás, nyomtatás, letöltés korlátozása) tilos.								

Jánosa András – Paál Éva [2001]: Számvitelszervezés és vezetés II. Perfekt, Budapest, 1. és 2. fejezetek
A szemináriumokon kiadott és megoldott számítási feladatok

Ajánlott szakirodalom:

Kondorosi Ferencné [2002]: A vezetői számvitel és elemzés alapjai. Régió Kiadó, Debrecen
Hansen, Don – Mowen, Maryanne [1997]: Management Accounting. South-Western College Publishing
Chadwick, Leslie [1997]: Vezetői számvitel. Panem-Prentice Hall

Heti bontott tematika	
1.	A vezetői számvitel fogalma, értelmezése, feladata, kapcsolata a pénzügyi számvittel TE: Ismeri a vezetői számvitel, pénzügyi számvitel közötti összefüggéseket.
2.	Költségtani ismeretek, költség, ráfordítás TE: Ismeri az állandó és változó költségeket.
3.	A költségek jellemzői, csoportosítása TE: Ismeri a költségváltozási tényezőt.
4.	Költséggazdálkodás fogalma és értelmezése TE: Ismeri a fedezeti költségszámítást.
5.	A költséggazdálkodás módszerei, költségszámítások TE: Ismeri a határköltség-számítást.
6.	Költségek elszámolása, annak céljai és lehetőségei, a költségek elszámolása a számviteli törvény szerint, a költségelszámolás gyakorlata TE: Ismeri az elsődleges költségnem elszámolás, elsődleges költségnem, másodlagos költség-hely/költségviselő elszámolás, elsődleges költség-hely/költségviselő, másodlagos költségnem elszámolás gyakorlati módszereit.
7.	Kalkulációk és önköltség-számítás. Az önköltség-számítás tárgya, feladata és törvényi szabályozása TE: Ismeri a kalkuláció fogalmát, feladatát.
8.	Az önköltség-számítás fajtái. Előkalkuláció, közbenső kalkuláció TE: Ismeri az önköltség-számítás lehetséges sémáit.
9.	Az önköltség-számítás fajtái. Utókalkuláció TE: Ismeri az előkalkulációt, közbenső kalkulációt, utókalkulációt.
10.	Az önköltség-számítás módszerei. Osztókalkuláció TE: Ismeri az osztókalkulációt.
11.	Az önköltség-számítás módszerei. Pótlékoló kalkuláció TE: Ismeri a pótlékoló kalkulációt.
12.	Az önköltség-számítás módszerei. Normatív kalkuláció TE: Ismeri a normatív kalkulációt.
13.	Az önköltség-számítás módszerei. Vegyes kalkuláció TE: Ismeri a vegyes kalkulációt.
14.	Összefoglalás TE: Alapos ismeretekkel rendelkezik a vezetői számvitelről, a költséggazdálkodásról, az önköltség-számítás és költségelszámolás területeiről.

*TE tanulási eredmények

A tantárgy neve:	magyarul:	Kis- és közepes vállalkozások menedzsmentje				Kódja:	GT_AGML501-17 GT_AGMLS501-17	
	angolul:							
Felelős oktatási egység:		DE GTK Marketing és Kereskedelem Intézet						
Kötelező előtanulmány neve:						Kódja:		
Típus	Óraszámok					Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve
	Előadás		Gyakorlat					
Nappali		Heti		Heti		GY	4	magyar
Levelező	X	Féléves	10	Féléves	10			
Tantárgyfelelős oktató		neve:		Dr. Hernádi László		beosztása:	adjunktus	
Tantárgy oktatásába bevont oktató		neve:				beosztása		
<p>A kurzus célja, hogy a hallgatók oktatói irányítás mellett jelenlegi vagy jövőbeli vállalkozások számára feladatmegoldást végezzenek. Ennek során a hallgatók az általuk készített munkaterv szerint a vállalkozó által meghatározott valós üzleti problémákat oldjanak meg. A projektfeladat kidolgozása során lehetőséget kapnak arra, hogy elméleti tudásukat és feladatmegoldó készségüket a gyakorlatban is kamatoztatni tudják.</p>								
<p>Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul</p>								
<p><i>Tudás:</i> A kurzus elvégzése után a hallgató rendelkezik a marketing tudományág alapfogalmaival, érti a marketingkoncepció lényegét. Megérti és alkalmazza a piacszegmentáció, a fogyasztói és szervezeti vásárlói magatartás, a vállalati gyakorlatban alkalmazott marketingeszközök (marketing-mix) és a marketingrendszer működtetésének összefüggésrendszerét. Birtokában van az alapvető piackutatási, információ-gyűjtési, matematikai és statisztikai elemzési módszereknek. Elsajátította a marketing tudományágának az alapvető szakmai szókincsét, azt használni tudja.</p> <p><i>Képesség:</i> A hallgató képessé válik egy szervezet marketing folyamatainak menedzselésére, marketing eszköztárának adott üzleti szituációban való alkalmazására. Képes alapvető összefüggések feltárására, elemzésére, következtetések levonására, ezek alapján döntést előkészítő javaslatok megfogalmazására. Képes együttműködni más szakterületek képviselőivel, alkalmas projektben, csoportos feladatmegoldásban való részvételre.</p> <p><i>Attitűd:</i> A tantárgy elősegíti, hogy a hallgató a megfelelő tudás birtokában pozitív hozzáállással kezeljen egy üzleti problémát. Törekszik az új információk befogadására, új szakmai ismeretekre, nyitott a vállalkozás környezetének változásai iránt. Projektben, munkacsoportokban szívesen vállal feladatot.</p> <p><i>Autonómia és felelősség:</i> A kurzus hozzásegíti a hallgatót ahhoz, hogy a marketing funkcióhoz kapcsolódó feladatát önállóan ellássa, egyszerűbb szakmai elemzéseket elvégezzen, prezentációkat tartson. Munkáját a szakmai, jogi, etikai normák és szabályok betartásával végzi, azért felelősséget vállal.</p>								
<p>A kurzus rövid tartalma, témakörei</p> <p>A kurzus a következő témaköröket öleli fel: A vállalkozó, vállalkozás, kis- és középvállalat fogalma. A vállalkozás gazdasági, szociológiai és pszichológiai elméletei. A vállalkozói jellemzők és a vállalkozói döntésre ható tényezők. A kisvállalat szerepe a gazdaságban. A kisvállalatok alapítása, felkészülés az új vállalkozásra. Az üzleti terv tartalma, szerkezete, az üzleti tervezés folyamata. A kisvállalatok tevékenységi rendszere: a marketing– a piackutatás, a marketingmix. Az innováció – az innováció típusai, az innovációs ötlet forrásai. Az emberi erőforrás gazdálkodás jellemzői és feladatai. A logisztika – anyagi folyamatok és készletek. A termelés és szolgáltatás típusai, a termelés tevékenységrendszer. Pénzügyi elemzés és tervezés, költséggazdálkodás és árképzés. A kisvállalati válságkezelés, megszűnés és újrakezdet. A franchise és az ipari park. A hálózatosodás és a klaszter. Etika a kisvállalati gyakorlatban.</p>								
<p>Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek</p> <p>Előadások, tantermi vita, megbeszélés, otthoni felkészülés a kötelező és az ajánlott irodalom anyagából. Az előadásokon és a gyakorlatokon való aktív részvétel. A félév során el kell készíteni egy projektmunkát, melynek folyamata: a helyzet értékelése – a problémák meghatározása – a megoldási változatok kidolgozása – az eredmények előrejelzése – a megfelelő változat kiválasztása – a megvalósíthatóság tervezése.</p>								
<p>Értékelés</p> <p>Írásbeli és szóbeli vizsga.</p>								

A félévi munka értékelésének szempontjai:		zárthelyi – 20%
		kutató- és projektmunka – 40%
		vizsga – 40%
A vizsga ponthatárai:	0 - 59 pont	elégtelen
	60 - 69 pont	elégséges
	70 - 79 pont	közepes
	80 - 89 pont	jó
	90 -100 pont	jeles
Kötelező szakirodalom:		
<ul style="list-style-type: none"> • Az előadáson elhangzottak • Fülöp Gy.: Kisvállalati gazdálkodás. AULA Kiadó, Budapest, 2004. ISBN 963 9585 31 9 		
Ajánlott szakirodalom:		
<ul style="list-style-type: none"> • R.D. Hisrich-M.P. Peters: Vállalkozás. Akadémiai Kiadó, Bp., 2001. c.könyvből a II. rész (117-317 o.) és a IV/4. rész (573-618 o.) • Ernst and Young: Üzleti tervezés. Ernst and Young Kft., Bp., 2003. • Gyakorlati tudnivalók az Európai Unióról. Kézikönyv. Gazdasági és Közlekedési Minisztérium Budapest, 2003. • Haraszti M.: Franchising a vállalkozók csodafegyvere? Trademark Kft. Budapest, 2002. • Hevesi Zs.: Vállalkozói kézikönyv. KJK. Budapest, 2005. • Szerb L.: Kisvállalati gazdaság- és vállalkozástan. Pécsi Tudományegyetem Kiadója, Pécs, 2006. • Pálincás J.: Vállalkozások szervezése. LSI Oktatásközpont, Budapest, 2000. • Vecsenyi J.: Vállalkozás. Az ötlettől az újrakezdésig. AULA Kiadó, Bp., 2003. • Witt, F.K.-Witt, K.: Controlling kis- és középvállalkozások számára. Springer Hungarica, Budapest, 2004 		

Féléves bontott tematika	
1.	A vállalkozó, vállalkozás, kis- és középvállalat fogalma. A vállalkozás gazdasági, szociológiai és pszichológiai elméletei. A vállalkozói jellemzők és a vállalkozói döntésre ható tényezők. A kisvállalat szerepe a gazdaságban. A kisvállalatok alapítása, felkészülés az új vállalkozásra. Az üzleti terv tartalma, szerkezete, az üzleti tervezés folyamata. A kisvállalatok tevékenységi rendszere: a marketing– a piackutatás, a marketingmix.
2.	Az innováció – az innováció típusai, az innovációs ötletek forrásai. Az emberi erőforrás gazdálkodás jellemzői és feladatai. A logisztika – anyagi folyamatok és készletek. A termelés és szolgáltatás típusai, a termelés tevékenységrendszer. Pénzügyi elemzés és tervezés, költség-gazdálkodás és árképzés. A kisvállalati válságkezelés, megszűnés és újrakezdés. A franchise és az ipari park. A hálózatosodás és a klaszter. Etika a kisvállalati gyakorlatban.

A tantárgy neve:	magyarul:	E-kereskedelem				Kódja:	GT_AGML401-17 GT_AGMLS401-17	
	angolul:	E-commerce						
Felelős oktatói egység:		DE GTK Alkalmazott Informatika és Logisztika Intézet						
Kötelező előtanulmány neve:		-				Kódja:	-	
Típus		Óraszámok				Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve
		Előadás		Gyakorlat				
Nappali		Heti		Heti		gyakorlati jegy	3	magyar
Levelező	x	Féléves	0	Féléves	10			
Tantárgyfelelős oktató		neve:		Dr. Lengyel Péter József		beosztása:	egyetemi docens	
A kurzus célja, hogy a hallgatók								
<p>A hallgatóknak előképzettségüktől függetlenül készség szinten el kell sajátítani azokat az e-kereskedelemben használt fogalmakat, eszközöket, melyek egy felsőfokú végzettséggel rendelkező szakember gyakorlati munkájában szükségesek lehetnek. További cél, hogy a hallgatók elsajátítsák, miként tudják üzleti vállalkozásaikat az internetes kereskedelmen keresztül hatékonyabbá tenni, hogyan tudnak egy webáruházat menedzselni és mindezek logisztikai és informatikai háttérét megteremteni. Ezen felül bemutatásra kerülnek azok a módszerek, melyekkel sokkal hatékonyabbá válik a fogyasztók tulajdonságainak feltárása és ennek megfelelően a számukra szükséges termékpaletták és szolgáltatások kialakítása.</p>								
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul								
<i>Tudás:</i>								
Birtokában van a legalapvetőbb információgyűjtési, elemzési, feladat-, illetve probléma megoldási módszereknek.								
<i>Képesség:</i>								
Egyszerűbb szakmai beszámolókat, értékeléseket, prezentációkat készít, illetve előad.								
<i>Attitűd:</i>								
Fogékony az új információk befogadására, szakmai ismeretekre és módszertanokra.								
<i>Autonómia és felelősség:</i>								
Munkaköri feladatát önállóan végzi, szakmai beszámolóit, jelentéseit, kisebb prezentációit önállóan készíti. Szükség esetén munkatársi, vezetői segítséget vesz igénybe.								
A kurzus rövid tartalma, témakörei								
Alapfogalmak, Megvalósítást támogató eszközök, Kommunikációs és fizetési megoldások, Webshop jellemzői, telepítése, használata. Google eszközök használata.								
Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek								
Az órán bemutatott e-kereskedelmet támogató online eszköz önálló és csoportos használata.								
Értékelés								
A félév sikeres elvégzéséhez az elearning kurzusban kiírt tevékenységeket kell teljesíteni.								
Szerezhető pontszámok:								
- Gyakorlati tevékenységek: 60 pont (az egyes feladatok pontszáma az adott feladatnál van feltüntetve)								
- Beadandó dolgozat: 30 pont								
- Teszt: 10 pont								
Az tevékenységek esetében elérendő minimum pontszám nincs!								
Osztályozás az összes megszerzett pont alapján történik a következők szerint:								
0 - 59: elégtelen (1)								
60-69: elégséges (2)								
70-79: közepes (3)								
80-89: jó (4)								
90-100: jeles (5)								
Kötelező szakirodalom:								
Gyakorlatokon bemutatott prezentáció, internetes források								
Ajánlott szakirodalom:								
Mojzes Imre - Talyigás Judit: Az elektronikus kereskedelem, Műszaki egyetem, 2006								

Heti bontott tematika	
1.	E-kereskedelem alapfogalmak
	TE*. Ismeri az E-kereskedelem területeit
2.	Elektronikus kereskedelmi rendszer kialakításának szempontjai és lépései
	TE. Ismeri egy webshop tervezésének, kialakításának lépéseit
3.	Kommunikációs megoldások. Fizetési megoldások.
	TE. Ismeri, hogy milyen kommunikációs és fizetési megoldásokat lehet és érdemes használni
4.	Webshop jellemzői, felépítése
	TE. Ismeri a piacon elérhető online webshop szolgáltatókat és webshop motorokat.
5.	Webshop feltöltése kötelező adatokkal, termékekkel
	TE. Képes egy webshopot termékekkel feltölteni.
6.	Fizetési és szállítási módok beállítása
	TE. Képes egy webshopot paraméterezni
7.	E-marketing eszközök használata
	TE. Ismeri az e-kereskedelemben használható hatékony marketing eszközöket.
8.	Beszámoló
	TE
9.	Google eszközök használata
	TE. Ismeri a Google által biztosított e-kereskedelmet támogató szolgáltatásokat.
10.	Webanalitika
	TE. Értelmezni tudja a webanalitikában használatos mutatókat.
11.	Google Analytics használata
	TE. Készség szinten tudja használni a Google Analytics alkalmazást.
12.	Keresőmarketing
	TE. Tisztában van azzal, hogy lehet egy webshop láthatóságát növelni.
13.	Kriptoaluták
	TE Ismeri a kriptoaluták szerepét az e-kereskedelemben
14.	Beszámoló
	TE

*TE tanulási eredmények

Tantárgy neve: Nonprofit és kisvállalati marketing	Kreditértéke: 3
A tantárgy besorolása : gyakorlat	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere” : 30% elmélet, gyakorlat: 70%	
A tanóra típusa és óraszám a: gyakorlat, 30 óra az adott félévben, Az adott ismeret átadásában alkalmazandó további (sajátos) módok, jellemzők :	
A számonkérés módja: Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további (sajátos) módok : -	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 6. félév.	
Előtanulmányi feltételek:	
Tantárgy-leírás : az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása	
A kurzus során a hallgatók megismerkednek a nonprofit szektor kialakulásával, sajátosságaival, a marketing eszköztárának alkalmazási lehetőségeit ezen környezetben, a kisvállalatok hazai sajátosságaival, a KKV-k körében alkalmazható marketingeszközök körével, alkalmazásuk speciális feltételeivel.	
A 2-5 legfontosabb kötelező, illetve ajánlott irodalom (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)	
<p>Kötelező szakirodalom</p> <p>Rekettye Gábor: Kisvállalati marketing. Akadémiai Kiadó, 2008</p> <p>Chikán Attila: Vállalatgazdaságtan. Aula Kiadó, 2008</p> <p>Hetesi Erzsébet, Veres Zoltán: Nonbusiness marketing. Akadémiai Kiadó, 2013</p> <p>Ajánlott irodalom</p> <p>Bauer András - Berács József: "Marketing" Aula Könyvkiadó, 1998.</p>	
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (<i>tudás, képesség stb., KKK 7. pont</i>) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul	
<p>Ismeri a marketing fogalmát, koncepcióját, eszközrendszerét és módszertanát az üzleti és nonprofit szférában. Ismeri a marketing szerepét a vállalat, intézmény működésében, a marketing kapcsolatát a szervezet más folyamataival, funkcióival.</p> <p><i>Képesség:</i></p> <p>Képes marketing és kereskedelmi döntéseket előkészítő marketingkutatási feladatok előkészítésére, a kutatási terv megfogalmazására, és a kutatás lebonyolítására, az alapvető összefüggések elemzésére.</p> <p><i>Attitűd:</i></p> <p>A minőségi munkavégzés érdekében problémaérzékeny, proaktív magatartást tanúsít, projektben, csoportos feladatvégzés esetén konstruktív, együttműködő, kezdeményező.</p> <p><i>Autonómia és felelősség:</i></p> <p>Az elemzésekért, következtetéseikért és döntéseikért felelősséget vállal.</p>	
Tantárgy felelőse (név, beosztás, tud. fokozat): Dr. Soós Mihály adjunktus	
Tantárgy oktatásába bevont oktató(k) , ha van(nak) (név, beosztás, tud. fokozat):	

A tantárgy neve:	magyarul:	Kockázatitőke-finanszírozás				Kódja:	GT_AGML603-17 GT_AGMLS603-17	
	angolul:	Venture capital						
Felelős oktatási egység:		Számviteli és pénzügyi Intézet						
Kötelező előtanulmány neve:		-				Kódja:	-	
Típus	Óraszámok					Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve
	Előadás		Gyakorlat					
Nappali		Heti		Heti		gyakorlati jegy	3	magyar
Levelező	X	Féléves	0	Féléves	10			
Tantárgyfelelős oktató		neve:		Dr. Fazekas Balázs		beosztása:	adjunktus	
Tantárgy oktatásába bevont oktató		neve:				beosztása		
A kurzus célja,								
hogy bővítse a Hallgatók eddigi ismereteit a vállalatfinanszírozás területén a kockázatitőke-finanszírozással.								
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul								
<i>Tudás:</i>								
Ismeri és érti a gazdálkodási folyamatok irányításának, szervezésének és működtetésének alapelveit és módszereit, a gazdálkodási folyamatok elemzésének módszertanát, a döntés-előkészítés, döntéstámogatás módszertani alapjait.								
<i>Képesség:</i>								
Képes a gazdasági folyamatok, szervezeti események komplex következményeinek meghatározására.								
<i>Attitűd:</i>								
Nytított az adott munkakör, munkaszervezet, vállalkozás tágabb gazdasági, társadalmi környezetének változásai iránt, törekszik a változások követésére és megértésére.								
<i>Autonómia és felelősség:</i>								
Az elemzésekért, következtetéseiért és döntéseiért felelősséget vállal.								
A kurzus rövid tartalma, témakörei								
A kurzus során a Hallgatók megismerhetik a kockázati tőke finanszírozás folyamatát, egyedi jellemzőit, szerepét a finanszírozási források között, valamint hatását a portfólió-vállalkozásokra. A nemzetközi valamint magyarországi fejlődéstörténete a kockázati tőkének szintén bemutatásra kerül különös figyelmet szentelve az aktuális trendeknek. Továbbá tárgyalásra kerülnek olyan témakörök, mint az állami szerepvállalás kérdése és az informális kockázatitőke-piac, melyek fontos szerepet játszanak a kockázatitőke-ágazat működése terén.								
Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek								
A tanulási folyamat az órákon feldolgozott témák otthoni elsajátítását teszi szükségessé. Ezen felül a hallgatóknak lehetősége nyílik egyes témakörök egyéni, illetve csoportos feldolgozására és előadására.								
Értékelés								
<u>Aláírás megszerzésének feltétele:</u>								
Az aláírás feltétele, hogy a zárthelyi dolgozatok során a Hallgató legalább 60%-ot elér.								
<u>Oktatási anyagok:</u>								
A tárgy e-learning kurzusán a tárgy oktatói elérhetővé teszik az előadások és a szemináriumok anyagait. Az órai és az otthoni terhelés aránya megközelítőleg 50-50%, így a jelen tematika 'kötelező szakirodalom' pontjában felsorolt oktatási anyagok közül az oktatók által megjelölt részek, feladatok képezik az önálló felkészülés alapjául szolgáló tananyagot.								
<u>Gyakorlati jegy megszerzésének feltétele:</u>								
<u>Zárthelyi dolgozat megírásának lehetősége:</u>								

A tárgy gyakorlati jeggyel zárul. A DE Tanulmányi és vizsgaszabályzat Gazdaságtudományi Karra vonatkozó VI. rész 7. § (4) b) pont alapján a hallgatók zárthelyi dolgozatot írnak a szorgalmi időszak végén, aminek pótlására legkésőbb a vizsgaidőszak első hetében sor kerül. A második pótlásra (az első pótlás sikertelensége esetén) legkésőbb a vizsgaidőszak harmadik hetéig biztosítunk lehetőséget.

Zárthelyi dolgozat tartalma és felépítése:

A zárthelyi dolgozatok a teljes félév anyagát tartalmazzák. A zárthelyi dolgozatok kérdései az órák és a tematikában megjelölt kötelező irodalmak anyagaira, illetve az azok alapján megoldható problémákra irányulnak.

Zárthelyi dolgozat értékelése:

A gyakorlati jegy a zárthelyi dolgozaton elért pontszám alapján kerül meghatározásra. A zárthelyi dolgozat alapján az értékelés és a gyakorlati jegy a következők szerint alakul:

60% alatt:	aláírás megtagadva
60-69%:	2, elégséges
70-79%:	3, közepes
80-89%:	4, jó
90-100%:	5, jeles

A tárgy oktatói és a Hallgatók egyaránt, minden esetben kötelesek a DE Tanulmányi és vizsgaszabályzata, valamint a DE Etikai kódexe szerint eljárni.

Kötelező szakirodalom:

Az előadások anyaga.

Jáki Erika (szerk) (2021): *Kockázati tőkefinanszírozás elméleti kérdései*. Akadémia Kiadó. Budapest

Ajánlott szakirodalom:

Becszyné Nagy Patrícia (2008): *A kockázati tőke hozzáadott és „elvelt” értéke*. Doktori értekezés, Debreceni Egyetem. 255. o.

Fazekas Balázs (2018): *Élet a piaco túl – Az állami háttérű kockázati tőke-finanszírozás elmélete és gyakorlata a magyarországi tapasztalatok tükrében*. Doktori értekezés, Debreceni Egyetem. 255. o.

Jáki Erika - Berlinger Edina - Lovas Anita - Csepy Gábor (2018): *Szemelvények a vállalatfinanszírozás témaköréből I.* Budapesti Corvinus Egyetem, Budapest

Karsai Judit (2017): *Furcsa pár. Az állam szerepe a kockázati tőke-piacon Kelet-Európában*. Közgazdasági Szemle Alapítvány. Budapest

Karsai Judit (2012): *A kapitalizmus új királyai - Kockázati tőke Magyarországon és a közép-kelet-európai régióban*. Közgazdasági Szemle Alapítvány. Budapest

Makra Zsolt (szerk.) (2006): *A kockázati tőke világa*. Aula Kiadó Kft. Budapest

Heti bontott tematika

1.	<p>Tantárgyi követelmények ismertetése. A kockázati tőke tulajdonságai. A magántőke-befektetések jellemzői, a kockázati tőke helye a magántőke ágazatban. A kockázati tőke fejlődéstörténete. A befektetési folyamat lépései és jellemzői a kockázati tőke-finanszírozás során. A kockázati tőke keresleti oldalának bemutatása. A startupok és a startup-ökoszisztéma megismerése.</p>
	<p>A Hallgató megismeri a kockázati tőke-finanszírozás alapvető jellemzőit. A Hallgató megismeri a magántőke-piac alapvető jellemzőit. A Hallgató megismeri a kockázati tőke jellemzőinek kialakulását. A Hallgatók megismerkednek a befektetések kiválasztásával és értékelésével kapcsolatos alapokkal. A Hallgatók megismerik a kockázati tőkések és portfólióvállalkozások együttműködését. A Hallgatók megismerik a startup vállalkozások jellemzőit és a működésüket befolyásoló legfontosabb környezeti tényezőket és intézményeket.</p>
2.	<p>A fiatal, innovatív vállalkozások értékelése és az értékelés során felmerülő problémák. A VC módszer. Az értékteremtés folyamata a kockázati tőke-finanszírozásban. A portfólió-vállalkozásokból történő kiszállási módok. Az informális kockázati tőke-piac jellemzői, az üzleti angyalok és az angyalhálózatok. Az állami szerepvállalás eszközei és hatása a kockázati tőke-piacon. Nemzetközi trendek a kockázati tőke-finanszírozásban. A kockázati tőke-finanszírozás múltja, jelene és potenciális fejlődési pályái Magyarországon.</p>
	<p>A Hallgatók megismerik a fiatal és innovatív vállalkozások értékelési lehetőségeit. A Hallgatók megismerik a kockázati tőkések hozzáadott értéket teremtő tevékenységeit és a kiszállási lehetőségeket. A Hallgatók megismerkednek az angyaltőke jellemzőivel. A hallgatók megismerik az állami szerepvállalás okait, eszközrendszerét, előnyeit és hátrányait elméleti és empirikus szempontból. A Hallgatók megismerik a kockázati tőke teljesítményét a nemzetközi tapasztalatok alapján. A Hallgatók megismerik a magyarországi piac jellemzőit.</p>

A tantárgy neve:	magyarul:	Munkajogi és társadalombiztosítási ismeretek	Kódja:	GT_AGML506-17 GT_AGMLS506-17
	angolul:	Introduction to Labor Law and Social Security Insurance		

Felelős oktatási egység:	DE GTK Közgazdaságtan és Világgazdaságtan Intézet
--------------------------	--

Kötelező előtanulmány neve:	-	Kódja:	-
-----------------------------	---	--------	---

Típus	Óraszámok				Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve
	Előadás		Gyakorlat				
Nappali		Heti		Heti	V	5	magyar
Levelező	+	Féléves	10	Féléves			

Tantárgyfelelős oktató	neve:	Dr. Törő Emese	beosztása:	egyetemi docens
------------------------	-------	-----------------------	------------	------------------------

Tantárgy oktatásába bevont oktató	neve:		beosztása:	
-----------------------------------	-------	--	------------	--

A kurzus célja, hogy a hallgatók

megismerkedjenek a verseny- és a közszférában létesíthető foglalkoztatási jogviszonyok fajtáival és tartalmi sajátosságaival, különös tekintettel az individuális munkajog jellemzőire. A tipikus munkaviszony jellemzői mellett a hallgatók betekintést nyernek az atipikus munkaviszonyok speciális jogi szabályozásába is, valamint a kollektív munkajog intézményeibe. A kurzus keretében bemutatásra kerülnek a társadalombiztosítási jog alapvető rendelkezései is, amelynek során a hallgató megismerkedhetnek az egészségbiztosítási és nyugdíjbiztosítási ellátások formáival és feltételeivel, valamint az ellátások fedezetével.

Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul

Tudás:

A hallgató olyan alapvető munkajogi ismereteket sajátít el, melyek révén képes eligazodni a különböző foglalkoztatási jogviszonyok alapvető sajátosságai között. A kurzus előadásai három fő tématerület köré fókuszálódnak: 1. A verseny- és közszféra foglalkoztatási jogviszonyainak rendszere, foglalkoztatási formák elhatárolási szempontjai. 2. A munkaviszony tipikus szabályai, valamint az atipikus munkaviszony formái és jelentőségük. 3. A társadalombiztosítási jog alapvető szabályai.

Képesség:

Legyen tisztában a különböző foglalkoztatási formákra jellemző speciális sajátosságokkal, ismerje azok tartalmi sajátosságait.

Tudja elhelyezni a munkavégzési formák között a tanult jogviszonyokat, ismerje az elhatárolási szempontjaikat. Legyen tisztában az egyes egészség- és nyugdíjbiztosítási ellátások igénybevehetőségének formáival és feltételeivel, az egyes foglalkoztatási jogviszonyokhoz kapcsolódó járulékfizetési szabályokkal.

Legyen képes az adott foglalkoztatási jogviszony – elsősorban a munkaviszony - esetén a létesítésére, a tartalmi sajátosságaira és a megszüntetésére vonatkozó alapvető szabályok felismerésére, illetve meghatározására.

Tudja alkalmazni a gyakorlatban, pl. munkába lépése esetén a létesítendő foglalkoztatási jogviszony tekintetében a tantárgy tanulásakor megszerzett ismereteket.

Attitűd:

A tantárgy elősegíti, hogy a hallgató megfelelő munkajogi tudás birtokában átlássa és elkülönítse a gazdasági szféra foglalkoztatási jogviszonyainak típusait, a munkája során felmerülő alapvető jogintézményeket (munkaszerződés, tanulmányi szerződés, versenytilalmi megállapodás kötése, munkaviszony módosítása, megszüntetése esetén) magabiztosan és szakmailag megfelelően értelmezni és értékelni tudja, a jogi ismereteit folyamatosan gyarapítsa.

Autonómia és felelősség:

A kurzus hozzásegíti a hallgatót ahhoz, hogy a munkajog és társadalombiztosítás intézményei körében az általános információkhoz képest egy magasabb szakmai szinten jogilag megalapozottan és felelősséggel formáljon véleményt a foglalkoztatási jogviszony formáit és tartalmát érintő kérdésekben.

A kurzus rövid tartalma, témakörei

A munkajog rendszere, tagozódása. A munkavégzésre irányuló jogviszonyok fajtái és rendszere a verseny- és közszférában. Az egyéni és a társas vállalkozás keretében végzett munka jogi sajátosságai. A munkaviszony létesítése, alanyi köre. A munkaszerződés tartalmi elemei. A munkáltató és munkavállaló jogai és kötelezettségei. A munkaszerződéstől eltérő foglalkoztatás lehetőségei (átírányítás, kiküldetés, kirendelés). A munkaidő szabályozása. A pihenőidő fajtái és jellemzői. A munka díjazásának szabályai. A cafetéria munka- és adójogi szabályai. A munkajogi kártérítési felelősség. A munkaviszony megszűnése és megszüntetése. Atipikus munkaviszonyok. A kollektív munkajog intézményei. A társadalombiztosítás jellege, a biztosítottak köre. Az egészségügyi ellátások

formái és feltételei. A nyugdíjrendszer pillérei, a saját jogú és hozzátartozói nyugellátások köre. A rehabilitációs ellátások formái. A járulékfizetés szabályai.
Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek előadás, igény szerint konzultáció, szemináriumon a joggyakorlat megismerése jogesetek bemutatásán keresztül
Értékelés Írásbeli kollokvium, melynek értékelése ötfokozatú. 2-es (elégséges) érdemjegy megszerzése a maximálisan elérhető pontok 50 %-ától lehetséges.
Kötelező szakirodalom: KÁROLYI-PRUGBERGER-TÖRŐ: <i>Munkajog és társadalombiztosítás</i> , 2016. Bíbor Kiadó, Miskolc. ISBN 978-615-5536-16-8 2012. évi I. törvény a munka törvénykönyvéről
Ajánlott szakirodalom: BANKÓ Zoltán, BERKE Gyula, KISS György: <i>Kommentár a munkatörvénykönyvről szóló 2012. évi I. törvényhez</i> . 2017. NET jogtár. PRUGBERGER Tamás, TÖRŐ Emese: <i>Szociális és jogdogmatikai problémák a munkaviszony megszűnése és megszüntetése körül</i> . Magyar Jog. 2018. január, pp. 40-50. PRUGBERGER-NÁDAS: <i>Európai és magyar összehasonlító munka-és közszolgálati jog</i> . Wolters Kluwer Kiadó, Budapest, 2014. ISBN 978963295404 217. PRUGBERGER Tamás: <i>Magyar munkajogi reform európai kitekintéssel</i> . Novotni Kiadó, Miskolc, 2013.

bontott tematika	
1-5 óra	<p>A munkajog rendszere, tagozódása: A kollektív és az individuális munkajog rendszere. A munkavégzésre irányuló jogviszonyok fajtái: A foglalkoztatási viszonyok a versenyszférában. A munkaviszony és a polgári jogi jogviszony elhatárolási szempontjai. Egyéni vállalkozó és társas vállalkozó munkavégzése. A közalkalmazotti és köztisztviselői jogviszony. A munkaviszony létesítése, alanyi köre: A munkáltató és a munkavállaló személye. A munkaszerződés alaki és tartami követelménye. A munkáltató és munkavállaló jogai és kötelezettségei: A munkaviszony tartami sajátosságai, a feleket megillető jogok és terhelő kötelezettségek rendszere a munkajogi alapelvek és a tételes szabályozás alapján.</p> <hr/> <p>TE: Ismeri a munkajog rendszerszintű tagozódását, az egyéni és a kollektív munkajog szabályozási körét a versenyszféra és a közszféra tekintetében. Ismeri a köz- és versenyszférában létesíthető munkavégzési jogviszonyok fajtáit, elhatárolási szempontjait. Ismeri, hogy ki és milyen feltételekkel létesíthet munkaviszonyt, s a munkaszerződésnek milyen szükségképpen, kötelező és lehetséges tartalmi elemei vannak. Ismeri a munkáltató és a munkavállaló egymással szembeni jogait és kötelezettségeit, azok megsértésének szankcióit. Alapos ismereteket sajátít el abban a tekintetben, hogy a munkáltató egyoldalúan milyen munkaszerződéstől eltérő munkavégzésre utasíthatja a munkavállalót, s erre milyen garanciális szabályok vonatkoznak</p>
6-10 óra	<p>A munka díjazásának szabályai: A munkabér fajtái (időbér, teljesítménybér, kombinált bér) és elemei. Az alpbér és a bérpótlékok szabályai, a nem rendszeres juttatások fajtái. A cafetéria munka- és adójogi szabályai: A béren kívüli juttatások rendszere, a cafetéria alkalmazási feltételei, elemei. Az adómentes, a kedvezményes és általános adózású juttatások köre, a rekreációs keret. A pihenőidő fajtái és jellemzői: A munkaközi szünet, a napi pihenőidő, a heti pihenőidő és a szabadság kiadásának jogszerűségi kritériumai. A munkaidő szabályozása: A munkaidővel kapcsolatos alapfogalmak. A teljes munkaidő, a munkaidő beosztás szabályai. A rendkívüli munkavégzés elrendelése és díjazása.</p>

	<p>TE: Ismeri a munkabér megállapításának lehetőségeit és szabályait, a munkabér részeként kifizetésre kerülő eseti juttatások formáit (jutalom, jutalék, prémium). Ismeri a béren kívüli juttatások alkalmazásának munkajogi és adózási szabályait. Részletes ismeretekkel bír a napi, heti munkaidő mértékéről és beosztásáról, az általános, egyenlőtlen, rugalmas, kötetlen és osztott napi munkaidőről, valamint a munkaidőkeret alkalmazásának céljáról</p>
11-15 óra	<p>A munkajogi kártérítési felelősségi rendszer. A munkaviszony megszűnése és megszüntetése: A munkaviszony automatikus megszűnésének esetei. A felek jognyilatkozata általi megszüntetési formák: közös megegyezés, felmondás, azonnali hatályú felmondás jogszerűségi kritériumai. A munkavállaló általános (szubjektív) és speciális (objektív) kártérítési felelőssége. A munkáltató kártérítési felelőssége. Atipikus munkaviszonyok formái: A vezető állású alkalmazottak köre és jogállása, a határozott idejű munkaviszony, távmunka, bedolgozói jogviszony, egyszerűsített foglalkoztatás, munkavégzés behívás alapján, munkakör megosztása, több munkáltató által létesített munkaviszony sajátosságai.</p> <hr/> <p>TE: Ismeretekkel bír a felek által a munkaviszonyból eredő károkozásért való felelősségi alakzatok alapvető szabályairól. Ismeri a felmondási jog feltételeit, okait, a felmondási idő, felmentési idő és végkielégítés alkalmazásának szabályait, az indoklás nélküli és a szankciós azonnali hatályú felmondás gyakorlásának jogszerűségi kritériumait</p>
16-20 óra	<p>A kollektív munkajog intézményei: Érdekegyeztetés fórumai és jogköre. A szakszervezet jogosítványai. A kollektív szerződés megkötése, tartalma. Az üzemi tanács megválasztásának szabályai, működése, jogköre. Az európai üzemi tanács szerepe. A sztrájkjog. A társadalombiztosítás szerepe, tagozódása: a biztosítottak köre. Az egészségügyi és nyugellátások formái és feltételei. A természetbeni és pénzbeli ellátások formái és feltételei. A saját jogú és a hozzátartozói nyugellátások igénybevételi formái. A társadalombiztosítási ellátások fedezete: a foglalkoztató és a foglalkoztatott járulékfizetésének szabályai az egyes munkavégzési jogviszonyokhoz kapcsolódóan.</p> <hr/> <p>TE: Alapos ismeretekkel bír a munkavállalók egészét érintő munkaügyi kapcsolatok egyes intézményeiről, lényegéről. Alapos ismeretekkel bír a biztosítottak által igénybe vehető ellátások köréről és feltételrendszeréről. Alapos ismeretekkel bír a biztosított magánszemély egyéni járulékfizetése, az önálló vállalkozáshoz kapcsolódó járulékfizetési kötelezettség tekintetében, valamint a kifizető (munkáltató) foglalkoztatottakhoz kapcsolódó közterhei (szócho, cho) vonatkozásában.</p>

*TE tanulási eredmények

Tantárgy neve: Start-up-ok jogi ABC-je	Kreditértéke: 3
A tantárgy besorolása: gyakorlat	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere”: 30% elmélet, gyakorlat: 70%	
A tanóra típusa és óraszám: gyakorlat 30 óra az adott félévben, Az adott ismeret átadásában alkalmazandó további (sajátos) módok, jellemzők:	
A számonkérés módja: írásbeli vizsga Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további (sajátos) módok: -	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 5. félév	
Előtanulmányi feltételek:	
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása	
<p>A kurzus célja, hogy a hallgatók</p> <p>A start-up-ok jogi ABC-je tárgy keretein belül megismerkedjenek a Startup fogalmával. Továbbá az induló vállalkozások jogi alapjaival, az indítással kapcsolatos teendőkkel, mind jogi, pénzügyi és számviteli szempontokból. Mindemelett megismerkednek az induló vállalkozások tervezésével kapcsolatos mechanizmusával</p>	
A 2-5 legfontosabb kötelező, illetve ajánlott irodalom (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)	
<p>Kötelező szakirodalom:</p> <p>Az órai előadások anyaga, ami az e-learning rendszerben megtalálható.</p> <p>Törő Emese (2019): Vállalkozások jogi ismeretei munkafüzet. Debreceni Egyetem, Debrecen</p>	
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (<i>tudás, képesség stb., KKK 7. pont</i>) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul	
<p><i>Tudás:</i></p> <p>Ismeri és érti az induló vállalkozásokkal kapcsolatos jogi, pénzügyi és számviteli teendőket. A hallgató képes lesz ezen a területen történő naprakész eligazodásra.</p> <p><i>Képesség:</i></p> <p>A hallgató megtanulja az induló vállalkozásokkal kapcsolatos legfontosabb teendőket és képes lesz alapvető összefüggéseket értelmezni és észrevenni.</p> <p><i>Attitűd:</i></p> <p>A hallgató törekszik az önképzésre.</p> <p><i>Autonómia és felelősség:</i></p> <p>Az elemzésekért, következtetéseikért és döntéseikért felelősséget vállal.</p> <p>-</p>	
Tantárgy felelőse (név, beosztás, tud. fokozat): Dezső Attila mesteroktató	
Tantárgy oktatásába bevont oktató(k) , ha van(nak) (név, beosztás, tud. fokozat): Dr. habil. Becsky-Nagy Patrícia egyetemi docens	

A tantárgy neve:	magyarul:	Vezetői számvitel				Kódja:	GT_AGML609-17 GT_AGMLS609-17	
	angolul:	Management Accounting						
Felelős oktatási egység:		DE GTK Számviteli és Pénzügyi Intézet						
Kötelező előtanulmány neve:						Kódja:		
Típus		Óraszámok				Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve
		Előadás		Gyakorlat				
Nappali		Heti		Heti		Kollokvium	4	magyar
Levelező	X	Féléves	5	Féléves	10			
Tantárgyfelelős oktató		neve:		Dr. Kiss Anita		beosztása:	adjunktus	
Tantárgy oktatásába bevont oktató		neve:				beosztása		
A kurzus célja, hogy a hallgatók								
megismertesse a hallgatókkal a vállalkozások vezetésének és fejlesztésének korszerű módszereit, gyakorlati feladatait, kiemelve a vezetői számvitel fontosságát.								
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul								
<i>Tudás:</i>								
A számvitel feladata egy-egy gazdasági társaságról pénzügyi információk meghatározása, mérése és szolgáltatása annak érdekében, hogy ezen információk felhasználói megalapozott döntéseket hozhassanak. A megállapítás, mérés és közlés szolgálhatja a társaság külső felhasználókkal való kommunikációját. A vezetői számvitel a vállalkozás vezetői (a management) részére ad a döntésekhez információkat.								
<i>Képesség:</i>								
Képessé válik a hallgató a vezetői számvitel sajátosságainak elkülönítésére, valamint az alapvető összefüggések értelmezésére.								
<i>Attitűd:</i>								
A félév során az elméleti ismeretek mellett a gyakorlati hasznosítás lehetőségeit is elsajátítják a hallgatók.								
<i>Autonómia és felelősség:</i>								
Felelősséggel dönt a kurzus során szerzett ismeretek bővítéséről és fejlesztéséről.								
A kurzus rövid tartalma, témakörei								
A vezetői számvitel fogalma, költséggazdálkodás, önköltségszámítás. Gyakorlati feladatok, számpéldák megoldása.								
Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek								
Elméleti és gyakorlati ismertek átadása illusztratív példákon, feladatokon keresztül. A példák megoldását a szemináriumi foglalkozások segítik.								
Aláírás megszerzése								
A félévi aláírás megszerzésének feltétele, hogy a hallgatók a gyakorlatokat rendszeresen látogassák, az igazolatlan hiányzások mértéke nem haladhatja meg az órák 30%-át, ami azt jelenti, hogy 3 alkalomnál több hiányzás esetén az aláírás megtagadásra kerül.								
Értékelés								
A megszerzett ismeretek számonkérése írásbeli dolgozat formájában történik. A dolgozatok felépítése: az elméleti anyagra vonatkozó tesztek, igaz-hamis állítások és rövid kérdések (definíciók, képletek, összefüggések), valamint gyakorlati, számítási feladatok megoldása.								
A feladatsor értékelése és ezzel a végső érdemjegy kialakítása a következőképpen történik: 50% felett 2 (elégséges), 65% felett 3 (közepes), 80% felett 4 (jó), 90% felett 5 (jeles) érdemjegy adható.								
Kötelező szakirodalom:								
Kardos Barbara – Sztanó Imre – Veress Attila [2012]: A vezetői számvitel alapjai. Saldo Kiadó, Budapest Letölthető: http://hdl.handle.net/2437/282319								
Kardos Barbara – Miklósné Ács Klára – Sisa Krisztina – Veress Attila [2012]: Példatár a vezetői számvitel alapjaihoz. Saldo Kiadó, Budapest Letölthető: http://hdl.handle.net/2437/282335								
<i>A digitális oktatásban használt tananyagok eléréséhez érvényes könyvtári tagság és ún. otthoni elérés funkció beállítása szükséges.</i>								
<i>A dokumentum és a pdf megjelenítő védelmének megkerülése (másolás, nyomtatás, letöltés korlátozása) tilos.</i>								

Jánosa András – Paál Éva [2001]: Számvitelszervezés és vezetés II. Perfekt, Budapest, 1. és 2. fejezetek
A szemináriumokon kiadott és megoldott számítási feladatok

Ajánlott szakirodalom:

Kondorosi Ferencné [2002]: A vezetői számvitel és elemzés alapjai. Régió Kiadó, Debrecen
Hansen, Don – Mowen, Maryanne [1997]: Management Accounting. South-Western College Publishing
Chadwick, Leslie [1997]: Vezetői számvitel. Panem-Prentice Hall

Heti bontott tematika	
1.	A vezetői számvitel fogalma, értelmezése, feladata, kapcsolata a pénzügyi számvittel TE: Ismeri a vezetői számvitel, pénzügyi számvitel közötti összefüggéseket.
2.	Költségtani ismeretek, költség, ráfordítás TE: Ismeri az állandó és változó költségeket.
3.	A költségek jellemzői, csoportosítása TE: Ismeri a költségváltozási tényezőt.
4.	Költséggazdálkodás fogalma és értelmezése TE: Ismeri a fedezeti költségvetést.
5.	A költséggazdálkodás módszerei, költségvetések TE: Ismeri a határköltség-vizsgálatot.
6.	Költségek elszámolása, annak céljai és lehetőségei, a költségek elszámolása a számviteli törvény szerint, a költségelszámolás gyakorlata TE: Ismeri az elsődleges költségnem elszámolását, elsődleges költségnem, másodlagos költség-hely/költségviselő elszámolását, elsődleges költség-hely/költségviselő, másodlagos költségnem elszámolási gyakorlati módszereit.
7.	Kalkulációk és önköltségvetés. Az önköltségvetés tárgya, feladata és törvényi szabályozása TE: Ismeri a kalkuláció fogalmát, feladatát.
8.	Az önköltségvetés fajtái. Előkalkuláció, közbenső kalkuláció TE: Ismeri az önköltségvetés lehetséges sémáit.
9.	Az önköltségvetés fajtái. Utókalkuláció TE: Ismeri az előkalkulációt, közbenső kalkulációt, utókalkulációt.
10.	Az önköltségvetés módszerei. Osztókalkuláció TE: Ismeri az osztókalkulációt.
11.	Az önköltségvetés módszerei. Pótlékoló kalkuláció TE: Ismeri a pótlékoló kalkulációt.
12.	Az önköltségvetés módszerei. Normatív kalkuláció TE: Ismeri a normatív kalkulációt.
13.	Az önköltségvetés módszerei. Vegyes kalkuláció TE: Ismeri a vegyes kalkulációt.
14.	Összefoglalás TE: Alapos ismeretekkel rendelkezik a vezetői számvitelről, a költséggazdálkodásról, az önköltségvetés és költségelszámolás területeiről.

*TE tanulási eredmények

Tantárgy neve: Szolgáltatásmarketing	Kreditértéke: 2
A tantárgy besorolása: kollokvium	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere”: 70% elmélet gyakorlat: 30% gyakorlat	
A tanóra típusa és óraszám: előadás 30 óra az adott félévben, Az adott ismeret átadásában alkalmazandó további (sajátos) módok, jellemzők:	
A számonkérés módja: írásbeli vizsga Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további (sajátos) módok: -	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 5. félév	
Előtanulmányi feltételek:	
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása	
A kurzus a következő témaköröket öleli fel: A szolgáltatások fogalma, típusai; A szolgáltatások menedzsmentjének sajátosságai; A szolgáltatások pozicionálása; Fogyasztói magatartás a szolgáltatásoknál; Szolgáltatásminőség; Vevői elégedettség és vevőmegtartás; Panaszkezelés; A szolgáltatástermék; Szolgáltatások árazása; Az értékesítés lehetőségei a szolgáltatásoknál; A szolgáltatások kommunikálása; Szolgáltatási folyamatok és rendszerek; A szolgáltatások megfogható elemei; Az emberierőforrás-menedzsment szerepe a szolgáltatásokban; Nemzetközi szolgáltatásmarketing; Sikeres szolgáltatási stratégiák.	
A 2-5 legfontosabb kötelező, illetve ajánlott irodalom (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)	
Kötelező szakirodalom: KENESEI ZSÓFIA–KOLOS KRISZTINA (2014): Szolgáltatásmarketing és -menedzsment. Alinea Kiadó, Budapest	
Ajánlott szakirodalom: BARON, S.–HARRIS, K.–HILTON, T. (2009): Services Marketing: Text and Cases. 3rd edition, Palgrave Macmillan, Basingstoke HOFFMANN, K. D.–BATESON, J. E. G.–WOOD, E.–KENYON, A. J. (2010): Services Marketing: Concepts, Strategies and Cases. South-Western, Cengage Learning, Andover LOVELOCK, C. H.–WIRTZ, J. (2012): Services Marketing: People, Technology, Strategy. 7th edition, global edition, Pearson, Boston VERES ZOLTÁN (2003): Szolgáltatásmarketing. Műszaki Kiadó, Budapest VERES ZOLTÁN (2009): A szolgáltatásmarketing alapkönyve. Akadémiai Kiadó, Budapest	
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (<i>tudás, képesség</i> stb., <i>KKK 7. pont</i>) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul	
<i>Tudás:</i> - A hallgató rendelkezik a szolgáltatásmarketing alapvető, átfogó fogalmainak, elméleteinek, tényeinek, összefüggéseinek ismeretével. - Átfogóan ismeri a szolgáltatásmarketing szakterület tárgykörének alapvető tényeit, irányait és határait. - Ismeri a szolgáltatásmarketing szakterülethez kötődő legfontosabb összefüggéseket, elméleteket és az ezeket felépítő fogalomrendszert. - Ismeri a szolgáltatásmarketing fogalmát, koncepcióját, eszközrendszerét és módszertanát az üzleti és nonprofit szférában. Ismeri a szolgáltatásmarketing szerepét a vállalat, intézmény működésében, a szolgáltatásmarketing kapcsolatát a szervezet más folyamataival, funkcióival. - Ismeri a fogyasztói, vevői magatartás folyamatát szolgáltatások esetén. - Birtokában van a szolgáltatásmarketing-tudomány alapvető szakmai szókincsének.	
<i>Képesség:</i>	

- A tanult elméletek és módszerek alkalmazásával tényeket és alapvető összefüggéseket tár fel, rendszerez és elemez a szolgáltatásmarketing területén, önálló következtetéseket, kritikai észrevételeket fogalmaz meg, döntés-előkészítő javaslatokat készít, döntéseket hoz rutin - és részben ismeretlen - hazai, illetve nemzetközi környezetben is.
- Elvégzi a szolgáltatásmarketing szakterület ismeretrendszerét alkotó elképzelések alapfokú analizisét, az összefüggéseket szintetizálja, és adekvát értékelő tevékenységet folytat.
- Képes a szolgáltatásmarketing rövid és középtávú döntési folyamataiban való eligazodásra, a gyors piaci változások felismerésére, azokhoz való alkalmazkodásra.
- Képes marketingdöntéseket előkészítő marketingkutatói feladatok előkészítésére, a kutatási terv megfogalmazására, és a kutatás lebonyolítására, az alapvető összefüggések elemzésére szolgáltatóvállalatoknál.
- Képes a szolgáltatóvállalatok marketing adatbázisainak kezelésére, a szekunder marketingkutatói információk és adatok elemzésére.
- Megérti és használja a szolgáltatásmarketing szakterület jellemző online és nyomtatott szakirodalmát.
- Képes felismerni a szolgáltatásmarketing-problémákat, megoldásukat megtervezi, megvalósítja.

Attitűd:

- Fogékony az új információk befogadására, az új szakmai ismeretekre és módszertanokra a szolgáltatásmarketing területén, nyitott az új, önálló és együttműködést igénylő feladatok, felelőségek vállalására.
- Törekszik szolgáltatásmarketing-tudásának fejlesztésére.

Autonómia és felelősség:

- Az elemzésekért, következtetéseikért és döntéseikért felelősséget vállal.
- Szakmai útmutatás alapján végzi átfogó és speciális szolgáltatásmarketing szakmai kérdések végiggondolását, és rendelkezésére álló források alapján történő kidolgozását.
- Felelősséggel részt vállal szolgáltatásmarketing szakmai nézetek kialakításában, indoklásában.
- Felelősséget vállal a munkával és magatartásával kapcsolatos szakmai, jogi, etikai normák és szabályok betartása terén.

Tantárgy felelőse (név, beosztás, tud. fokozat): Dr. Kiss Marietta PhD adjunktus

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha van(nak) (név, beosztás, tud. fokozat):

A tantárgy neve:	magyarul:	A gazdaságbiztonság köz- és magánjogi keretrendszere				Kódja:	GT_AGML801-17 GT_AGML901-17 GT_AGMLS801-17 GT_AGMLS901-17	
	angolul:	The Public and Private Legal Framework of Economic Security						
Felelős oktatási egység:		DE GTK Közgazdaságtan és Világgazdaságtan Intézet						
Kötelező előtanulmány neve:		-				Kódja:	-	
Típus		Óraszámok				Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve
		Előadás		Gyakorlat				
Nappali		Heti		Heti		GY	4	magyar
Levelező	+	Féléves	10	Féléves	10			
Tantárgyfelelős oktató		neve:		Dr. Károlyi Géza		beosztása:	egyetemi docens	
Tantárgy oktatásába bevont oktató		neve:				beosztása:		
A kurzus célja, hogy a hallgatók								
<p>megismerkedjenek a gazdaságbiztonság jogi kereteinek magánjogi és közjogi aspektusaival. Ennek következtében tovább bővíthetik a gazdasági magánjogból elsajátított társasági jogi ismereteiket olyan speciális rész tudással, mint az ellenséges vállalatfelvásárlás (take-over) vagy a polgári jog által szabályozott adatvédelem, adatbiztonság (GDPR, üzleti titok védelme) kérdésköre. A magánjogi szabályok mellett lehetőség lesz a gazdaságbiztonság közjogi szabályozásával is megismerkedni, amely elsősorban a tilalmazott magatartások büntetőjogi aspektusait érinti.</p>								
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul								
<i>Tudás:</i>								
<p>A hallgató olyan alapvető gazdasági jogi ismereteket sajátít el, amelyek révén képes eligazodni a különböző vállalkozási formák alapvető sajátosságai között. Ismeri a balesetvédelmi, tűzvédelmi és környezetvédelmi rendelkezéseket. Birtokában van a munkavégzéséhez szükséges megfelelő szintű munkajogi ismereteknek. Tisztában van az adatvédelemre vonatkozó jogi szabályozókkal, tudatában van a munkájához szükséges ügyviteli, titok- és adatvédelmi szabályoknak. Elsajátítja a gazdasági jellegű bűncselekmények tényállási elemeit.</p>								
<i>Képesség:</i>								
<p>Képes a vállalatfelvásárlási folyamatok, tulajdonosi szerkezeti változások értelmezésére és a kapcsolódó jogkövetkezmények meghatározására. Tudja alkalmazni a gyakorlatban a tantárgy tanulásakor megszerzett munkajogi és adatvédelmi ismereteket. Felismeri a tanult módszerek alapján a tilalmazott magatartásokat, ismeri azok büntetőjogi szankciórendszerét.</p>								
<i>Attitűd:</i>								
<p>A tantárgy elősegíti, hogy a hallgató megfelelő gazdasági jogi tudás birtokában átlássa és elkülönítse a gazdasági szféra alanyainak körét, a munkája során felmerülő alapvető jogintézményeket (társaság alapítás, tulajdonszerzés, munkavédelem) magabiztosan és megfelelően értelmezni és értékelni tudja, a jogi ismereteit folyamatosan gyarapítsa, a jogszabályi változásokat nyomon kövesse.</p>								
<i>Autonómia és felelősség:</i>								
<p>A kurzus hozzásegíti a hallgatót ahhoz, hogy a gazdasági szféra jogintézményei körében az általános információkhoz képest egy magasabb szakmai szinten megalapozottan és felelősséggel formáljon véleményt a vállalkozási formákat érintő kérdésekben. Önállóan és felelősséggel képes kialakítani és alkalmazni a megtanult munkavédelmi környezetet, felismeri a büntetőjogi tényállásokat</p>								
A kurzus rövid tartalma, témakörei								
<p>Ellenséges vállalatfelvásárlást (take-over), adatvédelem a polgári jogban, adatbiztonság (GDPR, üzleti titok védelme) adatvédelem a munkajogban, a munkavállalók ellenőrzése, munkavédelem alapvető szabályai. A büntetőjog általános szabályai: bűncselekmény fogalma, elkövetők, szankciórendszer. Egyes korrupciós bűncselekmények, közbiztonság elleni bűncselekmények, a vagyon elleni bűncselekmények, a gazdálkodás rendjét sértő bűncselekmények, tiltott adatszerezés és az információs rendszer elleni bűncselekmények.</p>								

Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek

Előadáson az elméleti háttérrel, a jogi rendelkezésekkel ismerkedhetnek meg a hallgatók, szemináriumon a joggyakorlatot sajátíthatják el a hallgatók jogesetek bemutatásán, feldolgozásán keresztül.

Értékelés

A félév során két zárthelyi dolgozat írására kerül sor, egyenként legalább 50-50 %-os eredményesség szükséges a gyakorlati jegy megszerzéséhez.

A követelmények pótlása és javítása:

A félévközi követelményként meghatározott zárthelyi dolgozatok megírása pótolható (javítható), ennek időpontja az utolsó szemináriumi óra.

A zárthelyi dolgozatok 30 pontosak, tehát maximum 60 pont szerezhető.

Jegyek:

0–29 pont - elégtelen (1),

30–37 pont - elégséges (2),

38–45 pont - közepes (3),

46–52 pont - jó (4),

53–60 pont - jeles (5)

Kötelező szakirodalom:

1. PAPP Tekla, Társasági jog az Európai Unióban,
http://jog.unideb.hu/documents/tanszekek/polgari/tarsasagi_jog/tarsasagi_jog_az_europai_unioban.pdf
2. PÉTERFALVI Attila – RÉVÉSZ Balázs – BUZÁS Péter (2018): Magyarázat a GDPR-ról. Wolters Kluwer Hungary, Budapest
3. KISS, György (szerk.): Az Európai Unió munkajoga. IV. rész. A jogközelítés a munkafeltételekre vonatkozó minimális előírások terén. Osiris Kiadó, Bp. 2001.
4. Dr. GÖRGÉNYI Ilona, Dr. GULA József, Dr. HORVÁTH Tibor, Dr. JACSÓ Judit, Dr. LÉVAY Miklós, Dr. SÁNTHA Ferenc, CSEMÁNE dr. Váradí Erika (2020): Magyar büntetőjog – Különös rész, Wolters Kluwer Kiadó, Budapest
5. TAKSÁS, Balázs (2013): Gazdasági biztonsági kihívások napjaink globalizált világában. PhD értekezés. Nemzeti Közszolgálati Egyetem, Budapest. Hadtudományi Doktori Iskola. Elérhető: http://uni-nke.hu/downloads/konyvtar/digitgy/phd/2013/taksas_balazs.pdf

Tantárgy neve: Biztonsági szervezetek – nemzeti és nemzetközi keretrendszer	Kreditértéke: 3
A tantárgy besorolása: kötelező	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere”: elmélet-gyakorlat: 67-33%	
A tanóra típusa és óraszám: 30+15 óra az adott félévben, Az adott ismeret átadásában alkalmazandó további (sajátos) módok, jellemzők:	
A számonkérés módja: írásbeli Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további (sajátos) módok: -	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 2	
Előtanulmányi feltételek: nincs	
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása	
<p>A kurzus célja, hogy a hallgatók megismerkedjenek a biztonság fenntartására hivatott hazai és nemzetközi szervezetekkel, azok működési sajátosságaival, egymás közötti, illetve a velük való potenciálisvállalati együttműködéssel.</p> <p>A kurzus rövid tartalma, témakörei Hadsereg fogalma. Magyar Honvédség. Hadseregek sajátosságai. Mit nyújthat egy hadsereg egy vállalatnak – mit nyújthat egy vállalat egy hadseregnek. Rendőrség fogalma. Magyar rendőrség. Rendőrségek sajátosságai. Mit nyújthat egy rendőrség egy vállalatnak – mit nyújthat egy vállalat egy rendőrségnek. Nemzetbiztonsági szolgálat fogalma. Magyar nemzetbiztonsági szolgálatok. Nemzetbiztonsági szolgálatok sajátosságai. Mit nyújthat egy nemzetbiztonsági szolgálat egy vállalatnak – mit nyújthat egy vállalat egy nemzetbiztonsági szolgálatnak. Nemzetközi együttműködési szervezetek biztonsági szempontból – ENSZ, EU, NATO. Egyéb biztonsági partnerek: tűzoltóság, járványvédelem és közegészségügy, árvízvédelem. Magánbiztonsági vállalatok jellemzői, velük való együttműködés.</p>	
A 2-5 legfontosabb kötelező, illetve ajánlott irodalom (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)	
<p>Kötelező szakirodalom: Krajncz Zoltán: Hadtudományi lexikon – Új kötet. Budapest, Ludovika Egyetemi, 2020. ISBN 978 963 5311 019 Boda József (főszerk.): Rendészettudományi szaklexikon. Budapest, Dialóg Campus, 2019. ISBN 978 963 531 093 7 Szenes Zoltán – Siposné Kecskeméthy Klára: NATO 4.0 és Magyarország. 20 év tagság – 30 év együttműködés. Budapest, Zrínyi, 2019. ISBN 978 963 531 093 7 Horváth, Zoltán: Handbook of the European Union. Budapest, HVG ORAC, 2012 (4) ISBN 978 063 5311 019</p> <p>Ajánlott szakirodalom: Boda József – Regényi Kund (szerk.): A hírszerzés története az ókortól napjainkig. Budapest, Dialóg Campus, 2019. ISBN 978 615 5945 97 7</p>	
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (<i>tudás, képesség</i> stb., <i>KKK 7. pont</i>) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul	
<p>Tudás: Ismeri a szakterületéhez kapcsolódó más (műszaki, jogi, környezetvédelmi, minőségbiztosítási stb.) szakterületek alapjait.</p> <p>Képesség: Képes együttműködni más szakterületek képviselőivel.</p> <p>Attitűd: Nyitott az adott munkakör, munkaszervezet, vállalkozás tágabb gazdasági, társadalmi környezetének változásai iránt, törekszik a változások követésére és megértésére. Befogadó mások véle-</p>	

ménye, az ágazati, regionális, nemzeti és európai értékek iránt (ide értve a társadalmi, szociális és ökológiai, fenntarthatósági szempontokat is).

Autonómia és felelősség:

Önállóan vezet, szervez, irányít gazdálkodó szervezetben szervezeti egységet, munkacsoportot, illetve vállalkozást, kisebb gazdálkodó szervezetet, felelősséget vállalva a szervezetért és a munkatársakért.

Tantárgy felelőse (*név, beosztás, tud. fokozat*): **Dr. Regényi Kund Ph. D.**

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha van(nak) (*név, beosztás, tud. fokozat*): -

Tantárgy neve: Munkavállalói/személyiségi jogok és gazdasági érdek	Kreditértéke: 3
A tantárgy besorolása: kötelező	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere”: elmélet-gyakorlat: 60-40%	
A tanóra típusa és óraszám: 30+15 óra az adott félévben, Az adott ismeret átadásában alkalmazandó további (sajátos) módok, jellemzők:	
A számonkérés módja: gyakorlati jegy Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további (sajátos) módok:	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 6. félév.	
Előtanulmányi feltételek: nincs	
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása	
<p>A kurzus célja, hogy a hallgatók megismerjék a munkaviszony és munkavégzésre irányuló egyéb jogviszonyok fő tartalmi elemeit, a munkavállalók és munkáltatók jogait és kötelezettségeit, különös tekintettel az általános magatartási követelményekre, a munkavállalók személyiségi jogaira, a munkáltató jogos gazdasági érdekére és a versenytilalmi megállapodás intézményére. Ezen keretek között a kurzus fókuszában a Munkáltató, mint gazdasági entitás gazdasági érdekeinek védelme, illetve az ennek érdekében igénybe vehető munkajogi eszközök állnak.</p> <p>A kurzus rövid tartalma, témakörei: <u>Bevezetés a munkajogba, alapfogalmak:</u> munkaviszony fogalma, tartalmi elemei. A munkaviszony keletkezése, alanyai, tárgya. Munkáltatói/munkavállalói jogok és kötelezettségek. <u>Kurzus fókuszában álló, részletesen tárgyalt témakörök:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Az Mt. szerinti általános magatartási követelmények rendszere. • A munkáltató jogos gazdasági érdekének fogalma, tényállásai, gyakorlata, ezen belül különösen: munkaidőn kívüli és a munkaviszony utáni magatartás korlátozása, munkáltató jó hírneve, munkavállaló véleménynyilvánításhoz való joga, üzleti titok fogalma és védelme, munkáltató ellenőrzési joga. Aktuális kérdések, kihívások. • Versenytilalmi megállapodás: fogalma, tartalma, megkötésének feltételei, ellenértéke, versenytárs fogalma. Aktuális kérdések, kihívások. • Személyiségi jogok korlátozásának kérdései, ezen belül különösen: személyiségi jog fogalma, Mt. és Ptk. viszonya, személyiségi jog védelme és korlátozásának módjai, feltételei, megsértésének szankciói. Aktuális kérdések, kihívások. 	
A 2-5 legfontosabb kötelező, illetve ajánlott irodalom (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)	
<p>Kötelező szakirodalom: Bankó Zoltán – Berke Gyula – Kiss György – Szőke Gergely László: Nagykommentár a Munka Törvénykönyvéhez: nagykommentár a Munka Törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. Törvényhez. Budapest, Wolters Kluwer, 2019, ISBN: 978-963-295-785-2. Mt. 8. §, 9. §, 11/A §, 228. § szakaszokra vonatkozó részek. Mészárosné Szabó Zsuzsanna: Mégis kinek az érdeke? A versenytilalmi megállapodásról a Kúria ítélezési gyakorlata tükrében: a versenytilalmi megállapodás fogalma, a titoktartási kötelezettségtől való elhatárolása. In: Bankó Zoltán – Berke Gyula – Pál Lajos – Petrovics Zoltán (szerk.): Ünnepi tanulmányok Lőrincz György 70. születésnapja tiszteletére. Budapest, HVG-ORAC, 2019. 271-279. Vékás Lajos – Gárdos Péter et. al.: Kommentár a Polgári Törvénykönyvhöz: kommentár a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvényhez. Budapest, Wolters Kluwer, 2014, ISBN: 978-963-295-428-8. Ptk. 2:47. § szakaszához fűzött rész. A Kúria joggyakorlat-elemző csoportjának 2017.El.II.JGY.E.1. számú részletes összefoglaló</p>	

jelentése: A munkaviszonyhoz kapcsolódó egyes megállapodások: a versenytilalmi megállapodásra és a tanulmányi szerződésre vonatkozó munkajogi szabályok értelmezésével kapcsolatos bírói gyakorlat. 5-27.

Jogesetek:

EBH2009. 2069.

EBH2015. M.1.

Ajánlott szakirodalom:

Kozma Anna – Lőrincz György – Pál Lajos: A Munka Törvénykönyvének magyarázata. Budapest, HVG-ORAC, 2020, ISBN: 978-963-258-479-9. Mt. 8. §, 9. §, 11/A §, 228. § szakaszokra vonatkozó részek.

Cséffán József: A Munka Törvénykönyve és magyarázata. Szeged, Szegedi Rendezvényszervező Kft., 2020, ISBN: 978-615-5112-25-6. Mt. 8. §, 9. §, 11/A §, 228. § szakaszokra vonatkozó részek.

Rózsavölgyi Bálint: Mikor lehet jogszerű a munkáltató ellenőrzése?: az Emberi Jogok Európai Bírósága Nagykararaja Barbulescu kontra Románia ügyben hozott ítéletének iránymutatásai. Munkajog 2. évf. 1. sz. 2018. 43-48.

Azoknak az **előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek** (*tudás, képesség stb., KKK 7. pont*) a felsorolása, **amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul**

Tudás:

Ismeri a szakterületéhez kapcsolódó jogterületek alapjait. Ismeri a projektben, teamben, munkaszervezetben való együttműködés, a projekt vezetés szabályait és etikai normáit. Tisztában van a szervezetek és intézmények létrehozására, struktúrájuk, szervezeti magatartásuk kialakítására és változtatására vonatkozó alapelvekkel és módszerekkel. Rendelkezik alapvető vezetési és szervezési, valamint projekt, illetve kis és közepes vállalkozások indításának előkészítésére, indítására és vezetésére vonatkozó ismeretekkel.

Képesség:

Gazdasági tevékenységet, projektet tervez, szervez, kisebb vállalkozást, gazdálkodó szervezetet, irányít és ellenőriz. Követi és értelmezi a jogszabályokat és azok változásait, azok hatásait, ezeket figyelembe veszi elemzése, javaslatai, döntései során. Képes együttműködni más szakterületek képviselőivel.

Attitűd:

A minőségi munkavégzés érdekében problémaérzékeny, proaktív magatartást tanúsít, projektben, csoportos feladatvégzés esetén konstruktív, együttműködő, kezdeményező. Fogékony az új információk befogadására, az új szakmai ismeretekre és módszertanokra, nyitott az új, önálló és együttműködést igénylő feladatok, felelőségek vállalására. Törekszik tudásának és munkakapcsolatainak fejlesztésére, ebben munkatársaival való együttműködésre.

Autonómia és felelősség:

Önállóan vezet, szervez, irányít gazdálkodó szervezetben szervezeti egységet, munkacsoportot, illetve vállalkozást, kisebb gazdálkodó szervezetet, felelőséget vállalva a szervezetért és a munkatársakért. Felelőséget vállal a munkával és magatartásával kapcsolatos szakmai, jogi, etikai normák és szabályok betartása terén.

Tantárgy felelőse (*név, beosztás, tud. fokozat*): **dr. Mayer M. Balázs Irodavezető ügyvéd/munkajogi szakjogász /vámtanácsadó**

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha van(nak) (*név, beosztás, tud. fokozat*): -

Tantárgy neve: A vállalati biztonsági rendszerek belső normakörnyezete	Kreditértéke: 3
A tantárgy besorolása: kötelező	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere”: elméleti háttér áttekintése és a kapcsolódó „esettanulmányok” elemzése	
A tanóra típusa és óraszám: 40 óra (30 óra előadás +15 óra gyakorlat) az adott félévben Az adott ismeret átadásában alkalmazandó további (sajátos) módok, jellemzők: tömbösített előadások kéthetente, 4X45 percben, összesen 10 alkalommal	
A számonkérés módja: írásbeli Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további (sajátos) módok: -	
A tantárgy tantervi helye: 5. félév	
Előtanulmányi feltételek: ----	
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása	
<p>A kurzus célja, hogy a hallgatók megismerjék a vállalati működést zavaró rendkívüli események, különösen a belső ügyek kezelésének lehetséges módjait, a biztonsági vizsgálatok lefolytatásának jogi és szakmai kereteit.</p> <p>A kurzus rövid tartalma, témakörei</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. A vállalati szabálytalanságok és a belső ügyek fogalma, az érintett ügycsoportok általános áttekintése (Bevezetés, általános fogalmak, alapfogalmak) 2-3. Elemzés I.: Vállalati erőforrások jogellenes felhasználása, a vállalatok tevékenységének jogtalan befolyásolása, céges érdek helyett egyéni érdekérvényesítés módjai, esetei és az ezekhez kapcsolódó gazdaságbiztonsági kockázatok kezelése. 4. Elemzés II.: Gazdasági hírszerzés, ipari kémkedés vizsgálatának jellemzői. 5. A szabálytalan dolgozói magatartás felismerésének módjai, belső biztonsági mechanizmus működésének alapelvei és gyakorlati tapasztalatai. 6. A biztonsági vizsgálat megindulása, a feltárt visszaélésekkel kapcsolatos vezetői döntések lehetőségei, a szabálytalanság felfedése során a jogi és szakmai szempontok megfeleltetése. 7. A biztonsági vizsgálat során felfedett szabálytalanság esetén értesítendő közigazgatási/rendvédelmi szervek, azok feladatköre. 8. Az együttműködés elméleti és módszertani kérdései a szabálytalanság felderítésében, a közigazgatási/rendvédelmi szervek működésének támogatása. 9. A belső biztonsági és fegyelmi ügyek utókezelésének kérdései, a biztonságtudatos működés erősítése a vezetői és a munkavállalói állomány körében, összegzés. 10. A minősített, védelmi és biztonsági beszerzési eljárások miatt szükséges speciális biztonsági előírások: a minősített adatok kezelésének követelményei, a telephelybiztonsági tanúsítvány, a biztonsági beszerzési eljárásokban kötelezően érvényesítendő biztonsági követelményeknek megfelelő gazdasági szereplőknek az Alkotmányvédelmi Hivatal által vezetett listájára kerülésének szabályai 	
A 2-5 legfontosabb kötelező, illetve ajánlott irodalom (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)	
<p>Kötelező szakirodalom: Christián László – Major Csaba – Szabó Csaba (szerk.): Biztonsági vezetői kézikönyv. Budapest, Dialóg Campus, 2019. ISBN 978 963 531 0715</p>	

Ajánlott szakirodalom:

Nyeste Péter-Szendrei Ferenc: A bűnügyi hírszerzés kézikönyve Budapest, Dialóg Campus, 2019. ISBN 978 615 5945 79 3

Sasvári Rudolf: Üzleti hírszerzés. Budapest, Agave, 2006. ISBN 963 711 826 8

Azoknak az **előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek** (*tudás, képesség stb., KKK 7. pont*) a felsorolása, **amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul**

Tudás:

Tisztában van a gazdasági szervezetekben és intézményekben felmerülő biztonsági és fegyelmi kérdések jellemző vonásaival, a vizsgálatok eljárásrendjének gyakorlati és normatív hátterének jellemzőivel. Rendelkezik a hatékony belső biztonsági rendszer működtetéséhez szükséges alapvető vezetési és szervezési ismeretekkel.

Képesség:

Alkalmazni tudja a belső biztonsági problémák és fegyelmi ügyek megoldásának technikáit, ismeri ezek humán és technikai oldalának főbb jellemzőit. Képes hatékonyan együttműködni a vizsgálatok lefolytatásába esetlegesen bevonásra kerülő illetékes állami szervek képviselőivel.

Attitűd:

A vállalat gazdaságbiztonsági érdekeinek érvényesítése során kezdeményező, az adott probléma feltárását és megszüntetését segítő vezetői magatartást tanúsít. A vizsgálatok kapcsán szükségessé váló együttműködési helyzetekben képes a konstruktív, csoportos feladatvégzés támogató környezet kialakítására.

Autonómia és felelősség:

Felelősséget vállal a munkával és magatartásával kapcsolatos szakmai, jogi, etikai normák és szabályok betartása terén.

Tantárgy felelőse (*név, beosztás, tud. fokozat*):

Dr. Bárdos Szabolcs nb. vezérőrnagy, az Alkotmányvédelmi Hivatal főigazgatója,

Dr. Hatala Anna nb. ezredes, az Alkotmányvédelmi Hivatal Operatív elemző és koordinációs főigazgató-helyettese,

Dr. Gerencsér Krisztina nb. alezredes, az Alkotmányvédelmi Hivatal Adminisztratív Igazgatóságának megbízott vezetője

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha van(nak) (*név, beosztás, tud. fokozat*):

- Az Alkotmányvédelmi Hivatal munkatársai

Tantárgy neve: A biztonság értelmezése vállalati környezetben (biztonsági kockázatok, protokollok)	Kreditértéke: 4
A tantárgy besorolása: kötelező	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere”: elmélet-gyakorlat: 75-25%	
A tanóra típusa és óraszám: 30+15 óra az adott félévben, Az adott ismeret átadásában alkalmazandó további (sajátos) módok, jellemzők:	
A számonkérés módja: kollokvium Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további (sajátos) módok: -	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 6	
Előtanulmányi feltételek: nincs	
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása	
<p>A kurzus célja, hogy a hallgatók megismerjék a biztonság fogalmát, képesek legyenek azt értelmezni egy vállalat vonatkozásában.</p> <p>A kurzus rövid tartalma, témakörei</p> <p>Biztonság fogalma. Vállalati biztonság fogalma. Biztonság mint hozzáadott érték és versenyelőny. Vállalati biztonság alrendszerei: vagyonszükségletbiztonság, információbiztonság, humán biztonság. Biztonságot fenyegető belső és külső körülmények. Fenyegető belső és külső körülmények azonosítása, megelőzésük, elhárításuk önálló tevékenységgel vagy más tevékenységgel közösen. Biztonság fenntartásának dedikált szereplői (személyek és szervezetek), együttműködésük és irányításuk.</p>	
<p>A 2-5 legfontosabb kötelező, illetve ajánlott irodalom (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)</p> <p>Kötelező szakirodalom: Christián László – Major Csaba – Szabó Csaba (szerk.): Biztonsági vezetői kézikönyv. Budapest, Dialóg Campus, 2019. ISBN 978 963 531 0715 Boda József – Regényi Kund (szerk.): A hírszerzés története az ókortól napjainkig. Budapest, Dialóg Campus, 2019. ISBN 978 615 5945 97 7 Lowenthal, Mark M.: Hírszerzés – A titkóktól a politikai döntésekig. Budapest, Antall József Tudásközpont, 2017. (Ford.: Kiss Marcell) ISBN 978 615 5559 21 1</p> <p>Ajánlott szakirodalom: Dombrády Lóránd – Germuska Pál – Kovács Géza Péter – Kovács Vilmos: A magyar hadiipar története – a kezdetektől napjainkig. 1880 -2015. Budapest, Zrínyi, 2016. ISBN 978 963 327 6693</p>	
<p>Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul</p>	
<p>Tudás: Tisztában van a szervezetek és intézmények létrehozására, struktúrájuk, szervezeti magatartásuk kialakítására és változtatására vonatkozó alapelvekkel és módszerekkel. Rendelkezik alapvető vezetési és szervezési, valamint projekt, illetve kis- és közepes vállalkozások indításának előkészítésére, indítására és vezetésére vonatkozó ismeretekkel.</p> <p>Képesség: Követi és értelmezi a világgazdasági, nemzetközi üzleti folyamatokat, a gazdaságpolitika és a szakterület szerint releváns, kapcsolódó szakpolitikák, jogszabályok változásait, azok hatásait, ezeket figyelembe veszi elemzése, javaslatai, döntései során.</p> <p>Attitűd: Nyitott az adott munkakör, munkaszervezet, vállalkozás tágabb gazdasági, társadalmi környezetének változásai iránt, törekszik a változások követésére és megértésére. Befogadó mások véleménye, az ágazati, regionális, nemzeti és európai értékek iránt (ide értve a társadalmi, szociális és ökológiai, fenntarthatósági szempontokat is).</p> <p>Autonómia és felelősség: Önállóan vezet, szervez, irányít gazdálkodó szervezetben szervezeti egységet, munkacsoportot,</p>	

illetve vállalkozást, kisebb gazdálkodó szervezetet, felelősséget vállalva a szervezetért és a munkatársakért.

Tantárgy felelőse (név, beosztás, tud. fokozat): **Dr. Regényi Kund Ph. D.**

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha van(nak) (név, beosztás, tud. fokozat): -

Tantárgy neve: Vállalati biztonsági kockázatok, rendszerek és struktúrák	Kreditértéke: 2
A tantárgy besorolása : kötelező	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere”: elmélet-gyakorlat: 75-25%	
A tanóra típusa és óraszám a: 30+15 óra az adott félévben, Az adott ismeret átadásában alkalmazandó további (sajátos) módok, jellemzők :	
A számonkérés módja: gyakorlati jegy Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további (sajátos) módok : -	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 5	
Előtanulmányi feltételek: nincs	
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása	
<p>A kurzus célja, hogy a hallgatók értelmezni tudják a vállalatokra jellemző biztonsági kockázatokat, megértsék a kezelésükhöz szükséges stratégiákat, valamint átlássák egy vállalati biztonsági szervezet felépítésének lehetséges módozatait.</p> <p>A kurzus rövid tartalma, témakörei: Jelenkori vállalatbiztonsági kockázatok és kezelési stratégiák. Vállalati struktúrák és biztonsági szervezetek. Üzleti folyamatok és az üzleti döntések támogatása. Üzleti hírszerzés és elhárítás (alapok). Magánbiztonsági szolgáltatások (alapok). Vállalati krízishelyzetek és azok kezelése. Vállalaton belüli funkcionális együttműködés.</p>	
A 2-5 legfontosabb kötelező, illetve ajánlott irodalom (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)	
<p>Kötelező szakirodalom: Christián László – Major Csaba – Szabó Csaba (szerk.): Biztonsági vezetői kézikönyv. Budapest, Dialóg Campus, 2019. ISBN 978 963 531 0715 Boda József – Regényi Kund (szerk.): A hírszerzés története az ókortól napjainkig. Budapest, Dialóg Campus, 2019. ISBN 978 615 5945 97 7 Lowenthal, Mark M.: Hírszerzés – A titkóktól a politikai döntésekig. Budapest, Antall József Tudásközpont, 2017. (Ford.: Kiss Marcell) ISBN 978 615 5559 21 1</p> <p>Ajánlott szakirodalom: Erdősi Péter: Üzleti hírszerzés és az ipari kémkedés. (BMGE Jegyzet, 2005.) Sasvári Rudolf: Üzleti hírszerzés, avagy az ügynöktartás ábécéje, Budapest, Agave 2006. ISBN 963-711-826-8</p>	
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul	
<p>Tudás: Tisztában van a szervezetek és intézmények létrehozására, struktúrájuk, szervezeti magatartásuk kialakítására és változtatására vonatkozó alapelvekkel és módszerekkel. Rendelkezik alapvető vezetési és szervezési, valamint projekt, illetve kis- és közepes vállalkozások indításának előkészítésére, indítására és vezetésére vonatkozó ismeretekkel.</p> <p>Képesség: Követi és értelmezi a világgazdasági, nemzetközi üzleti folyamatokat, a gazdaságpolitika és a szakterület szerint releváns, kapcsolódó szakpolitikák, jogszabályok változásait, azok hatásait, ezeket figyelembe veszi elemzései, javaslatai, döntései során. Képes mindezt stratégiai megközelítésben kezelni.</p> <p>Attitűd:</p>	

Nyitott az adott munkakör, munkaszervezet, vállalkozás tágabb gazdasági, társadalmi környezetének változásai iránt, törekszik a változások követésére és megértésére. Befogadó mások véleménye, az ágazati, regionális, nemzeti és európai értékek iránt (ide értve a társadalmi, szociális és ökológiai, fenntarthatósági szempontokat is).

Autonómia és felelősség:

Önállóan vezet, szervez, irányít gazdálkodó szervezetben szervezeti egységet, munkacsoportot, illetve vállalkozást, kisebb gazdálkodó szervezetet, felelősséget vállalva a szervezetért és a munkatársakért.

Tantárgy felelőse (név, beosztás, tud. fokozat): **Dr. Kovács Zoltán András Ph. D.**

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha van(nak) (név, beosztás, tud. fokozat): -

Tantárgy neve: Üzleti hírszerzés és döntéstámogatás	Kreditértéke: 3
A tantárgy besorolása: kötelező	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere”: elmélet-gyakorlat: 60-40%	
A tanóra típusa és óraszám: 30+15 óra az adott félévben, Az adott ismeret átadásában alkalmazandó további (sajátos) módok, jellemzők:	
A számonkérés módja: kollokvium Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további (sajátos) módok: -	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 6	
Előtanulmányi feltételek: nincs	
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása	
<p>A kurzus célja, hogy a hallgatók értelmezni tudják a vállalatokra jellemző biztonsági kockázatokat, megértsék a kezelésükhöz szükséges stratégiákat, valamint átlássák egy vállalati biztonsági szervezet felépítésének lehetséges módjait.</p> <p>A kurzus rövid tartalma, témakörei: Az információ, mint versenyelőny és a prevenció eszköze. Az üzleti hírszerzés célja, eszközrendszere, főbb területei, legális formái. Hírigények az üzleti világban. Az üzleti hírszerzés gyakorlati alkalmazása (külső és belső képességek kialakítása).</p>	
A 2-5 legfontosabb kötelező, illetve ajánlott irodalom (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)	
<p>Kötelező szakirodalom: Christián László – Major Csaba – Szabó Csaba (szerk.): Biztonsági vezetői kézikönyv. Budapest, Dialóg Campus, 2019. ISBN 978 963 531 0715 Boda József – Regényi Kund (szerk.): A hírszerzés története az ókortól napjainkig. Budapest, Dialóg Campus, 2019. ISBN 978 615 5945 97 7 Lowenthal, Mark M.: Hírszerzés – A titkóktól a politikai döntésekig. Budapest, Antall József Tudásközpont, 2017. (Ford.: Kiss Marcell) ISBN 978 615 5559 21 1</p> <p>Ajánlott szakirodalom: Erdősi Péter: Üzleti hírszerzés és az ipari kémkedés. (BMGE Jegyzet, 2005.) Sasvári Rudolf: Üzleti hírszerzés, avagy az ügynöktartás ábécéje, Budapest, Agave 2006. ISBN 963-711-826-8</p>	
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul	
<p>Tudás: Tisztában van a szervezetek és intézmények létrehozására, struktúrájuk, szervezeti magatartásuk kialakítására és változtatására vonatkozó alapelvekkel és módszerekkel. Rendelkezik alapvető vezetési és szervezési, valamint projekt, illetve kis- és közepes vállalkozások indításának előkészítésére, indítására és vezetésére vonatkozó ismeretekkel.</p> <p>Képesség: Képes konkrét üzleti hírszerzési feladatok végrehajtására, értelmezni tudja a kapott hírigényt, képes az ahhoz kapcsolódó információs feladatok megszervezésére és végrehajtására.</p> <p>Attitűd: Nyitott az adott munkakör, munkaszervezet, vállalkozás tágabb gazdasági, társadalmi környezetének változásai iránt, törekszik a változások követésére és megértésére. Befogadó mások véleménye, az ágazati, regionális, nemzeti és európai értékek iránt (ide értve</p>	

a társadalmi, szociális és ökológiai, fenntarthatósági szempontokat is).

Autonómia és felelősség:

Önállóan vezet, szervez, irányít gazdálkodó szervezetben szervezeti egységet, munkacsoportot, illetve vállalkozást, kisebb gazdálkodó szervezetet, felelősséget vállalva a szervezetért és a munkatársakért.

Tantárgy felelőse (név, beosztás, tud. fokozat): **Dr. Kovács Zoltán András Ph. D.**

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha van(nak) (név, beosztás, tud. fokozat): -

Tantárgy neve: Vállalati belső biztonsági vizsgálatok eljárásrendje	Kreditértéke: 2
A tantárgy besorolása: kötelező	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere”: elmélet-gyakorlat: 50-50%	
A tanóra típusa és óraszám: 30+15 óra az adott félévben, Az adott ismeret átadásában alkalmazandó további (sajátos) módok, jellemzők:	
A számonkérés módja: kollokvium Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további (sajátos) módok: -	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév):	
Előtanulmányi feltételek: A gazdaságbiztonság köz- és magánjogi keretrendszere	
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása	
<p>A kurzus célja, hogy a hallgatók megismerjék a vállalati működést zavaró rendkívüli események, különösen a belső ügyek kezelésének lehetséges módjait, a biztonsági vizsgálatok lefolytatásának jogi és szakmai kereteit.</p> <p>A kurzus rövid tartalma, témakörei A vállalati szabálytalanságok és a belső ügyek fogalma, az érintett ügykörök. A szabálytalan dolgozói magatartás felismerése, az ezzel kapcsolatos vezetői döntések lehetőségei. A szabálytalanság tudomásra jutásának módjai. A szabálytalanság felfedésének komplex szempontrendszere, jogi és szakmai szempontok megfeleltetése. A biztonsági vizsgálat megindulása, vezetői intézkedések a szabálytalanság felfedésére, gyakorlati ajánlások. A biztonsági vizsgálat során felfedett szabálytalanság esetén értesítendő közigazgatási/rendészeti szervezetek, azok feladatköre. Az együttműködés kérdései a szabálytalanság felderítésében a közigazgatási/rendészeti szervezetekkel. A belső ügyek utókezelésének kérdései.</p>	
A 2-5 legfontosabb kötelező, illetve ajánlott irodalom (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)	
<p>Kötelező szakirodalom: Christián László – Major Csaba – Szabó Csaba (szerk.): Biztonsági vezetői kézikönyv. Budapest, Dialóg Campus, 2019. ISBN 978 963 531 0715</p> <p>Ajánlott szakirodalom: Nyeste Péter-Szendrei Ferenc: A bűnügyi hírszerzés kézikönyve Budapest, Dialóg Campus, 2019. ISBN 978 615 5945 79 3</p>	
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (<i>tudás, képesség stb., KKK 7. pont</i>) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul	
<p>Tudás: Tisztában van a szervezetek és intézmények létrehozására, struktúrájuk, szervezeti magatartásuk kialakítására és változtatására vonatkozó alapelvekkel és módszerekkel. Rendelkezik alapvető vezetési és szervezési, valamint projekt, illetve kis- és közepes vállalkozások indításának előkészítésére, indítására és vezetésére vonatkozó ismeretekkel.</p> <p>Képesség: Alkalmazni tudja a gazdasági problémák megoldásának technikáit, a probléma megoldási módszereket, ezek alkalmazási feltételeire és korlátaira tekintettel. Képes együttműködni más szakterületek képviselőivel.</p> <p>Attitűd: A minőségi munkavégzés érdekében problémaérzékeny, proaktív magatartást tanúsít, projektben, csoportos feladatvégzés esetén konstruktív, együttműködő, kezdeményező.</p> <p>Autonómia és felelősség: Felelősséget vállal a munkával és magatartásával kapcsolatos szakmai, jogi, etikai normák és szabályok betartása terén.</p>	
Tantárgy felelőse (név, beosztás, tud. fokozat): dr. Gáspár Miklós	
Tantárgy oktatásába bevont oktató(k) , ha van(nak) (név, beosztás, tud. fokozat): -	

Tantárgy neve: IT-biztonság vállalati környezetben – incidenskezelés, felhasználói kockázatok	Kreditértéke:3
A tantárgy besorolása:	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere”: elmélet-gyakorlat: 67-33%	
A tanóra típusa és óraszám: 30+15 óra az adott félévben, Az adott ismeret átadásában alkalmazandó további (sajátos) módok, jellemzők:	
A számonkérés módja: írásbeli/szóbeli Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további (sajátos) módok: -	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 5.	
Előtanulmányi feltételek: számítástechnikai alapismeretek	
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása	
<p>A kurzus célja, hogy a hallgatók megismerjék a hazai információbiztonsági szabályozás keretrendszerét, az információbiztonsági szervezetrendszer, valamint a vállalati vezetőktől és az információbiztonsági menedzserektől elvárt főbb feladatokat.</p> <p>A kurzus rövid tartalma, témakörei Információbiztonsági fogalmak és érdekességek. Az információbiztonsági felelőségek rendszere és az információbiztonsági szervezetrendszer. Az információbiztonsági követelmények és szabályozása. Az információbiztonsági irányítási rendszerek bemutatása és alkalmazása. Az incidenskezelés folyamatának bemutatása. A sérülékenységek kialakulása, az etikus hackelés elve. Az információbiztonsági szemléletformálás és a vállalati információbiztonsági awareness program létrehozása és működtetése.</p>	
A 2-5 legfontosabb kötelező, illetve ajánlott irodalom (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)	
<p>Kötelező szakirodalom: az előadásokon elhangzottak, az ott készített jegyzetek.</p> <p>Ajánlott szakirodalom:</p>	
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (<i>tudás, képesség</i> stb., <i>KKK 7. pont</i>) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul	
<p>Tudás: Tisztában van a szervezet és intézmények információbiztonsági feladataival. Ki tudja alakítani a vállalat információbiztonsági szervezetrendszerét és képes azt működtetni. Ismeri azokat a fontosabb előírásokat a szabályozásokból, amelyek a mindennapi munkáját befolyásolják. Átlátja, hogy milyen védelmi megoldások vannak a kibertámadás ellen és ismeri a kibertámadás esetén alkalmazandó eljárásokat. Átlátja a munkáltatók által meghatározott belső szabályzatok megalkotásának szükségességét az információs rendszerekben tárolt adatok sértetlensége és a rendelkezésre állás tekintetében. Tisztában van az emberi tényező szerepével a kibertámadások kivitelezése során. Megérti a szervezeti feladatokat a kibervédelemben.</p> <p>Képesség: Képes értelmezni a jogszabályokból eredő követelményeket. Képes megszerezni a szervezet vezetőinek támogatását a jogszabályi megfelelés kiépítéséhez. Képes olyan védelmi intézkedések meghozatalára, amelyek segítik a humán fenyegetettségből eredő kockázatok csökkentését. Képes felmérni a belső munkavállalók jelentette kiberbiztonsági kockázatokat. Képes olyan szabályzatok alkotására, amelyek a belső munkavállalók jelentette fenyegetések kezelésére vonatkoznak. Képes átlátni a kibertér aktuális fenyegetéseit. Képes támogatni szervezetét a kibervédelmi képességek kialakításában. Képes megfelelően támogatni szervezetét és a külső feleket egy kibertámadás kezelésében.</p>	

Attitűd:

Munkája során figyelembe veszi és alkalmazza a kiberbiztonsággal kapcsolatos jogszabályokat. Hatékony lépéseket tesz a kibertámadások megelőzése érdekében, így csökkentve a szervezete kitétttségét. Kiemelt kockázatként kezeli a belső munkavállalókat, és ennek megfelelően tervezi meg az információbiztonsági folyamatokat.

Autonómia és felelősség:

Tudatosan törekszik a kiberbiztonság sajátosságainak megfelelő, korszerű ismeretek hazai és nemzetközi szinten történő gyakorlati alkalmazására.

Tantárgy felelőse (*név, beosztás, tud. fokozat*): **Dr. Bencsik Balázs**

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha van(nak) (*név, beosztás, tud. fokozat*): **Szász Péter, Marsi Tamás, Hankó Péter**

A tantárgy neve:	magyarul:	A gazdaságbiztonság köz- és magánjogi keretrendszere				Kódja:	GT_AGML801-17 GT_AGML901-17 GT_AGMLS801-17 GT_AGMLS901-17	
	angolul:	The Public and Private Legal Framework of Economic Security						
Felelős oktatási egység:		DE GTK Közgazdaságtan és Világgazdaságtan Intézet						
Kötelező előtanulmány neve:		-				Kódja:	-	
Típus		Óraszámok				Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve
		Előadás		Gyakorlat				
Nappali		Heti		Heti		GY	4	magyar
Levelező	+	Féléves	10	Féléves	10			
Tantárgyfelelős oktató		neve:	Dr. Károlyi Géza			beosztása:	egyetemi docens	
Tantárgy oktatásába bevont oktató		neve:				beosztása:		
A kurzus célja, hogy a hallgatók								
<p>megismerkedjenek a gazdaságbiztonság jogi kereteinek magánjogi és közjogi aspektusaival. Ennek következtében tovább bővíthetik a gazdasági magánjogból elsajátított társasági jogi ismereteiket olyan speciális rész tudással, mint az ellenséges vállalatfelvásárlás (take-over) vagy a polgári jog által szabályozott adatvédelem, adatbiztonság (GDPR, üzleti titok védelme) kérdésköre. A magánjogi szabályok mellett lehetőség lesz a gazdaságbiztonság közjogi szabályozásával is megismerkedni, amely elsősorban a tilalmazott magatartások büntetőjogi aspektusait érinti.</p>								
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul								
<i>Tudás:</i>								
<p>A hallgató olyan alapvető gazdasági jogi ismereteket sajátít el, amelyek révén képes eligazodni a különböző vállalkozási formák alapvető sajátosságai között. Ismeri a balesetvédelmi, tűzvédelmi és környezetvédelmi rendelkezéseket. Birtokában van a munkavégzéséhez szükséges megfelelő szintű munkajogi ismereteknek. Tisztában van az adatvédelemre vonatkozó jogi szabályozókkal, tudatában van a munkájához szükséges ügyviteli, titok- és adatvédelmi szabályoknak. Elsajátítja a gazdasági jellegű bűncselekmények tényállási elemeit.</p>								
<i>Képesség:</i>								
<p>Képes a vállalatfelvásárlási folyamatok, tulajdonosi szerkezeti változások értelmezésére és a kapcsolódó jogkövetkezmények meghatározására. Tudja alkalmazni a gyakorlatban a tantárgy tanulásakor megszerzett munkajogi és adatvédelmi ismereteket. Felismeri a tanult módszerek alapján a tilalmazott magatartásokat, ismeri azok büntetőjogi szankciórendszerét.</p>								
<i>Attitűd:</i>								
<p>A tantárgy elősegíti, hogy a hallgató megfelelő gazdasági jogi tudás birtokában átlássa és elkülönítse a gazdasági szféra alanyainak körét, a munkája során felmerülő alapvető jogintézményeket (társaság alapítás, tulajdonszerzés, munkavédelem) magabiztosan és megfelelően értelmezni és értékelni tudja, a jogi ismereteit folyamatosan gyarapítsa, a jogszabályi változásokat nyomon kövesse.</p>								
<i>Autonómia és felelősség:</i>								
<p>A kurzus hozzásegíti a hallgatót ahhoz, hogy a gazdasági szféra jogintézményei körében az általános információkhoz képest egy magasabb szakmai szinten megalapozottan és felelősséggel formáljon véleményt a vállalkozási formákat érintő kérdésekben. Önállóan és felelősséggel képes kialakítani és alkalmazni a megtanult munkavédelmi környezetet, felismeri a büntetőjogi tényállásokat</p>								
A kurzus rövid tartalma, témakörei								
<p>Ellenséges vállalatfelvásárlást (take-over), adatvédelem a polgári jogban, adatbiztonság (GDPR, üzleti titok védelme) adatvédelem a munkajogban, a munkavállalók ellenőrzése, munkavédelem alapvető szabályai. A büntetőjog általános szabályai: bűncselekmény fogalma, elkövetők, szankciórendszer. Egyes korrupciós bűncselekmények, közbiztonság elleni bűncselekmények, a vagyon elleni bűncselekmények, a gazdálkodás rendjét sértő bűncselekmények, tiltott adatszerezés és az információs rendszer elleni bűncselekmények.</p>								

Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek

Előadáson az elméleti háttérrel, a jogi rendelkezésekkel ismerkedhetnek meg a hallgatók, szemináriumon a joggyakorlatot sajátíthatják el a hallgatók jogesetek bemutatásán, feldolgozásán keresztül.

Értékelés

A félév során két zárthelyi dolgozat írására kerül sor, egyenként legalább 50-50 %-os eredményesség szükséges a gyakorlati jegy megszerzéséhez.

A követelmények pótlása és javítása:

A félévközi követelményként meghatározott zárthelyi dolgozatok megírása pótolható (javítható), ennek időpontja az utolsó szemináriumi óra.

A zárthelyi dolgozatok 30 pontosak, tehát maximum 60 pont szerezhető.

Jegyek:

0–29 pont - elégtelen (1),

30–37 pont - elégséges (2),

38–45 pont - közepes (3),

46–52 pont - jó (4),

53–60 pont - jeles (5)

Kötelező szakirodalom:

1. PAPP Tekla, Társasági jog az Európai Unióban,
http://jog.unideb.hu/documents/tanszekek/polgari/tarsasagi_jog/tarsasagi_jog_az_europai_unioban.pdf
2. PÉTERFALVI Attila – RÉVÉSZ Balázs – BUZÁS Péter (2018): Magyarázat a GDPR-ról. Wolters Kluwer Hungary, Budapest
3. KISS, György (szerk.) : Az Európai Unió munkajoga. IV. rész. A jogközelítés a munkafeltételekre vonatkozó minimális előírások terén. Osiris Kiadó, Bp. 2001.
4. Dr. GÖRGÉNYI Ilona, Dr. GULA József, Dr. HORVÁTH Tibor, Dr. JACSÓ Judit, Dr. LÉVAY Miklós, Dr. SÁNTHA Ferenc, CSEMÁNE dr. Váradí Erika (2020): Magyar büntetőjog – Különös rész, Wolters Kluwer Kiadó, Budapest
5. TAKSÁS, Balázs (2013): Gazdasági biztonsági kihívások napjaink globalizált világában. PhD értekezés. Nemzeti Közszerzői Egyetem, Budapest. Hadtudományi Doktori Iskola. Elérhető: http://uni-nke.hu/downloads/konyvtar/digitgy/phd/2013/taksas_balazs.pdf

Tantárgy neve: Biztonsági szervezetek – nemzeti és nemzetközi keretrendszer	Kreditértéke: 3
A tantárgy besorolása: kötelező	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere”: elmélet-gyakorlat: 67-33%	
A tanóra típusa és óraszám: 30+15 óra az adott félévben, Az adott ismeret átadásában alkalmazandó további (sajátos) módok, jellemzők:	
A számonkérés módja: írásbeli Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további (sajátos) módok: -	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 2	
Előtanulmányi feltételek: nincs	
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása	
<p>A kurzus célja, hogy a hallgatók megismerkedjenek a biztonság fenntartására hivatott hazai és nemzetközi szervezetekkel, azok működési sajátosságaival, egymás közötti, illetve a velük való potenciálisvállalati együttműködéssel.</p> <p>A kurzus rövid tartalma, témakörei Hadsereg fogalma. Magyar Honvédség. Hadseregek sajátosságai. Mit nyújthat egy hadsereg egy vállalatnak – mit nyújthat egy vállalat egy hadseregnek. Rendőrség fogalma. Magyar rendőrség. Rendőrségek sajátosságai. Mit nyújthat egy rendőrség egy vállalatnak – mit nyújthat egy vállalat egy rendőrségnek. Nemzetbiztonsági szolgálat fogalma. Magyar nemzetbiztonsági szolgálatok. Nemzetbiztonsági szolgálatok sajátosságai. Mit nyújthat egy nemzetbiztonsági szolgálat egy vállalatnak – mit nyújthat egy vállalat egy nemzetbiztonsági szolgálatnak. Nemzetközi együttműködési szervezetek biztonsági szempontból – ENSZ, EU, NATO. Egyéb biztonsági partnerek: tűzoltóság, járványvédelem és közegészségügy, árvízvédelem. Magánbiztonsági vállalatok jellemzői, velük való együttműködés.</p>	
A 2-5 legfontosabb kötelező, illetve ajánlott irodalom (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)	
<p>Kötelező szakirodalom: Krajncz Zoltán: Hadtudományi lexikon – Új kötet. Budapest, Ludovika Egyetemi, 2020. ISBN 978 963 5311 019 Boda József (főszerk.): Rendészettudományi szaklexikon. Budapest, Dialóg Campus, 2019. ISBN 978 963 531 093 7 Szenes Zoltán – Siposné Kecskeméthy Klára: NATO 4.0 és Magyarország. 20 év tagság – 30 év együttműködés. Budapest, Zrínyi, 2019. ISBN 978 963 531 093 7 Horváth, Zoltán: Handbook of the European Union. Budapest, HVG ORAC, 2012 (4) ISBN 978 963 5311 019</p> <p>Ajánlott szakirodalom: Boda József – Regényi Kund (szerk.): A hírszerzés története az ókortól napjainkig. Budapest, Dialóg Campus, 2019. ISBN 978 615 5945 97 7</p>	
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul	
<p>Tudás: Ismeri a szakterületéhez kapcsolódó más (műszaki, jogi, környezetvédelmi, minőségbiztosítási stb.) szakterületek alapjait.</p> <p>Képesség: Képes együttműködni más szakterületek képviselőivel.</p> <p>Attitűd: Nyitott az adott munkakör, munkaszervezet, vállalkozás tágabb gazdasági, társadalmi környezetének változásai iránt, törekszik a változások követésére és megértésére. Befogadó mások véleménye, az ágazati, regionális, nemzeti és európai értékek iránt (ide értve a társadalmi, szociális és ökológiai, fenntarthatósági szempontokat is).</p> <p>Autonómia és felelősség: Önállóan vezet, szervez, irányít gazdálkodó szervezetben szervezeti egységet, munkacsoportot, illetve</p>	

vállalkozást, kisebb gazdálkodó szervezetet, felelősséget vállalva a szervezetért és a munkatársakért.

Tantárgy felelőse (név, beosztás, tud. fokozat): **Dr. Regényi Kund Ph. D.**

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha van(nak) (név, beosztás, tud. fokozat): -

Tantárgy neve: Munkavállalói/személyiségi jogok és gazdasági érdekek	Kreditértéke: 3
A tantárgy besorolása: kötelező	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere”: elmélet-gyakorlat: 60-40%	
A tanóra típusa és óraszám: 30+15 óra az adott félévben, Az adott ismeret átadásában alkalmazandó további (sajátos) módok, jellemzők:	
A számonkérés módja: gyakorlati jegy Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további (sajátos) módok:	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 6. félév.	
Előtanulmányi feltételek: nincs	
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása	
<p>A kurzus célja, hogy a hallgatók megismerjék a munkaviszony és munkavégzésre irányuló egyéb jogviszonyok fő tartalmi elemeit, a munkavállalók és munkáltatók jogait és kötelezettségeit, különös tekintettel az általános magatartási követelményekre, a munkavállalók személyiségi jogaira, a munkáltató jogos gazdasági érdekére és a versenytilalmi megállapodás intézményére. Ezen keretek között a kurzus fókuszában a Munkáltató, mint gazdasági entitás gazdasági érdekeinek védelme, illetve az ennek érdekében igénybe vehető munkajogi eszközök állnak.</p> <p>A kurzus rövid tartalma, témakörei:</p> <p><u>Bevezetés a munkajogba, alapfogalmak:</u> munkaviszony fogalma, tartalmi elemei. A munkaviszony keletkezése, alanyai, tárgya. Munkáltatói/munkavállalói jogok és kötelezettségek.</p> <p><u>Kurzus fókuszában álló, részletesen tárgyalt témakörök:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Az Mt. szerinti általános magatartási követelmények rendszere. • A munkáltató jogos gazdasági érdekének fogalma, tényállásai, gyakorlata, ezen belül különösen: munkaidőn kívüli és a munkaviszony utáni magatartás korlátozása, munkáltató jó hírneve, munkavállaló véleménynyilvánításhoz való joga, üzleti titok fogalma és védelme, munkáltató ellenőrzési joga. Aktuális kérdések, kihívások. • Versenytilalmi megállapodás: fogalma, tartalma, megkötésének feltételei, ellenértéke, versenytárs fogalma. Aktuális kérdések, kihívások. • Személyiségi jogok korlátozásának kérdései, ezen belül különösen: személyiségi jog fogalma, Mt. és Ptk. viszonya, személyiségi jog védelme és korlátozásának módjai, feltételei, megsértésének szankciói. Aktuális kérdések, kihívások. 	
A 2-5 legfontosabb kötelező, illetve ajánlott irodalom (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)	
<p>Kötelező szakirodalom:</p> <p>Bankó Zoltán – Berke Gyula – Kiss György – Szőke Gergely László: Nagykommentár a Munka Törvénykönyvéhez: nagykommentár a Munka Törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. Törvényhez. Budapest, Wolters Kluwer, 2019, ISBN: 978-963-295-785-2. Mt. 8. §, 9. §, 11/A §, 228. § szakaszokra vonatkozó részek.</p> <p>Mészárosné Szabó Zsuzsanna: Mégis kinek az érdeke? A versenytilalmi megállapodásról a Kúria ítélezési gyakorlata tükrében: a versenytilalmi megállapodás fogalma, a titoktartási kötelezettségtől való elhatárolása. In: Bankó Zoltán – Berke Gyula – Pál Lajos – Petrovics Zoltán (szerk.): Ünnepi tanulmányok Lőrincz György 70. születésnapja tiszteletére. Budapest, HVG-ORAC, 2019. 271-279.</p> <p>Vékás Lajos – Gárdos Péter et. al.: Kommentár a Polgári Törvénykönyvhöz: kommentár a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvényhez. Budapest, Wolters Kluwer, 2014, ISBN: 978-963-295-428-8. Ptk. 2:47. § szakaszához fűzött rész.</p>	

A Kúria joggyakorlat-elemző csoportjának 2017.El.II.JGY.E.1. számú részletes összefoglaló jelentése: A munkaviszonyhoz kapcsolódó egyes megállapodások: a versenytilalmi megállapodásra és a tanulmányi szerződésre vonatkozó munkajogi szabályok értelmezésével kapcsolatos bírói gyakorlat. 5-27.

Jogesetek:

EBH2009. 2069.

EBH2015. M.1.

Ajánlott szakirodalom:

Kozma Anna – Lőrincz György – Pál Lajos: A Munka Törvénykönyvének magyarázata. Budapest, HVG-ORAC, 2020, ISBN: 978-963-258-479-9. Mt. 8. §, 9. §, 11/A §, 228. § szakaszokra vonatkozó részek.

Cséffán József: A Munka Törvénykönyve és magyarázata. Szeged, Szegedi Rendezvényszervező Kft., 2020, ISBN: 978-615-5112-25-6. Mt. 8. §, 9. §, 11/A §, 228. § szakaszokra vonatkozó részek.

Rózsavölgyi Bálint: Mikor lehet jogszerű a munkáltató ellenőrzése?: az Emberi Jogok Európai Bírósága Nagykararaja Barbulescu kontra Románia ügyben hozott ítéletének iránymutatásai. Munkajog 2. évf. 1. sz. 2018. 43-48.

Azoknak az **előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek** (*tudás, képesség stb., KKK 7. pont*) a felsorolása, **amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul**

Tudás:

Ismeri a szakterületéhez kapcsolódó jogterületek alapjait. Ismeri a projektben, teamben, munkaszervezetben való együttműködés, a projekt vezetés szabályait és etikai normáit. Tisztában van a szervezetek és intézmények létrehozására, struktúrájuk, szervezeti magatartásuk kialakítására és változtatására vonatkozó alapelvekkel és módszerekkel. Rendelkezik alapvető vezetési és szervezési, valamint projekt, illetve kis és közepes vállalkozások indításának előkészítésére, indítására és vezetésére vonatkozó ismeretekkel.

Képesség:

Gazdasági tevékenységet, projektet tervez, szervez, kisebb vállalkozást, gazdálkodó szervezetet, irányít és ellenőriz. Követi és értelmezi a jogszabályokat és azok változásait, azok hatásait, ezeket figyelembe veszi elemzései, javaslatai, döntései során. Képes együttműködni más szakterületek képviselőivel.

Attitűd:

A minőségi munkavégzés érdekében problémaérzékeny, proaktív magatartást tanúsít, projektben, csoportos feladatvégzés esetén konstruktív, együttműködő, kezdeményező. Fogékony az új információk befogadására, az új szakmai ismeretekre és módszertanokra, nyitott az új, önálló és együttműködést igénylő feladatok, felelőségek vállalására. Törekszik tudásának és munkakapcsolatainak fejlesztésére, ebben munkatársaival való együttműködésre.

Autonómia és felelősség:

Önállóan vezet, szervez, irányít gazdálkodó szervezetben szervezeti egységet, munkacsoportot, illetve vállalkozást, kisebb gazdálkodó szervezetet, felelőséget vállalva a szervezetért és a munkatársakért. Felelőséget vállal a munkával és magatartásával kapcsolatos szakmai, jogi, etikai normák és szabályok betartása terén.

Tantárgy felelőse (*név, beosztás, tud. fokozat*): **dr. Mayer M. Balázs Irodavezető ügyvéd/munkajogi szakjogász /vámtanácsadó**

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha van(nak) (*név, beosztás, tud. fokozat*): -

Tantárgy neve: A vállalati biztonsági rendszerek belső normakörnyezete	Kreditértéke: 3
A tantárgy besorolása : kötelező	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere” : elméleti háttér áttekintése és a kapcsolódó „esettanulmányok” elemzése	
A tanóra típusa és óraszám : 40 óra (30 óra előadás +15 óra gyakorlat) az adott félévben Az adott ismeret átadásában alkalmazandó további (sajátos) módok, jellemzők : tömbösített előadások kéthetente, 4X45 percben, összesen 10 alkalommal	
A számonkérés módja: írásbeli Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további (sajátos) módok : -	
A tantárgy tantervi helye : 5. félév	
Előtanulmányi feltételek: ----	
Tantárgy-leírás : az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása	
<p>A kurzus célja, hogy a hallgatók megismerjék a vállalati működést zavaró rendkívüli események, különösen a belső ügyek kezelésének lehetséges módjait, a biztonsági vizsgálatok lefolytatásának jogi és szakmai kereteit.</p> <p>A kurzus rövid tartalma, témakörei</p> <ol style="list-style-type: none"> 2. A vállalati szabálytalanságok és a belső ügyek fogalma, az érintett ügkörök általános áttekintése (Bevezetés, általános fogalmak, alapfogalmak) 2-3. Elemzés I.: Vállalati erőforrások jogellenes felhasználása, a vállalatok tevékenységének jogtalan befolyásolása, céges érdek helyett egyéni érdekérvényesítés módjai, esetei és az ezekhez kapcsolódó gazdaságbiztonsági kockázatok kezelése. 11. Elemzés II.: Gazdasági hírszerzés, ipari kémkedés vizsgálatának jellemzői. 12. A szabálytalan dolgozói magatartás felismerésének módjai, belső biztonsági mechanizmus működésének alapelvei és gyakorlati tapasztalatai. 13. A biztonsági vizsgálat megindulása, a feltárt visszaélésekkel kapcsolatos vezetői döntések lehetőségei, a szabálytalanság felfedése során a jogi és szakmai szempontok megfeleltetése. 14. A biztonsági vizsgálat során felfedett szabálytalanság esetén értesítendő közigazgatási/rendvédelmi szervek, azok feladatköre. 15. Az együttműködés elméleti és módszertani kérdései a szabálytalanság felderítésében, a közigazgatási/ rendvédelmi szervek működésének támogatása. 16. A belső biztonsági és fegyelmi ügyek utókezelésének kérdései, a biztonságtudatos működés erősítése a vezetői és a munkavállalói állomány körében, összegzés. 17. A minősített, védelmi és biztonsági beszerzési eljárások miatt szükséges speciális biztonsági előírások: a minősített adatok kezelésének követelményei, a telephelybiztonsági tanúsítvány, a biztonsági beszerzési eljárásokban kötelezően érvényesítendő biztonsági követelményeknek megfelelő gazdasági szereplőknek az Alkotmányvédelmi Hivatal által vezetett listájára kerülésének szabályai 	
A 2-5 legfontosabb kötelező, illetve ajánlott irodalom (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)	
<p>Kötelező szakirodalom: Christián László – Major Csaba – Szabó Csaba (szerk.): Biztonsági vezetői kézikönyv.</p>	

Budapest, Dialóg Campus, 2019. ISBN 978 963 531 0715

Ajánlott szakirodalom:

Nyeste Péter-Szendrei Ferenc: A bűnügyi hírszerzés kézikönyve Budapest, Dialóg Campus, 2019. ISBN 978 615 5945 79 3

Sasvári Rudolf: Üzleti hírszerzés. Budapest, Agave, 2006. ISBN 963 711 826 8

Azoknak az **előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek** (*tudás, képesség* stb., *KKK 7. pont*) a felsorolása, **amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul**

Tudás:

Tisztában van a gazdasági szervezetekben és intézményekben felmerülő biztonsági és fegyelmi kérdések jellemző vonásaival, a vizsgálatok eljárásrendjének gyakorlati és normatív háttérének jellemzőivel. Rendelkezik a hatékony belső biztonsági rendszer működtetéséhez szükséges alapvető vezetési és szervezési ismeretekkel.

Képesség:

Alkalmazni tudja a belső biztonsági problémák és fegyelmi ügyek megoldásának technikáit, ismeri ezek humán és technikai oldalának főbb jellemzőit. Képes hatékonyan együttműködni a vizsgálatok lefolytatásába esetlegesen bevonásra kerülő illetékes állami szervek képviselőivel.

Attitűd:

A vállalat gazdaságbiztonsági érdekeinek érvényesítése során kezdeményező, az adott probléma feltárását és megszüntetését segítő vezetői magatartást tanúsít. A vizsgálatok kapcsán szükségessé váló együttműködési helyzetekben képes a konstruktív, csoportos feladatvégzés támogató környezet kialakítására.

Autonómia és felelősség:

Felelősséget vállal a munkával és magatartásával kapcsolatos szakmai, jogi, etikai normák és szabályok betartása terén.

Tantárgy felelőse (*név, beosztás, tud. fokozat*):

Dr. Bárdos Szabolcs nb. vezérőrnagy, az Alkotmányvédelmi Hivatal főigazgatója,

Dr. Hatala Anna nb. ezredes, az Alkotmányvédelmi Hivatal Operatív elemző és koordinációs főigazgató-helyettese,

Dr. Gerencsér Krisztina nb. alezredes, az Alkotmányvédelmi Hivatal Adminisztratív Igazgatóságának megbízott vezetője

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha van(nak) (*név, beosztás, tud. fokozat*):

- Az Alkotmányvédelmi Hivatal munkatársai

Tantárgy neve: Nemzetgazdasági (költségvetési) kockázatok vállalati hatásai	Kreditértéke: 5
A tantárgy besorolása: kötelező	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere”: 50 – 50 % elmélet és gyakorlat	
A tanóra típusa és óraszám: hetenként 3 illetve 2 óra elmélet és gyakorlat, illetve tömbösítés esetén 6 délelőtti – délutáni alkalom.	
<p>Az adott ismeret átadásában alkalmazandó további (sajátos) módok, jellemzők: a gyakorlati foglalkozások során órai munka, co-prezentációk és csapatmunka esettanulmányok feldolgozásával, valamint házi feladatok.</p> <p>A számonkérés módja és a kreditek megszerzésének feltételei:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Gyakorlati jegy: aminek megszerzéséhez szükséges a gyakorlatvezető értékelése a részvételtől és az aktivitásról a foglalkozásokon a megjelölt szakirodalom, valamint a webinarium keretében hozzáférhető előadások anyagának ismeretéről, a szemelvények feldolgozásáról. 2. A legalább elégséges gyakorlati jegy megszerzésén túl, fegyelmezett óralátogatás esetén, a témához kapcsolódó megfelelő minőségű, a szorgalmi időszak lezárásáig elkészített és legalább megfelelőre értékelt házidolgozat. 	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 6.	
Előtanulmányi feltételek: makro- és mikro ökonómia, illetve vállalati pénzügyek, közpénzügyek területén oktatott tárgyakból eredményes vizsga.	
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása	
<p>A gazdaságról, költségvetési pénzügyekről szóló ismeretanyag vállalati gazdálkodási összefüggéseire fókuszált átadásának célja, hogy az államháztartási működés menedzseléséről szóló, sok gyakorlati ismerettel bővített betekintésen túl, a hallgatók megismerjék az állami működés gyakorlati hatásmechanizmusait, a segítő, illetve vállalati gazdálkodásra nézve kockázatot jelentő megoldásait. A tárgy a lényegi ismeretekre irányulva ad képet a pénzügyi kormányzás, a közönségi politikák pénzügyi-igazgatási (menedzselési) területén a közpolitikai összefüggésekről, a kormányzati cselekvés súlypontjairól, a költségvetési kockázatok elemzésének módszertanáról, illetve a kormányzati lépések - adó- és támogatáspolitikához, munkaügyi politikához, s hatására kialakuló vállalati reakciók pozitív és negatív attitűdjeiről, reálgazdaságra gyakorolt hatásairól. A tananyag a költségvetési politika működési, szabályozási kereteiben helyezi el a reálszféra pozícióit. A hallgatók átfogó, szemléletet formáló ismeretet kapnak az állam (közsféra) és a gazdaság versenyképességét meghatározó fő tényezőkről és területekről, valamint azok összefüggéseiről. A tananyag érinti a monetáris és fiskális politika a vállalati gazdálkodásra gyakorolt hatásait, az ösztönző-fejlesztő állami szerepvállalás „békeidőben” és válságban megvalósuló, vállalati gazdálkodást támogató szerepét.</p>	
A 2-5 legfontosabb kötelező, illetve ajánlott irodalom (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)	
Kötelező irodalom:	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Domokos László - Pulay Gyula (2020): Fenntartható költségvetés és a költségvetésben megjelenő fenntarthatóság, Pénzügyi Szemle 2020/2. Különszám, 25-56. o. 2. Fenyves Veronika (szerkesztő) (2020) Számviteli és pénzügyi alapismeretek, Debreceni Egyetem, 202, 141 o. ISBN : 9789634901938 3. Kovács Árpád (2014) Vázlatos betekintés a közpénzügyi döntéshozatalba, Budapest, Oktatáskutató és Fejlesztő Intézet (OFI) (2014) , 307 o, ISBN: 9789636827953 4. Kovács Árpád (2020): Az egyensúlyra törekvő monetáris és fiskális politika sikere Magyarországon, - az alaptörvény mint a fiskális és monetáris biztosíték, In: Mernyei, Ákos; Orbán, Balázs (szerk.) Magyarország 2020 : 50 tanulmány az elmúlt 10 évről, Budapest, Magyarország : MCC Kft.Press (2020) pp. 479-498 o. , ISBN: 9786156221025 5. Parragh Bianka (2019): Az állam és a piac közötti összhang rendszertana és gazdasági hatásai Magyarországon, In: Parragh Bianka (szerk.): Ösztönző állam – hatékonyabb vállalatok, Akadémiai Kiadó, 2019. Budapest, 21-103. ISBN: 978 963 454 547 7 	

Ajánlott irodalom:

1. Tóth Gergely: (2018) Mérlegen a 2013-2017 közötti növekedésfókuszú gazdaságpolitika eredményei, különös tekintettel a hazai bérel változására, In: Csiszárík-Kocsir, Ágnes; Garai-Fodor, Mónika (szerk.) Vállalkozásfejlesztés a XXI. században VIII./2. : Makro- és mikro környezeti trendek és kihívások a vállalkozásfejlesztésben, Budapest, Óbudai Egyetem, Keleti Károly Gazdasági Kar (2018) 349 p. pp. 276-291. , 16 p.
2. Parragh Bianka – Báger Gusztáv – Tóth Gergely (2020): A koronavírus-válság újszerűsége és kezelésének első eredményei: az ösztönző állam, mint válságkezelő, In: Parragh Bianka – Kis Norbert (szerk.): Az ösztönző állam válságkezelése, Ludovika Egyetemi Kiadó, Budapest, ISBN 9789635313754
3. Végh Richárd – Szarka Gábor (2020): A koronavírus válság hatása a tőkepiacr és a tőzsdére, In. Parragh Bianka – Kis Norbert (2020): Az ösztönző állam válságkezelése I., A koronavírus válság kezelésének első redményei, Ludovika Egyetemi Kiadó, Budapest, ISBN 9789635313754
4. Magyarország Kormánya (2019): Program a versenyképesebb Magyarorszáért, Magyarország Kormánya, Pénzügyminisztérium
5. Magyar Nemzeti Bank (2020): Versenyképességi Jelentés, MNB,

Azoknak az **előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek** (*tudás, képesség stb., KKK 7. pont*) a felsorolása, **amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul:**

Tudása: a hallgatók átfogó, olyan ismereteket szereznek, amelyek alapján a gazdaságpolitika és a makrogazdasági összefüggések alapján értelmezni tudják a kormányzati stratégiai tervezés és a fejlesztéspolitikák költségvetési letükröződéseit, annak vállalati versenyképességi összefüggéseit, javításának lehetőségeit és soron következő feladatait.

Képességei: a kurzus alapján a résztvevők tudása segítséget ad abban, hogy képessé váljanak a rendszerszintű szemléleti megközelítésre, a komplex gondolkodásra, a határozott döntésképességre, a komplex problémakezelésre.

Attitűdje: az eredménycentrikus szemlélet erősítése.

Autonómiája és felelőssége: a megszerzett ismeretek tanulásban, munkavégzésben, irányításban lehetőséget adnak az adaptációs készségek fejlesztésére a környezet formálásában is.

Tantárgy felelőse (*név, beosztás, tud. fokozat*): Prof. Dr. Kovács Árpád

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k): a Kar oktatásba bevont bevont kollégái, előadóként és gyakorlatvezetőként, illetve vendégként Prof. Dr. Báger Gusztáv, Dr. habil. Parragh Bianka, Dr. Tóth Gergely főiskolai tanár

Tantárgy neve: Nemzeti biztonsági stratégiák gazdaságbiztonsági aspektusai	Kreditértéke: 3
A tantárgy besorolása: kötelező	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere”: 50-50%	
A tanóra típusa és óraszám: 3015 óra Az adott ismeret átadásában alkalmazandó további (sajátos) módok, jellemzők:	
A számonkérés módja: gyakorlati jegy Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további (sajátos) módok: -	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 5	
Előtanulmányi feltételek: nincs	
Tantárgy-leírás: A biztonság fogalmának értelmezése és kapcsolata az egyes alrendszerek biztonságával, Magyarország nemzeti biztonságának architektúrája a hazai, továbbá a szövetségi és közösségi stratégiai és ágazati dokumentumokban, különös figyelemmel a gazdaságbiztonság helyére és jelentőségére a stratégiaalkotásban.	
A kurzus célja, hogy a hallgatók megismerjék a biztonságpolitikai – ezen belül a gazdaságbiztonsági – tevékenység fő irányait meghatározó stratégiaalkotási folyamatok hátterét, módszertanát és eredményeit. A témakörben irányadó alapidokumentumok perspektivikus elemzése, valamint a kapcsolódó alapfogalmak áttekintés mellett a képzés tematikája kiemelt figyelmet fordít a biztonsági feladatok végrehajtásában feladattal rendelkező állami intézmények és a stratégiai fontosságú hazai ágazatok/piaci szereplők közötti hosszabb távú együttműködését meghatározó kihívásokra, valamint ezek nemzetközi összefüggéseire.	
A kurzus rövid tartalma, témakörei (tömbösített alkalmanként)	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Óramegbeszélés, a stratégiaalkotás alapfogalmai és módszertana a biztonságpolitika területén (bevezetés); 2. Nemzetközi kitekintés, az EU és a NATO alapvető stratégiai dokumentumainak gazdaságbiztonsági vonatkozásai – az euró-atlanti térség és a visegrádi országok változó biztonsági környezetének hatásai; 3. A Nemzeti Biztonsági Stratégia (NBS) evolúciója, valamint helye és szerepe a hazai gazdaságbiztonsági alapidokumentumok architektúrájában; 4. A Magyarországot érintő aktuális gazdaságbiztonsági kihívások a hatályos NBS helyzetelemzésének tükrében; 5. Stratégiai szintű gazdaságbiztonsági feladatok, súlypontok, az állami intézmények és a meghatározó jelentőségű piaci/társadalmi szereplők együttműködésének kiemelt területei a hatályos NBS feladatszabásának tükrében; 6. Gazdaságbiztonsági szempontból meghatározó hazai szakstratégiák rendszere, az ágazati sajátosságok (példa: a nemzetbiztonsági tevékenység gazdaságbiztonsági vonatkozásai); 7. A gazdaságbiztonsági vonatkozású stratégiaalkotás perspektívái – kitekintés, összefoglalás, konzultáció; 	
A 2-5 legfontosabb kötelező, illetve ajánlott irodalom (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)	
Kötelező szakirodalom:	
<ul style="list-style-type: none"> • Bod Péter Ákos: A gazdaság és a nemzet biztonsága. In: Fiszter Géza – Sabjanics István (szerk.): Biztonsági kihívások a XXI. században. Dialóg Campus, Bp., 2017.; • Csath Magdolna: A gazdasági biztonság, mint a nemzeti biztonság egyik pillére. 	

In: Társadalom és Honvédelem, 2015/3. sz.;

- Csiki Varga Tamás – Tóth Péter: Magyarország új nemzeti biztonsági stratégiájáról. SVKI elemzések, 2020/17. 1-18. o., továbbá: Nemzet és Biztonság 2020/3. 89-112.;
- Dávid Ferenc: Nemzeti biztonság és nemzetbiztonság a stratégiaalkotásban. Nemzetbiztonsági szemle 2017/3. 5-21. o.;
- 1163/2020. (IV. 21.) Kormányhatározat Magyarország Nemzeti Biztonsági Stratégiájáról;

Ajánlott szakirodalom:

- Mészáros Tamás: A stratégiaalkotás változásának mozgatórugói, fejlődési trendjei a XXI. században. Köz-gazdaság 2020/1. 30-42. o.;
- Gazdag Ferenc, Remek Éva (szerk.): A biztonsági tanulmányok alapjai. Dialóg Campus Kiadó, Budapest, 2018.;
- Szálkai Kinga, Baranyi Tamás Péter, Szarka E. Luca (szerk.): Biztonságpolitikai Corvinák I-II. Antall József Tudásközpont, Budapest, 2019.;
- A 2144/2002. (V. 6.), a 2073/2004. (III. 31.), valamint az 1035/2012. (II. 21.) Kormányhatározatokkal kiadott nemzeti biztonsági stratégiák;
- 94/1998. (XII. 29.) Országgyűlési határozat a Magyar Köztársaság biztonság- és védelempolitikájának alapelveiről;

Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (*tudás, képesség stb., KKK 7. pont*) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul

Tudás: A hallgató a kurzus elvégzésével megismeri a gazdaságbiztonsági területek működését meghatározó stratégiaalkotás jellemzőit, elsajátítja a témakör fogalmi apparátusát és módszertani alapjait.

Képesség: A tanult elméletek és módszerek alkalmazásával a hallgató képes tényeket és alapvető összefüggéseket feltárására és elemzésére (önálló következtetések megfogalmazásával), valamint a gazdaságbiztonsági folyamatok, komplex következményeinek meghatározására.

Attitűd: A hallgató a megszerzett ismeretek birtokában fogékonnyá válik a témakörben később megismert információk befogadására, az új szakmai ismeretek és módszertanok hatékony alkalmazására, valamint a gazdaságbiztonság tágabb közpolitikai, társadalmi környezetének követésére és megértésére.

Autonómia és felelősség: A kurzuson megszerzett ismeretek erősítik a hallgató önálló és felelősségteljes szakértői tevékenységéhez, különösen a döntés-előkészítési folyamatokban eredményesen használható elemzések, javaslatok elkészítéséhez szükséges kompetenciáit.

Tantárgy felelőse: Dr. Dávid Ferenc

Tantárgy oktatásába bevont (vendég-) oktató: Urbán Attila

Tantárgy neve: Speciális ágazati ismeretek I. Energetika és bankszektor	Kreditértéke: 3
A tantárgy besorolása: kötelező	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere”: elmélet-gyakorlat: 67-33%	
A tanóra típusa és óraszám: 30+15 óra az adott félévben, Az adott ismeret átadásában alkalmazandó további (sajátos) módok, jellemzők: -	
A számonkérés módja: kollokvium Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további (sajátos) módok: -	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 5.	
Előtanulmányi feltételek: A gazdaságbiztonság köz- és magánjogi keretrendszere	
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása	
<p>A kurzus célja, hogy a hallgatók alapszinten megismerjék Magyarország energiaellátó és pénzügyi, banki rendszerét, a szektorok működésének alapelveit és szabályzó rendszerét, az energia-, és pénzügyi biztonságra veszélyt jelentő kihívásokat, illetve ezek kezelésének lehetséges módjait, szakmai kereteit. Cél továbbá a kapcsolódó biztonsági nézőpontok vizsgálatai (fizikai, informatikai biztonság, biztonsági szabványok, előírások, ajánlások).</p> <p>A kurzus rövid tartalma, témakörei</p> <p>A magyar energiaszektor felépítése, energiatermelés és energiaellátás. Szabályozás, a szabályozó hatóságok és felügyeleti szervek, azok feladat-, és hatásköre. Energia fogalma, energiaforrások- és források, az energiatartalom kérdései. Magyarország zavartalan energiaellátása érdekében tett lépések. Szereplők az energiapiacra. A villamosenergia- hálózat rendszerkapcsolatai, határkeresztezései összeköttetései. Fenntarthatóság, megújuló energiaforrások, azok szabályozása. A karbonsemlegesség fogalma, európai klímarendelet és az EU vállalása: 2050-ig karbonsemlegesség. Informatika és digitalizáció az energia iparban, a rendszerek kibervédelme, kibertudatosság növelése, felsővezetők és dolgozók felelőssége.</p> <p>A magyar konzervatív bankrendszer és a kapcsolódó bankinformatika bemutatása. A jelenkori bankszféra legfontosabb szereplői, a szabályozó hatóságok és felügyeleti szervek, azok feladat-, és hatásköre. Bemutatásra kerülnek az ökoszisztéma átfogó folyamatai, az egyes szereplők kapcsolódása, a bennünk, illetve a köztük áramló pénz és más érzékeny információvédelme, biztonsága. A bankok számos adatot tárolnak az ügyfeleikről, melyet strukturálnak, elemeznek, adattárházakba rendeznek. Bemutatásra kerül, hogy a bankok mire és hogyan használják a náluk lévő adatokat. A globalizáció és a hálózatok mára lehetővé tették, hogy az egyes pénzügyi szolgáltatások túlnyúljanak országhatárokon. A bankrendszer kihívói: a fintech és bigtech cégek, akik sokszor diszruptív innovációval megkérdőjelezzik a hagyományos banki működést. Könnyen, gyorsan, egyszerűen és bármikor hozzáférhető szolgáltatást nyújtanak. A kényelmes és olcsó pénzügyi szolgáltatások tudnak-e biztonságosak lenni és biztosítani a pénzügyi tranzakciók és ügyfél-adatok sérthetetlenségét.</p>	
A 2-5 legfontosabb kötelező, illetve ajánlott irodalom (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)	
<p>Kötelező szakirodalom: Bihari Péter: Energetika I. Akadémiai Kiadó ISBN 0899000380843 (Digitális Tankönyvtár 2012) Kovács Levente – Marsi Erika: Bankmenedzsment Banküzemtan. Budapest, 2018. ISBN 978-963-89653-1-8</p> <p>Ajánlott szakirodalom: Giber János: Megújuló energiák szerepe az energiaellátásban B-V Kiadó 2005. ISBN 9789637746697 Vajda György: Energiaellátás ma és holnap. Magyarország az ezredfordulón Stratégiai tanulmányok a Magyar Tudományos Akadémián 2004 MTA Társadalomkutató Központ, Budapest</p> <p>Fábián Gergely-Virág Barnabás: Bankok a történelemben: innovációk és válságok. Magyar Nemzeti Bank, 2018. ISBN 978-615-5318-19-1 Kovács Levente-Divéki Éva-Dávid Sándor-Pál Zsolt-Kada Zsolt: A kis értékű pénzforgalom és</p>	

elszámolási rendszerei. Miskolci Egyetemi Kiadó, 2017. ISBN 978-615-5626-14-2
Kovács Levente-Terták Elemér-Balogh László-Duka Zsófia-Hárskuti János-Kada Zsolt-Mayer Győző-Németh Erzsébet-Selmeczi-Kovács Zsolt-Tebeli Izabella-Végh Richárd: Pénzügyi Kultúra. Miskolci Egyetemi Kiadó, 2018. ISBN 978-963-358-152-0

Azoknak az **előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek** (*tudás, képesség stb., KKK 7. pont*) a felsorolása, **amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul**

Tudás:

Ismeri a az energetikai és a banki szakterület általános terminológiáját, alapvető szabályait és összefüggéseit. Rendelkezik olyan átfogó ismeretekkel, amely segítségével képes együttműködni a szakterületeken dolgozókkal.

Képesség:

Követi és értelmezi a szektorális nemzetközi trendeket, folyamatokat, érti a kapcsolódó szakpolitikát, jogszabályok változásait és azok hatásait. Képes ezek mérlegelésére döntési helyzetben, illetve együttműködni más szakterületek képviselőivel.

Attitűd:

Elkötelezett a minőségi munkavégzés érdekében problémaérzékeny, proaktív magatartást tanúsít, projektben, csoportos feladatvégzés esetén konstruktív, együttműködő, kezdeményező.

Autonómia és felelősség:

Önállóan képes értelmezni az energetikai és a bankszektort érintő alapkérdéseket, leendő vezetőként munkatársainak útmutatást tud adni ezekben. Felelősséget vállal a munkával és magatartásával kapcsolatos szakmai, jogi, etikai normák és szabályok betartása terén. Befogadó az ágazati, nemzeti és európai értékek iránt, fogékony új információkra.

Tantárgy felelőse (*név, beosztás, tud. fokozat*): **Pálfy Gábor villamosmérnök (NBSZ)**

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha van(nak) (*név, beosztás, tud. fokozat*):

Csomai Kamilla MBA

Kada Zsolt stratégiai és fejlesztési igazgató (GIRO Zrt)

Tantárgy neve: Speciális ágazati ismeretek II. - Telekommunikáció	Kreditértéke: 3
A tantárgy besorolása: kötelező	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere”: elmélet-gyakorlat: 67-33%	
A tanóra típusa és óraszám: 45 óra (30 ó elmélet + 15 óra gyakorlat) óra az adott félévben, Az adott ismeret átadásában alkalmazandó további (sajátos) módok, jellemzők: -	
A számonkérés módja: Kollokvium (írásbeli) Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további (sajátos) módok: -	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 6.	
Előtanulmányi feltételek: nincs	
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása	
<p>A kurzus célja, hogy a hallgatók megismerjék az infokommunikációs - hírközlés - távközlés ágazatához kapcsolódó főbb biztonsági kérdésköröket, azokról általános kitekintést kapjanak.</p> <p>A kurzus rövid tartalma, témakörei A tárgy a hírközlés, infokommunikáció és a biztonság összefüggéseit, kapcsolatát ismerteti, kitekintve az információs társadalom és a dinamikusan fejlődő technológiák jelentőségére. Témakörei: Fogalmi bevezetés, alapfogalmak; A hírközlés, az infokommunikáció és a biztonság kapcsolata, fejlődése; A hazai és nemzetközi szabályozási környezet áttekintése, kapcsolódó szervezetek; Hírközlési politika és szabályozás; Az üzleti és az állami szereplők viszonya; A hazai jogszabályi környezet; Kritikus infrastruktúrák; Az infokommunikáció jelentősége a stratégiák tükrében; Biztonságtudatosítás.</p>	
A 2-5 legfontosabb kötelező, illetve ajánlott irodalom (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)	
<p>Kötelező szakirodalom:</p> <ul style="list-style-type: none"> - 2003. évi C. törvény a hírközlésről - Kende Tamás (szerk.): Bevezetés az Európai Unió politikáiba, 17. fejezet, Elektronikus hírközlési politika, Wolters Kluwer, 2015. ISBN: 9789632954608 - Klein Tamás, Tóth András, Szabó Endre Győző (szerk.): Technológia jog – Robotjog – Cyberjog, 3. fejezet: Hálózati és információs rendszerek biztonsága európai szabályozásának alapjai, Wolters Kluwer, 2018. ISBN: 9789632957500 - Muha Lajos, Krasznay Csaba: Az elektronikus információs rendszerek biztonságának menedzselése, NKE VTK, 2018, <p>Ajánlott szakirodalom:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Muha Lajos: A kritikus információs infrastruktúrák védelme, RelNet Technológia Kft., 2015. ISBN 978-963-12-4434-2 - Fehér Katalin: DIGITALIZÁCIÓ ÉS ÚJ MÉDIA, Trendek, stratégiák, illusztrációk, Akadémiai Kiadó, 2017 ISBN: 978 963 05 9743 2 	
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., <i>KKK 7. pont</i>) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul	
<p>Tudás: Ismeri a szakterületéhez kapcsolódó más (műszaki, jogi, környezetvédelmi, minőségbiztosítási stb.) szakterületek alapjait.</p> <p>Képesség: Követi és értelmezi a világgazdasági, nemzetközi üzleti folyamatokat, a gazdaságpolitika és a szakterület szerint releváns, kapcsolódó szakpolitikák, jogszabályok változásait, azok hatásait, ezeket figyelembe veszi elemzései, javaslati, döntései során. Képes együttműködni más szakterületek képviselőivel.</p>	

Attitűd:

Befogadó mások véleménye, az ágazati, regionális, nemzeti és európai értékek iránt (ide értve a társadalmi, szociális és ökológiai, fenntarthatósági szempontokat is). Fogékony az új információk befogadására, az új szakmai ismeretekre és módszertanokra, nyitott az új, önálló és együttműködést igénylő feladatok, felelőségek vállalására.

Autonómia és felelősség:

Az elemzésekért, következtetéseiért és döntéseiért felelősséget vállal.

Tantárgy felelőse (*név, beosztás, tud. fokozat*): **dr. Szabó Hedvig**

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha van(nak) (*név, beosztás, tud. fokozat*):
dr. Dobák Imre